

SZELESTEI N. LÁSZLÓ

BÉL MÁTYÁS
KÉZIRATOS HAGYATÉKÁNAK
KATALÓGUSA

BÉL MÁTYÁS
KÉZIRATOS HAGYATÉKÁNAK
KATALÓGUSA

ISBN 963 7301 65 8

SZELESTEI N. LÁSZLÓ

BÉL MÁTYÁS

KÉZIRATOS HAGYATÉKÁNAK
KATALÓGUSA

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRÁNAK KIADÁSA
BUDAPEST · 1984

KÉSZÜLT
AZ EÖTVÖS LÓRÁND TUDOMÁNYEGYETEM
RÉGI MAGYAR IRODALOMTÖRTÉNETI
TANSZÉKÉN

LEKTORÁLTA
TARNAI ANDOR

SZERKESZTŐ
H. TAKÁCS MARIANNA

MEGJELENT
A KULTURÁLIS ÉS TÖRTÉNELMI EMLÉKEINK
FELTÁRÁSA, NYILVÁNTARTÁSA ÉS KIADÁSA
KUTATÁSI FŐIRÁNY PROGRAMJÁNAK
KERETÉBEN

Bél Mátyás
kéziratok hagyatékáról

1684-ben, 300 éve született Bél Mátyás, a 18. századi Magyarország talán legjelentősebb tudósa. Munkássága szinte valamennyi tudományterületet érintette. Pedagógus és tudomány-szervező, a korszerű pietista irányzatot képviselő evangélikus lelkész. A legjelentősebbet azonban Magyarország földrajzi-történeti leírásával, valamint a tudományos igényű magyarországi történetírás kialakításában játszott úttörő munkájával alkotta.¹

Jelentőségét, értékelését eddig is sok tanulmány próbálta már felvázolni, ám mindeddig nem tudtuk, hogy mit tartalmaznak hátrahagyott kéziratai. Több mint egy évszázad telt el az első, s azóta egyetlen róla szóló magyar nyelvű monográfia² megjelenése óta. Az évtizedekkel ezelőtt, vagy annál is régebben leírt adatok a sűrű, gyakran pontatlan átvételek, alakítgatások miatt gyakran eltorzultak. S mivel a cikkek, tanulmányok szerzőinek nem jelentéktelen része a forrásokig nem tudott, vagy nem akart visszanyúlni, egyre csak gyarapodott a téves adatok száma. Tudomásunk szerint a Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Intézete az elmúlt évtizedekben kétszer is napirendre tűzte Bél Mátyás műveinek feldolgoztatását, a kiadatlanok publikálását.³ Sajnos az alapvetést, vagyis Bél Mátyás kiadott és kéziratban maradt műveinek jegyzékét, hagyatékának számbavételét nem végezte el senki.

Katalógusunk e régi hiányt óhajtja pótolni. Eredetileg a teljes hagyatékot szerettük volna feldolgozni, vagyis a Pozsonyban, Esztergomban és Budapesten őrzött hagyatékreszeket is. A pozsonyi anyaghoz a könyvtár épületének átalakítási munkálatai miatt évek óta hiába próbáltunk hozzájutni, ezért arról köte-

tünkben csak a függelékben emlékezünk meg.

Az alábbiakban a hagyaték sorsát kísérvük figyelemmel.

x

1803-ban a Zeitschrift von und für Ungern című folyóiratban⁴ Tertina Mihály már felhívta a kutatók figyelmét arra, hogy Bél Mátyás hagyatékából értékes kéziratok kerültek Pécelre, Ráday Gedeon gyűjteményébe. Maga Ráday az Erdélyi Kéziratkiadó Társaság körlevelére válaszolva így ír erről: "... amaz nagy hírű 's emlékezetű Bél Mátyásnak, mint egy 10 vagy 12 darab érdemes munkái vagynak meg nálam, tulajdon maga keze irásából, mellyeket lipsiai Professor Bél Károly halála után való hagyományából Lipsiai Auctión vettem meg, mellyek hihető Attya halála után maradtanak reá."⁵

Bél Károly András, Bél Mátyás legidősebb fia, 1781-ben halt meg Lipcsében. Könyvtárának árverési katalógusa 1783-ban jelent meg.⁶ Az elérvezetett kéziratok között valóban szerepelnek azok, amelyek a mai napig megvannak a Ráday Gyűjteményben: a De metallis, a De vinis, a De fluviis, a De re rustica és a De re vestiaria. Ugyancsak a hagyatékából került Ráday Gedeonhoz Matolai János De vineis et vinis Sempronensibus és Parschitius Kristóf Magyarországot és Erdélyt leíró kézírata.⁷ A hagyaték egyik legszemélyesebb s legértékesebb darabja azonban a szintén Ráday által megvásároltatott leveleskönyv, amely decasokba rendezve 191 levél másolatát, néhol talán fogalmazványát őrizte meg számunkra. Az 1735-1746 közti időszakból származó levelek többségének írója, néhánynak a címzettje maga Bél Mátyás. Ugyanő rendezte decasokba, s belőle több, mint 80 személlyel való kapcsolatára találunk több-kevesebb adatot.

Bél Mátyás legtehetségesebb, s atyja nyomdokaiba lépő fia az említett Károly András volt, aki tanulmányai befejezte után végül Lipcsében telepedett le. Őt szánta maga Bél is egy időben műve folytatójának. A fiú levelezéséből tudunk arról, hogy pl. 1744-ben, mikor Pozsonyba látogatott, atyja több kéz-

iratot adott neki. Így Sommersberg Daciá-ját, a szerzőnek Bél Mátyáshoz küldött levelével együtt. E levél hátlapjára írta rá a válaszfogalmazványt Bél. Ugyanekkor kapta meg Fasching Ferenc Daciá-ját, továbbá a Bél Mátyás által javított és kiegészített, nyomtatott Prodromus antiquae et novae Hungariae-t. Ezen kéziratokat Bél Károly András már az 1770-es években eladásra kínálta magyarországiaknak.⁸

Ráday Gedeonnak nem sikerült minden Bél Mátyástól származó kéziratot megvásároltatnia a lipcsei árverésen. Szerepel ugyanis a katalógusban Bél Mátyás emlékkönyve, és több más, feltételezhetően Bél Mátyástól származó kézirat.⁹

Bél Mátyás halála után a hagyatékot özvegye sokáig visszatartotta. Arra gondolt, hogy három fiuk közül valamelyik majd felhasználja azt, illetve folytatja férje félbenmaradt megyeleírásainak kiadását.

Először Kollár Ádám Ferencnek, a bécsi udvari könyvtár magyarországi származású őrének sikerült a hagyatékból bizonyos részt, elsősorban történeti adatgyűjtést megvásárolnia, 1762. októberében. Kollár kéziratgyűjteménye a bécsi Staatsarchivba, majd az Ausztria és Magyarország között 1926-ban létrejött badeni egyezmény értelmében Budapestre, az Országos Levéltárba került.¹⁰

x

1762-ben az özvegy már egy tételben eladta volna a hagyatékot.¹¹ Kollár Ádám segítségével /sőt lehetséges, hogy Kollár javaslatára/ azonban azt próbálta elérni, hogy Mária Terézia anyagi támogatásával a még kiadatlan megyeleírások jelenjenek meg, mégpedig a Lipcsében immár magának hírnevet szerzett fiuk, Bél Károly András gondozásában. Bél Károly András azt ajánlotta Kollárnak, hogy a királynő vásárolja meg a kéziratban lévő köteteket /következetesen három kötetről beszél, holott a Bél Mátyás-féle tervezetek, illetve Bél Mátyás levelei szerint csak két további kötetről van szó/, Mikovinyi Sámuel tér-

képeivel együtt. Kéri azonban Kollárt, hogy sógora, Schrökh Farkas bécsi kereskedő előtt hallgasson e tervről. Legjobbna az tartaná, ha a királynő fedezné az ő Bécsbe utazásának költségeit, s ott beszélnek meg a teendőket.¹² A már kinyomtatott négy kötet eladatlan része ekkor Schrökh kezében volt, ezért az a további köteteket is ki akarta nyomtatni, saját költségén. Bél Károly András szerint sógora szeretné megkaparintani azt a pénzt, amit a királynő a kiadás céljaira szánna, s ezzel őt és két testvérét, akik vele azonos jogokat örököltek, megkárosítaná.¹³ Még 1765-ben is kéri Bél Károly Kollárt, hogy segítse a Notitia kiadásának ügyét a királynőnél és Gerard van Swietenél.¹⁴

A királynő által támogatott kiadásra, vagy a még kéziratban lévő megyeleírások megvásárlására azonban nem került sor.

x

Benczúr József a továbbiakban rendszeresen tájékoztatta Kollárt és más levelezőpartnereit Bél Mátyás kéziratok hagyatékának sorsáról. Ő is jónak tartaná, ha ki lehetne adni a kéziratban maradt megyeleírásokat. Féltő, hogy sokáig asztalfiókban maradnak.¹⁵ Az ötödik kötetből már Bél életében megjelent Moson vármegye leírása gróf Zichy István költségével, de csak kevés példányban, s azokat a gróf szétszította már barátai között.¹⁶ Arról is beszámolt Benczúr, hogy Bél Mátyás történeti forráskiadvány-sorozatának, az Apparatus-nak második decasából csak két tétel jelent meg, a többi nyolc és a harmadik decas a hagyatékban kéziratban megvan.¹⁷

Benczúr megvizsgálta ekkoriban az özvegnél a kiadatlan megyeleírásokat. Észrevette, hogy azok sokhelyütt hiányosak. Ő ebből arra következtetett, hogy Bél a már kidolgozott, nyomda alá rendezett köteteket elküldhette Bécsbe, a császárnak. Mindenesetre az ő javaslata is az, hogy Bél teljes hagyatékát meg kellene vásárolni az özvegytől a császári könyvtár számára, a nyomtatványokat pedig el kellene árvereztetni.¹⁸

Bél özvegye közben kegydíjat kért a királynőtől. Azon feltétellel lehetne ezt neki megadni - írja Benczúr -, ha a kéziratok megyeleírás-köteteket átadná a királynőnek. Aztán kiadás előtt ellenőrizni, kiegészíteni és javítani is kellene azokat.¹⁹ Az özvegy feltétele: volt férje kéziratai kerüljenek a Bibliotheca Palatina kéziratai közé. Benczúr aggódik, hogy az özvegy halála után a kéziratok vagy elkallódnak, vagy Lipcsébe kerülnek Bél Károly Andráshoz, s onnan sohasem jutnak vissza Magyarországra. Ha a királynő most megszerezné a megyeleírásokat, a többi kéziratot árverésre lehetne bocsátani, s ott Kollár vásárolhatna magának belőlük.²⁰

x

A hagyaték sorsáról való aggodalmaknak a hazai tudós közvélemény megalégedésére az vetett véget, hogy Batthyány József kalocsai érsek 1187 forintért megvásárolta a teljes kéziratok anyagot.²¹ Közben, 1768-ban Schrökh Farkas bécsi kereskedő /Bél Mátyás veje/ a nála lévő nyomtatott megyeleírásokat elárvereztette.²² Batthyány érsek pedig azt ígérte, hogy a még kiadatlan megyeleírásokat átnézeti, kijavíttatja és kiegészítteti, aztán pedig a közeljövőben kinyomtatattatja. A jó hír megnyugtatta a magyarországi tudós közvéleményt.

x

Batthyány József érsek Miller Jakab Ferdinándot bízta meg a Bél-hagyaték feldolgozásával. Miller e felkérésnek eleget tett, Pozsonyban és Kalocsán foglalkozott a kéziratokkal. A hagyaték egy részét azonban - miközben a Dunán Kalocsára szállították - a víz annyira eláztatta, hogy újra kellett másoltatni, sőt az is lehetséges, hogy egyes darabok annyira eláztak, hogy már akkor sem lehetett őket lemásoltatni.²³ A mai napig is őrzik Esztergomban néhány kötet elázott roncsait.

Batthyányt közben esztergomi érsekké nevezték ki. A kéz-

iratok rövid kalocsai Őrzési hely után az érsek pesti palotájába, majd később ismét Pozsonyba kerültek. Miller Jakab Ferdinánd feldolgozásának eredményét /katalógusát?/, amely még a Dunán való szállítás előtti állapotot tükrözi; csak egy általa készített kivonatból ismerjük. Ezt kötetünk függelékében közöljük.

x

Batthyány érsek egyre növekvő könyvtárát és kéziratgyűjteményét, benne Bél Mátyás hagyatékát is, nyilvános könyvtárként óhajtotta megnyitni. A kéziratokat Calovino József pozsonyi kanonokkal rendeztette.

Calovino kanonok a kéziratokhoz szakrendi kötetkatalógusokat, és lapokból álló, tékába kötött leltárkönyveket készített. Rendezés közben Bél kézíratait sem hagyta együtt, sőt gyakran a kolligátumokat, adatgyűjtési köteteket is szétszedte, hogy azok tagjait a megfelelő szakrendbe helyezhesse el. Leltárában azonban feltüntette a kéziratok provenienciáját, így összeállítható azon tételek, kötetek gyűjteménye, amelyet Batthyány érsek Bél özvegyétől 1769. nyarán megvásárolt, s ma a róla elnevezett különgyűjteményben található. Bizonyos kéziratok azonban Calovino rendezésekor még az Archivum Ecclesiasticumba kerültek. Azokat 1797-ben Jordánszky Elek a Collectio Batthyányiana in ecclesiasticis et religionariis felállításakor a Calovino-féle rendezés szerint helyezte el.²⁴ Ma a két gyűjtemény együttes neve egyszerűen csak Batthyány-gyűjtemény.

Bár a Miller-féle jegyzék többletéből néhány tételt a Prímási Levéltárban megtaláltunk, a sok hiányt valószínű nem a különböző állományokban való elhelyezés okozza, hanem az, hogy Miller leírása még a Dunán való szállítás előtti állapotot tükrözi.

A Bél Mátyásról szóló szakirodalom, amely a hagyaték sorsáról sajnos sok egymásnak ellentmondó és a tényekre nem figyelő adatot is tartalmaz, eddig is gyakran emlegetett egy 82 kötetből álló sorozatot, amely az esztergomi Főszékesegyházi Könyvtárban található, s Bél megyeleírásait tartalmazza.

Calovino József a rendezés során együtthagyott egy 148 egységből álló csoportot, ennek az elején áll az emlegetett 82 kötet. De az ezek utáni 62 kötet és füzet is kivétel nélkül Bél megyeleírásait, vagy annak előmunkálatait, vázlatait, tervezeteket és a munkatársak által küldött leírásokat, javításokat és kiegészítéseket őrzött meg számunkra. És éppen ebben van különleges értékük is. Némely munkatárs meg is nevezi magát, más esetekben felismertük a kézírást, vagy reméljük, hogy a további kutatás elvégzi a most még hiányzó azonosításokat. Mindenesetre már most is új és fontos adatokat tudtunk meg a Notitia-kötetek létrejöttének menetéről, Bél szerepéről s munkatársainak kilétéről.

Bél Mátyás kiadatlan megyeleírásait az elmúlt két és fél évszázad során állandóan számontartotta a magyarországi tudományos élet. Batthyány érsek több tudósunkkal is próbálta kiadatni a kéziratban maradt köteteket. Bél Mátyásnak és kortársainak levelezéséből úgy tudjuk, hogy Bél a ki nem adott megyeleírásokat is sajtó alá rendezte. Az esztergomi anyagból azonban az derült ki, hogy a kiadatlanok közül csak néhányat hozott arra a szintre, mint a nyomtatásban megjelent vármegyéké. Már Benczúr József felvetette egyik Kollárhoz írt levelében azt a lehetőséget, hogy Bél a további, késznek mondott köteteket esetleg elküldte az uralkodónak, vagy valamely hatóságnak, a hagyatékban ugyanis nincsenek meg a véglegesen kidolgozott változatok. Benczúr észrevétele még a hagyaték Pozsonyból történt első elszállítás /1770/ előttről való, így nem kétséges, hogy a Dunán való szállításkor megsemmisült anyagrészt is látta. A mi megfigyeléseink szerint Bél nem készítette el minden vármegye leírását: néhol csak hevenyészett fogalmazvány, esetleg munkatársai által elküldött változat ma-

radt fenn. A ki nem adott vármegyék többségének területén nem tudott olyan munkatársakat találni, akik színvonalasan segíthettek volna neki. Bizonyára a negyedik kötet kiadása körüli bonyodalmak is kedvét szegték, s mintha Mária Terézia sem támogatta volna olyan hathatósan, mint III. Károly. A sokat emlegetett háborúskodás /osztrák örökösödési háború/ is komoly akadályokat jelenthetett.

A fentiek miatt nem tudott eleget tenni Batthyány érsek kiadásra vonatkozó felkérésének sem Cornides Dániel, sem Horányi Elek, sem Windisch Károly Gottlieb. Miller Jakab Ferdinánd, a kéziratok első rendezője is észrevette, hogy a dunáninnen-i vármegyék leírásai szinte teljesnek mondhatók, ezzel szemben a tiszáninneniek és a tiszántúliak /Bél ezeket a hatodik kötetbe szánta/ különösen rászorulnak arra, hogy valaki kibővítsen azokat kiadás előtt. Megjelentetett cikke alapján azonban szinte egyöntetű a kutatók véleménye, hogy azért nem lehetett a kéziratban maradt vármegyék anyagát kiadni, mert a Duna vizétől súlyos károsodást szenvedtek.

Szintén kéziratban maradt Bél forráskiadványsorozat-tervezetének egy része. A kutatók sokáig úgy vélekedtek, hogy e kéziratok elvesztek, nemrég azonban V. Kovács Sándor épp az esztergomi Batthyány-gyűjteményből ismertette a Bél által tervezett és összeállított második és harmadik decast.²⁵ A szakirodalom itt-ott kóstolgatta már az esztergomi anyagot: Ortmayr Tivadar a De servitute Hungarica címűt ismertette,²⁶ újabban V. Kovács Sándor közöl ismertetések egy részéről.²⁷ Tarnai Andor több irodalomtörténeti érdekességű kéziratról is mikrofilmet készíttetett az Országos Széchényi Könyvtár számára, s nagyon nyomatékosan felhívta a kutatók figyelmét arra, hogy Bél Mátyásról újat és érdemlegeset elsősorban ezen anyag feltárásától várhatunk.²⁸

Az eredetileg egybekötött missilis-gyűjtemények /köztük sok autográf és egykorú másolat/ egy részét Calovino tételre szétszedve osztotta be a tíz kialakított szak valamelyikébe. Csak az egy szakba beillő vagy szétszedhetetlen tételek marad-

tak együtt: így pl. a leveleskönyvek között a Bélhez küldött levelek egy kötete; Forgách Zsigmond nádoré /az általa küldött leveleket tartalmazza, 1618.jún.-1619.szept./; Dudith Andrásé; egy 16. század közepéről származó, részben formulákat tartalmazó másolatgyűjtemény /106.sz./; vagy a külföldiek közül Johann Andreas Bosius²⁹, Caspar Sagittarius^{hoz} és Thomas Reimensius medicus^{hoz}, többségükben a res litteraria ügyére vonatkozó, sok jeles német szerző eredeti leveleit őrző kötet, stb.

Különösen gazdag a vallási ügyeket tartalmazó szak és a történelmi anyag. S nemcsak a 18. század elejére vonatkozóak e kéziratok, hanem a korábbi időszakokra is. Bél rengeteg megyei és városi statutumot, privilégiumot másolt, másoltatott és szerzett meg korábbi másolatban, vagy ha tehetette, eredetiben. Foglalkozott Erdély történetével is. Fontosnak tartotta a családtörténetet. Mindazon forrásokhoz igyekezett hozzájutni, amelyek gyűjtését Adparatusának bevezetőjében felsorolta. Ezek hasznos segítségül álltak rendelkezésére forráskiadói és a vármegyék leírásakor végzett munkájánál.

A Batthyány-gyűjteményben szétszórtnak is sok anyagot találhatunk arra, hogy Bél számára kik és milyen színvonalon dolgoztak. Több olyan Bél által készített fogalmazvány akad, amelyről eddig nem volt tudomásunk; vármegyeleírásainak előzményei közül ide került az általa sok megjegyzéssel ellátott Parschitius Kristóf-kötet.

x

Bél Mátyás kézirateinak egy része - köztük azon tételek, amelyeket ő maga küldött el munkatársainak, s nem kapta aztán vissza őket - különböző helyekre jutott. A szétszóródott kéziratok mai legjelentősebb lelőhelye az Országos Széchényi Könyvtár. Itt néhány vármegyéről fogalmazvány és Bél-korabeli másolat, továbbá más érdekes kötetek is kezünkbe kerültek. A Tractatus de re rustica Hungarorum c. kézirattal már a 18. szá-

zadban is sokat foglalkozott a magyarországi tudós közvélemény. A kötetet maga Bél küldte el Sopronba id. Deccard János Krisztofhoz, aki Bél halála után ki is akarta azt nyomtattatni. Állítólag már próbalenyomatokat is készítettett, de nem talált olyan személyt, aki a költségeket fedezte volna.³⁰ Deccard özvegye fiuk számára tartogatta a kötetet,³¹ amely végül Wietoris Jonathántól került Széchényi Ferenc gyűjteményébe.

Külön említést érdemel Bél Mátyás 1729-1746 közötti emlékkönyve. A Pozsonyban élő, és onnan csak nagyon ritkán és rövid időre távozó tudóst sok hazai és külföldi jeles személyiség kereste fel, ezek egy része beírt az emlékkönyvbe.

x

A Bél Mátyás által fölvezetett, elkezdett és részben meg is valósított munkálatokból sokan merítették ösztönzést. Nemcsak azok, akik segítettek neki, hanem későbbi nemzedékek is. Batthyány Ignác magyar múlt felé fordulásában éppúgy jelentős szerepet játszott Bél munkásságának ismerete,³² mint néhány jezsuita történész munkamódszerének kialakulásában. Ők elsősorban Bél Mátyás munkatársaival érintkeztek, de Bél látogatói között is akadt jezsuita. Schmitth Miklósnak egy Béchez írt levele is ránkmaradt.³³ Wagner Károly pedig Bél Mátyás módszere szerint kezdte meg a tiszáninneri vármegyék feldolgozását, melyet végül a Szepességre korlátozott, s meg is jelentette erről máig nélkülözhetetlen forrásértékű köteteit.³⁴ De felhasználták mások is Bél kéziratos megyeleírásait, azok módszerét. Így Sáros vármegye leírásában Fejérváry Károly, Nyitra vármegyében Szalóky Nep. János, Zólyomában Libertini Sámuel. Az utóbbi szerint Bél Mátyás "celeberrimus... princeps in Pannonia historicorum noster". Vályi András Magyar Országának leírása című háromkötetes művében Batthyány bíboros jóvoltából használhatta "a halhatatlan érdemű Bél Mátyásnak kézírásait."³⁵

Érthető módon az elmúlt két és fél évszázad során többször

is felmerült a gondolat, hogy ki kellene adni a Bél Mátyás-féle vármegyeleírásokat. Fentebb már szóltunk Kollár Ádám és Batthyány József próbálkozásairól. Az utóbbi által felkért Beneczúr József 1781-ben az akkor Nagyváradon tanító Miller Jakab Ferdinánd segítségével próbálta teljessé tenni Bihar vármegye leírását.³⁶ Sőt a Helytartótanács is hiába adott ki körlevelet az ügy érdekében.

A 19. század elején, az 1811-12. évi országgyűlés ideje alatt Pozsonyban alapos leírást készített a Batthyány-gyűjteményben őrzött megyeleírások egy részéről Horvát István.³⁸ Bereg vármegyéről 1824-ben szintén a Bél-féle leírás szerint készült el az a munka, amelynek másolata Bél kéziratai közé került.³⁹ A következő két évtizedben Gyurikovics György másoltatta le Kopátsy József primás engedelmével a megyeleírásokat. A tervezett kiadás azonban Kopátsy primás halála miatt ekkor sem történt meg.⁴⁰

x

Bél Mátyás egy-egy műve gyakran több változatban is ránkmaradt, s erre tekintettel kell lenni ezek feldolgozásánál, kiadásánál. Ha nem vesszük figyelembe e változatokat, előfordulhat, hogy fogalmazványt adunk ki végleges változat helyett, sőt az is - sajnos már van rá példa a vármegyeleírások magyar nyelvű kiadásában -, hogy Bél Mátyás neve alatt jelentetünk meg munkatársai által írt, Bélhez elküldött, esetleg általa nem is látott kéziratosokat.

Végezetül felhívjuk a kutatók figyelmét, hogy katalógusunkban csak a bevezetőnk kezdetén említett lelőhelyeken található Bél-hagyatékot dolgoztuk fel. Elhagytuk azonban ezen lelőhelyek esetében is a későbbi, tartalmilag változatlan, tehát újat nem adó kéziratosokat, pl. a Gyurikovics György-féle másolatokat. Ha nem is gyakran, de a szakirodalom említ más gyűjteményekben őrzött Bél-kéziratokat /pl. Österreichische Nationalbibliothek, Evangélikus Országos Levéltár, Magyar Tudomá-

nyos Akadémia Könyvtárának Kézirattára és más, többnyire Szlovákia területén található evangélikus gyülekezetek tulajdonában/, ezek feldolgozására gyakorlati okok miatt nem vállalkozhattunk. Bél Mátyás kiterjedt levelezéséről a közeljövőben jegyzéket bocsátunk ki, ezzel is segítve a Magyarországi tudóslevelezések c. sorozat Bél Mátyás kötetéhez való adatgyűjtést.

Jegyzetek a bevezetőhöz

1. A Bél Mátyásról szóló 1970 előtti szakirodalmat l. Stoll Béla - Varga Imre - V. Kovács Sándor: A magyar irodalom bibliográfiája 1772-ig. Budapest, 1972. 518-520. - Lukács Károly Bél Mátyásra vonatkozó gépiratos feljegyzései, adatgyűjtése az Országos Széchényi Könyvtár Kézirattárában is megtalálható /Fol.Hung. 3043./. Munkánk során e feljegyzéseket is tanulmányoztuk. Lukács az esztergomi /legnagyobb/ hagyatékrész kivételével sok hasznos adatot sorol fel, sajnos meglehetősen áttekinthetetlenül.
2. Haan Lajos: Bél Mátyás. Budapest, 1879.
3. Erről értesülhetünk az alábbi művekből: Bél Mátyás Esztergom vármegyéről írt kiadatlan művének szemelvényes magyar fordítása. Tatabánya, 1957. /Zolnay László bevezetőjében, 3./ - Wellmann Imre: Bél Mátyás /1684-1749/. Történelmi Szemle, 1979, 381-391. /A szerkesztő megjegyzése, 381./
4. 1803/IV. 298.
5. Idézi F. Csanak Dóra: Az Erdélyi Kéziratkiadó Társaság megalakulása c. cikkében. Magyar Könyvszemle, 1976, 344. Ráday levelének kelte: Pest, 1792.jan.18.
6. Catalogus librorum Caroli Andreae Belii ... a die XIX. mensis Januarii 1784. in Collegio Rubro auctionis lege dividendorum. Lipsiae /1783/. A kéziratok felsorolása: 565-569. - A katalógusban hirdetett, bekötött könyvek között 18 példányban szerepel Bél Mátyás Adparatusa /Posonii, 1735-1746/. E kiadványt Pozsonyban is állandóan meg lehetett vásárolni Bél Mátyás özvegyénél. Vö. a Pressburger Zeitung 1764. évi 13. számában /aug.25./ olvasható hirdetéssel: "Matthiae Belii Adparatus ad historiam Hungariae Decas I. integra et ex Dec. II. monumenta duo. 2 fl. 30 kr."

7. Az utóbbi kötet nem biztos, hogy Bél Mátyástól való. Az esztergomi hagyatékrészben szerepel Parschitius e művének autográf kézírata.
8. Az adatokat Bél. Károly András Weszprémi Istvánhoz írt leveléből idézi Szelestei N. László: Weszprémi István /1723-1799/ és orvostörténeti műve című monográfiájában. Az Országos Széchényi Könyvtár Évkönyve, 1979. 545.
9. Amennyiben nem 1728 előtti, hanem későbbi emlékkönyvről van itt szó, akkor nem Ráday Gedeon az egyetlen magyarországi vásárló az árverésen. /Az 1728 utáni emlékkönyvet ma az Országos Széchényi Könyvtár őrzi./
10. A kötetek újabb, sommás leírása: Pajkossy Gábor: Bécsi levéltárakból kiszolgáltatott iratok. Repertórium. Budapest, 1979. 11-15. /I 7. Staatsarchiv, magyar vonatkozású kéziratok. Kollár Ádám Ferenc gyűjteménye./ - Korábbi, részletesebb, provenienciát is említő leírás: Csontos János: A bécsi cs. udvari levéltár hazai vonatkozású kézíratai. Magyar Könyvszemle, 1885, 182-231. Béltre a 253. /ma: 43./, a 254. /ma: 34./, a 256. /ma: 44./ és a 259. /ma: 46-47./ tételeknél utal Csontosra. - A szakirodalom azon állítása, hogy Kollár Ádám a hagyatéknak azt a részét vásárolta meg, amelyet Batthyány érsek az özvegnél hagyott /Vö. Haan Lajos: Bél Mátyás. Budapest, 1979, 59-65./, nem állja meg a helyét. Haan a Batthyány érsek által megvásárolt kötetek jegyzékét valószínű a Kollárhoz is /Benczúr által?/ elküldött vásárlási katalógusból merítette.
11. "Vidua Beliana eadem /sc. manuscripta/ separatim vendere non vult ..." Benczúr József Dobai Székely Sámuelhez írt leveléből, Pozsony, 1762.máj.21. /Országos Széchényi Könyvtár, Kézirattár, Quart.Lat. 784/1. f. 29./
12. "...Flemmingius Comes mihi significat, affectum opus Patris mei, 'ugustam. suis sumptibus velle perfici; et huic quidem labori Kollarii mei commendatione, me praefici optare ... .. primam esse omnium curarum oportere, ut tres reliqui tomi, qui sunt manuscripti in matris meae manibus,

Posonii, ab Augusta emantur, una cum delineationibus geographicis b. Mikovinii, ne forte haec omnia inventantur ab eo, qui suis sumptibus se opus hoc perfecturum iactaverat. Agnoscis Schrökhium, affinem meum, mercatorem; cui Tu tamen, oro Te per omnia sacra, quidquid hoc est consilii, tacebis. De re autem omni melius coram ageretur, si Imperatrici libuerit, sumptus itineri Vindobonensi suppeditare, quod ego suscipiam, ut et consilii totius rationes explicates cognoscere, et Te deosculari possim." Bél Károly András Kollárhoz írt leveléből, Lipcse, 1764.aug.11. /Sopron, Állami Levéltár, Fond XIII/9. 10. nr. 543./ - Schrökh Farkas bécsi nagykereskedő Bél Mátyás Eufrozina nevű lányát vette feleségül. Fiuk, Schrökh János Mátyás tízéves korától nagyatyja házában élt és a pozsonyi evangélikus iskolát látogatta. A későbbi hírneves wittenbergi professzort Bél Mátyás hat éven át irányította tanulmányaiban.

13. "Affinis meus Schrökhius, in cuius sunt manibus tomi IV. priores operis Paterni, vellet et III. reliquos curare, -ut ait, suo sumptu, ut nimirum ista ratione, pecuniam eam, quam forte continuationi operis Augusta destinavit, sibi vindicet, nosque omnes, Belii Patris liberos, quibus cum eo paria iura sunt, omnino defraudet. Tu, ne istud eveniat, pro Tua benevolentia, curabis, Vir Celeberrime: nam ego quidem cum isto homine negotii quidquam nullo tempore habere cupio, igitur neque audiendus est." Bél Károly András Kollárhoz írt leveléből, Lipcse, 1764.okt. 20. /Sopron, Állami Levéltár, Fond XIII/9.10.nr. 545./
14. "In primis autem istud spero Te effecturum, ut quam Paterni operis continuationem urgere apud Augustam, illustri Swietenio Patrono, coepisti, eam ne deseras; non committam, ut Tui de me iudicii Te unquam poeniteat. Si putas, mea ad illustrem Swietenium Epistola accelerari forte eius consilii rationes posse, scribam quamprimum iusseris." Bél Károly András Kollárhoz írt leveléből, Lipcse, 1765.júl.17. /U.o.nr. 553./

15. "Utinam sumptus aliquis, qui ad imprimendum totum hunc pertinent, vellet suppenditare. Dolendum est, quod tam egregii operis tam notabilis pars tamdiu scriniis inclusa haereat. Post fata vero viduae, quo sit deventura cum aliis scriptis, quae ei adhuc sunt ad manus, Deus optime novit." Benczúr József Kollárhoz írt leveléből, Pozsony, 1768.máj. 25. /U.o. nr. 567./ - Ugyanígy ír Benczúr Kaprinai Istvánhoz is négy nappal később: "Utinam Beliana opera, quae elaborata reliquit, aliquis etiam evulgaret ... in ordinem acta reduceret, quae in illis desiderantur, suppleret, aliqua immutaret laboremque viri de re litteratura Hungarica bene meriti publicos in usus converteret." /Budapest, Egyetemi Könyvtár, Tudós levelezés./
16. "Mossoniensis Comitatus nulla Beliana vidua exempla ad manus habet. Quaecumque enim sumptu Comitatus Stephani Zichi impressa fuerant, illa idem comes suos inter amicos distribuerat." Benczúr Kollárhoz írt leveléből, Pozsony, 1768. júl. 4. /Sopron, Állami Levéltár, Fond XIII/9.10. nr. 568./
17. "Expedio hac occasione, scilicet per Spectabilem Dominum Schmiege, defectum ex Apparatu Beliano, simulque significo, ex decade altera, non plura, quam duo monumenta, typis esse evulgata. Prostant quidem in scriptis, reliqua quoque decadis huius 8. monumenta, immo integra etiam tertia decas, sed titulos scriptorum, quae in eis deprehenduntur, necdum submittere possum. /U.o./
18. "Crediderim facile continuationem operis in manuscripto adnexam esse quatuor illius tomi Notitiae, qui eruditorum in manibus sunt. Nescio tamen utrum omnes comitatus regni elaboraverit, et Augustis Vindobonam submiserit. In chartis, quae viduae in manibus haerent, multae adhuc occurrunt lacunae, multa quoque expuncta, correctae atque emendatae sunt ... Quidquid horum sit optimum, iudicarem, si omnia manuscripta pro Augusta Bibliotheca redimentur, impressa vero plus offerentibus venderentur." Pozsony, 1768. aug. 10. /U.o. nr. 571./

19. "Vidua ipsa pensionem ab Augusta memorali nuper exhibitio expetit, posset illa ei ad dies vitae ejus resolvi, ea tamen lege, ut continuationem operis Augustae traderet. Haec vero revideri deberet, aliqua addi, suppleri emendarique."
/U.o./
20. "Domina Beliana nostra misera et egena pensionem ab Augusta vult expetere, Excellentissimusque Comes Nicolaus Pálffy rem eius in Exc. Cancellaria vult commendare. Argumenti loco, ut audio, id vult addere, ut comitatum reliquorum inclyti Regni Hungariae, quos in manus habet, et quatuor in tomis typis evulgatis necdum exhibuit, descriptionem Augustae Domina ab ea accipiat, eosque Augustam in Bibliothecam Palatinam inter codices manuscriptos destituendos curet. Quod quidem consilium mihi quoque probari videtur, alias, si eos suum ad obitum destinavit, metuendum est, ne eadem scripta vel intereant penitus, vel Lipsiam ad Professorem auferantur, inde in patriam nunquam redirent. Tibi vero facile erit modum invenire consilium. Excellentissimi Domini Judicis Curiae promovendi, Tuaque commendatione, Augustae Bibliothecae Belianam continuationem, Belianae [viduae] vero ad dies vitae pensionem procurandi. Vidua negat quidam ex comitatibus necdum typis evulgatis, Vindobonam esse perlatum; tomos vero 4 notitiae etiam existimat, se, inde proxime recepturam esse. Reliqua manuscripta vidua demum divenderet, unde etiam Tuis pro usibus nonnulla posses comparare." Benczúr Kollárhoz írt leveléből, Pozsony, 1769. dec. 27. /U.o. nr. 575./
21. "Quidquid manuscriptorum Beliana possidebat, totum id Excellentissimus Dominus Archiepiscopus Colocensis Rf. 1137 comparavit. Totus in eo is est, ut Comitatus Notitiae Belianae necdum evulgatos, perlustrandos, revidendos et supplementis locupletandos curet, et proxime cum letterato orbe communicet. Quo quidem in proposito, ut successus felices, ita imprimis viros, inter quos Belianas meditationes vult partiri, qui exspectationi eius et eruditi orbis satisfacere

- rent, eidem opto. Catalogus scriptorum horum manu exaratorum, anno superiori Tibi submissi." Pozsony, 1769.júl.24. /U.o. nr. 580./ - A szakirodalom úgy tudja, hogy az érsek 1600 forintot adott a hagyatékért. Erről az első adatot Miller Jakab Ferdinánd közölte. /Von dem handschriftlichen Nachlasse des berühmten ungrischen Geschichtsforschers und Geographen Matthias Bél. Zeitschrift von und für Ungern, 1802/II.209./ A vásárlás időpontját is Miller alapján helyezték a kutatók 1767-re; az ténylegesen csak 1769. nyarán történt.
22. "Belianae Notitiae exempla a creditoribus Schrökhianis sub hasta dividentur? Pretium immodicum, quod libris istis Schröckius statuit, mea quidem sententia vix ac ne vix quidem accepturus est." Cornides Dániel Benczúrhoz írt levelének fogalmazványából, Szirák, 1768. okt. 15. /MTAK Kézirat-tára, Magyar irod. levelezés, 4r. 157./
23. Miller a 21. számú jegyzetünkben idézett cikkében számol be erről. A másolást Miller és Lukafalvi Szarka Ferenc végezték.
24. Jordánszky Elek beszámolója a Batthyány-gyűjteményben, a gyűjtemény leltára után található kötetben van.
25. V.Kovács Sándor: Elveszettnek hitt decasok Bél Mátyás kéziratosa Adparatusából. Magyar Könyvszemle, 1973, 150-157. - Bél Mátyás forráskiadói tevékenységét a korabeli tudósok is nagyra értékelték. Szilágyi Sámuel pl. egy Cornides Dánielhez küldött levelében /Medgyes, 1764. MTAK Kézirattára, Magyar irod. levelezés, 4r. 56/l.f.176./ így emlékezik erre: "A mostani seculum, ha mi volt in rebus Hungaricis elrejtve, quod antiquitatem quoquo modo saperet, azt minden felől igyekszik napfényre hozni, s úgy tetszik a szegény Bél Mátyás volt aki ezt a gustust elsőben excitálta." - Kollár Benczúr közvetítésével az Adparatus meg nem jelentetett részéről is másolatot szerzett. Kollár és Pray György levelezésében gyakran fölmerül ezek kiadásának a gondolata.
26. Ortmaier /Ortvay/ Tivadar: Bél Mátyás "De servitute Hungari-

- ca" című kiadatlan kézírata a primási könyvtárban, Pest, 1868.
27. Pl. V. Kovács Sándor: *Manoscritti umanistici ad Esztergom I. /Libri epistolari apografi/*. Magyar Könyvszemle, 1972. 15-26. /Katalógusunk 106-108. tételeiről./ - Uő: *Hungarica Strigoniensia /Bél Mátyás bibliográfiai jegyzetei/*. Magyar Könyvszemle, 1975. 92-97.
28. Tarnai Andor: *Bél Mátyás ismeretlen művei*. Magyar Könyvszemle, 1955. 123-128.
29. Egy Bosius-féle leveleskönyv szerepel Bél Károly András könyveinek árverési katalógusában is. Lehetséges, hogy Batthyány e kötetet Lipcsében vásároltatta meg. A Lipcsében szerzés gyanúja más esetekben is fölmerül: de az is lehetséges, hogy sok esetben az egyező című tételek nem azonos kéziratot jeleznek, hanem pl. a kézirat készültének bizonyos fokán álló fogalmazványokat, vagy annak másolatát.
30. Ezen adatot Czirbesz Jónás András említi Cornides Dánielhez írt levelében, 1771. szeptember 27-én /MTAK Kézirattára, Magyar irod. levelezés, 4r. 60. nr. 76./.
- Czirbesz szerint Deccard: "ein Mitarbeiter von dem Werke war." A mű szerzőségének közös voltára máshonnan is idézhetünk. Pl. 1727. júl. 10-én maga Bél írt így Radvánszky Jánoshoz: "Nimirum, quia tractatum de re rustica a Spectabili Dominatione Vestra, quod spero, saltem animi caussa perlustratum lubens procul omni mora ad amicos Superioris Hungariae mitterem, novis illic agendum observationibus, rogandam volui Spectabilem Dominationem Vestram, ut volumen illud Excellentissimo Mollero nostro quam primum reddere velit, quam favorem tenuibus, si quae proficisci a me potuerint officiis, non intermittam referre, minimum grato animo agnoscere." /OL, P 566, 23.cs. III.o. VII.cs./ - Weszprémi István szerint is jó volna, ha e szükséges és hasznos könyvet megjelentetné valaki, művészi metszetekkel díszítve. /Weszprémi, Stephanus: *Succinta medicorum Hungariae et Transilvaniae biographia*. Tom. IV. Centuria tertia. Decas I. et II. Viennae, 1787. 112./

31. A Deccard után maradt magyar könyvtárról /meghalt 1764-ben/ szintén Czirbesz számol be Cornidesnek, 1772. jan.30-án kelt levelében. /MTAK Kézirattára, Magyar irod. levelezés, 4r. 60. nr. 77./
32. Vö. Batthyány Ignác levelei Kollár Ádám Ferenchez. Pl. 1762: dec.24.: "Prodromum Belii semper prae oculis habeo, secundum ejus exemplar laborare pergo." /Sopron, Állami Levéltár, Fond XIII/9.10. fasc. XIII./
33. A budapesti Egyetemi Könyvtár tudós levelezései közt található egy Nagyszombatban keltezett levélfogalmazvány. /É.n. szept.13./
34. Wagner Károly kiterjedt levelezésében ezt mindig hangsúlyozza. Pl. a budapesti Egyetemi Könyvtár tudós levelezései közt található, Kaprinai Istvánhoz küldött leveleiben. 1762. április 6-án egyenesen így ír: "Belium continuare intendo." Bél Mátyás jezsuitákra gyakorolt hatásáról l. Hölvényi György: Wagner Károly és a Bél-iskola. Az Egyetemi Könyvtár évkönyvei 5. Budapest, 1970. 329-350.
35. Vályi műve megjelent Budán /1796-1799/, Fejérváry, Szalóky és Libertini művei kéziratban vannak az OSZK Kézirattárában.
36. L. katalógusunk 316. tételét.
37. A vármegyékhez küldött nyomtatott körlevél szerint kiadás előtt a kéziratban maradt Bél-féle leírásokat megadott szempontok alapján kell kiegészíteni és javítani. Az 1781. dec. 6-án kelt rendelet kérdőpontjait közli: Balogh István: Bél Mátyás Szabolcs vármegye című munkájáról. Szabolcs-Szatmár megyei helytörténetírás I-II. Nyíregyháza, 1979,10.
38. OSZK, Kézirattár, Quart.Hung. 491.
39. L. katalógusunk 317-319. tételeit.
40. Gyurikovics e kéziratai az OSZK-ba kerültek. Gyurikovics nemcsak a meg:eleírásokat, az egyéb Bél-kéziratokat is számontartotta. Nagy Gábor kéziratáról lemásoltatott egy jelzetek nélküli, valószínű a hagyaték megvásárlása előtt készített jegyzéket /Fol.Lat. 3798. ff. 37-41.: Catalogus manuscriptorum, dissertationum et opusculorum, quae ... Jo-

sephus Battyán Archiepiscopus Colocensis a vidua Matthiae
Beel Posonii anno 1767. comparavit./.. - Gyurikovicsével
csaknem azonos szövegű másolat: OSZK Kézirattár, Fol.Lat.
74.ff.486-506.

R ö v i d í t é s e k

A hónapnevek rövidítéseit nem tüntetem fel.

A	= Ausztria
a. an.	= anno, anni, annis
Aug.Bibl.	= Augusta Bibliotheca, Császári Könyvtár, Bécs
autogr.	= autográf: a szerző saját kezével írt műve
Cl.	= Clementissimus, Clarissimus és ezek nyelvi esetei
Cs	= Csehszlovákia
d.	= die
f. ff.	= folium, folia; levél
inc.	= incipit: kezdősor /verseknél/
J	= Jugoszlávia
jav.	= javítások, kiegészítések /Bél Mátyás által/
különb.nagys.	= különböző nagyságú
L	= Lengyelország
L.B.	= Liber Baro
lat.	= latin nyelven
m.	= magyar nyelven
mm.	= milliméter
mp. m.p.	= manu propria; saját kezével
nr.	= numero; számú
p. pp.	= pagina, paginae; lap
Poss.	= possessor; tulajdonos
S.a.	= sine anno; év nélkül
S.d.	= sine dato; datálás nélkül
S.l.a.	= sine loco et anno; hely és év nélkül
saec.	= saeculum; század
Sz	= Szovjetunió
sz.	= század
tom.	= tomus; kötet

A K É Z I R A T O K L E Í R Á S A
gyűjteményenként, azon belül leltári sorrendben

A leírások készítésénél arra törekedtem, hogy a kéziratok tartalma minél részletesebben kerüljön be a katalógusba, Sajnos, az esztergomi Főszékesegyház Könyvtárában tapasztalt segítő-készség és előzékenység ellenére /más irányú kutatási nehézségek miatt/ az ottani kéziratok feldolgozásánál gyakran kényyszerültem megalkuvásra. Általában elfogadtam a 18. század végén készített címeket, azokat csak néhol változtattam meg. Kedvezőbb feltételek között a másolókról és Bél munkatársairól több megjegyzést is írhattam volna. További összehasonlításokkal bizonyára még sok értékes adat kerül elő Bél Mátyás munkamódszeréről. A leírásoknál a fentiek miatt nem törekedhettem a hiányzó nevek, névalakok pótlására, egységesítésére, a kötet végén azonban - néhány nehezen megfejthető kivételével - a hiányzó nevek is bekerültek a mutatóba, a leírásnál szereplő, azonosításhoz szükséges adatokkal együtt.

Szakirodalomra csak ott hivatkozom, ahol az a kéziratra /és nemcsak a műre/ vonatkozóan tartalmaz adatokat. A szövegkiadásokat sem közlöm, mert azok és a kézirat azonosságának illetve variánsainak megállapítása megkívánta volna a szövegek összehasonlítását, amire szintén nem volt módom. A megyeleírások esetében is elfogadtam a kéziratban szereplő adatokat. Ezen esetekben különösen fontos lesz a szerzőség kérdésének alapos vizsgálata.

Főszékesegyházi Könyvtár, Batthyány-gyűjtemény
A BATTYÁNY-GYŰJTEMÉNYRŐL ÉS ANNAK JELZETEIRŐL

A Calovino József által felállított tíz szak :

Categoria I.	Jura et praerogativa regiae maiestatis	-	Rex.
Categoria II.	Regni constitutio et tractatus publici	-	T.P.
Categoria III.	Commissariatica contributio	-	Contrib.
Categoria IV.	Respectus provinciarum extraneorum ad Regnum Hungariae	-	Extr.
Categoria V.	Administratio politica et fora politica	-	Adm.
Categoria VI.	Administratio justitiae et fora juridica	-	Adm.
Categoria VII.	Acta Excelsae Curiae	-	Cur.
Categoria VIII.	Politica et oeconomia publica	-	Polit.
Categoria IX.	Res litteraria et censura	-	Litt.
Categoria X.	Codices historici, geographici, litteratura Hungarica	-	Hist.

Az eddigi szakirodalom gyakrabban használta a hosszabb jelzetet. Pl. Hist.II.d. helyett: Cat.X.tit.II.d. Azért döntöttem a rövidebb változat mellett, mert az beszédesebb, és általában a kéziratokon is az szerepel.

Batthyány József prímás az 1790-es évek végén újabb kéziratgyűjteményt rendeztetett Jordánszky Elekkel, aki a már meglévő tíz tárgycsoporthoz újabb hatot állított fel, 82 tékában mintegy 6.500 tétellel. A kéziratok feldolgozásakor Jordánszky is feltüntette azok provenienciáját. A prímásnak külön jelentésben számolt be 1797. december 5-én munkájáról. Az új gyűjtemény, a Collectio Batthyányiana in ecclesiasticis et religionariis a korábban a könyvtárban, majd az Archivum Ecclesiasticum-ban őrzött kéziratokból, a pesti Archivum Saeculare anyagából, a könyvtár melletti Cabinetből, az Archivum Ecclesiasticum vegyes anyagából és máshonnan az 1797. évben állt össze. Néhány esetben a Calovino által rendezett anyagból is

emelték át az újonnan alakított szakok közé. Pl. az ottani első kategóriából /Rex./ a coronationalia, obitus, pacificationes, stb. tételeket, vagy az ötödikből /Adm./ a X. titulust, a De natione Illyrica-t. Ezért fordulhat elő itt-ott a kéziratokon két érvényesnek látszó jelzet. A két jelzetet tartalmazó kéziratok raktári helye a Jordánszky által kialakított, s alább ismerttetett jelzetek alatt van.

A Jordánszky Elek által rendezett Collectio Batthyányiana in ecclesiasticis et religionariis hat szakja:

Categoria I.	Rex. Régnum	- R.R.
Categoria II.	Publica ecclesiastica	- Publ.Eccl.
Categoria III.	Episcopatus	- Episc.
Categoria IV.	Clerus regularis	- Cler.Reg.
Categoria V.	Ecclesiastica extranea	- Eccl.Extr.
Categoria VI.	Religionaria	- Relig.

Külön felhívom a figyelmet arra, hogy a Batthyány-gyűjtemény azon kézíratait dolgoztam csak fel, amelyek esetében minden kétséget kizáróan megbizonyosodtam arról, hogy Bél Mátyás hagyatékából valók, vagy a Kalocsára szállítás alkalmával elázott kéziratokról másolták /Miller Jakab Ferdinánd és Lukafalvi Szarka Ferenc/, s a másolásakor feltüntették, hogy az elázott kézirat Bél Mátyás hagyatékából származott. A most feldolgozott tételek nagy részénél a 18. századi leírás figyelemztetett a kéziratok eredetére, ám több olyan kéziratot is leírtam, ahol a kéziratban Bél Mátyás kezennyomával talákoztam, de a Calovino- illetve a Jordánszky-féle feldolgozások hallgatnak az eredetről. A megyeleírások után néhány olyan tételt is felvettem, amelyek a 18-19. századi kiadási kísérletekre vonatkoznak /nr. 316-321./

A Batthyány által megvásárolt Bél-hagyatékot nem tudtam teljes egészében feldolgozni, rekonstruálni. Egyrészt - miként már fentebb láttuk - a külön kezelt Batthyány-gyűjtemény esetében is hiányzik gyakran a kézirat eredetére vonatkozó megjegy-

zés. Bél Mátyás sem írt minden kötetébe feljegyzéseket. Sőt, mivel rendezésnél a köteteket szétszedték, előfordul az az eset is, hogy egy-egy volt Bél-kéziratot csak részben tudtam megtalálni. /További alapos munkával, lapszámegyeztetésekkel valószínű szaporítható lesz a most leírt tételek száma./ A függeléként közölt Miller-féle jegyzékben vannak olyan címek, amelyek a Batthyány-gyűjteményben is előfordulnak, pl. Rákóczy Második Ferencnek históriája, Kolinovics Gábor Historia revolutionum-a és a Lőcse és Késmárk 16. századi történetével foglalkozó kötet /Miller, Varia manuscripta, 50, 43; fasc.IV/4/, az azonosságra azonban nem találtam minden kétséget kizáró bizonyítékot, ezért eltekintettem feldolgozásuktól.

Már Miller megemlítette, hogy bizonyos okleveles anyagot Batthyány érsek visszaadott a tulajdonosoknak /Miller, fasc. XVIII./.. Néhány esetben az is előfordult, hogy okleveleket, vagy más kéziratot a Prímási Levéltárban találtam meg /pl. Miller, fasc.XVIII/5; XIX/7,8; Varia manuscripta, nr.9./.

A katalógus használója maga is meggyőződhet arról, hogy leírásomból a Miller által felsorolt kéziratoknak bizony nem jelentéktelen része hiányzik. E hiányzó kéziratokról nem tudok felvilágosítást adni. Valószínű a Dunán történt szállításkor oly mértékű károsodást szenvedtek, hogy már lemásolni sem lehetett őket. Gyakran nehezíti az azonosítást a kéziratoknak Calovino általi szétszedése is.

Végezetül: a hiányzó jelzetekből is következtetni lehet arra, hogy a Batthyány-gyűjteménynek csak töredéke az általam leírt, Béltől származó anyag. Remélhetően a közeljövőben sor kerül a teljes anyag feldolgozására és katalógus formában történő publikálására. Jelenleg a gyűjtemény a 18. század végén készített nagyalakú, részletes, mintaszerű szakkatalógus-kötetek segítségével kutatható.

1 ESZTERGOM

1 Rex.I.a.1.

Diploma Caroli regis super jure patronatus familiae Kopocz monasteriorum in Pernó et Jaak nec non possessionis Mayck, 1327.

Másolat a 18. század elejéről. 1 f. 320 x 210 mm. Vízáztat-
ta, csonka. Restaurálva a 18. század végén.

2 Rex.I.b.3. /RR.I.a.3./

Epistola Matthiae Corvini ad episcopum Vaclensem, Nicolaum Báthori, 1484. Adjacet epistola ejusdem ad cardinalem Agri-
ensem N.

Másolat a 18. század elejéről. 4 ff. 220 x 170 mm:

3 Rex.I.e.1.

Observationes Matthiae Belii contra Cl. Köhlerum, de Maria regina Hungariae.

Autogr. 514-521. pp. 240 x 185 mm.

4 Rex.I.e.3.

Ferdinandus rex confirmat donationem super castrum Óvár, 1528.

Másolat a 18. század első feléből. 26-27. pp. 330 x 220 mm.

5 Rex.I.e.4.

Transumptionales privilegii Elisabethae reginae anni 1270, 1341.

Másolat a 18. század végéről, Bél Mátyás kéziratáról. 2 ff.
400 x 270 mm.

6 Rex.II.a.1.

Catalogus praefectorum et consiliorum camarae Hungaricae ab anno 1531. usque ad annum 1733.

Másolat a 18. század első feléből, Bél Mátyás sok autogr.
jegyzetével és javításával. 305-328.pp. 330 x 220 mm.

7 Rex.II.h.27.

Aszalay, Franciscus: Delineatio castris Diós-Győr, cum brevi ejusdem historico-topographica descriptione. - Litterae Francisci Aszalay ad Matthiam Belium, Posonii, 14.Nov.1719.

Autogr. Egy egészoldalas tollrajz a várról és környékéről: 340 x 220 mm., és egy levél: 210 x 170 mm.

8 Rex.II.m.1.

Grationales Sigismundi regis Blasio Semény, 1404.

Másolat a 18. század végéről, Bél Mátyás kéziratáról. 1 f. 400 x 360 mm.

9 Rex.II.m.2.

Ferdinandus I. Comiti Gabrieli Perényi gratiam vitae et bonorum confert, 1558.

Másolat a 18. század végéről, Bél Mátyás kéziratáról. 2 ff. 330 x 220 mm.

10 Rex.V.a.9.

Kurtzer Bericht von dem Schemnitzer Haupt-Handel, oder Ober Fieber-Stelle.

Kézirat a 18. század elejéről. 377-382. pp. 330 x 210 mm.

11 Rex.VII.c.1.

Paulus Mednyánszky Baro nominatur, 1688.

Egykorú másolat. 1 f. 330 x 210 mm. Vízáztatta.

12 T.P.I.a.8. /V.k.1./

Bél, Matthias: De servitute Hungarica, quos jus consuetudinarium jobbagiones vocat, dissertatio.

Másolat. A címirat és néhány javítás Bél Mátyás kézírása. 32 pp. 320 x 210 mm.

13 T.P.I.a.12.

Conceptus juramentalis formulae sub coronatione Josephi I., 1687. - Resolutio regia.

Bél Mátyás másolata.

A kézirat lappang.

ESZTERGOM

14

14 T.P.II.a.2.

Quietantia Ferdinandi I. super receptione Sacrae Regni Hungariae Coronae cum suis clenodiis.

Miller Jakab Ferdinánd másolata Bél Mátyás kéziratáról. 1 f. 400 x 260 mm.

15 T.P.VI.d.1.

Regales pro eligendo palatino et celebranda eatenus diaeta. S.d.

Miller Jakab Ferdinánd másolata Bél Mátyás kéziratáról. 2 ff. 400 x 260 mm.

16 T.P.VI.d.3.

Regales Leopoldi I. regis archiepiscopo Strigoniensi pro celebranda Sopronii diaeta, missae, 28.Febr.1681.

Másolat a 18. század első feléből. 4 ff. 200 x 160 mm.

17 T.P.VI.d.4.

Regales Leopoldi I. regis, quibus statibus et ordinibus diaeta praefigitur, 22.Aug.1687.

Másolat a 18. század első feléből. 3 ff. 200 x 160 mm.

18 T.P.VI.d.10.

Regales Caroli VI. pro continuatione diaetae ad Comitatum Nitriensem, anno 1714.

Bél Mátyás kézírása. 91-93. ff. 310 x 210 mm. Bél feljegyzése a kézirat végén: "Ex comitiis Nitriensi et Trenchiniensi evangelici in puncto religionis duos sibi elegere ablegatos, Dn. Adamum Raimanus!/ et Paulum Prileszki..."

19 T.P.VI.f.5.

Directorium pro excipiendis suis Majestatibus Vienna Posonium pro continuatione pendentis diaetae, 1714

Másolat.
A kézirat lappang.

20 T.P.VI.f.6.

Rescriptum suae Majestatis ad status et ordines Regni Posonii congregatos, 9.Oct./1714./

Másolat.
A kézirat lappang.

21 T.P.VII.a.4.

Regales Matthiae regis Comitatus Hevesiensi missae, 1466.

Másolat a 18. század első feléből. 135. f. 200 x 320 mm.

22 T.P.VII.a.5.

Vladislaus rex, consummata sui coronatione, auxilio N.N. contra Polonos se esse promittit, 1490.

Másolat a 18. század második feléből, Bél Mátyás kéziratáról, 1 f. 400 x 260 mm.

23 T.P.VII.a.8-9.

Joannes Albertus, Poloniae rex deputatos Bartfenses ad se evocat, ex Szerencs, 1490. - Idem jubet electionem suam in regem Hungariae reddi ... in Szent-András, 1490.

Másolat a 18. század második feléből, Bél Mátyás kéziratáról. 1 f. 400 x 260 mm.

24 T.P.VII.a.16.

Ferdinandus rex Bartphenses ad comitia evocat, 1544.

Másolat a 18. század második feléből, Bél Mátyás kéziratáról. 2 ff. 400 x 260 mm.

25 T.P.VII.a.17.

Regales Ferdinandi regis, quo status et ordines ocus Papam evocant, 4.Aug.1552.

Másolat a 18. század második feléből, Bél Mátyás kéziratáról. 1 f. 400 x 260 mm.

26 T.P.VII.a.18.

Matthias archidux Scepusienses ad comitia evocat, 5.Dec.1604.

Másolat a 18. század második feléből, Bél Mátyás kéziratáról. 2 ff. 400 x 260 mm.

27 T.P.XIII.a.4.

Bél, Matthias: Adversaria de Slavonia, speciatim Sirmio. et Bukovaro seu Valkovaro ad ... Comitem a Kufstein, consiliarium imperatoris aulicum, cum ei arx et ditio Valkovar a Carolo 6to dono data fuisset, 1729. 19.Febr. ejus rogatu scripta.

Autogr. 153-160.pp. 330 x 210 mm.

ESZTERGOM

28

28 T.P.XV.a.1.

Instantia Comitatus Comaromiensis et Veszprimiensis, cum protestatione suae Majestati ideo porrecta, ut a citatione Commissionis Neo-aquisiticae absolvantur. Cum adlaterata resolutione suae Majestatis et nova repraesentatione eorundem comitatum, partis item Comitatus Albensis ... 1696.

Másolat.

A kézirat lappang.

29 T.P.XV.a.2.

Instantia comitatum Neogradiensis, Hontensis, Hevesiensis et Barsiensis ... 1702.

Másolat.

A kézirat lappang.

30 Contrib.VI.a.1.

Litterae Samuelis Székely de Doba ad Matthiam Belium circa descriptionem Comitatus Ungvariensis scriptae, Eperjesini, 8. Jul. 1731.

Autogr. 1 f. 330 x 210 mm.

31 Contrib.VI.a.2.

Commissio Joannis de Hunyad, vajvodae Transylvaniae, Georgio Bodó et Michaeli de Esmény, Comitatus Tolnensis dicatoribus, 1443.

Másolat a 18. század első feléből. 1 f. 330 x 220 mm.

32 Contrib.VI.a.3.

Privilegium Matthiae Corvini regis statibus et ordinibus Regni de non erigenda contributione elargitum, 1470.

Dobai Székely Sámuel kézírása és küldeménye Bél Mátyásnak. 1 f. 320 x 210 mm.

33 Contrib.VI.a.4.

Litterae Matthiae Corvini regis ad Comitatum Szabolcsiensem.

Regeszta a 18. század végéről Bél Mátyás vizáztatta kéziratáról. 1 f. 400 x 260 mm.

34 Contrib.VI.b.4-10.

Contributiones sub Leopoldo I.

Egykorú másolatok. 54-61.ff. 320 x 210 mm.

4. Propositiones Comitum palatini Pauli Eszterházy suae Majestati in negotio hybernorum militiae quarteriorum factae, 12.Oct.1684.
5. Benigna resolutio suae Majestatis super praemissis propositionibus in negotio hybernorum quarteriorum, 17.Jan.1685.
6. Propositio ... Pauli Eszterházy in negotio hybernorum quarteriorum suae Majestati porrecta, ad priorem benignam resolutionem.
7. Resolutio regia ad gravamina Comitatus Barsiensis et aliorum Cis et Trans Danubianorum comitatum in negotio hybernorum quarteriorum, 8.Febr.1685.
8. Tertiaria propositio domini palatini: urget instantem allevationem.
9. Alegationum Cis et Ultra Danubianorum iterato instant apud palatinum pro acceleranda resolutione regia, et avertenda praetensa accorda Abelianae, 8.Febr.1685.
10. Testimoniales palatini Pauli Eszterházy super facta protestatione, 12.Febr.1685.

35 Contrib.VI.b.11.

Repraesentatio palatini Pauli Eszterházy suae Majestati Viennae 7a Nov.1690. porrecta.

Másolat a 18. század első feléből. 2 ff. 320 x 210 mm.

36 Contrib.VI.b.12.

Georgii Széchényi archiepiscopi Strigoniensis Libellus supplicans ad Leopoldum imperatorem et regem, quum anno 1692. Hungariam impellente aerarii fame, exactioni quatuor millionum subicere vellet.

Másolat a 18. század második feléből, Bél Mátyás kéziratáról. 2 ff. 400 x 260 mm.

37 Contrib.VI.f.7-9.

Deputatio Tyrnaviensis, 1713.

Másolatok a 18. század első feléből. 5 ff. 320 x 210 mm.

7. Instantia comitatum Ungh, Beregh, Szathmár et Ugocsa.
8. Resolutio Deputationis Tyrnaviensis ad instantiam praespecificatorum comitatum, 21.Dec.1713.

38

9. Instantia comitatum Abaujvár, Unghvár, Beregh, Szathmár, Ugocsa, Máramaros, Kóvár, Kraszna. Mediocris Szolnok et liberarum regiarumque civitatum ablegatorum. S.d.

38 Contrib.XII.a.1-4.

Vestigia insurrectionis.

Másolatok a 18. század első feléből, illetve Bél Mátyás kéziratáról a század második feléből /2-4./. 47-50., 3 ff.
320 x 210 ill. 400 x 260 mm.

1.Lex castrensis Sigismundi regis, 1405.

2.Litterae Sigismundi regis. S.a.

3.Mandatum Sigismundi regis, 1409.

4.Insurrectio publicata. S.d.

39 Contrib.XVI.a.1.

Rescriptum Leopoldi I. ad palatinum, ut generali Andrassy tyrones habiles per comitatus administrentur, signanter per Comitatum Posoniensem, 10.Febr.1703.

Másolat a 18. század elejéről. 154-155.pp. 320 x 210 mm.

40 Extr.I.f.3.

Delineatio familiarum illustrium /Zápolya, Báthory, Bocskay, Bethlen, Rákóczi, Rhédey, Kemény, Apaffy, Teleky/, quae ex se olim Transylvaniae Principatui mancipavere principes.

Kézirat a 18. század első feléből. 401-424.pp. 320 x 215 mm.
A 403. lapon Bél Mátyás bejegyzése 1741-ből, vagy későbből.

41 Extr.I.o.2.

"Statuta Siculorum Transylvaniae, in conventu Udvarhelyiensi."
"Magyarra fordított Orbán Ferencz Udvarhelyszék hütös nótáriussa által." 1555.ápr.28.

Másolat a 18. század első feléből. 496-513.pp. 350 x 240 mm.

42 Extr.I.o.23.

"Prodromus Recentioris Hungaricae Chronologiae a Davide Frölichio ... lingua Germanica expositae, typisque anno 1641. Leutschoviae expressae, demum anno 1728. mense Novembris Latina veste indutae [a Matthia Belio] , in primis de hodiernorum Scopusenorum reliquorumque Germanorum in Hungaria et Transylvania degentium origine et primoribus traditae."

Másolat, Bél Mátyás javításaival. 483-512.pp. 330 x 220 mm.

Megelőzi: Bél, Matthias: Praefatio ad lectorem ... Anno 1723. coeptum, die 7. Apr."

Autogr. fogalmazvány. 513-525.pp. 330 x 220 mm.

43 Extr.I.o.24.

Kunich, Andreas: Dacia Siculica historice et topographice in compendio exhibita, Claudiopoli, 1731.

Egykorú másolat. 144 pp. 220 x 180 mm.

44 Extr.I.p.1.

Bél, Matthias: Collectanea historica ad illustrandam Sigismundi Báthori, principis Transylvaniae et Mariae Christiernae Austriacae historiam ex auctoribus optimaе notae bona fide congesta.

Autogr.fogalmazvány. 130-140.pp. 320 x 200 mm.

45 Extr.I.p.4.

De principis Transylvaniae ruina, ejusdem occasione de libro: Lux in tenebris, judicium, amici ad amicum, Jan.1658.

Egykorú másolat. 205-218.pp. 320 x 210 mm.

46 Extr.I.p.5.

Declaratio trium nationum Transylvaniae statuum in comitiis Bisztriczensibus congregatorum ad universam gentem Hungarum facta, 26.Mart.1659.

Másolat a 17. század második feléből. 219-222.pp. 320 x 200 mm.

47 Extr.I.p.6.

Litterae Annibalis Gonzagae ad Achatium Barcsay. Posonii, 16. Oct.1658.

Másolat a 17. század második feléből. 227-228.pp. 320 x 210 mm.

48 Extr.I.p.7.

Barcsay Ákos levele ismeretlenhez. 1660.júl.11.

Másolat a 17. század második feléből. 229-230.pp. 320 x 210 mm. Másolója azonos a fentebbi tételével.

ESZTERGOM

49

49 Extr.I.p.19.

Articuli diaetales trium nationum Regni Transylvaniae in di-
aeta anni 1690. Albae Juliae celebrata conditi, et per princi-
pem Emericum Tököly confirmati. Lat.,m.

Két kéz írása a 17. század végéről. 30-39.ff. 300 x 210 mm.
Külzetén: "A Fr. Orator Tihája hozá a szállásomra. 18. Junii
1698. Drinápolyban."

50 Extr.I.p.20.

Puncta regnicolarum et principis Transylvaniae, Georgio Rákó-
czy priori Transylvaniae principi, intuitu resignandarum Par-
tium Hungariae ad Transylvaniam spectantium proposita.

Másolat a 17. század második feléből. 244-245.pp. 310 x 210
mm. Vízáztatta, rongált.

51 Extr.I.p.21.

Genealogia principum Transylvaniae /Zápolya, Rákóczi, Teleky,
Barcsay, Kemény, Bocskay, Bethlen /.

Másolat a 17/18. század fordulójáról, Bél Mátyás autogr.
megjegyzésével. 425-438.pp. 340 x 210 mm.

52 Extr.I.p.22.

Tituli magnatum, civitatum et aliorum quorumvis locorum offi-
cialium etc. sub Bethlenio principe Transylvaniae usitati.

Miller Jakab Ferdinánd másolata Bél Mátyás kéziratáról.
3 ff. 340 x 230 mm.

53 Extr.I.p.23.

Kurtzer Bericht des gantzen Siebenbürgischen Wesens, Erste
Hälfte des 17. Jh.

Másolat a 17. századból. 20 pp. 340 x 220 mm.

54 Extr.I.r.5.

Bél, Matthias: Dacia ante Augustum. Dissertatio.

Nagyobb részt autogr. fogalmazvány. Töredék. 54 pp. 340 x
220 mm.

55 Extr.I.r.6.

"Vetus Dacia ex probatis scriptoribus deprompta ac antiquitatum cultoribus atque honori ... Ladislai Josika L.B. de Braniczka ... dum in Universitate Claudiopolitana promotore ... Francisci Fassing e Societate Jesu ... a neo-doctoribus condiscipulis oblata anno ... 1725."

Egykorú másolat, Bél Mátyás néhány margóra írt megjegyzésével. 53 pp. 340 x 220 mm.

56 Extr.I.r.7.

"Friderici Wilhelmi de Sommersberg Dacia antiqua ex nummis, inscriptionibus et ruderibus seu Commentarius in Zamoscii Antiquitatum Dacicarum analecta. Opus veterem historiam et geographiam illustrans. Vratislaviae, 1720."

Egykorú másolat, Bél Mátyás javításaival és kiegészítéseivel. 47 pp., közte beíratlan lapokkal. 340 x 220 mm.

57 Extr.I.s.

Weiss, [Johann Konrad] : Neue historisch-geographisch und topographische Beschreibung von Dacia mediterrana oder dem heutigen Fürstenthum Siebenbürgen. Dabey alle Curiosa et notatu digna ex regno animal, vegetabili et minerali wohl angemerket seynd, anno 1735.

Egykorú másolat. 315 pp. 350 x 250 mm. Díszkötésben, arany-metszéssel.

58 Extr.IV.a.1.

Litterae Comitiss Francisci Vesselényi ad superiores Hungariae comitatus de limitibus Regni, 27.Dec.1655.

Másolat a 17. századból. 1 f. 320 x 210 mm.

59 Extr.IV.a.2.

Assecuratoriae Georgii Lichwacsény et Jaroslaw Lubomirsky in civitate Szatmáriensi existentibus concessae, 25.Jun.1657.

Másolat a 17. századból. 1 f. 320 x 210 mm.

60 Extr.IV.a.3.

Litterae Joannis de Pieskowa Skala castellani Vojnicensis ad Comitatum Sárosiensem, 27.Jun.1657.

Másolat a 17. századból. 1 f. 320 x 210 mm. Vízáztatta.

ESZTERGOM

61

61 Extr.IV.a.4.

Litterae Francisci Vesselényi ad Poloniae regem, 21.Jul.1657.

Másolat a 17. század végéről. 2 ff. 320 x 210 mm.

62 Etr.IV.b.1-2.

Copia litterarum Vienna exaratarum circa adventum cursoris Turcici in civitatem Viennensem. Viennae, 23.Mai.1663. - Leopoldus I. significat statibus et ordinibus Regni Hungariae tractatum pacis cum Turca, 17.Mai.1663.

Egykorú másolatok. 156-157.pp. 310 x 185 mm.

63 Extr.V.a.6.

Epistola Joannis Cobenczel a Prossek ad Georgium Draskovichium.

Másolat a 17. század végéről. 602-633.pp. 240 x 180 mm.

p.602. Bél Mátyás megjegyzése: "Istvánfius, lib.25. p.537,45."

64 Extr.V.a.6/7.

Legatio pontificis in Poloniam missa, 1596. - Series titulorum Sacrae Romanae Ecclesiae cardinalium, 1596. - Tituli dominorum praelatorum, baronum etc. Regni Hungariae, 1596. - Oratores ab imperatore Rudolpho II. in Poloniam missi, 1596. /Címjegyzékek./

Egykorú kézirat. 209-224.pp. 320 x 210 mm.

65 Extr.V.a.7.

Oratio legatorum Regni Hungariae, anno 1614. die 19.Augusti, Linczii habita.

Egy egykorú /26 pp. 220 x 170 mm./ és egy 17. század végi másolat /289-303.pp. 370 x 230 mm./ Valószínű csak a későbbi való Bél Mátyás hagyatékából. Az egykorú másolat végén a magyarországi követek felsorolása.

66 Extr.V.a.8.

Oratio Stanislai Zatorszky, regis Poloniae secretarii habita Posonii coram palatino Sigismundo Forgách et aliis, 20.Jan.1620.

Bél Mátyás másolata /?/. 4 ff. 330 x 210 mm.

67 Extr.V.a.10.

Pázmány, Petrus: Oratio Romae anno 1632. ad Urbanum VIII. pontificem Romanum habita.

Az előző kézzel /nr.66./ azonos kéz másolata. 2 ff. A végén néhány sor 18. század végétől való kiegészítéssel. E sorok az eredeti kötet szétszedésekor más tételhez kerülhettek. 330 x 210 mm.

68 Extr.V.a.12.

Litterae Vratislavia exaratae circa tractatum inter regem Sveciae et Hollandiae legatos, Elbingae felici exitu terminatum, 6.Sept.1656. - Diversae relationes de bello Svecico contra Polonos et Moscos gesto. - Conditiones pactorum inter Regnum Poloniae et Moscos.

Másolat a 17. századból. 2 ff. 320 x 210 mm.

69 Extr.V.a.15.

Epistola regis Sveciae ad imperatorem. Ex arce Holmiensi, 28. Oct. 1665.

Másolat a 17. századból. 83-84.pp. 220 x 190 mm.

70 Extr.V.a.16.

Epistola regis Poloniae ad imperatorem Leopoldum, 9.Jul.1692.

Egykorú másolat. 274.f. 320 x 210 mm.

71 Extr.V.a.17.

Responsoriae Leopoldi I. ad superiores regis Poloniae litteras. Viennae, 27.Aug.1692.

Egykorú másolat. 273.f. 320 x 210 mm.

72 Extr.V.a.18.

Creditoriales Annae reginae Angliae pro suo Viennae oratore, Georgio Stepney, 18.Mart.1702.

Egykorú másolat. 146-147.pp. 320 x 210 mm.

73 Extr.V.a.19.

Credentionales Josephi I. ad Sveciae regem, pro parte Baronis Henningii de Stralemheim, 4.Sept.1710.

Egykorú másolat. 97-98.pp. 320 x 210 mm.

74

74 Extr.V.a.19.!!!

Credentiales Sveciae regis ad Josephum I. pro parte Joannis Vratislav, 20.Oct.1709.

Egykorú másolat. 19-20.pp. 320 x 210 mm.

75 Extr.V.a.20.

Pacificatio inter suam Majestatem Carolum VI. et Philippum V. regem Hispanicarum Viennae inita, 30.Apr.1725.

Egykorú másolat. 177-182.pp. 340 x 230 mm.

76 Extr.VI.c.1.

Postulata Imperii Romani, ante effectivam subsidiorum contra Turcam oblatozum praestationem, per imperatoriam Majestatem durantibus adhuc comitiis Ratisbonensibus complacanda. S.d.

Másolat a 17. századból. 37-40.pp. 310 x 190 mm.

77 Extr.VI.c.2-3.

Litterae Anonymi Ratisbona scriptae, quibus imperiales et Austriaces civitates, contingens triplum pro bello Turcico diffcultare perhibetur, 29.Jan.1664. - Litterae de Zrényii in recuperandis nonnullis arcibus felici progressu scriptae. M. Stubnya, 1664.febr.19.

Egykorú másolatok. 81-82.pp. 320 x 200 mm.

78 Extr.VI.f.1.

Voces electorum Sacri Romani Imperii Francofurti, dum in publico suo concessu anno 1657. imperatorem eligerunt. Renienberg de Mermet scribit ad quendam principem de quaestione controversa in comitiis imperialibus orta, 23.Jun.1665.

Egykorú másolatok. 193-196., 45-48.pp. 320 x 210 mm.

79 Extr.VII.a.1.

Litterae Joannis de Hunyad vojvodae Transilvanensis capitanei exercitus generalis Nicolao de Ujlak circa victorias suas in Servia de Turcis relatas scriptae, 8.Nov.1443.

Másolat a 17. századból. 129-130.pp. 210 x 170 mm.

80 Extr.VII.a.2.

Epitola Nicolai Jurisith ad suam Majestatem Ferdinandum I.,
22.Aug.1532.

Bél Mátyás másolata. 488-495.pp. 210 x 170 mm. A vége hiányos.

81 Extr.VII.a.3.

Solimanni Turcarum imperatoris clementia. S.d.

Másolat a 18. század végéről, Bél Mátyás kéziratáról.1 f.
400 x 260 mm.

82 Extr.VII.a.4.

Relationes diversae ex Turcia, Gallia, Italia. S.d.

Kézirat a 17. századból. 99-102.pp. 310 x 220 mm.

83 Extr.VII.a.5.

"Constantinápolyból jött Curier levelének parája." 166?.

84 Extr.VII.a.9.

Ali Passa levele /Zrinyi Miklóshoz/. Kanizsa /?/, 1662.máj.27.

Egykoru másolat. 245-248.pp. 320 x 190 mm. A levél széle
rongált.

85 Extr.VII.a.10.

Fragmentum relationis ex Transylvaniae circa tributum per Aly
Bassam jam cum parte exercitus Turcici Temesvarini existentem
serio a Transylvanis exactum. M. 1662.máj.27.

Egykoru másolat. 237-238.pp. 150 x 200 mm.

86 Extr.VII.a.11.

Litterae Krucsok Bassae ex castris ad Keresztes positis ad
certum colonellum caesareo-regium scriptae, 12.Jul.1662.

Egykoru másolat. 252-253.pp. 190 x 190 mm. Csonka, vizáztatta.

87 Extr.VII.a.12.

Litterae Vezirii, videntur ad principem Transylvaniae scriptae,
1662.

Egykoru másolat. 254-255.pp. 310 x 190 mm. Vizáztatta,rongált.

88 Extr.VII.a.13-15.

Litterae ex oppidis Szamos Ujvár /16.Jul.1663./, Fogaras /10. Jul.1663./ et Adamos /13.Jul.1663./ se statu Transylvaniae.

Egykorú másolatok. 158-159.pp. 310 x 200 mm. Vízáztatta, rongált. p.161. Egykorú, lengyel nyelvű kézirat.

89 Extr.VII.a.18.

Litterae Belgradae scriptae circa apparatus bellicos, adventum Turcici exercitus ad Belgradum et ejus statum, 20.Jun.s.a.

Másolat a 17. század végéről. 105-106.pp. 310 x 200 mm.

90 Extr.VII.e.1.

Juramentum vere monstrosum, quod novus rex Poloniae Henricus ex Gallis in regem electus Turcico Tyranno praestit, anno 1573.

Miller Jakab Ferdinánd másolata Bél Mátyás kéziratáról. 1 f. 400 x 260 mm.

91 Extr.VII.e.2.

Puncta regi Sveciae ab exercitu Polono missa, saec.XVII./med.

Egykorú másolat. 95-96.pp. 310 x 200 mm. Vízáztatta, rongált.

92 Extr.VII.e.3.

Ulterior relatio de bello Svecico in Polonia, mensibus Nov. et Dec. gesto. Saec. XVII./med.

Egykorú másolat. 11-14.pp. 330 x 210 mm. Vízáztatta.

93 Extr.VII.e.4.

Litterae Vratislaviae exaratae, super varia belli Svecico-Polonicum fortuna, 29.Oct.1656.

Egykorú másolat. 73-74.pp. 320 x 210 mm. Vízáztatta.

94 Extr.VII.e.5.

Litterae vexilliferi Posnaniensis ad vicecancellarium Regni Polonicum de variis praesens bellum concernentibus rebus, 9.Nov. 1665.

Egykorú másolat. 49-50.pp. /Közte két számozatlan, de beírt lappal./ 300 x 200 mm. Vízáztatta.

95 Extr.VII.e.6.

Recessus punctorum a nobilitate Poloniensi palatinatum Posnaniensis et Calisiensis, castra ad Palcsin post impetratam pacem solvente, et expeditione bellica revertente conscriptum et sarcitum. 10.Nov.1665.

Egykorú másolat, az előzővel /nr.94./ azonos kéz írása. 55-58.pp. 300 x 200 mm. Vízáztatta.

96 Extr.VII.e.7.

Litterae cujusdam ad suum amicum de interno Poloniae Regni statu scriptae, Varsaviae, 17.Aug.1666.

Egykorú másolat. 59-60.pp. 330 x 210 mm. Vízáztatta.

97 Extr.VII.e.8-9.

Ismeretlen levele Varsóból a politikai helyzetről. 1668.márc.9.

Egykorú másolat. 93-94.pp. 320 x 200 mm. Vízáztatta.

98 Extr.VII.e.10.

Relatio de rege et Regno Poloniae, 11.Oct.1668

Egykorú másolat. 107-108.pp. 190 x 190 mm.

99 Extr.VII.e.11.

Puncta confoederationis quinque palatinatum Regni Poloniae, 28.Jun.1666.

Egykorú másolat. 51-52.pp. 320 x 200 mm. Vízáztatta.

100 Extr.VII.e.12.

Relatio ex castris ad oppidum Luhnium Saxoniae positis, 19-29. Jun.1675.

Eredeti kézirat. 119-130.pp. 320 x 200 mm. Vízáztatta.

101 Extr.VII.e.13.

Epitome novarum rerum, quae passim in Polonia, aliisque regnis inchoata et scripta sunt, 17.Febr.-27.Mai.1670 /?/.

Egykorú másolatok. 15-20.pp. 320 x 200 mm. Vízáztatta.
pp.16-17. Litterae ex Comitatu Trenchiniensi 27.Mai. emissae. ex Sclavonico in Latinum translatae, nr.1-10.

ESZTERGOM

102

pp.18-19. Dialogus Romani civis et Veneti super amisso Candiae Regno.

pp.19-20. Testamentum seu ultima voluntas Candiae.

102 Extr.VII.e.14.

Relationes, cur serenissimus Moscorum Czar, quantumvis lactetur, spe coronae Poloniae nunquam tamen eandem pro se, vel pro filio suo potiri possit? Saec.XVII/2.

Egykorú másolat. 31-34., 77-80.pp. 320 x 190 mm. Vízáztatta.

103 Extr.VII.e.15-16.

Commoda et incommoda ex parte ducis Moscoviae, seu reflexiones circa projectatam Moscoviae Regno Poloniae incorporationem. - Commoda ex parte principis Transylvaniae Rákóczy seu reflexiones circa projectatam Transylvaniae cum Regno Poloniae incorporationem. Saec.XVII/med.

Egykorú másolatok. 27-30.pp. 320 x 210 mm.

104 Adm.III.e.

Compilatio Davidis Rosnay Rerum memorabilium sui temporis et alia. Lat., m.

Több kéz másolatai a 18. század elejéről, Bél Mátyás címirtaival. 682 pp. 330 x 210 mm.

pp. 1-302. Compilatio Davidis Rosnay Rerum memorabilium sui temporis. M.

Több kéz másolata. A fejedelmekről írt versek hiányoznak.

pp.304-381. "Diarium Valentini Homonay anno 1605." és egyéb, a Bocskay felkelést érintő iratok. M.

pp.382-397. "Pacificatio Ferdinanda cum Johanne."

pp.400-403. Articuli et conditiones pacis et foederis inter Romanorum et Turcorum imperatores. 1606.

Bél Mátyás megjegyzése a margón: "Zsitva Toroki Békesség."

pp.406-411. "Mortuo Stephano Botskay, quae fuerit ratione Transylvaniae Domus Austriacae voluntas." Epistolae Matthiae II. ad status et ordines Transylvaniae. Viennae, 27.Jun.1607. - Idem ad Sigismundum Rákóczy. Viennae, 12.Febr.1607. - "Idem ad Valentinum Drugeth de Homonna. Vide in eiusdem diario."

Bél Mátyás másolatai.

- pp.412-417. "Ad pacificationem Rudolphinam..." per Abrahamum Gastonem, huius pacificationis adiunctum legatum. Verskézirat. Másolat/?/, Bél Mátyás javításaival.
- pp.420-426. Transactio ... Gabrielis Báthori cum Romanorum imperatore 1610. Thurzó György levele. Kassa, 1610. aug.15. M.
Másolat, 1700 körül.
- pp.432-439. "Articuli Tyrnavienses inter ... Romanorum imperatorem ... Matthiam ... et Gabrielem Bethlen, Tyrnaviae, anno 1615. sanciti."
Bél Mátyás másolata.
- pp.440-451. "Kassai articulusok, anni 1619." M.
Másolat a 18. század elejéről.
- pp.452-474. "Paria litterarum inter ... Maiestatem et principem Transylvaniae ac status et ordines Regni conclusarum." Posonii, 16. Jan. 1620.
Részben Bél Mátyás másolata.
- pp.476-486. "Paria confoederationis cum Regno Bohemiae et provinciis eidem incorporatis, nec non utraque Austria." Posonii, 11. Mart. 1620.
Részben Bél Mátyás másolata.
- pp.488-489. Bethlen Gábornak a szökött jobbágyokról kiadott oklevelének másolata. /1621. szept. 10./
- p. 492. "Assecuratio statuum Transylvaniae super pace Ferdinandaeo Bethleniana." Albae Juliae, 22. Apr. 1627.
Másolat a 18. század elejéről.
- pp.496-503. "Tractatus matrimonii Gabrielis Bethlen et Catharinae."
Másolat a 18. század elejéről.
- pp.504-508. "Diploma Gabrielis Bethlen, quo arcem Husztum ... Stephanó Bethlen de Iktár confertur."
Másolat, Bél Mátyás javításaival.
- pp.510-517. Károlyi Zsuzsanna végrendelete. Kolozsvár, 1622. máj. 8.
Másolat a 18. század elejéről.
- pp.520-560. Bethlen Gábor végrendelete. Várad, 1629. nov. 1.
Másolat a 18. század elejéről.
- pp.563-597. Bethlen István végrendelete. Huszt, 1646. aug. 27.
- pp.600-603. "Báthori István testamentomából való extractus, mellyet tött Echedbe, 28. Febr. anno 1603."

105

- pp.604-611. "Principis Apafii secreta legatio seu Informatio Christianorum principum de rebus Transylvanicis, facta per Stephanem Kolosvari reformatorem pastorem anno 1687."
- pp.612-613. "Inscriptio antiqua." Mátyás király latin nyelvű oklevelének másolata. Buda, 1486. feria 2. post dominicam Invocavit.
- pp.614-623. "Drágfiakról való emlékezet." 1482-1626.
Köztük: Drágfy János testamentumának mássa ... Mohács, 1626. Bertalan napján. [Recte: 1526.]
- pp.623-631. "Az Magyar Urak Rákos mezein való végzése, hogy soha idegen nemzetből királyt köztük nem tésznek." Lat.
- pp.633-661. "Oratio recitata coram ... principe Sigismundo Báthori ... et Stephano Báthori ... die 10. Junii 1591. ab Alberto Hutter." Lat. és német.
- pp.662-666. Litterae Matthiae regis an. 1486. et Stephani Báthori regis Poloniae anno 1583. in causa Saxonum. /Lat./ - Litterae Stephani Báthori regis ad Sigismundum Báthori in principem electum. Vilnae, 1581. jun. 10. M.
Bél Mátyás másolatai.
- pp.670-682. "Metamorphosis Hungariae conscripta anno 1675."

105 Adm.IV.b.

Epistolae Matthiae Corvini regis Hungariae.

Másolat a 18. század elejéről, két kéz írása. 154 pp. 340 x 230 mm. Kötése szüette, levált a kötetről.

- pp.122-134. Confirmatio Matthiae regis donationis super praepositura de Almás Sancti Martini in Scepusio.
- pp.139-149. Oratio de Matthia rege Hungariae ... a decano Sebastiano Matthaео.
- pp.151-154. Index.

106 Adm.IV.c.

Collectio litterarum saeculorum XV. et XVI. Matthiae Corvini, Vladislai, Ferdinandi regum Hungariae, Sigismundi regis Poloniae, Hieronymi Balbi, Thomae Nádasdy, Andronici Tranquilli, Georgii [Szatmári] episcopi Quinque-Ecclesiensis, Emerici Zápolya palatini, Thomae Zalaháza episcopi Veszprimiensis et Agriensis. /Formularium./

Másolatok a 16. század elejéről és közepéről, továbbá egy

rész a 18. századból. A p. 97-en Bél Mátyás megjegyzése.
Eredetileg különálló kötetek konvolutuma. 203 pp.
320 x 220 mm.

- pp. 1-15. Oratio legationis Ferdinandi I. ad regem et senatum Poloniae, Cracoviae, ratione auxiliorum contra Turcam.
- pp.17-25. Oratio ad Leonem X. pontificem nomine Sigismundi Poloniae regis per Joannem de Lasko et Stanislaum Ostrorog in consistorio habita, 13.Jun.1513.Romae.
- pp.25-30. Oratio Staphilei oratoris apostolici, dicta nomine Julii II. pontificis ad Sigismundum Poloniae regem, Cracoviae, mense Martio 1512.
- pp.30-32. Legatio Sigismundi regis Poloniae ad Vladislaum Hungariae regem, quam obivit Petrus Thomyczky in conventu Vratislaviensi die 25. Martii 1511.
- pp 32-37. Sigismundus Poloniae rex ad Joannem Lasko et Christophorum de Schidlowiecz. S.a. - Idem ad Ludovicum II. Hungariae regem. S.a.
- pp.37-46. Ludovicus II. Hungariae rex Sigismundo Poloniae regi de morte parentis regis Wladislai. Budae, 10.Apr. 1516.
- pp.47-48. Sigismundus rex Poloniae ad Joannem Lasko de morte Wladislai regis Hungariae. /1516./
- p. 48. Responsum regis Romanorum Ferdinandi datum regi Poloniae in negotio reginae Isabellae.
Csonka, csak a levél kezdete van meg.
- pp.49-50. Tranquillus Andronicus ad Ferdinandum imperatorem, Tragurii, 1.Mai.1562. - Idem ad Maximilianum Bohemiae regem, Tragurii, 1.Mai.1562.
- pp.51-55. Thomas Nádasdy palatinus Regni Hungariae ad regem Bohemiae Maximilianum. Sarvár, 5.Apr.1562. et Eötvös, 12.Apr.1562. - Idem ad Comitem Ecchium a Salmis.
Az utóbbi levél vége hiányzik.
- p. 65. Iuramentum ... regis Ferdinandi tempore suae coronationis, anno 1527.
Articuli cum iuramento tempore olim Joannis wajvodae in civitate Pesthiensi per praelatos et barones in congregatione generali editi.
Forma iuramenti in vulgari lingua Hungarica edita, /Másolat a 16. század első feléből./
- p. 66. Quaedam notabilia et scitu iucunda ex libro Decretorum Regni Hungariae ... Pauli de Gregoriancz collecta.

De rege Mathia et Nicolao Banffy.

- pp.68-71. Correspondentiae Matthiae regis et Bajazetis, Turcorum imperatoris.
- pp.71-74. Articuli de officio palatini ... dum Emericus Zápolya fuit electus.
- p. 74. Ex oratione 131. Aeneae Sylvii de clade Constantino-politana.
- pp.75-76. Epistola caesaris Turcorum ad Ludovicum II. regem Hungariae ex Belgrado, 20.Febr.1524. et responsio Ludovici II., Budae, 6.Mart.1524.
- p. 77. Litterae Solimanni Turcarum imperatoris ad Sigismundum Poloniae regem. /1526./
- p. 78. Litterae praelatorum, baronum et regnicolarum in Kenese congregatorum ad universitatem Comitatus Posoniensis, 1532.
- pp.79-80. Mandatum Ferdinandi ad Comitatum Neogradiensem. Óvár, sabbato proximo ante dominicam Reminiscere, 1528.
- p. 81. Articuli tempore electionis Johannis Hunyadi in gubernatorem in civitate Pestiensi per praelatos et barones in congregatione generali editi, 1446.
- p. 82. Formula iuramenti per regem Ferdinandum tempore ademptionis regiminis Hungariae praestiti, 1527.
- pp.82-84. Articuli per regnicolas tempore electionis et coronationis regis Ferdinandi editi, et per suam Maiestatem confirmati, 1527.
- pp.84-87. Conditiones et capitula pacis inter Ferdinandum I. et Regem Joannem, 1538.
- pp.87-88. Juramentum iudicum ordinariorum, magistrorum, protonotariorum et assessorum sedis iudicariae ... Ferdinandi I., 1538.
- pp.88-89. Forma iuramenti extraneorum in numerum Hungarorum ... anno 1563. receptorum.
- p. 89. Forma iuramenti dominorum, consiliariorum, magistrorum, protonotariorum et iudicum ordinariorum tempore Ludovici I. regis Hungariae, saec.XIV.
A végén: Viennae, 21.Februarii anno 1565. /A másolás dátuma!/
- pp.90-91. Ferdinandus rex Hungariae episcopatum Transylvaniae Paulo Bornemisza episcopo Veszprimiensi donat.
- pp.91-93. Formae donationis: custodiae et canonicatus cum praebenda et archiepiscopatus.

- pp. 94-96. Gratia super nota infidelitatis Gabrieli de Perény per Ferdinandum I. concessa. Francofurti, 10. Mart. 1558.
- p. 96. Forma salvi conductus extra Regnum proficiscentis Georgii Wásáry.
- pp.97-119. Limitatio rerum ad victum pertinentium facta Posonii ... et varia de coronatione Maximiliani et eius coniugis. /Diarium coronationis per Joannem Lysthium secretarium scriptum./
- pp.121-122. Litterae Wladislai regis ad summum pontificem. S.l.a. 2 levél, az első eleje hiányzik.
- p. 123. Ludovicus II. ad regem Hispaniae. Budaë, 6. Jun. 1517.
- pp.123-124. Georgius episcopus Quinque-Ecclesiensis regi Poloniae. S.l.a.
- pp.124-126. Hieronymus Balbus Christophoro Schidlowycz. S.l.a.
- pp.126-127. Georgius episcopus Quinque-Ecclesiensis Christophoro Schidlowycz. Cassoviae, 10. Apr. 1518.
- p. 127. Ludovicus II. Comiti Petro. S.l.a.
- pp.127-128. Georgius episcopus Quinque-Ecclesiensis Comiti Petro. S.l.a.
- pp.128-129. Hieronymus Balbus Jacobo Fochar [Fugger]. Budaë, 27. Mai. 1515.
- pp.129-130. Ludovicus II. regi Poloniae. Budaë, 27. Mai. 1517?
- pp.130-132. Wladislaus II. regi Poloniae. S.l. 1514.
- p. 132. Georgius episcopus Quinque-Ecclesiensis praeposito Cracoviensi, Poloniae regis oratori. /Fogalmazvény?/
- pp.132-133. Ladislaus episcopus Vaciensis summo pontifici. Budaë, 16. Febr. 1515.
- p. 133. Credentiales Wladislai II. Joanni Statilio. Budaë, s.a.
- pp.133-134. Ludovicus II. imperatori Romanorum commendat Hieronymum Balbum ad praeposituram Wienensem. S.l.a.
- p. 134. Sigismundus rex Poloniae Joanni archiepiscopo Thurnensem. S.l.a.
- pp.134-135. Emericus palatinus Hungariae cardinali Estensi. S.l.a.
- p. 135. Wladislaus II. regi Poloniae. S.l.a.
- pp.135-136. Georgius episcopus Quinque-Ecclesiensis Christophoro Schidlowecz. Budaë, 1517.
- pp.136-137. Georgius episcopus Quinque-Ecclesiensis imperatori Romanorum. Budaë, s.a.

- pp.137-138. Hieronymus Balbus Nicolao Achel praeposito Posoniensi /áthúzva: Transilvanensi/. S.l.a.
Behelyezett cédulán: "Hic Nicolaus, cui Balbus scribit, non appellabatur Achel, sed Sankfalva, nec erat praepositus Transylv., sed custos et canonicus Agriensis, ut constat Archivo Capituli Posoniensis."
- p. 138. Hieronymus Balbus episcopo Transylvanensi. S.l.a.
- pp.138-139. Hieronymus Balbus capitulo Posoniensi. S.l.a.
- p. 139. Wladislaus II. cardinali sanctorum quatuor. Budaë, in festo dominae Catherinae 1512.
- pp.139-140. Georgius episcopus Quinque-Ecclesiensis regi Poloniae. S.l.a.
- pp.140-141. Wladislaus II. regi Poloniae. Budaë, s.a.
- p. 141. Georgius episcopus Quinque-Ecclesiensis Christophoro Schidlowecz. S.l.a.
- p. 142. Hieronymus Balbus capitulo Posoniensi. Budaë, in vigilia Penthecostes, s.a.
- pp.142-143. Stephanus Brodaricz Larosinus Anglo Cospio patrio Bononiensi. S.l.a.
- pp.143-144. Wladislaus II. cardinali Vulterano Florentino. S.l. 1514.
- pp.144-145. Wladislaus II. Sigismundo regi Poloniae. S.l.a.
- pp.145-146. Alexander VI. papa Wladislao II. Romae, 12.Sept. 1496.
- pp.147-148. Litterae cancellarii et consiliorum regionum ad quendam magnatem. Posonii, 12.Jun.1532.
- pp.148-150. Arnoldus Vesaliensis ad Laurentium suum. Coloniae, pridie Nonas Februarii, s.a.
- p. 150. Ferdinandus II. Comitatus Scepusiensi. Posonii, feria quinta post festum beatorum Viti et Modesti. 1532.
- pp.150-151. Cancellarius et consiliiarii ad quendam magnatem. Posonii, feria quarta post Assumptionem B.M.V. 1532. et feria tertia post festum beati Bartholomaei apostoli, 1532.
- p. 152. Commissarii legati apostolici Hungaris. Posonii, 4.Sept.1532.
- pp.152-155. Donationales diversae Ferdinandi I.
- pp.151-158. Thomas de Zalahaza episcopus Agriensis et Veszprimiensis fundationem Mathiae de Jenyeó approbat et confirmat, Veszprimii, in festo Sanctae Elisabethae viduae, 1534.

- pp.163-164. Praefatio Philippi Melanchtonis de summa potentia Turcarum disserentis ... 1.Jan.1560.
- pp.165-180. "Soltani Solymanni Turcarum imperatoris horrendum facinus ... 1553. autore Nicolao Amoffan Burgundo."
- pp.183-198. Leonis Baptistae Alberti de equo animante ad Leonellum Ferrariensem principem libellus. Michaelis Martini Stellae cura et studio inventus et nunc demum per eundem in lucem editus Basileae, 1556.
- pp.199-203. Das Elemental unndt vocabulari der Rotwelschen Grammatic unndt Sprach." /Vocabularium linguae certis praedonibus propriae./
- Cf. V. Kovács Sándor: Manuscripti umanistici ad Esztergom I. Magyar Könyvszemle 1972, 18-19.

107 Adm.IV.d.

Correspondentiae Andreae Dudithii. 1559-1590.

Egykorú másolat, két kéz írása /pp. 1-196., 197-201./. 201 p.
320 x 210 mm.

Címzettek /zárójelben a levelek száma, a levélírás helye, ideje és a/z első/ levél lelőhelye a kötetben/:

Theodor Beza /1 - 1580.jan.12. - p.172./

Responsoriae litterae Theodori Bezae /1 - Genevae, 8.Mart.1580.
p.175./

Joachimus Camerarius /6 - Breslae, Cracoviae, 1.Oct.1568. -
6.Jun.1569. - p.45./

Responsoriae litterae Joachimi Camerarii, cum litteris Joachimi Camerarii ad Eborium Castellatum /Lipsiae, Oct. 1563./ /2 - Lipsiae, 29.Mart.1569. - 5.Sept.1571. - p.49.,57./

Thomas Erastus /1 - Paschoviae, 1.Febr.1579. - p.197./

Matthaeus Flaccus /1 - 20.Aug.1580. - p.177./

Thaddeus Hagecius /9 - Cracoviae, Tessini, Paschoviae, Vratislaviae, 17.Febr.1572. - 29.Jan.1580. - p.186./

Christophorus Herdessianus /3 - Vratislaviae, 14.Jul.1580. - 25.Dec.1581. - p.142./

Responsoriae litterae Christophori Herdessiani /1 - 5.Dec.1580. - p.145./

Umbertus Lanquatus /1 - Tessini, 10.Jan.1577. - p.141./

Joannes Lasicius /1 - Cracoviae, 9.Jan.1571. - p.1./

Litterae Pauli Manutii ad Andream Dudithium /2 - Venetiis, 24-25. Jan.1558. - p.131./

- Rector et doctores Academiae Neustadiensis /1 - Breslae, 26. Febr.1583. - p.171./
- Stanislaus Orichonius /1 - 21.Aug.1566. - p.138./
- Joannes Praetorius /21 - Breslae, 27.Oct.1583. - 21.Febr.1589. p.59./
- Litterae Thomas Sanilii ad Praetorium /1- Breslae, 28.Febr. 1589. - p.102./
- Fragmenta duarum litterarum Danielis Clazy ad Praetorium /2 - 22.Mai.1589. - 9.Jan.1590. - p.104./
- Quirinus Reuterus /7 - Breslae, 21.Aug.1583. - 20.Jan.1585. - p.105./
- Metallus Sequanus /1 - 9.Mai.1580. - p.140./
- Joannes Skeneus Scotus /2 - Cracoviae, 8.Febr. - 4.Apr. 1570. p.55./
- Franciscus Stencarus /1 - Cracoviae, 14.Sept.1571. - p.18./
- Stephanus, rex Poloniae /Fragmentum. - S.l.a. p.136./
- Nicolaus Taurellus /4 - Breslae, 29.Oct.1581. - 26.Dec.1588. - p.36./
- Zacharias Ursinus /4 - Vratislaviae, 28.Dec.1579. - 25.Febr. 1583. - p.160./
- Responsoriae litterae Zachariae Ursini /2 - Neostadii, 8.Sept. 1580. - 1.Mai.1581. - p.163./
- Conceptus nefors Andreae Dudithii sive Encomium actorum factorum imperatoris Maximiliani II. /pp.125-130./
- Néhány rövid regesztát nem tüntettem fel.
- Cf. V.Kovács Sándor: Manuscripti umanistici ad Esztergom I. Magyar Könyvszemle 1972, 19-21.

108 Adm.IV.f.

Litterae Sigismundi Forgách, Regni Hungariae palatini, ab Julio anni 1618. ad diem 4. Septembris 1619.

Másolat a 18. század elejéről, több /legalább 10/ kéz írása. gyakori másolási hibákkal. 265 pp. 340 x 210 mm.

Címzettek /zárójelben a levelek száma/:

Imperator et rex Matthias et Ferdinandus /123/

Archidux Leopoldus /10/

Dominus ab Althan /2/

Thomas Balásffy /1/

Gabriel Bethlen /2/
 Dominus ab Ekhenberg /1/
 Gratianus, dux Naxiae /2/
 Dominus ab Hoffkircher /1/
 Cardinalis Kleselius /2/
 Nicolaus Komarowszky /1/
 Stanislaus Lubomirsky /1/
 Dominus Meggau /3/
 Joannes a Molardt /15/
 Paulus V., pontifex Romanus /1/
 Dominus Polhannb [?] /1/
 Georgius Rueber /1/
 Fridericus a Teuffenpach /1/
 Henricus Matthaeus a Turri [Turrrn] /7/
 Domini commissarii /1/
 Comitatus Hungariae /1/
 Cancellarius Hungaricus /3/
 Praepositus Jaszoviensis /1/
 Praefectus Camerarum Montanarum /1/
 Rex Poloniae /13/
 Palatinus Cracoviensis /1/
 Cammergraffius /1/
 Vajvoda Cracoviensis /1/
 Magnus procurator Cracoviensis /1/
 4 primarii Majestatis /1/
 Cardinalis Olomucensis /1/
 Secretum Consilium /1/
 Domini Germani /1/
 Dux de Lerma /1/
 Cardinales Romani /1/
 Nuncius apostolicus /1/
 Civitates Regni Sclavoniae /1/
 Regnum Sclavoniae /1/
 Status et ordines utriusque Austriae Aug.Conf. amplectentes /3/

109

Tres status politici Marchionatus Moraviae /1/
 Consiliari regii Ducatus Styriae /1/
 Epistola una Henrici Matthaei a Turrn ad Sigismundum Forgách.
 Memoriale /2/
 Instructio ad Stanislaum Thurzó.
 Instructio ad Henricum Matthaeum a Thurn.
 Cf. V.Kovács Sándor: Manuscripti umanistici ad Esztergom I.
 Magyar Könyvszemle 1972, 22-26.

109 Adm.IV.h.1.

Fragmentum Chyrographi episcopi Magno Varadiensis, una cum
 praepositi Scepusiensis. Jazo, 18.Nov.1583.
 Eredeti levéltöredék. 7 sor és az aláírás.

110 Adm.IV.h.2-4.

Litterae Sigismundi Forgách /?/ ad regem Ferdinandum. Posonii,
 22.Jun.1619. - ad cardinalem Olomucensem et absolutionales
 Joannis Friderici Tamecz, Posonii, 13.Jun.1619. - ad archiducem
 Leopoldum.
 Másolat a 18. század elejéről. 253-258.pp. 350 x 220 mm.
 Az utolsó levél vége hiányzik.

111 Adm.IV.h.5.

Litterae cuiusdam episcopi Hungarici, circa 1670.
 Egykorú másolat. 197-198.pp. 320 x 185 mm. A levél vége hi-
 ányzik.

112 Adm.IV.h.8.

Responsariae anonymi circa molimina Georgii Rákóczi, princi-
 pem item Transilvaniae Apafium principatu suo privandum.
 Másolat a 17. századból. 91-92.pp. 320 x 180 mm.

113 Adm.IV.h.9.

Litterae Vratislaviae scriptae circa ortam de electione regis
 Romanorum imperatore inter ordines imperii in comitiis Ratis-
 bonensibus controversiam et relationes, 27.Nov.-7.Dec.1665.
 Egykorú másolat. 85-88.pp. 320 x 180 mm.

114 Adm.IV.h.12.

Litterae anonymi Vratislavia scriptae circa victoriam Batavorum etc. 20.Jun.1666.

Egykorú másolat. 89-90.pp. 320 x 180 mm.

115 Adm.IV.h.13.

Relationes bellicae et politicae ex diversis Europae provinciis, 1668.

Egykorú másolat. 111-112.pp. 320 x 180 mm.

116 Adm.IV.h.14.

Relationes seu Ephemerides ex diversis Europae regnis, 1668.

Egykorú másolat. 115-118.pp. 320 x 180 mm.

117 Adm.IV.h.15.

Litterae Roma scriptae circa impeditam per Gallum transactionis pacis Hispanicae cum Anglis.

Másolat /?/ a 17. századból. 1 f. 130 x 150 mm.

118 Adm.XIII.s.1.

Puncta quaedam supremi comitis Comitatus Posoniensis N. in congregatione generali, cui ipse interes e non potuit, effectuanda. S.d.

Másolat a 18. század végéről, Bél Mátyás kéziratáról. 2 ff. 380 x 250 mm.

119 Adm.XIII.t.1.

Privilegium Matthiae regis Comitatus Sarosiensis super authentico sigillo et cerae-rubrae usu extradatum, cum antea solum in cerae viridis usu fuisset, 16.Mai.1615.

Másolat a 18. század végéről, Bél Mátyás kéziratáról. 2 ff. 380 x 250 mm.

120 Adm.XIII.t.2.

Nomina possessionum et oppidorum Comitatus Sarosiensis. S.d.

Másolat a 18. század végéről, Bél Mátyás kéziratáról. 2 ff. 380 x 250 mm.

121

121 Adm.XIII.z.1.

Statuta Comitatus de Zabolcz in fundamento positivarum patriarum Regni legum radicata, partim favorem pauperiorum, partim vero longioris processus compendium redolentia, 1702.

Másolat a 18. század végéről, Bél Mátyás kéziratáról. 4 ff.
380 x 250 mm.

122 Adm.XV.b.1.

Privilegia civitatis Libeth-Banyensis.

Másolat a 18. század végéről, Bél Mátyás kéziratáról. /16/
ff. 380 x 250 mm.

123 Adm.XV.c.1.

Decretum regium Caroli VI., quo communitas Budensis inhibetur ab electione consulis et iudicis, 5.April.1725.

A kézirat lappang.

124 Adm.XV.e.1.

Privilegia Carponensium tempore Tartarorum amissa per Belam regem renovantur, 1244.

Másolat a 18. század végéről, Bél Mátyás kéziratáról. 2 ff.
380 x 250 mm.

125 Adm.XV.f.1.

Privilegium de terra Cassa dictae, jam modo libera regiaque civitate Cassoviensi, per Stephanum regem elargitum, 1261.

Másolat a 18. század végéről, Bél Mátyás kéziratáról. 1 f.
380 x 250 mm.

126 Adm.XV.f.2.

Privilegium Ladislai regis civitati Cassoviensi concessum. S.d.

Másolat a 18. század végéről, Bél Mátyás kéziratáról. 2 ff.
380 x 250 mm.

127 Adm.XV.m.1.

Extractum veterum diplomatum, privilegiorum etc. civitati Leutsoviensi datorum.

Másolat a 18. század végéről, Bél Mátyás kéziratáról. /5/ ff.
380 x 250 mm.

A kézirat végére írt megjegyzés szerint Topperczer János notarius állította össze.

128 Adm.XV.m.2-7.

Privilegia civitatis Leutchoviensi data, annis 1558., 1550. et 1280.

Másolat a 18. század végéről, Bél Mátyás kéziratáról. /12/
ff. 380 x 250 mm.

129 Adm.XV.q.1.

Extractus Sigismundi regis privilegii civibus Posoniensibus dati, anno 1430.

Másolat a 18. század végéről, Bél Mátyás kéziratáról. 1 f.
380 x 250 mm.

130 Adm.XV.q.2.

Extractus privilegiorum de foris hebdomadalibus et annuis nundinis civitatis Posoniensis ab anno 1343.usque 1647.

Másolat a 18. század végéről, Bél Mátyás kéziratáról. 3 ff.
380 x 250 mm.

131 Adm.XV.s.1.

Excerptum ex privilegio super scuto liberae regiaeque civitatis Rustensis. S.d.

Másolat a 18. század végéről, Bél Mátyás kéziratáról. 1 f.
380 x 250 mm.

132 Adm.XV.u.1.

Species facti in causa Joannis Kericsmary contra civitatem Schemnitzensem de praedio Nevidszán et thermis Vichnyensibus. S.d.

Másolat a 18. század végéről, Bél Mátyás kéziratáról. 2 ff.
380 x 250 mm.

133 Adm.XV.v.2.

Decretum Leopoldi I. civitatis Soproniensi sonans, quo pro una vacantia senatoriae functionis proponitur loci illius postarum magister Joannes Paulus Grainer, 22.Apr.1704.

Másolat a 18. század végéről, Bél Mátyás kéziratáról. 1 f.
380 x 250 mm.

134

ESZTERGOM

134 Adm.XVII.a.1-3.

Privilegium per regem Ladislaum Kun dictum Cumanis, anno 1279.
- Privilegium Alberti regis Nicolao Gereth de Lajosszállása,
anno 1491.

Másolatok a 18. század végéről, Bél Mátyás kéziratáról.

A kéziratok lappanganak.

135 Adm.XIX.a.4.

Montecuccoli, Raymundus: Resolutio ad columnias Hungarorum,
quae passim disseminantur: Caesareanos milites parum aut nihil
effecisse in Hungaria anno 1662. contra Turcam.

Egykorú másolat. 183-186.pp. 330 x 210 mm. Vízáztatta, a szö-
veg teljes.

136 Cur.VI.c.2.

Fragmentum donationis super sylva Rába, Csák, Renaldo et Kemény
de genere Csák, per Ladislaum regem concessa. S.d.

Másolat a 18. század első feléből. A másoló által is üresen
hagyott helyeket a vízáztatás még növelte. 25.p. 230 x 190 mm.

137 Cur.VI.c.3.

Cambium inter Carolum I. regem et Paulum Gyürke de genere Csák
respectu possessionum Sóskut et Veréb, anno 1330.

Másolat a 18. század végéről Bél Mátyás példányáról, a Bél
által írt megjegyzéssel együtt. 2ff. 380 x 250 mm.

138 Cur.XXV.a.1.

Litterae donationales Sancti Stephani regis pro parte complu-
rium intus specificatorum suburbanorum castris Posoniensis, an-
no 1005.

Másolat a 18. század elejéről, Bél Mátyás javításaival. 1 f.
320 x 210 mm.

139 Cur.XXV.a.2.

Donationales Belae IV. regis comitibus Detrico et Philippo, an-
no 1243.

Másolat két példányban a 18. század elejéről. Az egyik pél-
dány /ff.14-15./ Dobai Székely Sámuel küldeménye Bél Mátyás
számára. 14-17.ff. 340 x 210 mm.

f. 15b. Epistola Samuelis Székely de Doba ad Matthiam Bél.
Eperjesini, 13.Mart.1744.

140 Cur.XIV.a.5.

Donationales Belae regis comiti Herbordo Osth elargitae, anno 1248.

Másolat a 18. század elejéről. 1 f. 320 x 220 mm. Vízáztatta, hiányos.

141 Cur.XXV.a.6-8.

Bela rex confert Adamo Polono terram Thernye, prius ad castrum Sáros pertinentem, anno 1259. - Carolus rex confert fratribus Fekete de Sancto Georgio possessiones Nagyfalú, Thernye et Kelechen in comitatibus Sáros et Ujvár existentes, anno 1312. - Donationales Belae IV. regis Chetlano et Veck, anno 1255.

Másolat a 18. század első feléből, Dobai Székely Sámuel küldeménye Bél Mátyás számára. 27-28.ff. 190 x 160 mm.

142 Cur.XXV.a.9.

Donationales Belae regis Kemeno, Raynoldo et Ják, filiis Ebed, anno 1261.

Forintos Gábor notarius által 1743.szept. 18-án Pesten hitelesített másolat. 18-19.ff. 330 x 210 mm. Vízáztatta.

143 Cur.XXV.a.13-15.

Donationales diversae.

Másolatok a 18. század első feléből. 137-139.ff. 320 x 210 mm.

13. Ladislaus rex confert domino Hocimero terram in Comitatu Arvensi, anno 1272.

14. Ludovicus rex restituit Joannem et Benedictum Lovdany in usum prati sub alpius Walch existentis et possessionis Revissne, anno 1348.

15. Matthias rex donat possessionem Revissnye Joanni et Matthiae filiis Benedicti de Revissnye, anno 1475.

144 Cur.XXV.a.16.

Donationales Dionisio Jurk super terra Radona per Ladislaum regem elargitae, anno 1287.

Másolat a 18. század első feléből. 45-46.ff. 320 x 200 mm. Négy 18. századi viaszpecséttel.

145

ESZTERGOM

145 Cur.XXV.a.17-19.

Donationales diversae.

Másolat a 18. század elejéről. 81-82.ff. 330 x 210 mm.

17. Ladislaus IV. rex confert magistro Thomas Tolpos terras Vezveres et Várhely, anno 1288.

18. Ladislaus IV. rex restituit Thomae, Ite et Andreae comitibus possessionem Cuhnaálya, anno 1274.

19. Ludovicus I. rex confirmat suas donationales de anno 1353. Nicolao Mocholya datas.

146 Cur.XXV.a.20-21.

Donationales diversae.

Dobai Székely Sámuel másolata. 59-60.ff. 330 x 210 mm.

20. Andreas rex confirmat privilegia Andreae Pollyan, anno 1294.

21. Donationales Caroli regis magistro Ricolpho, anno 1325.

147 Cur.XXV.a.22-25.

Dobai Székely Sámuel másolata Bél Mátyás számára. 63-64.ff. 320 x 200 mm.

22. Brevis synopsis vitae Georgii Thurzo palatini, ex diario Georgio Zavodszky secretarii ejusdem.

23. Litterae responsoriae Caroli regis Hungariae ad Alexandrum Károlyi, 1.Aug.1711.

24. Testimoniales capituli Varadiensis super cambio comitum Stephani et Petri Kelad cum Joanne Thekeus, anno 1295.

25. Epitaphium Francisci Rhedei in templo Szent Jobiensi.

148 Cur.XXV.a.30-31.

Dobai Székely Sámuel két oklevélmásolata Bél Mátyás számára. 89.f. 320 x 210 mm.

30. Donationales Caroli I. regis super possessione Ujfalu /Comitatus Ujvár/ Michaeli, filio Lamperti collatae, anno 1321.

31. Joannes Zékely jobagiones Michaelis de Dócz ad exercitum generalem proficisci posse, declarat, anno 1443.

149 Cur.XXV.a.32.

Carolus rex confirmat donationales Andreae regis anno 1221. nobilibus de genere Ságh elargitae, anno 1324.

Másolat a 18. század első feléből. 51-52. ff. 320 x 210 mm. Vízáztatta. /Mellette másolat a 18. század végéről./

150 Cur.XXV.a.33.

Nova divisio intuitu particulae terrae inter ecclesiam Sancti Michaelis Archangeli et villam Kuesd, anno 1329.

Másolat a 18. század első feléből. 54-57. ff. 320 x 210 mm. Vízáztatta.

151 Cur.XXV.a.34.

Testamentum Villermi Drugeth, comitis de Scepus, anno 1330.

Másolat a 18. század végéről, Bél Mátyás kéziratáról. 3 ff. 400 x 260 mm.

152 Cur.XXV.a.37.

Ludovicus rex confirmat donationales Caroli regis Johanni filio Alexandri Cselén elargitas, anno 1365.

Darvas János másolta Losoncon, 1729-ben. 67-80. mm. 320 x 210 mm. Az első lapon Bél Mátyás megjegyzése: "Visum et lectum originale Posonii 1732. d.30. Sept. per Matthiam Belium."

153 Cur.XXV.a.38-42.

Donationales et privilegiales possessiones Felső et Alsó Kosztolány concernentes, saec.XIV-XV.

Másolatok a 18. század első feléből. 92-99. ff. 320 x 210 mm. A vége hiányzik.

154 Cur.XXV.a.43.

Testimoniales Emerici Bubek, anno 1381.

Másolat a 18. század elejéről. 100. f. 330 x 210 mm.

155 Cur.XXV.a.44-45.

Transumptum litterarum statutoriarum et iuramentarium capituli Scepusiensis pro parte Martini Helebrandi, anno 1397. - Litterae de divisione terrae Csakány inter familiam Csakanianam et Veckianam, anno 1262.

Másolat a 18. század elejéről. 90-91. ff. 330 x 210 mm.

156

ESZTERGOM

156 Cur.XXV.a.46-47.

Donationales et privilegia Sigismundi regis Martino Literato et suis fratribus, annis 1410-1411.

Másolat a 18. század elejéről, a másoló azonos a fenti tétel /nr.155./ másolójával. 111. f. 330 x 210 mm.

157 Cur.XXV.a.49.

Protectionales Ladislai V. regis puellae Annae Budamér, anno 1453.

Dobai Székely Sámuel másolata. 133.f. 330 x 210 mm.

158 Cur.XXV.a.50-51.

Salvus conductus per regem Matthiam comiti Corbaviae concessus, anno 1486. - Donatio sepulturae Ladislao Buzlay in monasterio Beatae Mariae Virginis Albaregalensi concessae, anno 1481.

Dobai Székely Sámuel másolata. 140.f. 320 x 210 mm.

159 Cur.XXV.a.52.

Vladislaus rex domum Stephani Ragusci in villa Szent Jakabfalva in perpetuum libertat, anno 1507.

Másolat a 18. század első feléből. 147.f. 320 x 210 mm.

160 Cur.XXV.a.58.

Armales Sigismundi Petheő de Gerse per Leopoldum I. concessae, anno 1666.

Másolat a 18. század elejéről, a másoló azonos a nr. 155. tétel másolójával. 231-232.ff. 330 x 210 mm.

161 Cur.XXV.a.59.

Testimoniales de fiducia Stephani Petheő erga Domo Austriacae, anno 1596.

Másolat a 18. század elejéről, a másoló azonos a nr. 155. tétel másolójával. 210.f. 200 x 160 mm.

162 Cur.XXV.a.68.

Catalogus nonnullorum Hungariae regum eorumque donationalium. M.

Kézirat a 18. század első feléből. 1.f. 320 x 210 mm.

163 Polit.II.n.1.

Bél, Matthias: *Historia vinearum Hungariae Inferioris*. 1720.

Autogr. fogalmazvány. 522-534.pp. 230 x 170 mm.

164 Polit.II.y.1.

Bél, Matthias: *Fragmentum historicum de thermis Ribariensibus*.

Autogr.

A kézirat lappang.

165 Polit.II.y.2.

De thermis Hungariae. Supplementum ad aliud opus, fortassis Wernherii ...

A kézirat lappang.

166 Polit.II.y.3.

De admirandis Hungariae aquis. /De salutaribus et lethiferis Hungariae aquis./

Bél Mátyás kézírása. 2r.

A kézirat lappang.

167 Polit.II.y.4.

De admirandis Hungariae aquis - Dissertatio de thermis Ribariensibus, de thermis Szklenensibus, de thermis Vichnensibus - Maculatoria de thermis Ribariensibus et aliis. Lat. német.

Az első rész másolat, Bélmátyás javításaival, a többi részben Bélmátyás kézírása. 4r.

A kézirat lappang.

168 Polit.II.z.10.

De re rustica Hungarorum.

Másolat a 18. század első feléből. 232 pp. 370 x 240 mm. A szöveg a 232. lapon a Membr.III.cap.XV. végén megszakad.

A kötet elején a szerzőként feltüntetett Bélmátyás nevét egykorú kéz áthúzta.

169 Polit.VIII.f.2.

Passuales Joanni Haygó per civitatem Kismartonyensem extradatae, 17.Nov.1712.

Eredeti okirat, pecséttel. 1 f. 320 x 200 mm.

169a

169a Litt.VI.t.37.

Bél, Matthias: *Necessariae observationes circa censuram libelli, qui Nucleus precum et cantionum inscribitur. S.a.*

Autogr. 1 f. 340 x 240 mm.

170 Litt.VII.a.1.

Bél, Matthias: *Dissertatio de vetere litteratura Hunno-Scythica.*

Autogr. 23-60.pp. 330 x 210 mm.

171 Litt.VII.b.1.

Bél, Matthias: "*Sectio secunda. De versionibus Bibliorum Hungaricis.*"

Másolat Bél Mátyás javításával és kiegészítéseivel. 28 pp. 330 x 210 mm.

172 Litt.VII.b.2.

Bél, Matthias: "*Caput IV. Etymologicon Hungaricum. Specimen lexicum Hebraeo-Hungarico-harmonici. Cum tabella vocum Hungaricarum ex lingua Hebraica, Chaldaica, Syriaca atque Arabica derivationem exhibenti.*"

Autogr. /56/ ff. 340 x 220 mm.

A kötet végén töredékek találhatók a tervezett mű első kötetének 8. és 9. fejezetéből is.

173 Litt.VII.b.3.

Bél, Matthias: "*Dissertatio de peregrinitate linguae Hungaricae in Europa. Ad Regiam Societatem Scientiarum Berolinensem de peregrinitate linguae Hungaricae meletema. Posonii, 1726. d.4. Sept.*"

Autogr. fogalmazvány. 399-430.pp. 340 x 210 mm.

Vö. *Miscellanea Berolinensia. Continuatio III. Tom.IV. Berolini 1734. 198-226.*

174 Litt.VII.b.4.

Bél, Matthias: "*Oratio dominica de verbo ad verbum ex Hungarica in Latinum versa.*"

Autogr. 1 f. 320 x 210 mm.

A Miatyánk ... fordítása érzékelteti a magyar kettős birto-
kos-jelzést.

175 Litt.VII.d.1.

Fragmentum Prologi de excellentia linguae Slavonicae, ad grammaticam Slavo-Bohemicam.

Bél Mátyás kézírása.

A kézirat lappang. A szerző valószínűleg Bél Mátyás.

176 Hist.I.a.

Bél, Matthias: Descriptio Comitatus Abaujvariensis.

Másolat, Bél autogr. javításával. 319 pp. 335 x 225 mm.

pp.293-319. Privilegia quaedam regum Hungariae civitati Cassoviensi elargita. Christophorus Potoczky vicesecretarius et registrator hiteles másolata. Kassa, 1730.okt.6.

A kötet elé kötve: Jacobus Kuntz levele Bél Mátyáshoz. Bécs, 1732. aug.4. Eredeti. Lat. 2 ff.

177 Hist.I.b.

Connotationes de processibus Comitatus Abaujvariensis.

Több kéz, köztük Bél Mátyás kézírása. 75 ff. Különb. nagys. Max.: 345 x 220 mm.

ff. 1-29. "Brevis connotatio Processus seu 4ti Districtus ... Comitatus Abaujvariensis Cserehát nominati..."

ff. 50-52. Processus Füzériensis. Notitiae ad Comitatum Abaujvár pertinentes, quas ... Johannes /?/ Franciscus Reviczky liberali manu suppeditavit."

ff. 54-57. "Descriptio Comitatus Aba-Ujvariensis ex Topographia Magni Hungariae Regni Michaelis Bonbardi Viennae, anno 1718."

Ismeretlen kéz írása, másik ismeretlen kéz megjegyzéseivel. 210 x 170 mm.

ff. 58-64. Processus Szikszo. Küldemény Bél Mátyás számára. Ismeretlen kéz írása, másik ismeretlen kéz sorok közti kiegészítéseivel.

ff. 66-74. Descriptio Comitatus Abaujvariensis. Bél Mátyás autogr. fogalmazványa. "Anno 1724. die 22.Nov. dicit Domino Faj." /?/

178 Hist.I.c.

Bél, Matthias: Descriptio Comitatus Alba-Regalensis cum effigibus regum Hungariae cipro expressibus.

179

"Copia per Suam Eminentiam /=Josephum Batthyány/ procurata ... Copia defectuosa est cum originale vitiatum multis in locis legi potuerit. Descripsit Franciscus Szarka de Lukafalva, 21. Febr. 1772." 192, 17 pp. Közte számozatlan üres levelekkel, + 21 egészoldalas rézmetszettel, magyar királyokról. 380 x 235 ill. 355 x 210 mm. A kötet gerince levált, szüette, széteső.

179 Hist.I.d.

Bél, Matthias: Descriptio Comitatus Alba-Regalensis.

Ismeretlen kéz /Dobai Székely Sámuel?/ írása a 18. század első feléből, egy másik kéz /Bél Mátyásé?/ javításaival és kiegészítéseivel. 142.pp. Közte számozatlan üres levelekkel. 350 x 225 mm. A kötetet jobb felső sarkától kb. a lapok közepéig víz áztatta, néhol az írás egészen elhalványult, olvashatatlanná azonban csak a kötet végén vált.

180 Hist.I.e.

Bél, Matthias: Descriptio Comitatus Alba-Regalensis.

Másolat Bél autogr. javításaival és a másolat közé kötött levelekre írt kiegészítéseivel. A 78. levéltől kezdve teljes egészében Bél kezeírása. 87 /+19a, 86a/ ff. A közbekötött levelek számozatlanok. 315 x 200 mm.

1772-ben az elázott előző kötetet /nr. 179./ ebből egészítette ki Szarka Ferenc. Vö. nr. 178.

181 Hist.I.f.

Bél, Matthias: Descriptio Comitatus Aradiensis.

Másolat a 18. század első feléből, 1728 utánról. Az alanti /nr. 182./ kötet javításai itt már a főszövegben találhatóak 46.pp. 380 x 250 mm.

182 Hist.I.g.

Historia Comitatus Aradiensis.

Másolat, Bél Mátyás autogr. javításaival és a közbekötött üres, számozott levelekre írt kiegészítéseivel. 17 ff. 325 x 205 mm.

A fentebbi /nr. 181/ kötetben Bél javításai és kiegészítései a főszövegben találhatóak. A két kötet tartalma így teljesen egyezik.

183 Hist.I.h.

Descriptio Comitatus Arvensis.

Másolat a 18. század első feléből. 168 pp. 360 x 235 mm.

184 Hist.I.i.

Descriptio Comitatus Arvensis.

Másolat a 18. század első feléből. 168 pp. 360 x 235 mm.

A kötet tartalma egyező a fentebbiével.

185 Hist.I.k.

Bél, Matthias: Descriptio Comitatus Bácsiensis et Bodrogiensis.

"Colocae. Paratus a Francisco de Zarka. 15.Febr.1771." 57 pp. 365 x 245 mm.

A kötet elejére másolva: "Approbatio operis." Bács megye rendjei 1735.jan.15-én ill. 1736.jún.16-án tartott közgyűléseiken tárgyaltak a kötet anyagáról. A javasolt változtatások /ezek a kötetben külön nem szerepelnek/ esetleg e kézírta már beépültek.

A kötet elejére behelyezett iratok:

1. "Tardoskediensis Territorii Capacitas secundum dimensionem geometricam a parte Dominii facta, cui includitur etiam Descriptio metarum Füzes Gyarmathiensium." Év nélkül. 2 ff.
2. "Relatio Archivarii Jelencsics quoad curiam in N.kér anno 1763. Item quoad curias in Tardoskedd et fundum per Emericum Szöllőssy in oppido Szőlős possessum." 2 ff.

186 Hist.I.l.

Bél, Matthias: "Rerum Hungariae liber de Comitatu Baranyensi."

"Paratus a Francisco Szarka de Lukafalva." 1771 /?/. 67 pp. 360 x 250 mm.

187 Hist.I.m.

Bél, Matthias: "Conscriptio Comitatus Barsiensis."

Másolat, több kéz írása az 1720-as évekből. 204 pp. Közte üres levelekkel.

Poss.: "Carl Frayherr v. Troilo zu Troiburg Roveredo v. Ischia."
/exlibris/

188 Hist.I.n.

Collectanea Comitatus Barsiensis.

Eredeti kéziratok, küldemények Bél Mátyás számára, Bél autogr. megjegyzéseivel. 62 ff. Különb.nagys. Max.: 330 x 210 mm. A gerinc szúrágott, néhány levél kiesik a kötésből.

ff. 1-10. Descriptio Comitatus Barsiensis.

Ismeretlen kéz írása. 210 x 165 mm.

ff. 11-22. Descriptio Comitatus Barsiensis.

Ismeretlen kéz írása.

ff. 23-30. Descriptio Comitatus Barsiensis.

Fogalmazvány másolata, Bél autogr. megjegyzéseivel.

ff. 31-40. Descriptio Comitatus Barsiensis.

Ismeretlen kéz írása.

ff. 40-51. Descriptio topographica ... dominii Kis-Topolcsány ... ad ... Comitem Carolum Zichy ... spectantis, quae peracta una cum dimensuratione geometrica, per J.K. v. F. 1736."

Ismeretlen kéz írása.

ff. 52-62. "Relatio revisionis et censurationis operis Matthiae Béll Descriptionem Comitatus Barsiensis in se continentis, anno 1735, die 8va mensis Augusti, sub generali ejusdem ... Comitatus congregatione in oppido Aranyos-Marót praesentata."

189 Hist.I.o.

Bél, Matthias: Comitatus Békésiensis.

Másolat a 18. század második feléből. 54 pp. 380 x 245 mm.

190 Hist.I.p.

Bél, Matthias: Historia Comitatus Békésiensis.

Másolat Bél Mátyás korából. 16 pp., közte üres levelekkel. 320 x 205 mm.

Az előzéklapon: "Extractus ex ... Cancellariae Regio-Aulico-Hungaricae Decreto ad auctorem huius operis anno 1728. die 5. Martii dato."

191 Hist.I.q.

Bél, Matthias: Descriptio Comitatus Bihariensis.

Másolat a 18. század második feléből, a margón egy másik kéz megjegyzéseivel. 121,12 pp. 370 x 240 ill. 420 x 255 mm.

192 Hist.I.r.

Bél, Matthias: Comitatus Borsodiensis.

Több kéz írása, javításokkal, megjegyzésekkel a 18. század első feléből. 82.pp. 335 x 260 mm. Gerince szüette, a levelek többsége kiesik a kötésből.

193 Hist.I.r.

Bél, Matthias: Descriptio Comitatus Borsodiensis.

Másolat a fenti /nr. 192./ példányról az 1820-as évekből. 43 ff. 400 x 255 mm. Kötés és fűzés nélkül.

194 Hist.I.a.

Bél, Matthias: Descriptio Comitatus Castri Ferrei.

Másolat a 18. század végéről. A vége rendezetlen és hiányos. 381 pp. 370 x 270 mm.

Sabaria leírásánál rajzokkal. A másoló több helyre megjegyzéseket írt.

195 Hist.I.t.

Descriptio Comitatus Csanadiensis.

Másolat a 18. század végéről. 53 pp. 320 x 290 mm.

A kötet elé kötve: "Diaecesis Csanadiensis in Archidiaconatus distributa ex libro Regio anno 1561. ..." Rézmetszetes térkép.

196 Hist.I.u.

Bél, Matthias: Descriptio Comitatus Csanadiensis.

Másolat. Az eredeti szöveg csak a synopsisokat tartalmazta. Minden második levél eredetileg üres volt. Rajtuk, a margón és a sorok közt Bél Autogr. javításai és kiegészítései. 25 ff.

f. 1b. "Extractus ex ... Cancellariae Regio-Aulico-Hungaricae decreto ad auctorem hujus operis anno 1728. die 5. Martii dato."

f. 20. Bél Mátyás bejegyzése: "Additamenta haec sua manu adiecit Josephus Koller S.C.R.M. Consil. Cancell. H. et Referendarius."

197

ESZTERGOM

197 Hist.I.v.

Bél, Matthias: Descriptio Comitatus Csongradiensis.

Másolat a 18. század végéről. 118 pp. 420 x 250 mm.

p.57. Szeged város színes címere.

198 Hist.I.x.

Commentatio in ... Comitatum Csongradiensem, anno 1732. mense Februario.

Két kéz írása, Bél Mátyás autogr. javításával és kiegészítéseivel. 82 pp. 335 x 210 mm.

A kötet tartalma azonos a fentiével /nr.197./ Bél javításai és kiegészítései ott már a főszövegben található.

p.77. "Praedia fisci ad Comitatum Csongradiensem spectantia, quae Perillustris Dominus Staudacker, fisci ejusdem praefectus nobis ibidem praesentibus communicavit."

199 Hist.I.y.

Descriptio Comitatus Gömöriensis.

Másolat 1749-ből. "Finitum anno 1749. die 15. Martii." 62 pp. 365 x 235 mm.

p.26. "... quae singula ex Archi Episcopali tabulario, cuius nobis usuram ... Emericus Eszterhazy ... benigne permisit."

200 Hist.I.z.

Descriptio Comitatus Hevesiensis.

Több kéz írása, két példány. "A" - talán Bél Mátyás autogr. javításával. A két példány egybekötve. Az "A" példány javításait a "B" másolója már figyelembe vette. A kötetek gerincét eláztatta a víz, a szöveg a gerinc mellett gyakran olvashatatlan. 464 pp. 330 x 220 mm. A levelek nagyobbik része kiesik a kötésből.

"A" példány: 83-170.pp. A levelek több helyen teljesen össze vannak keverve.

"B" példány: 1-32., 171-398., 418-464.pp. A számozás szerint általában minden második levél hiányzik. Az eredetiben üres, de számozott levelek állhattak, mert néhol folytonos a számozás, és itt a majdnem üres leveleken néhány szavas kiegészítéseket találunk.

Az "A" példányból a "De Processu Matrensi" c. rész hiányzik.

201 Hist.I.z.

Descriptio Comitatus Hevesiensis.

Másolat az 1820-as évekből, a fentebbi /nr. 200./ "A" példányról, annak 144. lapjáig. Az azt követő részek a másolatban nincsenek meg. 48 ff. 420 x 260 mm. Kötés és fűzés nélkül.

202 Hist.I.z.

Descriptio Comitatus Hevesiensis.

Másolat a 19. század elejéről a fentebbi /nr.200./ "B" példányról. A kiegészítések néhol bizonytalanok, általában az "A" példányról készültek. 87 ff. 400 x 250 mm. Kötés és fűzés nélkül.

203 Hist.I.aa.

Historia Comitatus Jauriensis.

Szarka Ferenc másolata az 1770-es évek elejéről. 567 pp. 370 x 245 mm.

204 Hist.I.bb.

Descriptio Comitatus Jauriensis.

Bél Mátyás autogr. fogalmazványa. "Inchoata 1730.d.7. Aug." A végén: "Anno 1741. d.18. Martii inter infinita impedimenta." 218 pp., köztük különböző méretű bekötött, számozatlan leveleken Béll autogr. kiegészítéseivel. A 192. és 197. lapok közt két levél hiányzik. 340 x 215 mm. A kötés gerince szúette, a kötet füzetekre, néhol levelekre esik szét. Alsó szélén egérrágott.

205 Hist.I.cc.

Bél, Matthias: Descriptio Comitatus Jauriensis. Pars generalis.

Másolat Béll Mátyás korából /pp.17-56./ és kiegészítés a 18. század végéről. 61 pp. 345 x 225 mm. /pp.17-56.: 335 x 180 mm./ A vízázás miatt utólag a margót levágták, a rajta álló tartalomjegyzék néhány betűje még megvan. Gerince szúette, de ott a szöveg teljes.

206 Hist.I.dd.

Bél, Matthias: Districtus Kőváriensis.

Másolat, Béll Mátyás autogr. kiegészítéseivel és javításaival. 26 pp. 330 x 210 mm.

A másolat az alábbi /nr.207./ tétel javításainak figyelembevételével készült.

207 Hist.I.ee.

Bél, Matthias: Districtus Kőváriensis.

Másolat, Bél Mátyás autogr. javításaival és kiegészítéseivel. Ezek egy része bizonyosan a másoltatás utáni. Aztán küldte el Bél javításra: "Emendata sua manu ab ... Michaele ... Comite Teleky anno 1726. Remissa eodem d.l. Junii." /Bél Mátyás bejegyzése./ Visszakapás után Bél újra kiegészítéseket írhatott, így pl. a 12., 14., 18. és 20. lapok után beragasztott, számozatlan levelekre. 36 pp. 315 x 200 mm.

208 Hist.I.ff.

Bél, Matthias: Descriptio Comitatus Krasznenensis.

Másolat a 18. század végéről. 64 pp. 360 x 240 mm.

209 Hist.I.gg.

Bél, Matthias: "Notitia et correcturae ... Comitatus Kraszna, communicatae a ... Stephano Halmágy ... Comitatus jurato notario."

Másolat, a címirat és a végén álló megjegyzés /"Memoriae has mihi notitias submisit, post quadriennii detentionem laboris mei ... Stephanus Halmágyi ... Anno 1728. d.28. Novembris."/ Bél sajátkezű írása. A kötetbe Halmágyi kiegészítéseket és javításokat írt. 16 ff. 320 x 200 mm. Gerince szúette.

f.15. Halmágyi István levele Bél Mátyáshoz Kraszna és Középszolnok vármegyék kézírata ügyében. Somlyó, 1728. nov. 18.

A leírás sokhelyütt hiányos.

210 Hist.I.hh.

Bél, Matthias: Descriptio Comitatus Máramarosiensis.

Másolat a 18. század végéről. 150 pp. 370 x 245 mm.

pp. 133-143. Articuli Tyrnavienses inter Matthiam II. et Gabrielem Bethlen Tyrnaviae anno 1615. sanciti.

pp. 134-150. Diploma Gabrielis Bethlen, quo arx /!/ Husztum ... Comiti Stephano Bethlen confertur.

211 Hist.I.ii.

Descriptio Comitatus Maramarosiensis. Pars generalis. Membrum physicum.

Küldemény Bél Mátyás számára. 28 ff. 345 x 225 mm. Gerince szüette.

A szöveg általában Comitatus nosterről beszél.

f.28b. "Pars posterior in transmisso adnexo extat, qua potuit vel res exegit aut aucta, aut mutata."

212 Hist.I.kk.

Bél, Matthias: Descriptio Comitatus Maramarosiensis.

Bél által elküldött másolat, a vármegye javításaival és Bél új fogalmazásával. 53 ff. 340 x 210 mm. Gerince szüette.

Az eredeti számozás szerinti pp.1-32. alapszövegéhez Bél autogr. fogalmazványa nagyjából teljesen újraírja e részeket a margókon és a behelyezett üres leveleken.

A kötet alapszövegébe és margójára a membrum politicum-tól kezdve /p.13./ az a kéz írta a javításokat, amelyek a fentebb elküldött Membrum physicum /nr.211./ végére az idézett megjegyzést írta, azaz a vármegye /vagy egy ott élő személy/ az utóbbit újra leírta /Bél ezt is átfogalmazta e kötetben!/, a Bél által elküldött másolat többi részét pedig csak javította és kiegészítette.

NB. A 18. század végén e kötetről készült a másolat, Bél új fogalmazását figyelembe véve. /-nr.210./

213 Hist.I.ll.

Bél, Matthias: Descriptio Comitatus Mosoniensis.

Másolat Bél Mátyás idejéből. 72 pp., köztük üres levelek, itt-ott Bél Mátyás és ismeretlen kéz általi megjegyzésekkel. 320 x 210 mm. Gerince szüette.

A kézirat szövege nem egyezik teljesen a 18. században kiadott szöveggel.

214 Hist.I.mm.

Bél, Matthias: "Notitia Hungariae novae geographico-historica. Pars secunda. Trans-Danubiana. Tomus quintus." Descriptio Comitatus Mosoniensis.

Nyomatvány. Bél Mátyás példánya, kézírásos javításaival.

215

ESZTERGOM

215 Hist.I.nn.

Bél, Matthias: Descriptio Comitatus Mosoniensis.

Másolat Bél Mátyás idejéből, benne Bél autogr. megjegyzéseivel. 76 pp. + belehelyezett számozatlan, beírt levelek a pp. 18., 24., 26., 28., 32. /5 levél/, 34. /2 levél/, 36., 38., 40. /2 levél/ után. A 20. lapon az alampásolatot leragasztotta és újra leírta Bél. 335 x 210 mm. Gerince szúette, a kötet szétesik leveleire. Kötés nélküli.

p. 1. A lap alján található megjegyzés szerint a 18. századi szövegkiadás e példány alapján történt.

216 Hist.I.oo.

Analecta ad descriptionem Comitatus Neogradiensis.

Küldemények Bél Mátyás számára. 48 pp. 330 x 210 mm. Gerince szúette.

Nr.2. pp. 1-20. Descriptio Comitatus Neogradiensis.

Ismeretlen kéz írása. A Bél által megadott szempontok szerint készült, a faluk esetében többször puszta felsorolással.

Nr.3. pp.21-27. "Notata in Descriptionem Comitatus Neogradensis." A Bél által elküldött másolatra /ez legalább 139 pp. terjedelmű volt!/ tett jegyzések.

p. 27. R[áday] P[ál] autogr. megjegyzése: "Imé az mély csekély crisiát gondolhattam hirtelen az Descriptio körül, fel jedzettem; de vagon nálam valamely ki kereset seriese az régi vice ispányoknak, azokat is közlöm. Talán az Praeduumokat is, tsak simplex denominatioval in seralni kellene. Coeterum allyanak kegyelmed tertzó dispositiojában mind ezek, de minek elötte fel küldene kegyelmed, pure le kellene iratni."

NB. A jegyzéseket nem Ráday írta le.

Nr.4. pp.29-46. "Notata circa revisionem Historiae Comitatus Neogradiensis."

Bél autogr. megjegyzése szerint: "Monita revisionum."

pp.47-48. "Series Vice Comitatus Comitatus Neogradensis." Ráday Pál kézírása?

217 Hist.I.pp.

Bél, Matthias: Descriptio Comitatus Nitriensis. Pars specialis. Membrum IV. De processu Ujhelyiensis.

Másolat Bél Mátyás autogr. javításaival és kiegészítéseivel. 44 pp. közte bekötött, számozatlan, nagyobbbrészt üres levelekkel. 320 x 210 mm.

- p. 44. "NB. Istos, e vicis Processus Ujhelyiensis corradere potuimus, quorum, cum multo sint plures, maiorem in modum rogamus revisores huius nostrae opellae, ut cum descriptos iam suis locis reponere, emendareque, tum eos, qui desunt, pro sua bonitate fusius, accurate tamen descriptos, adnotare haud graventur."

218 Hist.I.qq.

Descriptio Comitatus Nitriensis.

Küldemények Bél Mátyás számára. Két kéz írása /ff. 1-13. és 14-30./, Bél autogr. megjegyzéseivel. 30 ff. /f.26. üres/ 205 x 165 mm.

219 Hist.I.rr.

Bél, Matthias: "Commentarius in Inclytos unitos Comitatus Pest, Pilis et Solth, anno domini /1732/, mense Januario."

Másolat Bél Mátyás sok autogr. javításával és kiegészítésével. 29 pp. A 6. és 18. lap után két kisebb, beírt levél van beragasztva. 330 x 215 mm.

A kötet csonka. A Membrum politicum első három fejezete utáni rész teljesen hiányzik.

220 Hist.I.ss.

Bél, Matthias: "Commentatio in ... Comitatum Sarosiensem, anno Domini 1732. mense Junio."

Másolat Bél, Dobai Székely Sámuel és egy harmadik kéz javításaival és kiegészítéseivel. 97 pp. A 26., 28., 30., 34., 54., 58., 65., 70., 81., 87. és 95. lapok után bekötött számozatlan levelek üresek. 335 x 215 mm. Gerince szúette, a kötet szótesik levelekre.

- pp. 73-74. De incolis et de bonis domini Makoviensi.

Küldemény Bél Mátyás számára.

221 Hist.I.tt.

Bél, Matthias: Descriptio Comitatis Sarosiensis.

Másolat Bél Mátyás korából. 187 pp. Minden második levél üres. 335 x 215 mm.

Az előző kötet /nr.220./ javításai itt az alapszövegben találhatóak, a kiegészítések közül azonban nem mindegyik került oda, néha a bekötött üres leveleken találhatóak.

222 Hist.I.uu.

Bél, Matthias: Descriptio Comitatus Semproniensis.

Másolat Bél Mátyás autogr. javításaival és kiegészítéseivel. 82 ff. 330 x 210 mm. Több levél ennél kisebb, de azok is számozottak. Kötés nélkül.

- f. 17. "Ordinem, quem in describendis comitatibus aliis sequimur, immutamus ..."
ff.79-82. Oklevélmásolatok töredéke. Valószínű nem ehhez a kéziratához tartozik.

223 Hist.I.vv.

Bél, Matthias: Descriptio Comitatus Soproniensis.

Másolat, ritkán Bél Mátyás, gyakrabban másik kéz javításaival és kiegészítéseivel. 168, 6 pp. A 22.,66.,108.,120.,126.,136. /4 levél/, 132. és 144. lapok után beragasztott és beírt levelekkel. A 31-32. lapok csonkák. A 30. és 116. lapok után Bél a számára az Eszterházyakról ill. a Fraknó váráról szóló leírást helyezte el. Az utóbbi a végén csonka. Az előbbiben Czompó Sándor viceispán magyar nyelvű beszéde.

A másoló a fentebbi /nr.222./ és alábbi /nr.224./ tételek javításait, kiegészítéseit munkájánál beépítette a főszövegbe. Itt további javításokat, új és bőséges kiegészítéseket tett Bél.

224 Hist.I.xx.

Descriptio Comitatus Semproniensis.

Másolat Bél Mátyás autogr. javításaival. A közbekötött, számozott leveleken néhol Bél bőséges kiegészítésével. 93 ff. 320 x 200 mm.

Tartalma azonos a fentebbi /nr.222./ kéziratéval. Az itteni alapszöveg annak javításai és kiegészítései figyelembevételével készült.

A kötet előzéklapján: "Extractus ex ... Cancellariae Regio-Aulico-Hungaricae decreto ad auctorem huius operis anno 1728. d.5. Martii dato."

225 Hist.I.yy.

Descriptio Comitatus Semproniensis.

Másolat, ritkán Bél Mátyás, gyakrabban egy másik kéz javításaival és kiegészítéseivel. A fentebb leírt tételeknél /nr.222-224./ korábbi változat. 48 ff. Belehelyezett kisméretű papíron Sopron város színes címere. 330 x 210 mm. Fűzés és kötés nélkül.

226 Hist.I.zz.

Descriptio liberae regiaeque civitatis Sopron.

A fentebb /nr.222./ leírt kötet javításainak figyelembevételével készült alapszöveg-másolat eredeti számozás szerint 50 pp. A margóra és behelyezett, számozott levelekre egy soproni személy által írt bőséges kiegészítésekkel. Az új számozás szerint: 45 ff. 370 x 235 mm. Gerince szúette, szétesett.

227 Hist.I.aaa.

Descriptio Comitatus Semproniensis.

Másolat, gyakori javításokkal. A javított szöveget Bél Mátyás tovább csiszolta és kiegészítette. 79 ff. 325 x 205 mm.

Az előzéklapon: "Inclyto Comitatu nec non Liberae Regiaeque Civitati Semproniensi qualiscunque haec ipsius commentatio consecratur, utque adderentur ex archivis, et notitia eruditorum, quae ad haec desiderantur et contra, quae minus recte sunt adposita, omnes boni cives cum promptitudine officiorum prolixissime rogantur a Historiae Patriae Scriptoribus.

Memoria. Si cui quidpiam adicere placuerit, cuiuslibet folii margo spatium dabit, si nondum suffecerit, charta inserenda erit, et historicis notanda, quonam adnotata illa pertineant."

A Sopron vármegyét leíró kötetek /nr. 222-228./ közt ez a legkorábbi változat.

228 Hist.I.bbb.

Collectanea Comitatus Semproniensis.

Küldemények Bél Mátyás számára. Négy kéz írása. 34 ff. 210 x 165 mm.

ff.1-8.,11-15. Descriptio Comitatus Semproniensis.

Kétszer van leírva, de nem egymás után.

ff. 9-10. Magyar nyelven írt latin nyelvtan töredéke.

Két kéz írása a 18. század első feléből.

ff. 16-34. Observationes ad historiam civitatis Sopron.

229 Hist.I.ccc.

Bél, Matthias: Descriptio civitatis Rustensis.

Bél Mátyás autogr. fogalmazványa. 13 ff. 330 x 210 mm. Fűzetlen. Belehelyezve a fogalmazványról készült másolatba, amely 14 ff.

A másolat elé Bél a következőt írta: "Inclyto Liberae Regiae-que Civitatis Magistratui Gravissimo ad revidendum, augendumque mittit Matthias Bel Auctor."

A vármegye leírásának korábbi változataiból /nr. 222-228./ Ruszt leírása hiányzik.

230 Hist.I.ddd.

Descriptio Comitatus Simeghiensis.

"Descripsit Franciscus Szarka de Lukafalva, 30.Jan.1772." 214 pp. Közte beíratlan, számozott, üres levelekkel. Az 58. lapon Somogy /?/ város címerének tollrajza. A 165. és 167. lap után rézmetszet a két Zrínyi Miklósról.

231 Hist.I.eee.

Descriptio Comitatus Strigoniensis.

Másolat a 18. század második feléből. 257 pp. 370 x 240 mm. pp. 196-258. Commentariolus de archiepiscopatu Strigoniensi. Articulus I. Praerogativae archiepiscopi Strigoniensis, quas a regibus Hungariae acceperunt.

232 Hist.I.fff.

Descriptio Comitatus Szaboltsensis.

Másolat a 18. század első feléből. Bél Mátyás egyetlen megjegyzése a 19. lapon. 43 pp. 330 x 210 mm.

233 Hist.I.ggg.

Descriptio Comitatus Szaboltsensis.

Két kéz másolata a 18. század első feléből. Bél Mátyás autogr. javításaival és kiegészítéseivel. 53, 3 pp. 320 x 210 mm. Gerince szúette, egyes levelek kiesnek a kötetből.

pp. 1-47. Descriptio Comitatus Szaboltsensis.

A fentebbi kötet /nr. 232./ javításainak figyelembevételével készült másolat.

pp. 49-53. Observationes in historiam Comitatus Szaboltsensis.
Ismeretlen kéz írása.

234 Hist.I.hhh.

Descriptio Comitatus Szaladiensis.

Másolat a 18. század második feléből /Szarka Ferenc kézírása ?/. 180, 8 pp. 345 x 235 mm. Csonka. Valószínű, hogy a hiányokat nem vízkár okozta, hanem Bél Mátyás nem készítette el őket. /Vö. pp. 80. és 135. A megjegyzésekben itt az eredeti példány lapszámait hagyta a másoló./

pp. 80-90. Üres. Előtte behelyezett papíron: "Pro memoria. Obsequentissime rogantur Domini Revisores, ut non haec modo castra usque nostrum XVII. idcirco vacuum relictum, sed et alia in quibuscunque processibus mihi ignota oppida, castella, pro situum ratione et varietate addere et continuare, quoque in iis memoratu dignum, et cujus pareant ditioni adnectere dignentur, vacuitatibus pro eo, suffecturis usque fol. 85."

pp.134-143. Üres. Előtte behelyezett papíron: "NB. Rogantur Domini Revisores pro sua bonitate castra omnia quae contra Turcos Canisenses munita olim in hoc processu extiterant, una cum oppidis aliorum processuum a folio 79. usque 91. reliquis adscribere haud graventur. ..."

235 Hist.I.iii.

Descriptio Comitatus Szathmariensis.

Másolat a 18. század második feléből. A lapszéli felirato-
kat nem a másoló írta. 87 pp. 370 x 245 mm.

p. 87. "Resttant plura a Perillustri Domino Vice-Comite Bagossi praestolanda."

236 Hist.I.kkk.

Descriptio Comitatus Szolnok-Mediocris.

Másolat a 18. század első feléből, néhol Bél Mátyás autogr.
kiegészítéseivel. 84 pp. 330 x 210 mm.

237 Hist.I.lll.

Descriptio Comitatus Szolnok-Mediocris.

Kézirat a 18. század első feléből, több kéz írása, Bél Mátyás kiegészítéseivel. 18 ff. 325 x 205 mm. Gerince szüette, a levelek többsége kiesik a kötésből.

238

ESZTERGOM

Bél Mátyás két levélből álló rövid foglalatát, amely eredetileg sem volt befűzve, víz érte a felső szélén, de ma is olvasható. A 18. század végén másolat készült róla.

- f. 12b. Béi Mátyás megjegyzése: "Adnexum litterarum Illustrissimi Comititis Veselenii revisionem laboris concernentium."

238 Hist.I.mmm.

Descriptio Comitatus Temesiensis.

Másolat, Béi Mátyás néhány autogr. javításával. 239 pp. Beragasztott, beírt, számozatlan levél a 42. és 188. lapok után. 330 x 210 mm. Gerince szúette, néhány levél kiesik a kötésből. Alsó és felső szélét a víz megáztatta, de a szövegben nem tett kárt.

239 Hist.I.nnn.

Descriptio Comitatus Temesiensis.

A pars generalis /ff. 1-30./ másolat, de Béi Mátyás a sorok közt, a margón és a közbekötött leveleken azt is teljesen átfogalmazta. Béi Mátyás autogr. fogalmazványa. 118 ff. 330 x 210 mm.

- p. 218. "Districtus reliquos ulteriore Danubii ripa in Servia positos Kolumbacensem, Kuschoiensem, Krasznensem et Klirischensem una cum Banatu Serviensi tum demum explicabimus, cum eorum notitiam ab his submissam acciperimus, quorum interest hunc nostrum laborem, consilio et opere adiuvari. ... Pisonii finitum anno 1729.d.9.Oct."

A fentebbi másolat /nr. 238./ erről a kötetről készült.

240 Hist.I.ooo.

Descriptio Comitatus Temesvariensis iussu Comititis et Generalis ab Hamilton concinnata anno 1734." Német.

Másolat. A címet és itt-ott néhány szó Béi Mátyástól. 22 pp. 330 x 225 mm. Kötése szúette.

241 Hist.I.ppp.

Descriptio Comitatus Thurocziensis.

Másolat, Béi Mátyás autogr. javításaival és kiegészítéseivel. 82 pp. 330 x 210 mm.

A kötet elé helyezve két rövid tervezet is, piszkozatban.

242 Hist.I.qqq.

Appendix diplomatica ad Historiam Comitatus Thurocziensis ex documentis authenticis compilata et per numeros, suis locis accomodata.

Másolatok, a címirat Bél Mátyástól. 131 pp. 330 x 210 mm.
A kötet elé kötve a Kovács János által 37 túróci nemes család címeréről készített metszet. 390 x 490 mm.

243 Hist.I.rrr.

Descriptio Comitatus Tolnensis.

Másolat a 18. század első feléből, egykorú megjegyzésekkel. 66 pp. Ebből eredetileg minden második levél üres volt, s egy ismeretlen kéz meglehetősen rendszertelenül ezekre írta rá javításait, kiegészítéseit. 340 x 220 mm.

pp. 61-66. In Historia Comitatus Tolnensis sequentia non sunt notata ...
A fentebb említett kezekkel nem azonos kéz írása.

244 Hist.I.sss.

Descriptio Comitatus Thornensis.

Másolat a 18. század második feléből. 91 pp. A 4. lap után 147 x 235 mm nagyságú levélen tollrajz: "Antrum Szilicense." 360 x 235 mm.

245 Hist.I.ttt.

Descriptio Comitatus Thornensis.

Küldemény Bél Mátyás számára, Bél autogr. kiegészítéseivel. 14 ff. 335 x 235 mm.

f. 14. Notandum. Delineatio hujus Tornensis Comitatus est facta per plana ...
Jelmagyarázat. A térkép nincsen meg.

A kötet tartalma nem azonos a fentebb /nr.244./ leírttal.

246 Hist.I.uuu.

Descriptio Comitatus Trencsiniensis.

Másolat a 18. századból /első feléből?/. 332 pp. 360 x 230 mm. A kötésből már csak az erősen szüette felső fedél van meg.

247

ESZTERGOM

247 Hist.I.uuu./2/

"Notitia Historiae Novae historico-geographica ... elaboravit Matthias Bel. Opus posthumus, auctum et notis illustratum. Tomus quintus, complectens Comitatum Trenchiniensem."

Másolat a 18. század végéről. 268 pp. 375 x 235 mm. A kötet-táblák leszakadtak.

pp.241-268. "Appendix II. Thermae Trenchinienses, Rajeczenses et Belussienses ex Pauli Adami ... "

A végén csonka.

A kötet elé kötött indexet készíttette: "G/?/ P.1815."

248 Hist.I.vvv.

Descriptio Comitatus Trentsiniensis.

Másolat a 18. század első feléből, két kéz írása. A két kéz közti őrszót Bél Mátyás írta. 214 pp. 350 x 220 mm.

pp.211-214. Bél Mátyás autogr. fogalmazványa az Illésházy családról.

249 Hist.I.xxx.

Descriptio Comitatus Trentsiniensis.

Másolat, Bél Mátyás autogr. javításaival. 319 pp. Behelyezett és beragasztott számozatlan levelek a 64.,76.,118. és 168. lapok után, rajtuk javítások és kiegészítések Bél Mátyás és mások keze által. 370 x 245 mm. Gerince szúette.

250 Hist.I.yyy.

Bél, Matthias: Descriptio Comitatus Ugocsiensis.

Másolat a 18. század második feléből /1771 utánról/. 50 pp. 370 x 245 mm. Gerince szúette.

251 Hist.I.zzz.

Bél, Matthias: Descriptio Comitatus Unghváriensis.

F[ranciscus] Z[arka] de L[ukafalva] kézírása, az 1770-es évek elejéről. 150 pp./pp.97-100., 119-121., 135-139. és 147-149. üresen hagyva./ 360 x 240 mm. Tollrajzos címlappal és Ungvár vármegye pecsétarájzával /p.49./.

252 Hist.I.aaaa.

[Pálóczi Horváth Ádám] Descriptio Comitatus Unghváriensis.

Küldemény Bél Mátyás számára. Egy kéz írása, a végén Bél Mátyás autogr. megjegyzésével. 26 ff. 330 x 205 mm.

- f. 26b. Bél Mátyás megjegyzése: "Notitiae ad Comitatum Unghvár iam elaboratum. NB. cum additamentis Matolaianis, qua consuli debent."

A szerzőre vonatkozó megjegyzés a következő kötetnél /nr.253./

253 Hist.I.bbbb.

"Descriptio Comitatus Unghvariensis auctore Adamo Horváth de Palocz."

Másolat a 18. század első feléből, egy másik kéz kevés törlesztésével és javításával. 24 ff. 335 x 210 mm. Gerince szüette.

A kötet végén Dobai Székely Sámuel megjegyzései.

A kötet alapszövege azonos a fentebbiével /nr.252./.

254 Hist.I.cccc.

Bél, Matthias: Descriptio Comitatus Veszprimiensis.

"Paratus Colocae per Franciscum Szarka de Lukafalva, 13. Apr. 1772." 169 pp. A pars specialis részben gyakran van egy-egy üres, számozatlan levél. 390 x 240 mm. Gerince szüette.

Néhol kihagyásokkal: a művet Bél Mátyás nem fejezte be.

255 Hist.I.dddd.

Bél, Matthias: Descriptio Comitatus Zarandiensis.

Másolat a 18. század második feléből. 55 pp. 380 x 245 mm.

A kötet vége erősen kidolgozatlan.

A másolat az alábbi fogalmazvány /nr.256./ tisztázata.

256 Hist.I.eeee.

Bél, Matthias: Descriptio Comitatus Zarandiensis.

Fogalmazvány. Az alapszöveg másolat, azt Bél Mátyás a sorok közt, margón és közbekötött, számozott leveleken átfogalmazta. 19 ff. 315 x 205 mm.

257 Hist.I.ffff.

Bél, Matthias: Descriptio Comitatus Zempliniensis.

Másolat a 18. század első feléből, a másoló és más kezek általi kiegészítésekkel és javításokkal. Néhány helység eredeti pecsétjével. 187 pp. 330 x 210 mm. Gerince szüette.

pp. 186-187. Dobai Székely Sámuel másolata Rákóczy Zsigmond szerencsi és Rhédey Ferenc szentjohbbi síremlékeinek feliratairól.

258 Hist.I.gggg.

Bél, Matthias: Descriptio Comitatus Zoliensis.

Másolat, Bél Mátyás autogr. javításaival. 170 pp. 335 x 210 mm.

A javítások figyelembevételével kiadva: Notitia II. 366-507.

259 Hist.I.hhhh.

E jelzeten Horvát István szerint Bél Mátyás autogr. kézirata volt Sopron vármegye leírásával. A víz teljesen tönkretette, már a múlt század elején sem lehetett elolvasni.

Valószínűbb, hogy a ma is meglévő alábbi törmelékek közül való.

260 Hist.I.iiii.

Descriptio Comitatus Comaromiensis.

E jelzeten a víz által szétáztatott, kb. 50 %-ban szétmállott öt példány található. 360 x 230 mm.

1. Másolat. Teljes. 57 ff.

2. Másolat, Bél Mátyás autogr. javításaival és a margóra, valamint a közbekötött levelekre írt kiegészítéseivel. E kötet felső fele teljesen szétmállott, kb. 50 % egyáltalán nem olvasható. Elején és végén csonka. Legmagasabb eredeti lapszám: 156.

3. Másolat, Bél Mátyás és mások kezétől származó javításokkal. A kötet alsó fele szétmállott. 244 pp.

4. Bél Mátyás autogr. fogalmazványa. A kötet felső fele és külső széle szétmállott.

5. Másolat, Bél Mátyás autogr. kiegészítéseivel.

261 Hist.I.iiii./2/

Bél, Matthias: Descriptio Comitatus Comaromiensis.

A fentebb leírt /nr.260./ vízáztatva kötetekből készített másolat, 1820 körül. 257 pp. 390 x 255 mm.

262 Hist.I.kkkk/1.

"Familien, so die Herrschaft Arva besitzen."

18. század elejei kézirat. Küldemény Bél Mátyás számára.
195-197. pp. 330 x 210 mm.

263 Hist.I.kkkk/2.

"Kurtzer Bericht von der Herrschaft Arva."

18. század elejei kézirat. Küldemény Bél Mátyás számára.
217-218. pp. 330 x 235 mm.

264 Hist.I.kkkk/3.

"Consignatio pagorum et possessionum Comitatus Arvensis de anno 1552."

Bél Mátyás /?/ másolata. 181-184. pp. Az írás két oszlopban.
330 x 215 mm.

265 Hist.I.kkkk/4.

"Observationes in Historiam Comitatus Arvensis."

A Bél Mátyás által elküldött vármegyeleírásra tett megjegyzések. 185-194. pp. 325 x 220 mm.

266 Hist.I.kkkk/5.

Descriptiones Comitatus Barsiensis.

Tisztázat két példányban. 247-276. pp. 210 x 170 mm.

pp. 247-259. "Comitatus Barsiensis descriptio."

Rövid megyeleírás, Bél Mátyás autogr. javításai-
val és kiegészítéseivel.

pp. 261-275. "Descriptio Comitatus Barsiensis."

Az előzőhöz hasonló változat, ismeretlen kéz ja-
vításaival.

267 Hist.I.kkkk/6.

"Meletemata historicum de libera regia montanaque civitate Schemniciensi."

Másolat a 18. század elejéről. Küldemény Bél Mátyás számára?
133-156. pp. 345 x 220 mm.

268 Hist.I.kkkk/7.

Bél, Matthias: Descriptio Comitatus Borsodiensis.

269

ESZTERGOM

Autogr.? Javításokkal. 219-258. pp. 340 x 210 mm. A kötet szélét víz áztatta, az írás azonban mindenütt teljes.

269 Hist.I.kkkk/8.

"Ignatii Törézy Anecdoton de arce pervetusta Bela Vár dicta anno 1782."

Egykorú kézirat. 3 pp. 410 x 260 mm.

270 Hist.I.kkkk/9.

"Descriptio Districtus Őrségheiensis in Comitatu Castriferrei."

Küldemény Bél Mátyás számára. Ismeretlen kéz írása. Vízáz-
tatta, de restaurált, a szövegből csak néhány betű hiányzik.
225-228. pp. 315 x 195 mm.

271 Hist.I.kkkk/10.

Descriptio comitatus Gömöriensis.

Másolat a 18. század első feléből, ismeretlen kéz javí-
tásaival és kiegészítéseivel. 460-471. pp. 200 x 160 mm.

272 Hist.I.kkkk/11.

"Oppidum Polonka in Comitatu Gömöriensi jussu ... Domini Judi-
cis Curiae delineatum." /Részletes várostérkép./

Tollrajz a 18. század első feléből, 1 f. 425 x 335 mm.

273 Hist.I.kkkk/12.

Teleky, Michael: Descriptio Districtus Kővár.

Küldemény Bél Mátyás számára, annak kiegészítéseivel. 211-
216. pp. 335 x 220 mm.

p. 211. Bél Mátyás megjegyzései: "Scripsit Illustris Comes Mi-
chael Teleky Posonii 1720. - Comitatus Szolnok Medioc-
ris adhuc praetensionem habet."

274 Hist.I.kkkk/13.

Bél, Matthias: "Collectanea ad Districtum Kővár iam elaborata,
ex familiaribus sermonibus concinnata."

Autogr. 199-210. pp. 330 x 210 mm.

A végén: "Anno 1724. d.4. Aprilis ex recensione ... Domini
Balthar !/! Tordai."

275 Hist.I.kkkk/14.

"Series universorum locorum in toto Comitatus Nittriensis complexu existentium."

Összeállítás Bél Mátyás számára, Bél betűjeleivel és sorszámaival. 141-152. pp. 325 x 100 mm.

276 Hist.I.kkkk/15.

"Expectatio Comitatus Sarosiensis."

Küldemények Bél Mátyás számára. 526-601. pp. 210 x 165 mm. /pp. 526-574./ és 195 x 82 mm. /pp. 575-601./.

pp. 526-263. "Expectatio Comitatus Sárosiensis."

Küldemény Bél számára. Ismeretlen kéz írása. /Appendix: "De incolarum moribus." pp. 554-563./

pp. 564-574. "Comitatus Sarosiensis."

Másolat, a végén csonka. Ezt küldhette el Bél Mátyás az előző Expectatio írójához.

pp. 575-601. Dobai Székely Sámuel feljegyzései: a vármegye helységei, nemes családai, hivatalt viselt fő- és alispánjai.

277 Hist.I.kkkk/16.

"Historico-geographico Terrae Scepusiensis delineatio in publicum Reipublicae Litterariae commodum, laudabilesque ... Matthiae Bel ... conatus promovendos vigiliis et calamo G[eorgii] B[uchholtz] R[ectoris] K[esmarkiensis] concinnata anno 1719."

Több kéz írása. 423-524. pp. 205 x 160 mm.

pp. 423-511. "Historico-geographica Terrae Scepusiensis delineatio ..."

p. 424. "NB. Haec ex discipulorum chartis per ... discipulum Petrum Lendrey paritata et scripta ..." /pp. 469-502./

pp. 512-524. "Comitatus Scepusiensis."

Rövid változat, a belső hasábokra írva.

278 Hist.I.kkkk/17.

Descriptio de Scepusio.

Küldemény Bél Mátyás számára. "Haec de Scepusio signata in Ecclesia mea Nustensi in Districtu Kis Honthensi die 21. Julii Anno 1719. S.D.G." Az első lapon Bél Mátyás autogr. megjegyzésével. 389-400. pp. 320 x 190 mm.

279

279 Hist.I.kkkk/18.

"Denckwürdige Sachen wegen der Stadt Leutschau und das Zipser Land." 1242-1552.

Másolat a 18. század elejéről, küldemény Bél Mátyás számára. 387-388. pp. 340 x 220 mm.

280 Hist.I.kkkk/19.

"Beantwortung einiger historischen Fragen von der Stadt Rust."

Ismeretlen kéz írása a 18. század első feléből, Bél Mátyás autogr. megjegyzéseivel. 472-481. pp. 275 x 205 mm.

281 Hist.I.kkkk/20.

"Genuina relatio liberae regiaeque civitatis Nagy-Banyiensis ad quaestiones ... Johannis Matulanyi." 1726.nov.30.

Nagybánya tanácsának parancsára készített tisztázat, a végén Bél Mátyás autogr. megjegyzéseivel. 171-176. pp. 310 x 205 mm.

282 Hist.I.kkkk/21.

"Consignatio Processus Nagy-Banyiensis." M.

Ismeretlen kéz írása a járás helységeiről, azok jellemzésével. Küldemény Bél Mátyás számára. 177-180. pp. 320 x 200 mm. Gerincének alsó és felső széle vízázta, de mindenütt olvasható az írás.

283 Hist.I.kkkk/22.

Bél, Matthias: Descriptio Temesvariensis Banatus.

Részben autogr. 373-386. pp. 330 x 210 mm.

Az elején Bél Mátyás megjegyzése: "NB. Notitiae hae permisu ad id virum doctum ... Joh. Matolay, iam tum anno 1726. collectae sunt."

284 Hist.I.kkkk/23.

Memoratu dignum de Rivulo Černy per possessionem Tarno fluente.

Ismeretlen kéz írása a 18. század első feléből, küldemény Bél Mátyás számára. 638. p. 205 x 160 mm.

285 Hist.I.kkkk/24.

Descriptiones Comitatus Thurocziensis.

Tisztázat és küldemények Bél Mátyás számára a 18. század első feléből. 259-342. pp. 335 x 210 mm.

pp. 259-294. "Descriptio Comitatus Thurocziensis."

Három kéz írása. Tisztázat, néhol javításokkal.

p. 294. Bél Mátyás címzése: Danieli Rutkay ... Comitatus Zempliniensis Fiscali per R.H. Jur. advocato Eperiesini."

pp. 297-312. "Descriptio Comitatus Thurocziensis."

Küldemény Bél Mátyás számára. Egy címerrajzzal. Néhol kihagyásokkal, megjegyzésekkel. /Pl. a Pagi in Processu Moschoviensi után /p.304./: "Reliqua intermitti possunt." a "pagi in Processu Znio-Claustrensi" után /p.305./: "Sunt et alii plures, quos singulos enarrare longum."/ A leírás végén szerepel a "Nota. Antigrahum Pauli Prónay" fejezet is. /Vö. nr. 287. p. 358./

pp. 313-315. Comitatus Thurocz.

Küldemény Bél Mátyás számára, Bél szempontjai szerinti rövid leírás.

pp. 317-342. "Descriptioni Comitatus Thurocziensis addenda."

Ismeretlen kéz írása, kiegészítések a Bél által szétküldött másolathoz.

286 Hist.I.kkkk/25.

De dominiis Comitatus Thurocziensis.

Ismeretlen kéz írása, küldemény Bél Mátyás számára. 295-296. pp. 330 x 210 mm.

287 Hist.I.kkkk/26.

Bél, Matthias: Delineatio geographica Comitatus Thurotz.

Másolat a 18. század első feléből, két példányban, hozzáfűzött megjegyzésekkel. 346-375. pp. 210 x 165 mm.

pp. 374-375. Notae ad delineationem manu Pauli Prónay de Blatnicza.

pp. 358-359. Nota. Antigrahum Pauli Prónay. "Die 23. Junii anno 1718."

A második példány /pp. 360-373./, amely bőségesen tartalmaz javításokat és lapszéli jegyzeteket, a korábbi. Másolója azonos az "antigrahum" írójával.

288 Hist.I.kkkk/27.

Bél, Matthias: Descriptio Comitatus Tolnensis.

Másolat a 18. század első feléből, Bél Mátyás néhány javításával. 343-372. pp. 330 x 210 mm.

E leírás teljesebb, mint a nr. 213.

289 Hist.I.kkkk/28-31.

28. Descriptio Comitatus Trenchiniensis. Bél Mátyás kézírása.

29. Descriptio Comitatus Trenchiniensis Processus Medii. Részenben Bél Mátyás kézírása.

30. Observationes in Historiam Comitatus Trenchiniensis per deputationem illius Comitatus factae.

31. Genuina Comitatus Trenchiniensis delineatio.

A 28-31. tételek lappanganak.

290 Hist.I.kkkk/32.

"Ex Topographia Magni Hungariae Regni Michaelis Bonbardi, anno 1718. Viennae. Comitatus Zempliniensis."

Másolat a 18. század első feléből, egy másik kéz egykorú kiegészítéseivel. 336-345. pp. 210 x 170 mm.

291 Hist.I.kkkk/33.

Descriptiones oppidi Botza.

Bél Mátyás által elküldött szöveg és a város észrevételei. 150-170. pp. 330 x 205 mm.

pp. 157-164. "Descriptio oppidi Botza. - NB. Descriptio Botzae ad revidendum missa."

Másolat, a címet és a megjegyzést Bél Mátyás írta.

pp. 165-170. Observationes ad descriptiones oppidi Botzae.

292 Hist.I.kkkk/34.

Collectanea ad descriptionem Comitatus Zoliensis.

18. század elejei kéziratok, három kéz írása. 376-422. pp. 210 x 170 mm.

pp. 376-391. Descriptio Comitatus Zoliensis.

pp. 392-418. Descriptio Comitatus Zoliensis.

Ismeretlen kéz írása, egy másik kéz javításaival. Az elején Bél Mátyás megjegyzése: "Ex Manuscripto

Parschitziano, quod exstat in Bibliotheca Illustris Menkenii, Lipsiae."

pp. 419-422. "Itinerarium ex Comitatu Zoliensi in comitatus vicinos."

Bél Mátyás írása.

293 Hist.I.kkkk/35.

Conspectus chronicus rerum memorabilium Novisolii inde ab urbis origine gestarum.

Ismeretlen kéz írása a 18. század első feléből, küldemény Bél Mátyás számára. 42-57. pp. 320 x 200 mm.

294 Hist.I.kkkk/36.

Conspectus chronologicus civitatis Neosoliensis.

Ismeretlen kéz írása a 18. század első feléből, küldemény Bél Mátyás számára. 3-22. pp. 320 x 210 mm.

295 Hist.I.kkkk/37.

"Beschreibung des wundersamen Zipser Schnee-Gebürges, welches der Länge nach gleichsam mitten in der Ungarischen Gränzte stehet, und mit dem nahesten Lande Polen gränztet."

18. század elejei másolat, a rektók üresek, javítás nincs a kéziratban. 78 pp. 315 x 205 mm. A címlapra egy 18. századi kéz /Kollár Ádám ?/ az alábbi írta: "Ex collectione Mathiae Belii. Autor an Mathias Belius ipse, an alter ? non liquet." /Buchholtz György a szerző ?/

296 Hist.I.kkkk/38.

Descriptio Montis Carpati. Maculatorium.

Fogalmazvány /Bél Mátyásé ?/. 27-53. pp. A beírt levelek közt egy-egy üres levéllel. 340 x 220 mm.

297 Hist.I.kkkk/39.

"Designatio comitatum Hungariae et horum processuum."

Másolat Bél Mátyás autogr. javításaival. 20 pp., közte üres leveleken Bél Mátyás kiegészítéseivel. 205 x 106 mm.

A kötet végén Bél Mátyás megjegyzése: "Finis. Anno 1732.d. 29.Julii." Néhány vármegye beosztása ill. leírása ekkor még nem tisztázódott Bél Mátyás számára.

298

298 Hist.I.kkkk/40.

Bél, Matthias: *Fragmenta de Scythis, Hunnis et aliis operibus.*Autogr. fogalmazványok és másolatok Bél Mátyás javításaival.
46 ff. 340 x 210 mm.ff. 1-9. *De moribus Scytharum.*

Bél Mátyás autogr. fogalmazványa, a ff. 8-9. idegen kéz másolata, Bél javításaival. Eredeti lapszámok: 1-18.

A Prodrómusban /4.1./ e fejezetről csak a synopsis jelent meg.

ff. 10-15. és 35-42. *Fragmenta de Hunno-Scythicis.*

Másolat és fogalmazvány. Jelölt eredeti lapszámok: 69-70 /kétszer/, 91-94., 61-68., 71-78.

f. 16. *De Hunnis.*

Bél Mátyás megjegyzése: "Cap.III.Periodi II. Pisonii 1718. d.6.Nov." Eredeti lapszámok: 1-2.

f. 16b. "Project wie das Berg Wercke zu Schemnitz zubeschreiben."

Bél Mátyás autogr. fogalmazványa.

ff. 17-30. *De Gethis et Dacis.*

Másolat. Az eleje csonka.

ff. 31-34. *De auro vegetabili Tokaiensi.*

Bél Mátyás autogr. fogalmazványa? Elején és végén csonka. /§§. 15-19./

ff. 43-46. *De Thracia antiqua.*

Másolat. Elején, végén csonka, a levelek összekeverve.

299 Hist.I.kkkk/41.

Bél, Matthias: "De primo Hunnorum in Europam adventu, et de iis populis, quos sedibus suis depulerunt."

Tisztázat, Bél néhány utólagos megjegyzésével. 12 ff. 330 x 210 mm.

A Prodrómusban /52.1./ e fejezetről csak synopsis jelent meg.

300 Hist.I.kkkk/42.

Bél, Matthias: "De Hunnorum rebus post mortem Attilae."

Autogr. fogalmazvány. 25 pp. 330 x 205 mm.

A Prodrómusban /53.1./ e fejezetről csak synopsis jelent meg.

301 Hist.I.kkkk/43.

"Auctorum allegata, qui de statu Regni Hungariae et Transylvaniae naturali, historico, tam civili quam ecclesiastico, politico, geographico etc. in scriptis suis mentionem aliquam fecerunt." Tom. I-V.

Ismeretlen kéz /Burius Dániel ?/ jegyzetei. 269 pp. /Bekötött, számozatlan levél a 26. és 60. lap után./ 325 x 205 mm.

Tom.I. 1-121.pp.

Vegyes feljegyzések, főleg külföldön megjelent művek magyar vonatkozásainak kijegyzése. Lat.

Közte: pp. 92-94. "Filum lectionis Historiae /et Geographiae/ Regni Hungariae et Principatus Transylvaniae."

Tom.II.129-154.pp.

"Collectaneorum ex variis documentis et auctoribus ad Notitiam Hungariae et Transylvaniae spectantium."

pp. 131-144. "Regnum Hungariae Christiano Evangelicum esse demonstratur."

Eredeti jelzés az elején: I.

pp. 145-148. Burius, Johannes: "Memorable supplicium de duobus primis in Montanis Hungariae Civitatibus Evangelii propagatoribus sumptum. Brant illi minister ecclesiae Libetensis Nicolaus et scholae rector loci ejusdem, ambo martyres ... anno Christi 1527. 24. Augusti."

Eredeti jelzés az elején: II.

A végén: "Historiam hanc ... concinnavit ... Johannes Burius ... Neosolii ..."

pp. 149-154. "Status religionis in Regno Hungariae sub Joanne de Zapolya, et lucis evangelicae in Transylvania et Hungaria ortu et progressu."

Latin vers. Inc.: Nunc hostes referam arae et pietatis amicos ...

Eredeti jelzés az elején: V.

A kötet a végén csonka. Őrszó: VI:

Tom.III. pp.157-269.

"Collectaneorum, quae ad Hungariae et Transylvaniae spectant notitiam."

pp. 157-181. Pars I. "Historici, geographici, chronologici, genealogici, politici scriptores."
68 tétel. Művek, szerzők, ajánlások ...

p. 175. "Otium Neosoliense occasione Speciminis Hungariae Literatae Davidis Czittingeri ... Anno 1712. D[aniel] B[urius] V[etero] S[oliensis]."

- pp. 183-187. "Medici, philosophici."
5 + 8 tétel.
- pp. 189-250. "Pars II, in qua recensentur scripta Hungarorum, quae in theologia, jure, medicina, philosophia emisere, adjectis quoque Transylvanis."
Tételek számozatlanul. Megjelent művekből is gyűjtött szerzőnk adatokat /pl. Bibliotheca classica M. Georgii Draudii in 4to, Francofurti, 1611./.
- pp. 251-265. "Pars IV /III ?/. Collectio disputationum ab Hungaris et Transylvanis jam inde a Reformatione Lutheri habitarum, sive in exoticis Academiis, sive in Patria."
Tételek számozatlanul.
- pp. 267-269. "Pars V. Manuscripta de Ungaria et Transylvania hinc inde latentia."
16 tétel.

302 Hist.I.kkkk/44.

"Index rerum Hungaricorum" ad Notitias Hungariae novas ... totum quartum et quintum Matthiae Bellii. Comitatus Nogradiensis, Barsiensis, Nitriensis, Hontiensis et Mosoniensis.

Ismeretlen kéz írása a 18. századból. 396 pp. /a verzók üresek./ A rektókon 2 x 12 névvel és a hozzá tartozó lapszámmal. Az egyes levelek 24 egyenlő részre vannak felhasítva úgy, hogy azok azért a gerincnél egyben maradtak. Tehát a kötet közel 1800 "cédulát" tartalmaz. 320 x 210 mm. Kötése szüette.

303 Hist.I.kkkk/45.

Bél, Matthias: "Synchronismus pontificum Romanorum, archiepiscoporum Strigoniensium, regum et palatinorum Hungariae etc." inter annos 1000. et 1744.

A magyar királyok jegyzéke autogr., a pápáké és az esztergomi érsekeké 1717-ig másolat, a nádoroké hiányzik. 96 ff. 345 x 220 mm. Az alsó kötésen Bél Mátyás megjegyzése: "Ad Apparatum manuscripta."

304 Hist.I.kkkk/46.

Historica deductio originis Regni Hungariae comitatum et nonnullarum familiarum praecipue Comitatus Sárosiensis.

18. század elejei kézirat, javításokkal. Ismeretlen kéz írása. 153 pp. 195 x 165 mm.

305 Hist.I.kkkk/46/2/

Bél, Matthias: De Regni Hungariae comitatibus et magistratibus.

Másolat, a lapszámozás Bél Mátyástól. 124 pp. 320 x 200 mm.
Kötése erősen szúette.

306 Hist.I.kkkk/47.

Bél, Matthias: Historia succinta regum Hungariae in tabellis a Stephano I. usque ad Carolum Parvum. Tabellae XXVII.

Autogr. fogalmazvány. 64-115 pp., közte üres, számozott lapokkal. 325 x 210 mm.

307 Hist.I.kkkk/48.

Bél, Matthias: Historia succinta regum Hungariae in tabellis a Sancto Stephano usque ad Wladislaum I. Tabellae XXXII.

Másolat, néhol Bél javításaival, a végén Bél autogr. feljegyzésével. 68 pp. 315 x 190 mm.

pp. 61-66. "Caput II. sistit Historiam Hungariae antiquam. Sectio I. De rebus Scytharum."

Tisztázat. A második sectionak csak a címe van meg.

pp. 67-68. Bél Mátyás kijegyzése Lambeciusból, Janus Pannoniusról.

308 Hist.I.kkkk/49.

Bél, Matthias: Index alphabeticus Regni Hungariae ex Decadibus Bonfinii.

Autogr. 277-347. pp. 210 x 165 mm.

Az elején csonka, Corvinus-szal kezdődik.

A végén Bél /?/ megjegyzése: "Raptim Viennae in ipso Procineti versu /?/ familiarum antiquarum rudera transmittam /si Deo visum fuerat/ Jena, quae ex Bonf. collegi."

308a Hist.I.kkkk/50.

Bél, Matthias: "Dominiorum Archiepiscopatus Strigoniensis succinta descriptio, quam emendandam, augendamque offert Hungariae Ant[iquae] et Novae Auctor." "Posonii 1730. d. VIII. Aug. Auctor Matthias Bel."

Másolat, a címirat és a végső feljegyzés Bél Mátyás kézírása. 14 ff. Minden második levél üres. 320 x 210 mm.

309

ESZTERGOM

309 Hist.I.1111/1.

"Reflexiones per Deputationem Comitatus Nittriensis in obsequium Benigni intimati /d.15.Julii 1735/ in opus Matthiae Bellii relati ad Comitatum Nittriensem concinnatae et Excelso Consilio submissae." Ürményii, Aug. 1735.

Kézirat a 18. század első feléből. 7 ff. 320 x 200 mm.

310 Hist.I.1111/2.

Observationes ad Matthiae Bellii editos tres tomos Notitiae Hungarorum.

Kézirat a 18. század első feléből, ismeretlen szerzőtől. 58-63. pp. 345 x 220 mm.

311 Hist.I.1111/3.

Repraesentatio Comitatus Ludovici a Batthyány circa opus Matthiae Bellii Geographicum secundandum.

Autogr. 1 p. 320 x 210 mm.

312 Hist.I.1111/4.

Bél, Matthias: Dedicatio libri Historiam Hungariae in se complectentis Suae Majestati facta.

Autogr. fogalmazvány. 3 pp. 330 x 205 mm.

313 Hist.I.1111/5.

Bél, Matthias: Praefatio ad Pauli Gregorianczii Breviarium rerum Hungaricarum.

Autogr. fogalmazvány. 477-480. pp. 360 x 230 mm.

314 Hist.I.1111/6.

Bél, Matthias: Praefatio ad Chronicon Joannis Thuroczii.

Autogr. 195-208. pp. 365 x 235 mm.

315 Hist.I.1111/7.

Bél, Matthias: Compendium rerum Hungaricarum eique annexarum provinciarum ... in partes duas divisum.

Autogr. 120-125. pp. 340 x 210 mm.

316 Hist.I.1111/8.

"Anno 1781. Relationes dominorum Judlium Nobilium Geographicae de Inclito Comitatu Bihariensi ad illustrandum Mathiae Belii opus Geographicum pertinentes, cum Intimato Excelsi Consilii Regii Locumtenentialis et quaesitis Josephi Benczur."

Nagyobbrészt Miller Jakab Ferdinánd másolata. 359-374. pp.
355 x 225 mm.

317 Hist.I.mmmm/1.

"Topo-graphica descriptio Comitatus Bereghiensis per Christinum Laurensik archidiaconum Bereghiensem et parochum Murkát-siensem adornata anno 1823."

Egykorú másolat. 62 pp. 390 x 245 mm.

318 Hist.I.mmmm/2.

Materialia Historiae Comitatus Bereghiensis.

Különféle kéziratok konvolutuma. Különb. nagys.

"Comitatus Scepusiensis habet." /Helységnevek felsorolása a 19. század elejéről./

2 pp. 250 x 200 mm.

"Munkáchii descriptio."

Kézirat a 19. század elejéről. 1 p. 400 x 250 mm.

"Proemium et supplementum Comitatus Bereghiensis."

Kézirat a 19. század elejéről. 2 pp. 39 x 250 mm.

"Paria litterarum Rudolphi II. ad Stephanum Botskai. Praga, 1606.szept.24."

Másolat a 19. század elejéről. 3 pp. 400 x 250 mm.

"Bereghiensis in Comitatu per Laurensikium adornato quae desiderant."

Kézirat a 19. század elejéről. 2 pp. 420 x 260 mm.

Csaplovics János levele Bél Mátyás Bereg vármegyei leírása ügyében a primási könyvtárhoz. Munkács, 1822.szept.7.

Bereg vármegyére vonatkozó adatgyűjtés a 19. század elejéről.

14 pp. 250 x 200 mm.

Szempontok Csaplovics Jánosnak Bereg vármegye leírásához, 1822. aug.26.

4 pp. 400 x 240 mm.

319

ESZTERGOM

319 Hist.I.nnnn.

"Topographica descriptio Comitatus Bereghiensis auctore [Christiano] Laurentsik ...revisa per Josephum Bencsik bibliothecarium primatiale, 1824."

Egykorú kézirat. 42 ff. 400 x 260 mm.

320 Hist.I.oooo.

Bél, Matthias[?]: Descriptio Districtus Cumanorum et Jazygorum.

Másolat a 19. század elejéről. 42 pp. 420 x 265 mm.

321 Hist.I.pppp.

Bél, Matthias: Districtus Kővariensis.

Másolat a 19. század elejéről. 11 ff. 420 x 270 mm.

A végén: "S.D.G. Finitum 1725. die 30. Januarii inter labores confectus molestias."

322 Hist.II.a.

Parschitius, Christophorus: "Descriptio Comitatum Regni Hungariae et Transylvaniae incorporati, in quibus eorum ortus, termini, urbes, oppida, arces, montes, stagna, aquae dulces et amarae, lapidescentes et calidae cum varia vicissitudine rerum humanarum, sepulturae regum secundum annorum proponuntur ... Vittebergae elaborati, anno 1702."

Autogr. és másolat, több kéz /köztük Bél Mátyásé/ javításai-
val és kiegészítéseivel. Az ajánlás végén: 1705. LXII, 495
pp. /VII-XIII., LX-LXI., 406-409. és 465-495. lapok beírat-
lanok./ Utólag behelyezett, számozatlan levelek az alábbi
lapok után: 2., 28., 36./4 ff./, 40./2 ff./, 44., 58., 62.,
70./8 ff./ - Instrumentum pacis Caesareo-Ottomannicum inter
Leopoldum I. et Sultanum Mustaffa/, 72./2 ff./, 82. /Samu-
elis Rotaridis delineatio Comitatus Szaladiensis/, 86., 88.,
96./2 ff./ - az egyik Frater Felix Niering ferences metszete
a kismartoni Mária-templomról/, 100./2 ff./, 108., 116., 130.
/2 ff./, 134., pp.142-144. eredetileg sem volt, 145., 155.,
175./2 ff./, 177./3 ff./, 179., 187., 189., 195., 197., 205.,
209., 213., 281./2 ff./, 313. /De arce Huszt. "Monuit ...
Comes Michael Teleky apud me praesens 1720.d.23.Sept.h.4.
pom." - Bél Mátyás bejegyzése./, 323., 327., 347. - 340 x
215 mm. Kötete szüette, gerince hiányzik, a kötéstáblák le-
estek, sokhelyütt a levelek is kiesnek a kötésből.

p. I. Burius, Daniel: Carmen de Matthia Belio./1713./
Autogr.

p. V. Parschitius ad lectorem huius manuscripti. Testamentum.

"Libros hos duos a me in usum Patriae conscriptos, si me Deus in itinere constitutum ad se vocaret, ut amplius redire non possem, Tibi commendo sumptibus meis imprimendos, ita tamen, ut dividantur libri omnes cistis istis inclusi, cum Tabella Regni Hungariae, et impressori pro charta sumptus omnes exsolvantur ... Hocce testamentum reliquit Christophorus Parschitius Exul Christi Hungarus patriam invisendi gratia petiturus manu propria."

- pp. II., III., XXXIV-XXXV., LVIII. et alibi: Annotationes
Matthiae Belii.
- pp. XXXVI-XLI. Titulus et dedicatio Parschitii ad imperatorem
Josephum I. de anno 1705.
- pp. XLII-LIII. Dedicatio Parschitii ad status et ordines, ci-
vitates et omnium ordinum Regni Hungariae.
- pp. 1-405. Descriptio comitatuuum cum indicibus.
- pp. 410-411. Conventus Ordinis Sanctissimi Trinitatis Re-
demptionis captivorum sub Corona Regni Hunga-
riae.
"Notitiae hae suppenditatae sunt a Provinciali,
qui Comaromi est." - Bél Mátyás megjegyzése,
1730 utánról.
- pp. 414-437. Parschitius, Christophorus: Acta et facta memo-
rabilia ab anno 1657. usque ad annum 1693.
Autogr. feljegyzések.
- pp. 438-464. Notata quaedam circa manuscriptum Parschitia-
num nec non novam Bonbardi Topographiam Hunga-
riae.
Ismeretlen kéz írása a 18. század elejéről.

323 Hist.II.d.1.

"Wolffgangi Lazii des Königreichs Hungarn samt seinem eingeleib-
ten Landen, gründlich- und wahrhaftige chronologische Beschrei-
bung. Nach seinem stylo, aus seinem Manuscripto treulich si-
cher reint gebracht."

Másolat a 18. század első feléből. 21 ff. 320 x 210 mm.

324 Hist.II.d.2.

Apologia Hungarica. De indole gentis Hungaricae, ejus bellica
virtute, et reliquis naturae dotibus, considerata status etiam
ratione, tractans. M.

Fogalmazvány a 17. század végéről. 155-178.pp. 320 x 210 mm.

325

ESZTERGOM

325 Hist.II.d.4.

"Descriptio citadellae Cassoviensis 1673., dein belli Turcici de annis 1716. et 1717. descriptio."

Másolat a 18. század első feléből. 40 ff. 320 x 210 mm.

f.1. Bél Mátyás címirata: "Andreae Szirmay de Szirma Accurata descriptio citadellae Cassoviensis suo ductu, auspiciis autem Emerici Tőköli interceptae anno 1723."

326 Hist.II.d.6.

Dissertatio de Cytnis et Azalis Pannoniae incolis.

Kézirat a 18. század első feléből, Bél Mátyás autogr. javításával. 466-471. pp. 320 x 220 mm.

327 Hist.II.h.

Collegium Historiae Hungariae in alma Universitate Salana duce M[artino] Schmeitzelio.

Stephanus Grébus másolata 1718-ból. 260 pp. 230 x 180 mm.
Kötése szüette.

328 Hist.II.o.

Sigismundus de Pisincz: Clades Bicinensis dicata honori ... Michaelis Bakits ... cui adiunctus est brevis de officio militis et imperatoris tractatus. 1591.

Autogr. /?/ /50/ ff. 230 x 180 mm.

f. 48. Epistola Sigismundi de Pisincz ad Michaellem Bakics, 10.Jul.1591.

329. Hist.III.a.

Zemergh, Joannes: Rerum gestarum inter Ferdinandum et Joannem Hungariae reges libri duo.

Másolat, Bél Mátyás javításával és kiegészítéseivel. 52 pp. 330 x 210 mm. Kötés nélkül.

Az elején Synopsis, Bél Mátyástól.

A végére két számozatlan levélre Bél Mátyás Sylvester János Ujtestamentum-fordítást bevezető versét /Próféták által szólt righen néked az Isten .../ és annak Marth Mátyás általi latin fordítását másolta.

/Az előforduló lapszám /22./ szerint e levelek Bél Mátyásnak a magyar Biblia-fordításokról írt művéből valók./

Ugyanezen jelzeten található Zermegh művének nyomda alá készített másolata, amely Bél javításainak, kiegészítéseinek figye-

lembevételével készült. A lapalji jegyzeteket a másoló a margóra írta. /47/ff. 330 x 220 mm.

330 Hist.III.b.

Orationes duae funebres, una de obitu Gabrielis de Perény, altera in obitum Helenae Ország, consortis eius ... a Basilio Fabritio Zykzoviano, anno 1567. et 1569. Vittebergae, 1570.

Nyomtatványról készült másolat a 18. század első felében.
/32/ ff. 320 x 200 mm.

331 Hist.III.c.

"Ranzani Siculi legati Acta legationum ad Matthiam regem Hungariae."

Másolat a 18. század első feléből. /80/ ff. 320 x 210 mm.
Kötés nélkül.

332 Hist.III.d.

Forgách, Franciscus: Rerum Hungaricarum sui temporis commentaria.

Másolat a 18. század első feléből. Dobai Székely Sámuel küldeménye Bél Mátyás számára. /A kötet elején: "Hosce Forgáchianos Commentarios ... Matthiae Belio, amico veteri fautorique optimo ... mittebat ex Scepusio Samuel Székely de Doba ... 1724. die 5. Aprilis." - Dobai bejegyzése./
/82/ ff., 12, /28/ pp. 320 x 210 mm. Kötése hiányzik. Csak a 82 ff. volt eredetileg is bekötve.

333 Hist.III.e.

Stematographia sive armorum Illyricorum delineatio, descriptio et restitutio auctore equite Paulo Ritter. Insignia Buccelliana. Viennae, 1701.

Másolat a 18. század elejéről, 56 színezett címerrajzzal.
/41/ ff. 330 x 220 mm. Kötése szüette.

334 Hist.IV.a.

"Rerum gestarum in Hungaria carminice descriptio."

Másolatok a 18. század első feléből, részben cenzúrapéldányok. 950 pp. 330 x 210 mm. Kötése erősen szüette, a gerinc már leesett a kötetről.

pp. 1-44. Elegiae 15 Joannis Sommeri.

- pp. 44-46. "Stephano Helnero senatori Bistriciensis in Transilvania ... Johannes Sommerus."
- pp. 47-75. Epigrammata de Nicolao Zrinyi. Auctores: Petrus Albinus, Matthias Iloczy, Nicolaus Rhedigerus a Strissa, Casparus Pechius, Salomon Besnerus, Nicolaus Sikolssy /!/, Christianus Schesaeus, Paulus Puah, Michael Cibradi, Valentinus Hellopoeus Zixovius, Nicolaus Steinberger, Johannes Csanadius, Johannes Budaeus, Stephanus Csorba, Jeremias Sartorius, Nicolaus Baticius, Paulus Fabritius, Casparus Sitniae.
- pp. 76-83. Antonio Jungk Johannes Sommerus dedicatio.
- pp. 84-131. Sommer, Johannes: Reges Hungariae. 1567.
- pp.132-229. Taurinus, Stephanus: Stauromachia.
- pp.230-382. Schesaeus, Christianus: Ruinae Pannoniae libri quatuor. - De bello Pannonico.
- pp.383-464. Gabelmann, Nicolaus: Monomachiae Hungaro-Turcicae libri duo. Adiecta sunt duae odae: altera De strage Turcarum Sárkánzigethana, altera De fertilitate Hungariae. /pp. 462-464. Ode ad Gabrielem Szentgyörgyffy, ad Nicolaum Rudnay, ad Johannem Parnasum de Bello Turcico, in virum militem./
- pp.465-501. Porsius, Henricus: Itineris Byzantini libri tres.
- pp.502-517. Rakowszky, Martinus: Libellus de partibus reipublicae et causis mutationum regnorum ...
- pp.518-577. Peucker, Georgius: Lamenta et soteria Hungarica, 1681.
- pp.578-613. Cortesius, Alexander: De virtutibus bellicis Matthiae regis.
- pp.614-798. Csernovitzi, Johannes: De bello Pannonico libri VI.
- pp.799-800. Vita Jacobi Despotae alias Heraclidae Basilici dicti, excerptum ex monumentis historiarum Francisci Forgách.
- pp.801-855. Vita Jacobi Despotae Moldavorum reguli descripta a Johanne Sommero.
p.801. Johannes Sommerus ad Jacobum Paleologum.
Epistola.
- pp.856-869. Albinus, Petrus: De Walachii partibus et synopsis rerum Walachiarum.
- pp.870-901. "Sigismundi a Pisintz Historia expeditionis Maximiliani archiducis, cum in regem Poloniae electus, frustra in eius regni possessionem venire, laboravit."
Cenzúrapéldány, 1734. A címirat Bél Mátyás kezétől.

pp. 902-918. "Henrici Ribischii Epistola de obsidione Viennensi, quam anno 1529. irrito conatu Solymanus suscepit."

Cenzúrapéldány, 1734. A címirat Bél Mátyás kezétől.

pp. 919-943. Albinus, Petrus: Zigethi Hungariae claustrae praestantissimi vera descriptio, et obsidionis epitome ex ... Francisci Forgáchii ... sui temporis historiarum commentariis.

Cenzúrapéldány, 1734.

pp. 945-950. Index.

A kéziratról l. V.Kovács Sándor: Elveszettnek hitt decasok Bél Mátyás kéziratosa Adparatusából. Magyar Könyvszemle, 1973, 150-158.

A kézirat csak a 18. század második felében állt össze. Valószínű, hogy az utolsó néhány tétel kivételével ekkor másolták.

335 Hist.IV.b.

Naldus Naldius: Epistola de laudibus Bibliothecae atque libri quatuor versibus scripti eodem argumento ad Matthiam Corvinum Pannoniae regem.

Dobai Székely Sámuel 1731-ben Pesten készített másolata Bél Mátyás számára, itt-ott Bél Mátyás autogr. megjegyzéseivel. /44/ ff. 220 x 170 mm. Kötése erősen szűtte.

336 Hist.IV.c.

Poematum libri septem de rebus Hungaricis Leonhardo Uncio Transylvano auctore. Cracoviae, 1579.

Nyomtatványról készült másolat a 18. század első feléből. /131/ ff. 200 x 170 mm.

337 Hist.V.h.

Bél, Matthias: Grammatica Hungarico-Latina, adnectitur fragmentum grammaticae Slavonicae.

58 pp. 220 x 180 mm.

pp. 1-50. Bél, Matthias: Grammatica Hungarico-Latina.

Másolat, Bél Mátyás javításával. A szöveg az igeragozás közben szakad meg.

pp. 51-56. Bél, Matthias: Grammatica Slavonica. "Posonii 1716. d.19.Junii."

Autogr. A végén csonka.

338

ESZTERGOM

338 Hist.VII.a.1.

Collectanea historiae litterariae Hungaricae, recensentur breviter scripta et acta quorundam virorum illustrium Hungariae ordine alphabetico scilicet: Stephani Böytös, Georgii Csipkés Komáromi, Francisci Frangepani, Balthasaris Frizovitz, Andreae Graffius, Stephani Gyöngyösi, Joannis Hodikius, Joannis Henzelius, Joannis Kuzera, Milohovszky, Joannis Okolicsány, Pauli Pereszley, Joannis Pilarik, Pauli Ráday, Zablerus /hic solum nomen ponitur/.

A kézirat lappang.

339 Hist.VII.a.2.

Bél, Matthias: Hungari et Transylvani aliquot fama et scriptis celebres, anno 1712. collecti.

Bél Mátyás /pp. 536-583./ és Johannes Polomkay /pp. 584-599./ kézírása. 536-599.pp. 210 x 160 mm.

pp. 584-594. "Index librorum, capitum et eorum paragraphorum Historiae Transylvaniae in manuscripto prostantum authore ... Georgio Soterio ..."

p. 598. Johannes Polomkay 1738.szept.18-án Szerdahelyen készített feljegyzése Soterius György Historia Transylvaniae-járól. Lat.

340 Hist.VII.a.3.

Historia litteraria eruditorum Hungariae virorum a tempore Matthiae Corvini.

A kézirat lappang.

341 Hist.VII.a.5.

Vita Christophori Lackner.

Másolat a 18. század első feléből. 55 pp. 350 x 220 mm. Kötése szüette.

f. 20a. Mikovinyi Sámuel tollrajza Szakolcáról. 750 x 210 mm.

342 Hist.VII.a.6.

"Vitae cursus Joannis Heinzellii anno 1698. Novisolii consignatus."

Autogr. /?/ 431-434. pp. 330 x 210 mm.

343 Hist.VII.a.7.

Vita Johannis Lucii historiographi Illyrici.

Másolat a 18. század elejéről. 389-394. pp. 290 x 210 mm.

344 Hist.VII.a.9.

Passuales Godofridi Bel ad universitatem Lipsiensem studiorum causa proficiscentis extradatae.

Eredeti okirat. 1 f. 480 x 320 mm. Pecsétje rongált.

345 Hist.VII.c.1.

Litterae originales familiares et argumenti litterarii. 1630-1691.

Eredeti levelek konvolutuma. Számozatlan. 230 x 180 mm.

Az egyes levelek /a kötetben található sorrend szerint/:

Levélíró

Címzett

1. Bartolomaeus Kellner, Vippachi, 12. Jul. 1691.	Casparus Sagittarius, Jena
2. B. Bertramoll /Bertramus/, S.l.a.	Thomas Reinesius medicus
3-7. J. Schefferus, Upsaliae, 15. Jul. 1664. - 9. Nov. 1668.	Johannes Andreas Bosius, Jena
8. Thomas Reinesius, S.l. a.	Henricus Gebhardus
9. Johannes Fridericus Gronovius, Lugduni, 17. Febr. 1671.	Johannes Andreas Bosius, Jena
10. Fr. H. Meschman, Hamburgi, 3. Sept. 1670.	Johannes Andreas Bosius, Jena
11-13. B. Bertramoll, Altenburgi, 13. Febr. 1630. - 16. Jul. 1637.	Thomas Reinesius
14-15. Gottfredus Guilelmus Leibnitius Moguntiae, 9. Apr. 1670. Francofurti, 9. Jul. 1670.	[Johannes Andreas Bosius]
16. Jacobus Thomasius, Lipsiae, 14. Oct. 1667.	Johannes Andreas Bosius, Jena

17. Boineb /?/, Coloniae, [Johannes Andreas Bosius]
24.Dec.1667.
- 18-19. H.Conringius, Helmsta- Johannes Andreas Bosius, Jena
dii, 19.Dec.1673. -
10.Apr.1674.
- 20-22. Christianus Daumius, Johannes Andreas Bosius, Jena
Cygnaiae, 7.Sept.1672.-
1667.
- 23-24. J. Schefferus, Upsaliae, Johannes Andreas Bosius, Jena
10.Aug.1669. - 12.Jul.
1670.
25. Johannes Georgius Grae- Johannes Andreas Bosius, Jena
vius, Trajecti, Febr.
1674.
26. Nicolaus Heinsius, Hagae Johannes Andreas Bosius, Jena
Com., 20.Sept.1666.
- 27-35. Hermannus Conringius, Johannes Andreas Bosius, Jena
Helmstadii, 9.Mart.
1666.-15.Apr.1672.
- 36-51. Fridericus Brunnerus, Johannes Andreas Bosius, Jena
Lipsiae, 23.Febr.1661.
- 18.Aug.1666.
- 52-54. Petrus Axen, Lutetiae Johannes Andreas Bosius, Jena
et Dresdae, 21.Mart.
1665. - 19.Jun.1668.
- 55-57. C. Arnold, Norimbergae, Johannes Andreas Bosius, Jena
22.Dec.1672. - 22.Jan.
1674.
- 58-61. B.Bertramus, Altenburgi, Thomas Reinesius
1637. et s.a.
62. Thomas Reinesius, S.l.a. B. Bertramus
/fogalmazvány/
63. Hermannus Conringius, Thomas Reinesius, Altenburg
Helmstadii, 20.Nov.
1648.
64. Thomas Reinesius, S.l. /Hermannus Conringius/
27.Dec.1648.
/fogalmazvány/
- 65-66. Hermannus Conringius, Thomas Reinesius, Altenburg
Helmstadii, 19.Jan.
1649. et s.d.
67. B.Bertramus fogalmazvá- ?
nyai.
68. Heinrich /?/ Goanel, Thomas Reinesius, Altenburg
Altenburgi, 25.Jan.1648.

69. Johannes Andreas Bosius, Thomas Reinesius
S.l.25.Febr.1653.
70. Thomas Reinesius, Johannes Andreas Bosius
S.l.8.Mart.1653.
/fogalmazvány/
71. Thomas Reinesius,Lipsiae, Johannes Andreas Bosius
22.Jan.1655.
72. Copia ex litteris Johannis Georgii Styrzelii ad Tub.
datis, 6.Jan.1660.
73. Johannes Andreas a Dob, Johannes Andreas Bosius
Altdorfii,30.Aug.1670.
74. Wolfgangus Matthias Chy- Johannes Andreas Bosius
traeus, Misenaе, 20.
Jul.1669.
75. Johannes Vorstius /?/ Johannes Andreas Bosius
Coloniae,17.Jan.1670.
76. Casparus Hefenhusen, N. Jensenius, Jena
Cantabrigae,3.Oct.
1668.
77. Georgius Wonna, Ratis- Johannes Andreas Bosius
bonae,17.Jun.1668.
78. H. Lenz. Ratisbonae, Johannes Andreas Bosius
19.Jun.1667.
- 79-82. Georgius Hieronymus Vel- Johannes Andreas Bosius
schius, Augustae Vind.
/1667-1669./
- 83-86. Martinus Hankius, Vrati- Johannes Andreas Bosius
slaviae, 11.Mai.1669.-
30.Sept.1670.
- 87-88. Christianus Wilden, Helm- Johannes Andreas Bosius
stadii, 25.Aug.1666. -
20.Oct.1666.
89. Grolfinck /?/ S.l.a. Johannes Andreas Bosius
90. Fr.H.M[eschman], Hambur-
gi, 22.Sept.1666.
91. Epistola manca Johannes Andreas Bosius
92. Justus Godofredus Rabne- Johannes Andreas Bosius
rus, Wittebergae, 29.
Jul.1659.
93. Johannes Jacobus Kersche- Johannes Andreas Bosius
rus, Ratisbonae, 5.Mai.
1665.

ESZTERGOM

346

94-95.	Mathias Joannes Ploth, Haunia, 18.Aug.-8. Sept.1666.	Johannes Andreas Bosius
96.	Papff /?/, S.l.a.	Johannes Andreas Bosius
97.	J. Nuthing /?/, S.l. 27.Aug.1662.	Johannes Andreas Bosius
98.	Johannes Georgius Vel- mann, Norinbergae, 13.Jul.1673.	Guernerus Rolfinen, Jena
99.	Leonhardus Ursinus, Lip- siae, 7.Aug.1659.	Johannes Andreas Bosius
100- 101.	Christianus Wilden, Helm- stadii, 31.Jul. - 20. Oct.1665.	Johannes Andreas Bcsius
102.	Johannes Andreas Bosius, Jenae, 23.Nov.1670.	Johannes Hartmannus Gra- mannus
103.	Christophorus Guntherus Schnellhammers, Londini, 3.Apr.1674.	Johannes Andreas Bosius
104.	H. Bangertus, Lutetiae, 20.Jul.1660.	Johannes Andreas Bosius
105.	Fr.H. Meschman, Hamburgi, 19.Jun.1667.	Johannes Andreas Bosius
106.	Henning Witten, Witte- bergae, 31.Mai.1665.	Johannes Andreas Bosius
107.	Johannes Vitus Berger, S.l.a.	Johannes Andreas Bosius
108.	J.S., Helmstadii, s.d.	Johannes Andreas Bosius
109.	Paulus Bose, S.l.a.	Johannes Andreas Bosius
110.	Gabriel Löschenbrandt, Heilbrunnae, 26.Sept. 1662.	Johannes Andreas Bosius
111- 112.	J. Krmann, Parisiis, 17. Oct.1670. et Normae, s.a. 30.Mart.	Johannes Andreas Bosius
113.	Henningus Witten, Lip- siae, 4.Mai.1665.	Johannes Andreas Bosius
114.	A. Deusingius, Leuwar- diae, 1664.	Johannes Andreas Bosius

346 Hist.VII.c.2.

Litterae variae et argumenti litterari.

Másolatok a 18. század elejéről. 46 ff. 220 x 180 mm.

A formulaként másolt levelekben ritkán előforduló címzettek:

Buderus
 Carolus Gustavus, rex Sveciae
 Carpzovius
 Martinus Geierus
 Samuel Hanelius
 Daniel Heinsius
 Johannes Georgius II., elector Saxoniae
 Christophorus Kolerus
 Luchtius /?/
 Tellerus
 Wildvogel

levélírók:

I.G.N.
 B. Ostermann
 Johannes Ericus Ostermann

levélírási helyek és évek: Wittenberg, Rostock, Lipcse ...
 1615-1702.

347 Hist.VII.c.3.

"Litterae aliquot Mathiae Belii ad diversos et diversorum ad eundem." Lat., m., német.

Eredeti levelek és hozzákötött másolatok konvolutuma. 85 ff.
 Különb. nagys., a kötet mérete: 260 x 240 mm. Vízázta.

Levélírók /Címzett: Bél Mátyás/:

Bahil György - Klenócz, 1746.okt.24. - ff. 40-52. - Lat.
 G [losius] J[ános] - Tiszolc, 1715.ápr.29. - f.59. - Lat.
 Goldbach, Christian - Pozsony, 1722.nov.29. - f.11. - Lat.
 Frühauff, David - Dobsa, 1724.jún.20. - f.12. - Lat.
 Hauberus, Eberhardus Davides - Stuttgart, 1724.okt.28. - f.15.
 Lat.
 Holstein, Johann Christoph - H.é.n. - ff.13-14. - Német -
 Tollrajzokkal.
 Pinczés Imre - Szekszárd, 1727.szept.30. - f.16. - M.
 Mayood, Sigismundus - H.é.n. - f.56. - Lat.
 Markowitz Mátyás - Szarvas, 1748.szept.11. - f.53. - Lat.
 Radvánszky János - Radvány, 1727.ápr.28. - ff.5-10. - Lat.
 Rajcsány Ádám - Nagy Bilicz, 1733.dec.28. - f.32. - Lat.
 Raymann János Ádám - Eperjes, 1738.okt.9. - f.34. - Lat.
 Schmuttau, Sgofen - Berlin, 1744.júl.11. - f.38. - Német

Szarkóczy János - Kis Sztrize, 1742.febr.19. - f.36. - Lat.

Szeremlei Sámuel - Debrecen, 1742.jún.12. - f.37. - Lat.

Székely Sámuel, Dobai - Eperjes, 1727.okt.3. - f.18. - Lat.
Rongált.

- Radvány, 1729.júl.26. - f.22. - Lat.

- Károly, 1729.okt.8. - f.23. - Lat.
Tollrajzokkal.

- Eperjes, 1731.dec.13. - f.26. - Lat.

- Eperjes, 1732.márc.13. - f.28. - Lat.
Rongált.

- Girált, 1732.júl.9. - f.30. - M. -
Rongált.

Szluha Ferenc - Bécs, 1728.nov.20. - f.20. Lat.

Török Ferenc - H.é.n. - f.58. - Lat.

Zaborszky, J. - N.Szerdahely, 1726.jún.27. - f.3. - Lat.

Zichy Ádám - H.é.n. - f.2. - Lat.

Epistola Matthiae Bél ad Franciscum Szluha. - Pozsony, 1728.
nov.24. - ff.20-21. - Lat.

f. 60. Ad instantiam Matthiae Bél de Notitia Hungariae antiquae et novae ex generali Comitatus Posoniensis congregatione, die 23. Julii anno 1720. celebrata.

Eredeti pecséttel ellátott okirat.

ff.61-62. Dispositio Caroli VI. Matthiae Belio data in causa Notitiae Hungariae ... Viennae, die 2. Aug. anno 1720.

Egykorú másolat. Külzetére Bél Mátyás az alábbi írt: "Praesent. sine ulla formalitate Anno 1720. die 25. Oct."

ff.63-68. Humillima declaratio Matthiae Belii ad Inclytam Universitatem Comitatus Posoniensis super opere cui titulus: Hungaria antiqua et nova, Posonii 1720.d.29. Oct.

Bél autogr. fogalmazványa és annak tisztázata.

ff.69-70. Epistola Matthiae Belii ad Cancellariam Hungaricam. H.é.n.

Autogr.

ff.71-72. "Sacrae Caesareae Regiaeque Maiestatis Cancellariae Aulico-Hungaricae Nomine Discreto Viro Matthiae Belio assignandum." Viennae, d.17.Apr.1721. /Praesent. A. 1731.d.29.Aprilis."/

Egykorú másolat.

ff.73-74. "Copia Decreti Consilii Regii Locumtenentialis Reg-

nicolas extra Haereditarias suae Maiestatis provincias egredientes, Passualibus stipatos, extra Regna autem existentes ..." Posonii, d.11.Jan.1743.

ff.75-76. Epistola Matthiae Belii ad reginam Mariam Theresiam. H.é.n.

Egykorú másolat.

ff.77-78. "Ad ... Regiam Maiestatem ... Mariam Theresiam ... humillimus libellus memorialis subiectissimi Matthiae Belii." Német.

Valószínű fogalmazvány.

ff.79-84. "Observationes breves Continuationem ad Adparatus Mathiae Belii ad Historiam Hungariae etc. concernentes. 1769." - "Observationes nonnullae Continuationem Notitiae Hungariae Novae Geographico Historicae Matthiae Belii concernentes."

Valószínű Cornides Dániel megjegyzései.

f. 85. "Pro memoria." /Bél Mátyás Notitia-köteteiről./

Calovino József feljegyzései.

348 Hist.VII.c.4.

Extractus epistolae Arnae Magnaei professoris Hafniensis ad Adolphum Fridericum de Bassewitz, 8.Mart.1719.

Másolat a 18. század első feléből. 496-505.pp. 210 x 170 mm.

349 Hist.VII.c.5.

Anonymus Amstelodami existens scribit suo amico de turbulento statu universae Europae idioma Sclavonico.

Másolat a 18. század első feléből. 109-110.pp. 270 x 200 mm.

350 Hist.VII.c.6.

Relatio anonymi Hungari ex civitate Berolinensi de memorabilibus eiusdem civitatis rebus.

Bél Mátyás kézírása. 634-635.pp. 200 x 180 mm.

351 Hist.VII.d.1.

Catalogus mapparum Regni Hungariae desumptus ex collectione Bernardi Pauli de Moll.

Másolat a 18. század első feléből. /105/ ff. 330 x 220 mm.
A rektók beíratlanok.

352

352 Hist.VII.d.2.

Tabellae geographicae Regnum Hungariae provinciarumque adnexas adumbrantes.

Kézirat a 18. század első feléből. 476-487.pp. 280 x 190 mm.

353 Hist.VII.e.2.

Extract aus Herrn Professor Joann David Koelers 16ten und 17ten Stück seiner wochentlichen Müntzbelustigungen vom 18. und 25. April 1742.

Egykorú másolat, Bél Mátyás címiratával. 506-513.pp. 220 x 170 mm.

354 Hist.VII.e.25.

"Compendium antiquitatum Romanorum Philippi Caroli planius et plenius applicatum." /Authores de antiquitatibus Romanis pertractantes./ 1686.

Egykorú kézirat. 229-252.pp. 340 x 220 mm.

355 Hist.VII.e.26.

Epistola Comitum Ludovici Ferdinandi Marsigli de ponte Danubii Traiano ad Bernardum Montefalione Benedictum in Gallia. S.l.a.

Másolat a 18. század első feléből. 348-361.pp. 220 x 170 mm.

356 Hist.VIII.a.3.

Annotata ad dissertationem praeliminarem de suprema lege ecclesiastica.

Részben Bél Mátyás kézírása. 352-355.pp. 350 x 230 mm.

357 Hist.VIII.a.4.

Bél, Matthias /?/: Dictio de ebrietate.

Másolat a 18. század első feléből. 383-388.pp. 320 x 210 mm.

358 Hist.VIII.a.5.

Viarum lucis naturalis demonstratio.

Töredék a 18. század első feléből. 73-74.pp. 320 x 210 mm. Vízáztatva. Mellékelve 150 x 100 mm-es papíron latin nyelvű verstöredék.

359 Hist.VIII.b.3.

Extractus ex prognosticis Beati Vincentii.

Másolat a 18. század első feléből. /"Ex pergameno antiquo manuscripto."/ 113-114.pp. 110 x 220 mm. Vízáztatta.

360 Hist.VIII.b.4.

Prognosticon super annum 1656.

Bél Mátyás kézírása? 75-76.pp. 310 x 200 mm. Vízáztatta.

361 Hist.VIII.b.6.

Prognosticon eines Italiänischen Astronomi auf das Jahr 1700.

Másolat a 18. század első feléből. 161-162.pp. 320 x 200 mm. Vízáztatta, restaurált.

362 Hist.IX.a.*

"Pasquilli saeculi prioris" [17.] .

1. Hardeckische Passion, nach Anleitung des 22-ten und 23ten Capit. Lucae.
2. Epitaphium Regni Daniae, circa annum 1658.
3. Paria litterarum congregationis Neosoliensis clam applicatarum, de misero et servili Hungarorum statu, 15.Mart.1670.
4. Passio Gallica seu frustrati conatus regis Galliae coronam Romani imperii post decessum Ferdinandi III. Romanorum imperatoris obtinendi. S.d.
5. Epitaphium regis Poloniae civiliter et viliter emortui. Allusio ad Henricum Galliae principem in regem Poloniae electum.
6. Testamentum seu ultima voluntas agonisantis Reginae Candiacae, dum Veneti eam Turcis relinquere cogentur, factum.

Mind a hat tétel lappang.

363 Hist.IX.b.

"Pasquilli huius saeculi" /18/.

1. Conventus Regni Hungariae statum anni 1706. adumbrans satyra inficeta occasione tumultus Rákócziáni.
2. Encomia Bohemorum ironica satyra inficeta.

364

ESZTERGOM

3. Pompa funebris imperio Romano Germanico circa initium huius saeculi. S.d.

"Pasquillus forte ex calamo Matthiae Belii, qui illius correcturis abundat."

Mind a három tétel lappang.

364 R.R.I.a.2.

Litterae Gregorii papae VIIimi ad Salamonem regem, anno 1073.

Másolat.

Jelenleg nem ezen a helyen őrzik.

365 R.R.II.e.5.

Fragmentum directorii pro coronatione Elisabethae Christinae coniugis Caroli VI. in reginam Hungariae, anno 1714.

Egykorú másolat. 215-220.pp. 330 x 220 mm.

366 R.R.IV.a.2.

Litterae Caroli regis Sveciae ad Josephum I., 24.Mai.1705.

Egykorú másolat.

A kézirat lappang.

367 R.R.VI.a.5.

Johannis Bocatii ... ad principem Bocskay deputati Relatio epistolica de conventu inter Hungariae Transylvaniaeque principem Bocskay et Mahumetum vezirium habito in campo Rákos ex adverso ripae Danubii et ruderum civitatis, anno 1605.

Bél Mátyás kézírása, annak Bocatiusról írt megjegyzésével. 2 ff. 330 x 220 mm.

368 R.R.VI.b.3.

Litterae Comitiss Henrici de Thurn, exercitus Regni Bohemiae et Moraviae supremi ducis ad status et ordines Regni Hungariae, 11.Jun.1619.

Bél Mátyás kézírása. 1 f. 330 x 210 mm.

369 R.R.VI.b.9.

Litterae palatini Sigismundi Forgách, Andreae Jakussith et Pauli Apponyi ad quosdam magnates Hungaros. Posonii, 3.Mai.1621.

Másolat a 18. század végéről, Bél Mátyás kéziratáról. 1 f.
400 x 260 mm.

370 R.R.VI.b.11.

Litterae principis Gabrielis Bethlen ad imperatorem Ferdinandum II. et Ferdinandum Ernestum. Albae Juliae, 8.Jan.1626.

Bél Mátyás kézírása, az eleje 18. század végi másolat. 2 ff.
330 x 220 mm.

Bél Mátyás másolatának az eleje az eredeti kötet szétszedésekor más helyre került.

371 R.R.VI.c.1.

Transactio principis Georgii Rákóczy cum Ferdinando II., anno 1630.

Bél Mátyás kézírása. 1 f. 330 x 210 mm. Csonka.

372 R.R. VI.c.3.

Litterae Ferdinandi II. ad Stephanum Butkay, vicecomitem Comitatus Zempliniensis, 4.Oct.1633.

Dobai Székely Sámuel másolata. 213.f. 210 x 170 mm.

373 R.R.VI.d.1.

Expositiones palatini Francisci Vesselényi in generali congregatione Cassoviae celebrata. 1661.aug.24.M.

Autogr./?/ 234-236.pp. 330 x 200 mm.

374 R.R.VI.d.2.

Litterae in negotio universorum exulum Hungariae, Constantinopoli existentium, domino Skerlet ad latus Tökölíi existentium missae, 18.Mai.1699.

Egykorú másolat. Külzetén: "Szőlősy Úr hozá 21.Maji 1699.
Drinápolyba." 2 ff. 300 x 210 mm.

375 R.R.VI.d.4.

Litterae Comitissae a Strasoldó ad Hungaros missae, 10.Febr.1676.

Másolat 1688-ból. 1 f. 310 x 210 mm.

376

ESZTERGOM

376 R.R.VI.d.5-6.

Amnistiales Leopoldi I. Tökölianis adhaerentibus elargitae in castris ad Sóvár, 6.Jul.1678. - Manifestum Michaelis Teleky confoederati exercitus ductoris, quoad arma capienda, regnicolas invitat, 4.Jun.1678.

Egykorú másolat. 6 /46-53.!/ ff. 210 x 170 mm.

377 R.R.VI.d.8.

Instructio statuum et ordinum Regni Hungariae in congregatione Cassoviensi indicta ... domino Szirmay praesentata, 11.Jan.1683.

Másolat, 1700 körül. 91-92.ff. 330 x 210 mm.

378 R.R.VI.d.9.

Propositiones per principem Emericum Tököly statum publicum etc. concernentes in generali congregatione Cassoviensi, 12.Jan.1683.

Másolat, 1700 körül; az előző tételével azonos kéz írása. 80-82.ff. 320 x 210 mm.

379 R.R.VI.d.10.

Replica ad propositiones Emerici Tököly in congregatione Cassoviensi. S.d. /1683./

Másolat, 1700 körül; az előző tétélekkel azonos kéz írása. 93-98.ff. 320 x 210 mm.

380 R.R.VI.d.14.

Puncta armistitialia principissae ... Munkatsini existentibus per comitem a Caraffa publicata et extradata, 14.Jan.1688.

Másolat, 1700 körül. 4-5.ff. 290 x 210 mm.

381 R.R.VI.d.15.

Tractatus inter principem Emericum Tököly et generalem Baronem Heisler et colonellum Marchionem Doria, 20.Febr.1691.

Másolat, 1700 körül. 6-8.ff. 310 x 210 mm.

382 R.R.VI.d.16.

Litterae Leopoldi I. in negotio incaptivationis generalis Heisler et Marchionis Doria scriptae, 3.Dec.1691.Lat.,német.

Másolat, 1700 körül. 10-11.ff. 300 x 210 mm.

383 R.R.VI.d.17.

Mandatum Leopoldi I. Camerae Scepusiensi missum, 15.Dec.1691.

Másolat a 17. század végéről. Külzetén: "Andrásy János hozá 23.Junii 1698. Drinápolyba." 2 ff. 320 x 210 mm.

384 R.R.VI.d.19.

Litterae Stephani Szalontai Constantinopoli domino Henrico Mienkens scriptae, 12.Mai.1698.

Eredeti. 2 ff. 310 x 220 mm.

385 R.R.VI.d.20.

Litterae Emerici Tököly Constantinopoli commorantis ad Anglicani legati secretarium, 18.Jun.1698.

Egykorú másolat. Külzetén: "Pápay Gáspár Ur hozá 22.Junii 1698. Drinápolyba." 18-19.ff. 320 x 210 mm.

386 R.R.VI.d.21.

Litterae cujusdam exulis Hungari Adrianopoli exaratae, in quibus principem Tököly facultatem Hyerosolimas eundi a Magno Vezirio petiisse perscribitur, 2.Jul.1698.

Eredeti /?/. 14 f. 310 x 210 mm.

387 R.R.VI.d.22.

Litterae Tökölyanae ad asseclos suos in Turcia exules, quibus consilium petit, an possessionem Csiflikje infra Nicopolim ... emere possit, 7.Nov.1698. - De certa plaga per Turcam Hungaris exulibus pro figenda colonia appromissa. - De captivitate Comitis Antonii Eszterházy. - De diversis objectis praeprimis administrationem rei domesticae concernentibus scriptae. M.

Másolat /Diárium-töredék?/ a 17. század végéről. Külzetén: "Lengyel János hozá 7.Nov.1698.Landorfejtérvárhoz." 23-29. /8/ ff. 310 x 220 mm.

388 R.R.VI.d.23-26.

Litterae Emerici Tököly ad legatum Gallicanum Constantinopoli Drinapolim missae, 18.Mai.1698. - Idem ad dominum Sckerlet, 18.Mai.1698. - Idem ad Magnum Vezirium, 23.Mai.1699. - Idem ad legatum Gallicanum, 24.Mai.1699.

389

ESZTERGOM

Fogalmazványok. 15-17.ff. 320 x 210 mm.

389 R.R.VI.d.27.

Litterae exulum Hungarorum ad Magnum Vezirium. S.d. M.

Eredeti, 16 aláírással és pecséttel. 21-22.ff. 290 x 210 mm.

390 R.R.VI.d.28.

Litterae principis Tököly ad aliquem legatum in negotio exulum. S.d.

Egykorú másolat. 20.f. 300 x 210 mm.

391 R.R.VI.d.29.

Puncta 14 imperatoris Sultani Mehemet et Sulimanni Achname cum Emerico Thököly confoederatis Transilvanis et Croatis inita. S.d.

Egykorú másolatok. 3 ff. 300 x 210 mm.

392 R.R.VI.e.5.

Classicum principis Francisci Rákóczy et Nicolai Bercsényi. Brezán, 12.Mai.1703.

Egykorú másolat. 128.f. 320 x 200 mm.

393 R.R.VI.e.7.

Mandatum Nicolai Bercsényi de montanis civitatibus. Tokajini, 30.Sept.1703.

Másolat a 18. század első feléből. 131.f. 310 x 210 mm.

394 R.R.VI.e.8.

Litterae protectionales Francisci Rákóczy civitati montanae Neosoliensi elargitae. Szatmár, 27.Sept.1703.

Másolat a 18. század első feléből, a fentebbi tételével /nr. 393./ azonos kéz írása. 320 x 200 mm.

395 R.R.VI.e.9.

Litterae protectionales Francisci Rákóczy Paulo Ujfalussy et incolis arcis Blatrix elargitae, 18.Oct.1703.

Eredeti, nyomtatvány.

A tétel lappang.

396 R.R.VI.e.10.

Manifestum principis Francisci Rákóczy ad Silesitas, 22.Dec. 1703. - Item ad Croatas, 18.Jan.1704. Német.

Másolat a 18. század első feléből. 116-118.ff. 320 x 210 mm.

397 R.R.VI.e.11.

Litterae Francisci Rákóczy ad comitatus de postarum constitutione, 15.Apr.1704.

Másolat a 18. század első feléből. 158-159.pp. 310 x 210 mm.

398 R.R.VI.e.12.

Instructio Francisci Rákóczy pro domino Stephano Izold, 19. Jun.1704. - Litterae commendatoriae Nicolai Bercsényi ad Comitatum Posoniensem pro parte ablegati Rákócziani Stephani Izold exaratae.

Másolat a 18. század első feléből. 160-161., 156-157.pp. 320 x 210, 200 x 160 mm.

399 R.R.VI.e.14.

Instructio pro erigendo per Franciscum Rákóczy consilio oeconomico, 7.Oct.1705.

Másolat a 18. század első feléből. Címirat Bél Mátyástól: "Ordinatio Consilii Oeconomici." 199-203.ff. 310 x 210 mm.

400 R.R.VI.e.17.

Litterae Comitatus Turocziensis ad Franciscum Rákóczy, 1706.

Másolat a 18. század első feléből. 176-179.pp. 330 x 210 mm.

401 R.R.VI.e.18.

Litterae Francisci Rákóczy ad status Hungariae confoederatos ex Transylvania scriptae, 26.Apr.1707.

Másolat a 18. század első feléből. 53-54.pp. 330 x 200 mm.

402 R.R.VI.e.19.

Litterae Francisci Rákóczy ad comitatus in puncto cursus monetae cupreae emanatae, 1.Jul.1707.

Másolat a 18. század első feléből, a fentebbi tétellel /nr. 401./ azonos kéz írása. 51-52.pp. 330 x 200 mm.

403

403 R.R.VI.e.24.

Passuales Francisci Rákóczy pro parte Ladislai Beniczky, 11.
Jun.1708. M.

Eredeti, pecséttel ellátott okmány. 334 f. 320 x 390 mm.

404 R.R.VI.e.25.

Mandatum Francisci Rákóczy pro Ladislao Beniczky. 1709.

Eredeti, pecséttel ellátott levél. 345-346.ff. 330 x 210 mm.

405 R.R.VI.e.28.

Testimoniales Viennae emanatae super summa 12.705 florenorum
per Franciscum Szluha pro necessitate Francisci Rákóczy Er-
sek Ujvarini erogatorum ac proinde refundendorum, 3.Mart.1712.

Másolat a 18. század első feléből. 133 f. 330 x 210 mm.

406 R.R.VI.2.29.

Puncta foederis inter Franciscum Rákóczy, Sveciae et Poloniae
reges initi, Aug.1705.

Másolat a 18. század első feléből. 5-6.pp. 330 x 210 mm.

407 R.R.VI.f.1.

Articuli Regni Hungariae statuum et ordinum pro libertate
confoederatorum in generali eorundem conventu ad oppidum
Szécsény indicto conclusi, anno 1705.

Másolat a 18. század első feléből. 146-150.ff. 320 x 210 mm.

408 R.R.VI.f.2.

Juramentum confoederationis Hungaricae anno 1705. in conventu
Széchényiensi initae. Német, szlovák.

Másolat a 18. század első feléből. 120-121.ff. 320 x 200 mm.

409 R.R.VI.f.3.

Pacificatio confoederationis Transylvanico-Husztziensis, 14.
Jun.1706.

Fogalmazvány? 35-36.pp. 250 x 210 mm.

410 R.R.VI.f.4.

Credentiales legatorum Transylvaniae ad Hungaros confoederatos, 20.Apr.1707.

Fogalmazvány? 63-64.pp. 310 x 210 mm.

411 R.R.VI.f.5.

Litterae testimoniales Transylvanorum pro legatis Hungaricis, ad conventum Husztiensem exmissis, 20.Apr.1707.

Fogalmazvány? 65-66.pp. 310 x 210 mm.

412 R.R.VI.f.6.

Articulus in conventu Onodiensi conditus, 16.Mai.1707.

Nyomtatvány.

A tétel lappang.

413 R.R.VI.f.7.

A Magyar-Országai confederált Nemes Statusok és Rendek részéről szabott harci regulák, articulusok, edictumok és törvények. 1707.

Nyomtatvány.

A tétel lappang.

414 R.R.VI.f.8.

Gravamina Francisco Rákóczy in conventu Onodiensi proposita, cum resolutione principis Rákóczy.

Fogalmazvány. 55-62.pp. 310 x 210 mm.

415 R.R.VI.f.9.

Statuta confoederatorum Regni Hungariae statuum et ordinum in generali conventu in oppido Tállya per Franciscum Rákóczy indicto et abinde Sáros-Patakinum translato, conclusa, 22. Nov.1708.

Egykorú másolat. 325-328.ff. 320 x 210 mm.

416 R.R.VI.f.10.

Instantia Stephani Petrőczy ad Franciscum Rákóczy pro collatione possessionum Illava et Oroszlán-Kővár ... Adiacet originalis desuper Francisci Rákóczy resolutio de arce Galgótz, 1.Dec.1704. emanati. M.

417

Eredeti levél és resolutio. 329-330.ff. 320 x 210 mm.

417 R.R.VI.g.1.

Epistola Baronis Pfeffershoffer Budae commendatoris ad complures Hungariae comitatus, qua ipsos securos reddit de conservandis per modo regnantem Maiestatem Josephum I. Regni libertatibus, anno 1705.

Másolat a 18. század első feléből. 13-14.pp. 330 x 210 mm.

418 R.R.VI.g.2.

Assecuratoriae Josephi I. super amnistia Rákóczianis concedenda, 20.Jan.1706. - Juramentum confoederationis Hungaricae anno 1705. in conventu Szécsényiensi initae, Germanice versus. Lat., német.

Másolat a 18. század első feléből. 119. f. 320 x 210 mm.

419 R.R.VI.g.3.

Amnistia per Josephum I. Rákóczi adhaerentibus promulgata, 15.Aug.1706.

Másolat a 18. század első feléből. 23-26.pp. 330 x 210 mm.

420 R.R.VI.g.12.

Proscriptio Francisci Rákóczy et Comitiss Bercsényi Viennae emanata, 14.Jul.1709. Német.

Másolat a 18. század első feléből. 338-343.ff. 330 x 210 mm.

421 R.R.VI.h.1.

Litterae dominorum Angliae et Uniti Belgii confoederati ablegatorum ad archiepiscopum Strigoniensem in negotio confoederatorum procurandae pacis, Viennae, 30.Jan.1705.

Másolat a 18. század első feléből. 217-218.ff. 320 x 210 mm.

422 R.R.VI.h.2.

Credentiales reginae Angliae pro parte Comitiss a Sunderlando et Georgii Stepney, quos velut plenipotentarios suos pro tractanda cum Rákóczianis pace exmittit, Vindesoriae, 15.Jun. 1705.

Másolat a 18. század első feléből. 7-8.pp. 330 x 210 mm.

423 R.R.VI.h.3.

Pro memoria ex parte mediationis, deputationi Hungariae Tyrnaviae considenti exhibitum. 1705-1706.

Másolat a 18. század első feléből. 162-169.pp. 330 x 220 mm.

424 R.R.VI.h.4.

Proiectum declarationis in negotio confoederatorum concinnatum, et pro subscriptione suae Maiestati praesentatum, 1.Febr. 1706.

Másolat a 18. század első feléből. 219. f. 320 x 210 mm.

425 R.R.VI.h.5.

Conditiones armistitii inter regiam Maiestatem Josephum I. et confoederatos Regni Hungariae status, opera et interventu mediationis reginae Britanniae et ordinum foederatorum Belgii provinciarum conclusi, perque commissarios plenipotentiaros Posonii subscripti, 8.Mai.1706.

Másolat a 18. század első feléből. 220-222.ff. 320 x 210 mm.

426 R.R.VI.h.6.

Rákócziana confirmatio armistitii occasione coepti per inter-mediationem Angliae et Hollandiae legatorum pacis tractatus, 20.Mai.1706.

Másolat a 18. század első feléből. 15-16.pp. 330 x 210 mm.

427 R.R.VI.h.7.

Litterae Angliae reginae ad Josephum I., 18.Aug.1706.

Másolat a 18. század első feléből. 22-23.pp. 330 x 210 mm.

428 R.R.VI.h.8.

Animadversiones Apologicae, quas in caesaream Maiestatem super puncta pacis statuum et ordinum Regni Hungariae pro libertate confoederatorum datum responsum sincere notavit, orbique Christiano manifestavit Veracius Constantinus miles Hungarus, anno 1706.

Nyomtatvány.

A tétel lappang.

429

429 R.R.VI.h.10.

Puncta pacis confoederatorum Regni Hungariae statuum et ordinum, 15.Jul.1706.

Másolat a 18. század első feléből, két kéz írása. 142-145. ff. 320 x 210 mm.

430 R.R.VI.h.11.

Responsa contra inpugnationem quarantiae per Rákóczianos postulatae. S.d.

Másolat a 18. század első feléből. 172-175.pp. 330 x 210 mm.

431 R.R.VI.h.12.

Puncta et postulata Hungarorum male contentorum. S.d.

Másolat a 18. század első feléből. 254-256. ff. 330 x 210 mm.

432 R.R.VI.i.2.

Litterae Rákóczianae ad palatinum Paulum Eszterházy. Tokaj, 28.Febr.1708.

Másolat a 18. század első feléből. 91-94.pp. 320 x 210 mm.

433 R.R.VI.l.1.

Protestatoria declaratio nobilium Comitatus Neogradiensis ob metum periculosae factionis Rákóczianae sese in arcem Gács recipientium ... anno 1703.

Ráday Pál írása ? 150-153.pp. 330 x 210 mm.

434 R.R.VI.l.2.

Protestatio statuum et ordinum Transylvaniae contra electionem Francisci Rákóczy per nonnullos factiosos Albae Juliae factam, 2.Aug.1705.

Másolat a 18. század első feléből. 1 f. 320 x 210 mm.

435 R.R.VI.l.3-6.

Instantia palatini Pauli Eszterházy ad caesarem Josephum I., anno 1706. - Opinio Pauli Eszterházy et reliquorum magnatum circa motuum in Hungaria vigentium sedationem. - Puncta ex projecto deputatorum archiepiscopaliū desumpta. - Regestrum statuum et ordinum Hungariae in debita regi fidelitate persistentium.

Másolat a 18. század első feléből. 39-50.pp. 340 x 220 mm. Az első, harmadik és negyedik tételből /nr.3., 5., 6./ az előzővel egykorú másolat található duplumként e jelzeteken. Ezek lapszámai: 37-38., 31-32., 27-28. pp.

436 R.R.VI.1.7.

Instantia palatini Pauli Eszterházy, 30.Jul.1706.

Másolat a 18. század első feléből. 33-34.pp. 310 x 210 mm.

437 R.R.VI.1.8.

Opinio statuum et ordinum Regni in fidelitate suae Maiestatis persistentium, circa finem Martii 1707.

Másolat a 18. század első feléből. 67-76.pp. 320 x 200 mm.

438 R.R.VI.m.2.

Plenipotenciales Josephi I. pro parte Joannis Pálffy. Extractus. 22.Dec.1710.

Másolat a 18. század első feléből. 138.f. 330 x 210 mm. Hátlapján levélfogalmazvány magyarul.

439 R.R.VI.m.3.

Plenipotenciales Josephi I. pro parte Joannis Pálffy. Extractus. 22.Dec.1710.

Másolat a 18. század első feléből. 101.p. 320 x 210 mm.

440 R.R.VI.m.4.

Confirmationales plenipotentiaium Comiti Joanni Pálffy a Josepho I. concessarum, 18.Febr.1711.

Másolat a 18. század első feléből, másolója azonos a fentebbi tételével /nr. 439./. 102-103.pp. 320 x 200 mm.

441 R.R.VI.m.5.

Intimatum consilii bellici ad Carolum Locher velut ad latus Joannis Pálffy pro tractanda cum Rákócziánis pace plenipotentiatum, 19.Febr.1711.

Másolat a 18. század első feléből, másolója azonos a fentebbi tételekéivel /nr. 439-440./. 104-109.pp. 320 x 200 mm.

442

442 R.R.VI.m.6.

Finalis resolutio suae Maiestatis pro Regni Hungariae pacificatione. Debrecen, 5.Apr.1711.

Másolat a 18. század első feléből. 331-332.ff. 310 x 200 mm.

443 R.R.VI.m.7.

Litterae consilii bellici ad Joannem Pálffy, ut post obitum Josephi I. Viennam quantocius veniat, 17.Apr.1711.

Csajági János másolata? 112-113.pp. 330 x 200 mm.

444 R.R.VI.m.8.

Litterae Eleonorae Magdalenae Theresiae imperatricis ad Joannem Pálffy, 29.Apr.1711.

Csajági János másolata? 118-121.pp. 330 x 190 mm.

445 R.R.VI.m.9.

Acceptatio amnistiae per Rákóczianos absente principe duce subscripta per Alexandrum Károlyi, anno 1711.

Másolat a 18. század első feléből. 144-145.pp. 160 x 200 mm.

446 R.R.VI.m.Lo.

Epistola Joannis Pálffy ad praesidem consilii bellici, 2.Mai.1711.

Csajági János másolata? 126-127.pp. 330 x 210 mm.

447 R.R.VI.m.11.

Responsoriae consilii bellici ad Joannem Pálffy, 13.Mai.1711.

Csajági János másolata? 128-131.pp. 330 x 210 mm.

448 R.R.VI.m.12.

Litterae consilii bellici ad Joannem Pálffy, 2.Mai.1711.

Csajági János másolata? 122-125.pp. 330 x 200 mm.

449 R.R.VI.m.13.

Confirmationales Eleonorae Magdalenae Theresiae reginae super punctis pacificationis Szathmariensis, 26.Mai.1711.

Másolat a 18. század első feléből. 78-83.ff. 310 x 200 mm.

450 R.R.VI.m.14.

Epistola Joannis Csajági ad Alexandrum Károlyi, Viennae, 27. Jun.1711.

Fogalmazvány. 142-143.pp. 320 x 200 mm.

451 R.R.VI.m.16.

Intimatio consilii bellici ad Joannem Pálffy. 17.Nov.1711.

Csajági János másolata? 99-100.pp. 320 x 200 mm.

452 R.R.VI.m.17.

Confirmationales Caroli VI. super punctis pacificationis Szathmariensis, 30.Mart.1712.

Másolat a 18. század első feléből. 1.,171-173.ff. 340 x 220 mm.

453 R.R.VI.m.19.

Privata Alexandri Károlyi instructio pro Joanne Csajágio. 1711.

Csajági János feljegyzése. 140-141.pp. 330 x 210 mm.

454 R.R.VI.n.1.

Litterae testimoniales per Ludovicum Joannem Rabutin Comitem a Bussy, Michaeli Puj, 16.Febr.1699.

Michael Simon de Désfalva által 1701.márc.31-én hitelesített irat. 233 f. 310 x 210 mm.

455 R.R.VI.n.3.

Litterae Francisci Berthoty ad principem Franciscum Rákóczy, 20.Sept.1708.

Csajági János másolata. 83-84.pp. 310 x 200 mm.

456 R.R.VI.n.4.

Litterae ad mandatum generalis Nicolai Bercsényi, Heistero suae Maiestatis generali expeditae, 23.Nov.1708.

Másolat.

A kézirat lappang.

457 R.R.VI.n.8.

Passuales per comitem Heister suae Maiestatis generalem domino Alexandro Platy et consorti eiusdem Barbarae Vay expeditae, 3.Febr.1708.

458

Eredeti, sérült pecsétű irat. 344.f. 210 x 330 mm.

458 R.R.VI.n.10.

Puncta armistitii Ujvarini anno 1710. inter generalem Pálffy et kuruczones.

Bél Mátyás másolata. 337.f. 310 x 200 mm.

459 R.R.VI.n.11.

Litterae Francisci Rákóczy ad Stephanum Morocz Husztii et Stephanum Keczelegum Kővarini praefectos circa cessionem Comitis Alexandri Károlyi a fidelitate sua scriptae, 17.Apr.1711.

Csajági János másolata. 110-111.pp. 320 x 200 mm.

460 R.R.VI.n.13.

Capitulatio inter dominum Comitem a Virmond suae Maiestatis generalem ab una, nec non nobilitatem pro tunc in civitate Eperiesiensi existentem ab altera occasione tradendae eiusdem civitatis inita. S.d.

Bél Mátyás kézírása. 333-334.ff. 330 x 210 mm.

461 R.R.VI.n.14.

Litterae in puncto pacificationis per Joannem Pálffy oblatae, Cassoviensibus scriptae, 16.Apr.s.a.

Másolat a 18. század első feléből. 335-336.ff. 310 x 200 mm.

462 R.R.VI.n.15.

"Anno 1709. Pro kuruczonom amicorum caecitatis suae agnitione, ac et libertatis facibus inebriationis sobrietatione pro xenio novi anni oblatum munus."

Másolat a 18. század első feléből. 347-352.ff. 330 x 210 mm.

463 R.R.VI.n.17.

Declaratio privatis, nec non generaliter omnibus, motum adscribendum palam faciens. Post 1706.

Másolat a 18. század első feléből. 29-30.pp. 310 x 200 mm.

464 R.R.VII.a.3-5.

Diplomata Josephi I. nationi Illyricae concessa, 29.Sept.1706.,

7.Aug.1706., 15.Jun.1706.

Másolat a 18. század első feléből. 237-252.ff. 330 x 220 mm.

465 R.R.X.b.1./IV.b.2./

Epistola circularis palatini Pauli Eszterházy de morte Leopoldi I., anno 1705.

Egykorú másolat. 114-115.pp. 320 x 210 mm.

466 R.R.X.b.2./IV.b.2./

Litterae Amaliae imperatricis ad Sveciae regem, 29.Apr.1711.

Egykorú másolat. 116-117.pp. 320 x 210 mm.

467 R.R.X.b.3./IV.b.3./

Litterae Czarii Moscoviae ad Eleonoram imperatricem, 23.Mai. 1711.

Egykorú másolat. 132-133.pp. 320 x 210 mm.

468 R.R.X.b.4./IV.b.4./

Litterae Sveciae regis ad Eleonoram imperatricem, 5.Jun.1711.

Egykorú másolat. 138-139.pp. 320 x 210 mm.

469 Publ.Eccl.I.b.3.

Replica cleri Regni Hungariae ad 14., 15., 16., 17., 24. et 37. resolutionis diaetalis suae Maestatis puncta, circa testandi facultatem et decimas, anno 1709.

Másolat a 18. század első feléből. 4 ff. 330 x 220 mm.

470 Publ.Eccl.I.b.17.

Resolutio Caroli VI. in causa et controversia archiaboatis Sancti Martini contra Comitatum Sümegiensem ratione decimarum nota, 17.Aug.1715.

Másolat a 17. század első feléből. 276-277.ff. 310 x 200 mm.

471 Cler.Reg.I.a.11.

Testimoniales palatini Francisci Vesselényi de Societate Jesu.

Egykorú másolat. 230-231.pp. 320 x 200 mm.

472

472 Cler.Reg.II.d.1.,3.

Dobai Székely Sámuel oklevélmásolatai Bél Mátyás számára.
141-142.ff. 320 x 210 mm.

1. Stephano Hém et eius liberis una missa quotannis per claustrum Alba-Regalensis Johannitarum donatur, anno 1388.
3. Kyliano de Bark, quod conventui hospitalis Sancti Johannis Hyerosolitani centesimam de facultatibus suis partem concesserit, facultas idoneum confessorem, qui eam a quibuscunq[ue] peccatis absolvendi potestate gaudeat, per magnum magistrum conventus praedicti confertur, anno 1433. - Formulae absolutionis et indulgentiae a confessario concessae, annis 1413. et 1411. - Privilegium Ludovici I. Paulo Zuha et Michaeli Beró, anno 1344.

473 Cler.Reg.II.d.2.

Frater Juanus de Janua locumtenens magni magistri Johannitarum concedit facultatem eligendi confessarium, plena instructum potestate, anno 1433.

Eredeti okirat, pecséttel. Restaurált. 1 f. 150 x 230 mm.

Poss.: Dobai Székely Sámuel.

474 Cler.Reg.II.f.3-4.

Praedestinata persecutio P. Valeriani Magni, missionarii pontificii. S.d. - Discursus praesentium dierum motus ob arrestationem P.Valeriani Magni ... authore Sempronio de neutralitate studiorum et religionum amante, Febr.1661.

Másolatok /?/ a 17. század második feléből, két kéz írása.
260-267.pp. 340 x 220 mm.

Poss./?/: Fridericus Nicolaus Opitz /17.század./.

475 Cler.Reg.II.f.6.

Fundationalia archiepiscopi Strigoniensis Georgii Szécsény pro aedificatione monasterii Capucinatorum Budensium.S.d.

Másolat a 18. század első feléből. 175. f. 310 x 210 mm.

476 Cler.Reg.II.o.1.

Fundatio conventus ordinis Carthusianae in Scepusio Lapis Refugii nominati, 1241-1543. Német.

Másolat a 18. század első feléből. 371-376.pp. 320 x 220 mm.

477 Cler.Reg.III.a.3.

Testimoniales capituli Bosnensis ad instantiam monialium de Vetero-Buda, anno 1406.

Másolat a 18. század első feléből. 143-144.ff. 320 x 210 mm.

478 Eccl.Extr.V.b.4.

Juramentum et statuta certae parochorum confraternitatis in Scepusio, anno 1298. - Registrum fratrum mortuorum dominorum plebanorum viginti quatuor civitatum regalium - Schematismus et agenda confraternitatis.

Petrus de Olaszi /plebanus ad Sanctum Spiritum in hospitali Leutschoviae/ kézírása, 1710 körül. 170-190.pp. 210 x 170 mm.

479 Relig.I.a.2.

Resolutio regia ad gravamina statuum evangelicorum Regni Hungariae in diaeta Posoniensi, 1.Jul.1662.

Másolat a 17-18. század fordulójáról. 250-251.pp. 320 x 220 mm. Vízáztatta, csonka.

480 Relig.I.a.3.

Gravamina ordinum evangelicorum suae Maiestati porrectae sub diaeta 1662.

Másolat a 17. századból. 151-154.pp. 320 x 200 mm.

481 Relig.I.a.4.

Considerationes, quanam modalitate acatholici ad observanda huius diaetae statuta compelli possint, anno 1662.

Egykorú másolat. 179-182.pp. 320 x 210 mm. Vízáztatta.

482 Relig.I.a.7-8.

Memoriale statuum et ordinum Regni Hungariae evangelicorum, 18.Nov.1687. - Instantiae eorundem ad suam Maiestatem in eodem merito, 17.Nov.1687.

Egykorú másolat. 105-106.ff. 320 x 210 mm.

483 Relig.I.a.9.

Gravamina statuum et ordinum Regni Hungariae evangelicorum una cum resolutione suae Maiestatis ad eadem largitae in diaeta 1687.

484

ESZTERGOM

Másolat a 18. század első feléből. 143-149.ff. 320 x 210 mm.

484 Relig.I.a.10.

Postulata et gravamina in patriis legibus Regni fundata, ab universo statu ecclesiastico Regni Hungariae Maiestati praesentata in diaeta 1687.

Másolat a 17-18. század fordulójáról, Bél Mátyás autogr. javításával. 151-154.ff. 320 x 210 mm.

485 Relig.I.a.11.

Benigna resolutio de libero exercitio religionis evangelicorum elargita in diaeta 1687.

Bél Mátyás kézírása? 155.f. 320 x 200 mm.

486 Relig.I.a.12.

Dictio domini Stephani Udvarhelyi, Comitatus Abaujvariensis ablegati ad suam Maiestatem nomine status evangelici, in negotio religionis, in privata audientia suae Maiestatis, 9. Jan.1688.

Egykorú másolat. 107-108.ff. 320 x 210 mm.

487 Relig.I.a.13-17.

Vallásügyi iratok, 1688. Lat.

Bél Mátyás kézírása? 109-114.ff. 320 x 210 mm.

13. Memoriale status evangelici suae Maiestati exhibitum, 19. Jan.1688.

14. Articulus in negotio religionis per statum evangelicorum formatus, 24.Jan.1688.

15. Series perorationis in speciali audientia coram Maiestate in arce Posoniensi, nomine status evangelici per Paulum Okolicsányi, 24.Jan.1688.

16. Resolutio suae Maiestatis ad praemissa, 26.Jan.1688.

17. Replica status evangelici ad praemissa gravamina cleri, 26.Jan.1688.

488 Relig.I.a.18.

Bittschrift der Abgeordneten der Evangelischen Stände S.Maiestät selbst eingereicht, 31.Mart.1689.

Másolat a 18. század első feléből /Latin címirat Bél Mátyástól/. 122-127. ff. 320 x 220 mm.

489 Relig.I.a.19-20.

Instantia evangelicorum Superioris et Inferioris Regni Hungariae ratione liberi exercitii religionis suae Maiestati exhibita, 17.Mart.1690. - Instantia Superioris et Inferioris Bavoriae Evangelicorum, camerae aulicae consilio et praesidi in eodem merito exhibita, 18.Apr.1690.

Másolat a 17-18. század fordulójáról. 156-157. ff. 320 x 210 mm.

490 Relig.I.a.24.

Resolutio regia Joanni Seredi Augustanae et Helveticae confessionis ablegato, in merito exercitii religionis elargita, 22.Apr.1691. - Repplica ablegatorum evangelicorum in eodem merito, 15.Mai.1691. - Oratio ad caesarem adversus intimatam resolutionem suae Maiestatis ad gravamina praemissa elargitum, 15.Mai.1691. - Supplex replica, suae Maiestati in eodem merito, 18.Mai.1691.

Egykorú másolat, két kéz írása. 212-213.,160-169. ff. 320 x 210 mm.

491 Relig.I.a.26.

Descriptio, qualiter ablegati evangelici a Joanne primum Moholányi, dein ab ipso cancellario exepti fuerint, 14.Jul.1691. - Instantia ablegatorum evangelicorum in merito liberae religionis exercitio, 4.Jul.1691. - Litterae Georgii Szécsényi civitati Cremnitziensi, 20.Jun.1691. - Memoriale evangelicorum, 19.Jul.1691. - Memoriale palatino porrectum, 20.Aug.1691. - Replica ad suam Maiestatem porrectae. S.d. - Supplex Comitatus Trenchiniensis evangelicorum in negotio religionis, 27. Aug.1691. - Benigna resolutio palatino sonans ratione tumultuum per Szobotistenses et Miavienses pertractatorum, Jun.1693.

Másolatok a 17-18. század fordulójáról, több kéz írása. 204-211. ff./=7 ff.!/ 320 x 210 mm.

492 Relig.I.a.28.

Gravamina universorum statuum et ordinum evangelicorum in negotio religionis suae Maiestati porrecta, /anno 1702/.

Egykorú másolat, három kéz írása. 127-134. ff. 320 x 210 mm.

493

493 Relig.I.a.34.

Gravamina et instantiae evangelicorum in diaeta Posoniensi exhibitae. - Memoriale cleri catholici ad imperatorem Josephum I. contra statum evangelicum, anno 1708.

Részben Bél Mátyás kézírása. 62-66.ff. 330 x 210 mm.

494 Relig.I.a.36.

Gravamina evangelicorum sub diaeta Posoniensi in negotio religionis, anno 1708. - Memoriale cleri contra statum evangelicum. - Resolutio suae Maiestatis intuitu religionis.

Nagyobb részt Bél Mátyás kézírása. 4 ff. 330 x 210 mm.

Ugyanezen a jelzeten egy másik 18. század elejei másolat is található, azonos tartalommal.

495 Relig.I.a.37.

Resolutio regia intuitu religionis in diaeta Posoniensi emanata, anno 1709.

Bél Mátyás kézírása. 67.f. 320 x 200 mm.

496 Relig.I.a.38.

Replica catholicorum ad punctum 33. resolutionis suae Maiestatis in negotio religionis in diaeta Posoniensi facta, anno 1709.

Bél Mátyás kézírása. 69.f. 320 x 200 mm.

Ugyanezen a jelzeten egy másik 18. század elejei másolat is található, azonos tartalommal.

497 Relig.I.a.39.

Memoriale cleri contra synodum Rosebergensem Augustanorum, anno 1709.

Bél Mátyás kézírása. 68.f. 320 x 200 mm.

498 Relig.I.a.40.

Mandatum Comitum ab Heister, quo templa, fundationes et quaecunque alia iis restitui imperat, ad quos ante rebellionem pertinebant, 17.Oct.1709. - Mandatum Josephi I. ad cardinalem et primatem in eodem merito sonans, 12.Dec.1709.

Bél Mátyás kézírása. 71-74.ff. 320 x 200 mm.

499 Relig.I.a.41.

Patentales Josephi I., ut templa, parochiae et fundationes etc. per rebelles Rákóczy et Bertsényi occupatae suis prioribus possessoribus restituantur, 12.Dec.1709.

Másolat a 18. század első feléből. 138-139.ff. 320 x 200 mm.

500 Relig.I.a.55.

Circulare mandatum Caroli regis circa negotium religionis, 19.Oct.1723.

Két egykorú másolat. 215.,280. ff. 320 x 200 mm.

501 Relig.I.b.2-4.

Litterae principis et ducis Saxoniae suae Maiestati pro protestantibus in Hungaria, 16.Jan.1676. - Litterae universorum statuum et ordinum evangelicorum Lignicziensium, Briegensium et Wohlaviensium in eodem merito, S.d. - Brandenburgica intercessio in negotio religionis suae Maiestati factae, 3.Mart. 1676. Lat., német.

Egykorú másolat. 30-36.ff. 320 x 200 mm.

502 Relig.I.b.5.

Litterae electoris Saxoniae circa liberum religionis exercitium caesareae Maiestati scriptae, 16.Nov.1683. Német.

Egykorú másolat. 140-141.ff. 320 x 210 mm.

503 Relig.I.b.6.

Zwey Memorialen an Ihro K. Majestät von denen Chur Sächsischen und Brandenburgischen Gesandschaften zu Augsburg in favorem der Protestanten in Ungarn übergeben, 6.Jan.1690.

Egykorú másolat. 157-158.ff. 320 x 210 mm.

504 Relig.I.b.7.

Litterae principis Wilhelmi fine eo suae Maiestati missae, ut subditos suos in usu privilegiorum suorum quoad liberum religionis exercitium conservare velit. S.d.

Másolat a 17. század végéről. 29. f. 320 x 200 mm.

505 Relig.I.b.8.

Litterae a rege Borussico ad suam Maiestatem in puncto reli-

506

gionis scriptae, 12.Jan.1703.

Egykorú másolat. 120-121.ff. 320 x 210 mm.

506 Relig.I.c.4.

Observationes nonnullae in negotio religionis, qualiter per evangelicos procedendo in commissione Pestiensis.

Egykorú másolat /1720-as évek/. 146-149.pp. 320 x 210 mm.

507 Relig.I.c.5.

Instantia evangelicorum Cis-Danubianorum ad commissionem Pestanam in negotio laesae suae religionis directa.

Egykorú másolat /1720-as évek/. 88-89.ff. 320 x 210 mm.

508 Relig.I.c.8.

Praetensiones cleri contra Comitatum Kis-Honthensem, in eodem Comitatu acatholicos ab exercitio religionis inhiberi postulantis. S.a. 27.Mai.

Egykorú másolat /1720-as évek/. 150.f. 180 x 200 mm.

509 Relig.I.d.7.

Decretum excelsi consilii ad Comitatum Posoniensem negotium scholarum Augustanae confessioni addictorum concernens, 12. Jan.1734.

Bél Mátyás kézírása. 216.f. 340 x 210 mm.

510 Relig.I.d.9.

Intimatum excelsi consilii locumtenentialis quo mediante electio quatuor superintendentium Augustanae et totidem Helveticae confessioni in Hungaria conceditur, 21.Oct.1734.

Egykorú másolat. 217.f. 320 x 200 mm.

511 Relig.II.f.1-3.

Unionis negotium. Német

Másolatok a 18. század elejéről. 290-291.ff. 310 x 200 mm.

1. Schreiben des Herrn Dr. Calixti von Helmstädt. Die Vorschläge Herrn Spinolae wegen Conciliation der Evangelischen und Katholischen. S.d.

2. Extract Schreibens aus Hannover, 25.Jun.1683.

3. Copia des Gutachten des Herrn Prediger. S.d.

512 Relig.II.f.4-5.

Antworts-Schreiben an den Curfürstlich. Durchleucht. zu Sachsen, den 19.Jan. 1684. des Bischofs von Thina anbringen. - Litterae episcopi Neostadiensis /Christophori/ ad ablegatum quendam evangelicum de tolerantia in Hungaria introducenda, 31. Mart.1691.

Másolat a 18. század elejéről. 292-294.ff. 320 x 210 mm.

513 Relig.II.f.6.

Plenipotentie circa negotium ecclesiasticae reunionis, 20. Mart.1691. - Litterae episcopi Neostadiensis /Christophori/ dominis evangelicis Soproniensibus, 29.Mart.1692. - Responsoriae Soproniensium ad episcopum, s.d. - Responsoriae Posoniensium ad episcopum, s.d. - Responsoriae Bartfensium ad episcopum, 7.Mai.1692.

Másolatok a 17-18. század fordulójáról. 276.f., 279-281.pp. /=4 ff./ 320 x 210 mm.

Az első tétel Christophorus episcopus Neostadiensis által 1691. május 3-án hitelesített másolat.

514 Relig.II.f.7.

Litterae Christophori episcopi Neostadiensis ad praedicatorem N./?/ Weissbeck, quibus Viennam pro tractatu circa reunionem invitatur, 3.Mai.1691.

Eredeti levél. 2 ff. /275./ 310 x 200 mm.

515 Relig.II.f.8.

Responsum episcopo Neostadiensi, 6.Mai.1691.

Fogalmazvány. 177. f. 320 x 210 mm.

516 Relig.II.f.9.

Litterae duae Passerinianae ad Christophorum episcopum Neostadiensem in negotio religionis in Hungaria, Baden, 21.Mai 1691., Viennae, 30.Mai.1691.

Bél Mátyás és egy másik kéz írása. 284-285.ff. 320 x 210 mm.

517

517 Relig.II.f.10-11.

Litterae cuiusdam Gothae in negotio reunionis scriptae, 18.Apr. 1691. Német. - Litterae Christophori episcopi Neostadiensis evangelicis Posoniensibus, 16.Jun.1691.

Másolat a 17-18. század fordulójáról. 296-297. ff. 330 x 220 mm.

518 Relig.II.f.12.

"Deren Sächsischen Herren Theologorum Bedenken vom ungarischen Religionswesen." 16.Jul.1691.

Másolat a 17-18. század fordulójáról. 288-289. ff. 320 x 210 mm.

519 Relig.II.f.13.

Scriptum cuiusdam Vienna ad aliquem episcopum in negotio unionis catholicorum cum evangelicis, 26.Jul.1691.

Másolat a 17-18. század fordulójáról. 283. f. 320 x 210 mm.

520 Relig.II.f.14.

Politische Vorschläge auf das Anno 1691. 10.Nov. von Regensburg communizirte Bedenken der Chur-Sächsischen Herren Theologen, über des Herrn Bischoff von Neustadt ... Vorschläg die Vereinigung der Religion betreffend.

Másolat a 17-18. század fordulójáról. 302-310. ff. 340 x 230 mm.

521 Relig.II.f.15.

Litterae Bardfeldensium ministrorum in negotio reunionis, 7. Mai.1692.

Másolat a 18. század elejéről. 301. f. 310 x 200 mm.

522 Relig.II.f.16.

Consilia henotica circa unionem ecclesiasticam catholico-evangelico-reformatorum ... in publico examine edisseret Samuel Nigrini ... respondente Joanne Fabricio die 20.Jul.1707.Solnae, typis Dadanianis per Wilhelmum Kauder.

Nyomtatvány. 224-230. ff. /=8 ff.!/ 180 x 145 mm.

523 Relig.II.f.17.

Dissertatio cum replicis super eo: quod nullae possint: et debeant esse causae incitantes ad dubitandum et investigandum de veritate et vera Christi ecclesia a pueritia agnita, seu: Polemica responsio ad opusculum, cui titulus: Caussae, quae me movent ad inquirendam veram Christi ecclesiam. S.d.

Másolat a 18. század elejéről. /7/ ff. 330 x 210 mm.

524 Relig.II.f.18.

Consultatio de modis Lutheranos Germaniae principes ad communionem reducendi et catholicae religionis exercitium in liberas imperii civitates inducendi. S.d. - Methodus reducendae unionis ac pacis ecclesiasticae inter Romanenses et protestantes /aláírók: Gerhardus abbas Lucensis, Hermann Barchaeus ... superintendens generalis, Hannover/.

Másolat a 18. század elejéről. 245-259.ff. 320 x 210 mm.

525 Relig.II.f.19.

Media, per quae causas malorum, quibuscum Germania et Hungaria circa sarca conflictatur auferri posse nonnulli autumant. - Clausulae principales praecipuorum theologorum circa Christianorum omnium reunionem. - Exempla, in quibus unio circa proiectum regularum demonstratur. - Reflexio, et brevis satisfactio ad nonnulla obstacula, quae tractatum de reunionem ecclesiastica Hungarorum retardare possent.

Másolat a 18. század első feléből, részben Bél Máttyás kézírása. 260-272.ff. 330 x 210 mm.

526 Relig.II.n.1.

Decretum Leopoldi I. ad archiepiscopum Szelepchényi contra Rosnavienses, imprimis praedicantes, 11.Jan.1671.

Másolat a 17. század végéről. 41-42.pp. 320 x 210 mm.

527 Relig.III.h.1.

Litterae Nicolai Mathiejovszky supremi capitanei 13 oppidorum Scepusiensium ad Laurentium N. seniorem Scepusiensem, pastorem Leibnicziensem scriptae, quibus exprobrat dissolutos mores et vitam pastorum, 28.Jun.1564.

Eredeti, vízáztatta, néhol hiányos, restaurált. 180-181.ff. 320 x 210 mm.

528 Relig.III.h.2.

Testimoniales super ordinatione Pauli Hermelii Brigae in Si-

529

ESZTERGOM

lesia expeditae, 29.Apr.1573.

Eredeti, vízázta, néhol hiányos, restaurált. 182-183. ff.
310 x 200 mm.

529 Relig.III.h.3.

Testimoniales Alexandri Rypsser provisoris arcis Scepusiensis
super absolute litis inter Servatium Fisker pastorem Ka-
pusztafalvenssem et nonnullos eiusdem inhabitatores decernen-
tis, Febr.1574.

Eredeti, pecséttel. Vízázta, néhol hiányos, restaurált.
1 f. 320 x 220 mm.

530 Relig.III.h.4.

N.N. petit subsidium charitativum a seniore, et consenioribus
Scepusiensibus, anno 1583.

Eredeti, pecséttel. Vízázta, restaurált. Csonka, az alá-
írás is hiányzik. 2 ff./184./

531 Relig.III.h.5.

Joannes Kraus arcis Lublyo provisor invitat pastores Scepusi-
enses pro suis secundis nuptiis, 21.Dec.1583.

Eredeti, vízázta, néhol hiányos, restaurált. 2 ff. /185./
330 x 210 mm.

532 Relig.III.h.6.

Praepositus Scepusiensis evocat pastores Scepusienses ad ce-
lebrandam congregationem in negotiis ipsos tangentibus, 20.
Nov.1573.

Eredeti, vízázta, több helyütt nem olvasható. 1 f. 330 x
210 mm.

533 Relig.III.h.7.

Litterae Antonii Omes ad Valentinum Hortensium parochum Lei-
bitzenssem ratione novi calendarii, 14.Mart.1584. Német.

Eredeti, vízázta, restaurált. 2 ff. 320 x 220 ill. 210 x
170 mm. /az utóbbi a boríték./

534 Relig.III.h.8.

Litterae Comitatus Scepusiensis ad archiepiscopum Strigonien-

sem, quibus inductionem novi calendrii rejiciunt, antiquo inhaerentes, 25.Jun.1584.

Eredeti? Vízáztatta, restaurált. 186.f. 330 x 220 mm.

535 Relig.III.h.9.

Joannes Lodzimszky vice capitanei arcis Lublyo petit subsidium pro provisione dictae arcis a pastoribus Scepusiensibus, 22. Mai.1595.

Eredeti, pecséttel. Vízáztatta, restaurált. 199.f. 330 x 210 mm.

536 Relig.III.h.10.

Transumptionales litterarum Nicolai Dersffy de anno 1595. ad Solnenses et Stephani Vesselényi de anno 1604. super dote Catharinae Dersffy. - Memoriale civitati Solnensi per Georgium Thurzo extradatae, 20.Febr.1616.

Másolat a 18. század elejéről /Bél Mátyás kézírása?/. 207-208.ff. 360 x 240 mm.

537 Relig.III.h.11.

Communitatis evangelicae pastores pro augendo salario supplicant, 7.Nov.1684.

Fogalmazvány. 315.f. 340 x 210 mm.

538 Relig.III.h.12.

Litterae praedicatorum Soproniensium Stephano Pilarik pastori Modrensi, in quibus eundem hortatur, ut cum suo con-praedicatorio amicitiam et bonam harmoniam fovent, 10.Mart.1686.

Eredeti? 323-326.ff. 320 x 210 mm.

539 Relig.III.h.13-15.

Litterae inspectoris et conventus evangelicorum Modrensi in eodem merito exaratae, 23.Aug.1688. Német. - Litterae Wilhelmi Fischer in eodem negotio Posoniensi praedicatorio missae, 26.Aug.1688. Német. - Attestatum Soproniensis ministerii in eodem merito extradatum, 6.Sept.1688. /Cf. nr. 538./

Egykorú másolat. 327-328.ff. 320 x 210 mm.

540 Relig.III.h.17.

541

ESZTERGOM

Currentales Danielis Kermann in negotio religionis, 1706-1707.
nr. 1-5.

Eredeti, pecséttel ellátottak. Összesen: 11 ff. 310 x 210
mm. Némelyiken aláírásokkal.

541 Relig.III.h.18.

Epistolae Danielis Kermann ad Johannem Ferdinandum Weissbeck,
pastorem Modrensem. Solnae, 1706-1707.

Eredeti levelek. 5 db. /11/ ff. 320 x 210 ill. 200 x 160 mm.

542 Relig.III.h.19.

Fragmentum epistolae Posoniensium ministrorum ad inspectorem
et conventum Posoniense datae occasione magni frigoris ...
S.d. - Responsum.

Másolat a 17-18. század fordulójáról. 313-314. ff. 320 x 210
mm.

543 Relig.III.h.20.

"Versio Germanica precum Jubilaei." "Anno 1718.d.30.Jan. Po-
sonii."

Bél Máttyás fogalmazványa. 136-139.pp. 320 x 200 mm.

544 Relig.III.h.21-22.

Litterae Joannis Hajtsi senioris Neogradiensis Ladislao Madách,
17.Aug.1732. - Questiones theologicae ... 1732. die 17.Augusti
... in Alsó-Esztergár apposuit Paulus Aldási. - Responsum Jo-
annis de Radván ad Joannem Hajtsi seniorem, 3.Sept.1732.

Igykorú másolat. 285-287.pp. 350 x 230 mm.

545 Relig.III.h.25.

Bél, Matthias: De schola instauranda meditationes. Fragmentum.
S.d.

Autogr. 356-359.pp. 360 x 230 mm.

546 Relig.III.h.26.

Kermann, Daniel: Ordo ceremoniarum dominicalium matutinarum ex
constitutione sacrae synodi Solensis. - Quotidiana sacra ma-
tutina et vespertina. - Formulae absolutionis dominicalis.
Fragmenta. Szlovák, lat., német.

K[ermann] D[aniel] által "propter Slavicas ecclesias ob Agen-
dae ecclesiasticae defectum" aláírt az ordo ceremoniarum. 6
ff. 210 x 160 mm.

547 Relig.III.h.27.

Excerptum protocolli super quibusdam causis consistoralibus
protestantium, 1647-1664. - Epistola sine nominibus, de histo-
ria ecclesiastica.

18. századi másolat és eredeti levélfogalmazvány. 2 ff.
210 x 160 mm.

548 Relig.III.i.5.

Reversales per dominum superintendentem ex 17 punctis constan-
tes. S.d.

Másolat a 18. század elejéről. 193-194.ff. 330 x 210 mm.

549 Relig.III.k.2.

Privilegia, leges et acta contubernii evangelici Posoniensis.
Lat., német.

Több kéz írása a 17. század közepéről, nagyjából azonban
Jakab Huber modori lelkész írta. 167 pp. /pp.115-122: üres./
220 x 170 mm. A vége vízátzatta, csonka.

pp. 1-15. "Privilegia, leges et acta Contubernii Evangelici
Posoniensis, 2.Nov.1612."

f.15. "Ego Jacobus Hueberus Moderam civitatem ...
Cal. Maii Anno 1635. ad pastorem vocatus subscrip-
si ... Posonii 3.Julii Anno 1636."

pp. 16-45. Acta et articuli conventus Zoliensis, anno 1610.

pp. 46-48. Litterae Hieroslai Zmeskal ad judicem et juratos
civitatis Posoniensis, 26.Apr.1610.

pp. 49-52. Litterae inspectoris Hungarici ad inspectorem na-
tionis Theutonicae, 1.Mai.1610.

pp. 53-63. Decretum archiepiscopi cardinalis Forgách contra
synodum Solnensem, 13.Apr.1610.

pp. 64-70. Responsum palatini Georgii Thurzó ad superintenden-
tes, 25.Mai.1610.

pp. 71-74. Litterae currentes Nicolai Martini ad fratres con-
tubernii Posonienses, 15.Jun.1636.

pp. 74-77. Litterae senioris contubernii Posoniensis Josuae
Wegelin ad pastores Modrenses, pridie dominicae
Laetare, anno 1637.

- pp. 78-91. Causa et casus matrimonialis. Epistolae Jacobi Huber ad Josuam Wegelin, 30.Nov.1638. et s.d. Német.- Epistolae Josuae Wegelin ad Jacobum Huber, 4.Dec., 7.Febr. et 6.Jul.1639. Német.
- pp. 91-92. Vocatoriae litterae Josuae Wegelin ad conventum ordinationis ministri Hieronymi Bavari in dedicatione templi Posoniensis, 11.Dec.1638. Német.
- pp. 92-93. Invitatoriae Josuae Wegelin ad actum ordinationis ministri Posoniensis, 17.Febr.1639.
- pp. 93-94. Bericht, wie man sich halten soll, auf Begehen der Contribution zu Restaurirung der Vestung Neuhäusel, pridie IV. dominicae Adventus 1629.
- pp. 95-99. Litterae octo Georgii Buday ad Jacobum Huber. Modor, 28.Sept.-9.Dec.1638.
- p. 100. Supplicatio ministrorum Modrensium in causa dispensationis a concionibus in Rorate die Mercurii dicendae. Német.
- pp.101-102. Supplicatio Jacobi Huber wegen Restaurirung der Wiesen zum Pfarrhof. 17. et 25.Mai.1639. Német.
- pp.103-104. Litterae superintendentis Nicolai Martini ad seniorem Posoniensem, Josuam Wegelin propter censum cathedralem. Ujhely, ipso ascensionis Domini die anni 1639.
- pp.104-106. Relatio de Johanne Balneator, qui se diabolo pro 100 ducatis devovit, sed Modra in perpetuum relegatus est, anno 1639.
- pp.107-110. Litterae Johannis Georgii Henchelini pastoris Posoniensis ad quaestionem senioris Josuae Wegelin de matrimonio datam, 17.Dec.1640. Német.
- pp.111-114. Ministri Posonienses de casu matrimoniali divortii, 11.Dec.1640.
- pp.123-126. Ministris in comitatu ad privata disputationum exercitia Posonii instituenda nunc temporis non esse comparandum probatur.
- pp.127-141. Brevis responsio ex legibus contubernii a seniore Wegelino propositum, 25.Mart.1638.
- pp.141-143. Elenchus cuiusdam collectionis actorum maxima ex parte religionariorum ab anno 1606. usque 1613.
- pp.144-153. "Privilegien-Abschrift der Stadt St.Georgen an. 1615. dem Martz datirt und 1647 confirmirt."
- pp.155-165. Leges scholarum generales, pro docentibus speciales, pro studiosis et mendicis. Pro discentibus a Sebaldo Heidenio jambicis trimetris. Schema lectionum lmae et 2dae classis in tabella.

550 Relig.III.k.5.

Leges contubernii Posoniensis anni 1636. et acta synodi Solnensis, anno 1610. 1637.

Másolat a 18. század első feléből. /15/ ff. 320 x 210 mm.

551 Relig.III.k.6.

Acta congregationis generalis Prividiae habitae, 12.Febr.1660.

Másolat a 17. századból. /4/ ff. 210 x 160 mm.

552 Relig.III.k.7.

Historica narratio synodi specialis Eperiesini habitae, 14. Mart.1662.

Másolat a 17. századból. /9/ ff. 310 x 220 mm.

553 Relig.III.k.8.

Statuta in synodo generali Sancto-Georgii celebrata, 16.Jun. 1666. - Acta synodi in sessione 2da, 17.Jun.1666. - Ecclesia Modrensis anno 1613. visitata. Lat., német.

Másolat a 17-18. század fordulójáról. /3/ ff. 310 x 210 mm.

554 Relig.III.k.9.

Currentales Danielis Kermann cum authentico transumpto synodi Bitschensis, 20.Mai.1706. /Leges, hoc est ordo et disciplina ... Bitschae, 12.Febr.1610./

Eredeti, pecsétekkel. A hitelesítést is Kermann Dániel végezte. 14 ff. 330 x 210 mm.

555 Relig.III.k.10.

Memoriale sanandorum naevorum ecclesiae evangelicae in conventu Miskolciensi anno 1706. habito conceptum.

Egykorú másolat. 12 ff. 330 x 210 mm.

556 Relig.III.k.11.

Acta et conclusiones synodi Rosenbergensis, anno 1707.

Jacobus Mocoschini necpáli lelkész egykorú másolata. 232-243. ff. 200 x 170 mm.

ESZTERGOM

557

557 Relig.III.k.12.

Invitatoria Danielis Kermann ad synodum Rosebergensem, 27.
Febr.1707.

Eredeti, pecséttel. 2 ff. 310 x 210 mm.

558 Relig.III.k.13.

Instructio dominorum ablegatorum ad synodum Rosebergensem ex
Comitatu Posoniensi, 28.Mart.1707.

Mittuch Ádám egykorú másolata. 2 ff. 330 x 210 mm.

559 Relig.III.k.14.

Currentales Adami Mittuch ministri Baziniensis intuitu synodi
Rosebergensis, 29.Apr.1707.

Eredeti, pecséttel és aláírásokkal. 2 ff. 330 x 210 mm.

560 Relig.III.k.15.

Conclusiones synodales Rosebergenses, anno 1707.

Mittuch Ádám egykorú másolata. /8/ ff. 330 x 210 mm.

Belehelyezett levélen Bél Mátyás kézíratairól egy korai
állapotot tükröző fasciculus-jegyzék.

561 Relig.III.k.16.

Articuli synodi Rosebergensis, anno 1707.

Egykorú másolat. /6/ ff. 330 x 220 mm.

562 Relig.III.k.17.

Relation was wegen des so genannten Pietismi auf den evange-
lischen National Synodo zu Roseberg in Ungarn ... vorgelaufen.

Bél Mátyás kézírása. 245-251.ff. 320 x 200 mm.

Bél Mátyás műve? Cf.nr. 564.

563 Relig.III.k.18.

Litterae universae communitatis evangelicae Neosoliensis ad
deputatos suos in Rosebergensi synodo constitutos exaratae,
9.Apr.1707.

Eredeti, pecsétekkel. 252-253.ff. 310 x 200 mm.

564 Relig.III.k.19.

Relation was wegen des so genannten Pietismi auf den evangelischen National Synodo zu Rosemberg in Ungarn ... vorgelaufen.

Bél Mátyás kézírása. 241-244. ff. 320 x 200 mm.

Bél Mátyás műve? Cf.nr.562.

565 Relig.III.k.20.

Instantia cleri ad status et ordines, ut synodus Rosembergensis damnetur.S.d. /1707.

Bél Mátyás kézírása. 1 f. 320 x 200 mm.

566 Relig.III.k.21.

Specificatio summae pro ablegatis evangelicis in puncto religionis ad comitia anni 1714. ex comitatibus Nittriensi et Trenchiniensi collectae.

Másolat a 18. század végétől, Bél Mátyás kéziratáról. 1 f. 340 x 250 mm. Csonka.

567 Relig.IV.x.1-2.

Decretum excelsi consilii in negotio religionis ad Comitatum Jauriensem, 17.Jul.1725. - Intimatum excelsi consilii ad Comitatum Jauriensem expeditum in merito Téthiensium et Mérgesiensium acatholicorum, 12.Jul.1725.

Egykorú másolat. 4 ff. 330 x 210 mm.

568 Relig.IV.gg.1.

"Specificirte evangelische Pfarherrn und Predigen zu Gols so der erste vocirt worden im Jahre 1583 installirt wie folget" /-1673/.

Másolat a 18. század első feléből. 1 f. 330 x 210 mm.

569 Relig.IV.kk.1.

Informatio circa mandatum in negotio religionis Neosolium missum, anno 1699.

Egykorú másolat. 3 ff. 320 x 210 mm.

570 Relig.IV.oo.1.

Diploma in causa templi Somorjensis publico dolo, ut patet,

571

erepti, 24.Mai.1682. - Cessionales templi Somorjensis secundum puncta conventa pacis cum principe Transylvaniae, 21.Jul. 1646.

Részben Bél Mátyás kézírása. 2 ff. 330 x 210 mm.

571 Relig.IV.pp.2.

Series actorum post reinchoatum anno 1682. per Posonienses religionis evangelicae exercitium, cum acclusis correspondentiis et decretis.

Másolat a 17-18. század fordulójáról, Bél Mátyás címiratával. 218-240.ff. 330 x 240 mm.

572 Relig.IV.pp.3-5.

Breve Innocentii papae XI.Ludovico Franciae regi, 15.Jan.1689. - Justae querelae catholicorum adversus acatholicos Posonienses eorumque pseudo-ministros, 18.Febr.1689. communicatae, una cum libello responsorio evangelicorum Posoniensium.

Másolat a 17-18. század fordulójáról, Bél Mátyás kéznyomával. 115-119.ff. 330 x 210 mm.

573 Relig.IV.pp.6.

Litterae Joannis Schrimp ad communitatem Posoniensem de quodam praedicantio incarcerato, 11.Dec.1694.

Egykorú másolat, a válaszlevél /dec.15./ fogalmazványával. 2 ff. 320 x 210 mm.

574 Relig.IV.pp.7.

Litterae Joannis Mitschinszky de statu ecclesiae Posoniensis post ejectos ministros a iudicio delegato Tyrnaviensi anno 1672. condemnatos. Keresztfalvae, 26.Jul.1716.

Éredeti. 171-172. pp. 200 x 160 mm.

575 Relig.IV.pp.8.

Instantia evangelicorum Posoniensium pro complanandis gravaminibus in negotio religionis ad commissionem Pestinum data, 9. Apr.1721.

Egykorú másolat. /Fogalmazvány?/ 298-299.ff. 330 x 210 mm.

576 Relig.IV.ss.1.

Litterae ad capitulum Scepusiense et ad parochos, quibus in-
nuitur suam Maiestatem jura et privilegia parochorum Scepusi-
ensium conservare vellet, 28.Nov.1572.

Eredeti. 187-188.ff. 220 x 220 mm. Vízátzata, restaurált.

577 Relig.IV.ss.4.

Intimatum commissarii Comitum Joannis Draskovich quo restitu-
tio 90 templorum in Comitatu Scepusiensi Aug. conf. acatholicis
fienda ad finem perducere praecipitur. 9.Apr.1647.

Másolat a 17. századból. 140-141.pp. 330 x 220 mm.

578 Relig.IV.ss.5

Mandatum pro libero exercitio catholico in 13 oppidis Capita-
neatus Scepusiensis pro religiosis Patrum Piarum Scholarum,
18.Mai.1671.

Egykorú másolat. 67-68.pp. 320 x 200 mm. Vízátzata.

579 Relig.IV.ss.6.

Privilegium Michaelis Poloniae regis catholicis Capitaneatus
Scepusiensis 13 oppidorum incolis ad instantiam Patrum Piarum
Scholarum super libero religionis catholicae exercitio conces-
sum, 24.Jun.1671.

Egykorú másolat. 61-62.pp. 320 x 200 mm. Vízátzata.

580 Relig.IV.ss.7.

Litterae obligatoriae per ablegatos acatholicorum 13 oppido-
rum de solvendis quotannis in festo Sancti Jacobi viginti so-
lidis thalleriis domino Bojanovszky datae, 29.Jul.1696. Lengyel.

Daniel Vemkoczi és Martinus Schullerus eredeti levele. 2 ff.
150 x 200 mm.

581 Relig.IV.ss.8-11.

Instantia communitatis Leutschoviensis ad Regni primatem du-
cem Saxoniae contra loci parochum catholicum quaerulantis, 7.
Jun.1714. - Decretum primatis ad praemissam instantiam Leu-
tschoviensium, 12.Jun.1714. - Litterae Casparis Faulhaber pa-
rochi Leutschoviensis ad loci magistratum, anno 1714. - Res-
ponsum evangelicorum Leutschoviensium ad praenotatas litte-
ras. S.d.

Egykorú másolat. 338-347.pp. 320 x 200 mm.

582

582 Relig.IV.ss.12.

Cardinalis de Saxoniam resolutio ad civitatem Leutschoviensem ratione exercitii religionis, 21.Jun.1714.

Bél Mátyás kézírása. 90.p. 310 x 200 mm.

583 Relig.IV.ss.13.

Inquisitionales ecclesiae ac parochiae Ganoczensis et Fili-
czensis, 9.Apr.1721.

Dobai Székely Sámuel másolata Bél Mátyás számára. 223-228.
pp. 320 x 210 mm.

584 Relig.IV.ss.15.

Igloenses evangelici instant apud supremum commissarium, ne
in exercitio suae religionis impediuntur. S.d.

Másolat a 18. század első feleből. 200.f. 320 x 200 mm.
Vízázta.

585 Relig.IV.ss.16.

Instantiae 13 oppidorum Augustanae confessioni addictorum ad
Andream nominatum suffraganeum Primisliensem etc. Circa an-
num 1697.

Egykorú másolatok, egyik fogalmazvány. 3 ff. 320 x 210 mm.
Erősen vízázta, papírcsíkokkal megragasztott levelek.

586 Relig.IV.xx.1.

Intimatum regium, quo annuitur, ut Joanni Conrado Barth prae-
dicanti Soproniensi morbis fracto unus coadjutor non pro
tertio praedicante, verum pro capellano adiungatur, 8.Mart.
1692.

Egykorú másolat. 1 f.320 x 200 mm.

587 Relig.IV.bbb.1.

Intimatum Josephi I. ad Comitatum Trenchiniensem in negotio
liberae religionis exercitio, 10.Nov.1710.

Egykorú másolat. 75-77.ff. 310 x 210 mm.

588 Relig.IV.bbb.2.

Intimatum excelsi consilii Comitatus Trenchiniensi de libero
exercitio religionis incolarum Zoliensium, 19.Sept.1725.

Egykorú másolat. 198-199.ff. 320 x 200 mm.

589 Relig.IV.fff.1.

Litterae palatini Pauli Eszterházy ad vicecomitem Veszprimensem, ut praesidio Papensi sublato, religionis exercitium Calvinianorum quoque tollatur, 16.Jun.1702.

Másolat a 18. század első feléből. 148-149.pp. 320 x 210 mm.

590 Relig.V.b.1.

Peuker, Georgius: Ecclesia praepimis in Hungaria gravem persecutionem patiens triste suum fatum deplorat ... Wittebergae, /1674/.

Nyomtatvány. 83-90.ff. 200 x 160 mm.

591 Relig.V.b.3.

Edictum Sophiae Báthory ... vigore cuius ministris acatholicis nonnulla beneficia per maritum collata adimit, 20.Aug.1661.

Másolat a 17-18. század fordulójáról. 232-233.pp. 320 x 200 mm.

592 Relig.V.b.5.

Testimoniales commendatae duplicis ordinis per Vitembergensem Academiam pro parte Danielis Kermann elargitae, anno 1700.

Nyomtatvány.

A tétel lappang.

593 Relig.V.b.9.

Kurtze Erzehlung der Religionsgeschichte zu Ungarn, occasione der Rakoczischen Revolution in Ungarn.

Kézirat a 18. század elejéről, a címlapon Bél Mátyás kézírásával. 132-140.ff. 170 x 110 mm.

594 Relig.V.b.11.

Connotatio comitatum Hungariae et illis existentis status acatholicorum.

Feljegyzés a 18. század első feléből. 119-122.pp. 330 x 220 mm.

595 Relig.V.b.16-48.

Analecta ad historiam protestantium in Hungaria, 1544-1703.

Bél Mátyás másolatai. 83 pp. 310 x 210 mm.

- pp. 1-12. Excerpta ex dedicatione Hexadi disputationum theologiarum, quas habuit in collegio Eperiesiensi anno 1668. et 1669. Samuel Pomarius et inscripsit Michaeli Liefmanno.
- p. 13. Catalogus ecclesiarum 24 regalium in Comitatu Scepusiensi a Daniele Klesch ... conscriptus, anno 1669.
- pp. 13-14. Currentales litterae ad 24 regales emissae a Joanne Janschio ... 21.Jun.1598.
- pp. 15-19. Acta et conclusiones conventus synodi Solnensis, 28. Mart.1610.
- pp. 19-21. Protestatio Francisci Forgách archiepiscopi Strigoniensis contra synodum Solnensem, 17.Apr.1610.
- pp. 22-31. Quindecim dilemmata dominis acatholicis in Hungaria pro xenio novi anni 1699. exhibita et refutata Regiomontii anno 1700. sub praesidio Pauli Pomian Pessarovii/?/.
- pp. 32-38. Transactio fisci regii cum civitate Bartfa Posonii instituta, 2.Apr.1674.
- pp. 39-40. Plenipotentiariae per Leopoldum imperatorem in negotio religionis catholicae et Lutheranae /Christophoro/ episcopo Neostadiensi datae, 20.Mart.1691.
- pp. 40-43. Litterae /Christophori/ episcopi Neostadiensis communitatibus evangelicis Posoniensi, Basiniensi, S. Georgiensi et Modrensi scriptae, 20.Mart.1691.
- pp. 43-47. Concordia Christiana, seu media, per quae causas maiorum ... auferri posse, nonnulli protestantium secundum Augustae confessionis principia autumant.
- pp. 47-48. Responsum ministrorum evangelicorum Posoniensium ad litteras /Christophori/ episcopi Neostadiensis, 13. Mart.1692.
- pp. 49-50. Responsum ministrorum Eperiesiensium ad eundem, 5. Mai.1692. Lat., német.
- p. 51. Responsum communitatis evangelicae Bartphensis ad eundem, 7.Mai.1692.
- pp. 52-53. Annotata historica ex schedis superintendentalibus manu domini mei parentis consignatio. 1544-1604.
- p. 53. Mandatum Rudolphi II. ad praepositum Scepusiensem, 3.Jan.1604.

- pp. 53-54. Martinus Pethő episcopus cum Christophoro Thurzó ad possessionem Vallendorf pro adimenda a Lutheranis ecclesia exmissus. Descriptio. Német.
- p. 54. Mandatum archiducis Matthiae ad praepositum Scepusiensem, 29.Jan.1604.
- p. 55. Epistola Martini Petheő ad Leutschovienses, 18.Oct. 1604.
- pp. 55-56. Mandatum Rudolphi II. ad cives Leutschovienses, 3. Jan. 1604.
- pp. 57-59. Epistola responsoria Leutschoviensium ad locumtenentem /Martinum Petheő/.
- p. 59. Circa census antiquitus archiepiscopo Strigoniensi debitum, per palatinum Georgium Thurzó ... Jun.1606.
- pp. 59-63. Mandatum caesareum contra Lutheranos in Austria degentes, 14.Jan.1645.
- p. 63. Jubileum a pontifice Romano Sixto per vicarium capituli Scepusiensis sacerdotibus Lutheranis 24 regalia indictum.
- pp. 63-64. Litterae pastoris Lumnicensis Procopii Scholcz ad reliquos pastores 24 regalia in Scepusio, 13.Aug. 1585.
- p. 64. Litterae Joannis Waraliensis /?/ vicarii lectoris canonici Scepusiensis ad 24 regalia pastores, anno 1585.
- pp. 64-66. Ordo processionis tempore praesentis Jubilaei.
- pp. 66-68. Litterae Sixti papae V., quibus ... jubilaeum indicit, 8.Mai.1585.
- pp. 69-72. Supplicatio status evangelici in diaeta Soproniensi exhibita.
- pp. 72-75. Propositiones regiae in diaeta Soproniensi statibus et ordinibus Regni assignatae, 24.Mai.1681.
- p. 76. Decretum camerae aulicae Viennensis ad civitatem Schemnitzensem, 8.Mart.1702. Német.
- pp. 77-81. Extract aus der Religions-Instanz, welche die Extraordinair Abgesandten ... insinuiert hatten. 1703.
- p. 83. Brevis historiola circa qualiter adempta montanis civitatibus evangelicae confessioni addictis, vigore decreti generalis Heisteri, templa.

596 Relig.V.c.1.

Thema, quod sub formula concessionis liberi exercitii religionis etiam templorum usus intelligatur. Assertio pro parte

597

ESZTERGOM

Augustanae confessionis statuum et ordinum. Circa 1608.

Másolat a 17-18. század fordulójáról. 2 ff. 330 x 210 mm.

597 Relig.VII.a.2.

Dimissoriae litterae electoris Saxoniae Johannis Georgii Philippo Jacobo Spener. Circa annum 1676. Német.

Egykorú másolat. 322.f. 320 x 200 mm.

598 Relig.VII.c.1.

Litterae concionatoris Pragensis Societatis Jesu ad concionatorem Augustinianorum ibidem, ut promulget populo imminentem solemnitatem primitiarum Andreae Fromm, Apr.1669.

Egykorú másolat. 103-104.pp. 310 x 210 mm. Vízáztatta, közepén kettészakadva.

599 Relig.VII.c.2.

Instantia in supremo salis officio Austriaco existentium, ut vel liberum religionis suae exercitium admittat, aut eosdem sua Maiestas manumittat, circa 1670. Német.

Közel egykorú másolat. 16-18.ff. 330 x 220 mm.

600 Relig.VII.c.3.

Instantia emigrantium in salis fodinis Austriacis laborantium pro eo, ne in Hungariam, aut in Transylvaniam transportentur religionis suae Augustae confessionis causa, apud commissio-nem caesaream querulose supplicantium, circa 1670. Német.

Közel egykorú másolat. 2 ff. 330 x 220 mm.

601 Relig.VII.d.1.

Memoriale in causa libere exercendae religionis Augustanae confessioni addictorum in Silesia, porrectum per legatum Svecicum Palbitzki, nomine regis Sveciae ad implementum Westphaliae, 16.Aug.1666.

Közel egykorú másolat. 53-54.pp. 330 x 200 mm.

602 Relig.VII.d.2-5.

Religionaria Silesiae. 1675-1675.

Közel egykorú másolat. 9 ff. 330 x 200 mm.

2. Litterae senioris Christiani Pauli Briga senioribus pastorebus in Silesia existentium, 14.Febr.1675.
3. Formula orationis pro principibus Silesiae et ducibus suis orandae, 20.Febr.1675. Német.
4. Litterae pastoris Christiani Pauli senioribus in Silesia existentibus pastoribus Briga exaratae, 30.Mart.1675.
5. Litterae Christiani Pauli senioribus in Silesia, Brigae, 25.Oct., 19.Nov., 13.Dec.1675., 20.Jan., 15.Apr.1676. - Litterae Melchioris Eichorn Silesitis, 24.Febr.1675., 24. Mart.1676. - Ordo concionum circularium in ecclesia Karzensi servandorum. S.d. - Extract aus dem Kirchengebet für den Kaiser. S.d.

603 Relig.VII.d.6.

Religionaria Silesiae. 1676-1679.

Közel egykorú másolat. 9 ff. 330 x 200 mm.

Litterae pastorales Georgii Launer /13.Oct.1676./, Melchioris Eichorn /19.Oct.1676./, Joannis Christophori Letschy /6. Apr., 1.Oct., 3.Dec.1677., 16.Febr., 22.Apr. 4.Aug.1678., 20. Febr.1679./, Joannis Antonii Tralles /26.Jul., 4.Aug.1677./, Leonardi Zschirnszky /24.Jan.1679. Német./ - Litterae patentes vigore quarum Joannes Christophorus Letschius superintendens denominatur, 8.Sept.1676. - Formula reversalium.S.d. Német. - Series concionum circularium per Districtum Nimicensem a dominis pastoribus habendarum. S.d. - Consensuales pastorum Joannis Christophori Stainer, Godefredi Gosky, Joannis Rhodner et Stephani Pilarik. S.d.

604 Relig.VII.d.7.

Litterae Christiani Pauli ad pastores, 28.Aug.1676.

Közel egykorú másolat. 2 ff. 330 x 200 mm.

605 Relig.VII.d.8.

Litterae pastoris Bregensis Joannis Christophori Letschii pastoribus in Hungaria existentium, Jan.12., 18.Aug., 25.Dec. 1676. - Hortatoriae ad dandas Deo gratias pro feliciter superato partu conjugis Leopoldi I. S.d. Német. - Aliae hortatoriae de eodem. S.d. Német. - Passuales litterae Catharinae Demoschin, 16.Dec.1676.

Közel egykorú másolat. 5 ff. 330 x 200 mm.

606

606 Relig.VII.d.9.

Litterae pastorales Leonhardi Zschirnszky /9.Aug.1678./, Christophori Letschy /7.Sept., 6.Oct.1678./. - Formula promulgationis apud evangelicos de felici partu suae Maiestatis reginalis. S.d. - Formulae instituendae et promulgandae collectae, 22. Sept. 1678. Német.

Közel egykorú másolat. 5 ff. 330 x 200 mm.

607 Relig.VII.d.10.

Litterae currentales Christophori Letschy intuitu servandae collectae pro aedificanda Bregensis ecclesia igne assumpta, 10. Apr., 10.Nov.1680. et s.d. - Formula intimandi dierum poenitentialium ad evitandam pestem defixarum. S.d. Német.

Közel egykorú másolat. 1 f. 330 x 200 mm.

608 Relig.VII.d.11.

Funebrales ordines pro defuncto principe facti, 7.Mai.1680. - Litterae currentales Joannis Christophori Letschy, 8.Jun., 6. Sept.1680.

Közel egykorú másolat. 1 f. 330 x 200 mm.

609 Relig.VII.d.12.

Screiben eines evangelischen Ministri an Cammer und Rath der Stadt Regensburg, 22.Jun.1680.

Közel egykorú másolat. 4 ff. 330 x 200 mm.

610 Relig.VII.d.13.

Litterae Joannis Christophori Letschy pro quodam misero Hungaro, 10.Febr., 25.Aug.1681.

Közel egykorú másolat. 1 f. 330 x 200 mm.

611 Relig.VII.d.14.

Litterae Joannis Christophori Letschy, 16.Febr., 18.Mai., 14. Aug.1681.

Közel egykorú másolat. 1 f. 330 x 200 mm.

612 Relig.VII.d.16.

Litterae pastorales Samuelis Grosser /27.Nov.1681./ et Joannis Christophori Letschy /5.Nov.1681., 12.Jun.1682./. - Litterae

currentales de morte Claudiae, suae Maiestatis coniuge. S.d. Német. - Formula promulgationis diei poenitentialis. S.d. Német.

Közel egykorú másolat. 8 ff. 330 x 200 mm.

613 Relig.VII.d.17.

Litterae pastorales Joannis Christophori Letschy, 14.Oct., 3. Dec., 9.Dec.1680., 18.Apr.1682.

Közel egykorú másolat. 1 f. 330 x 200 mm.

614 Relig.VII.f.1.

Scriptum publicum, exponens gravissimas causas, quibus evangelicae civitates Helvetiae adactae sunt contra Svicenses, eorumque assecclas, militares copias palam cogere, excusum Tiguri, anno 1655.

Egykorú másolat. 69-72.pp. 330 x 220 mm. Vízáztatta.

B U D A P E S T

Országos Levéltár,
Kollár Ádám Ferenc gyűjteménye /I 7/

615 I 7, 34.kötet.

"Tomus Collectaneorum ad Hungariae et Transylvaniae motus intestinos, bella, pacem, foedera, tractatus, amnestias et alia penitius ab anno 1579 ad annum 1659, collectore Stephano Osztrozit de Gilletincz Sacrae Regni Hungariae Coronae Duumviro." Lat., m.

Több kézirat másolata a 17. század második feléből és a 18. század elejéről. 507 pp., közte üres lapokkal. Különb. nagys. Max.: 300 x 190 mm. A kötet eleje kissé rongált.

A címlapon Kollár Ádám Ferenc feljegyzése: "Emptus a me Posonii d.15.Octob. A. 1762. a Vidua Cl.Mathiae Belii." - A kötet tételeinek számozása Bél Mátyástól származik, aki gyakran másutt is javított vagy megjegyzést írt a kötetbe.

1. pp. 3-7. Oratio per oratores Polonicos, cum Stephanus Bathory ad munus regium vocaretur, 24.Jun.1576.
2. pp. 7-8. Exemplum supplicationis Gedanensis ad regem Poloniae, Stephanum Báthory.
3. pp. 8-9. Exemplum litterarum Joannis Zamoysky ad Fridericum a Zierotyn, 4.Mart.1588.
4. pp.10-11. Extractus ex litteris Cancellarii Polonici, quas ad cardinalem legatum miserat ratione dimissionis Maximiliani archiducis Austriae ex Polonia.
5. pp.11-13. Exemplum litterarum ... archiducis Matthiae ad Hassan Passa Budensem, Viennae, d.28.Jun.1593.
6. pp.14-16. Instructio praeposito Agriensi, Demetrio Napragy et Nicolao Zokoly et Michaeli Kelemessy vicécomiti Comitatus Sarosiensis data ad regem Poloniae, Sigismundum III. ... Posonii, 9.Febr.1595.
- pp.17-22. Exemplum impignorationis tredecim civitatum terrae Scepusiensis factae a Sigismundo rege Hungariae ... 1412.
7. pp.25-37. Hungariae periclitantis legatorum: Demetrii Napragy, Nicolai Zokoly et Michaelis Kellemessy ad Sigismundum tertium ... oratio, Cracoviae, 2.Mart. 1595.
8. p. 38. Kisvárdai Zokoly Miklós latin verse /disticha/ III. Zsigmondhoz. Lat.
9. pp.39-42. Forró Pál latin verse Báthori András kardinálishoz.

10. pp.43-46. Summa legationis Transylvanorum ad reginam Angliae, Elizabetham.
11. pp.47-48. Litterae caesaris Rudolphi ad principem Transylvaniae Sigismundum Báthory.
12. pp.47-48. Litterae ex generali Hungariae diaeta ad summum pontificem datae, Posonii, 12.Mart.1596.
13. p. 55. Insignia magnatum dominorum Oztrosith de Gyletincz etc. gentilitia. /Vers./
14. p. 57. Versio epistolae veziri Mussa Bassa, gubernatoris Budensis ad Nicolaum Esterhazy palatinum, Posonii, 5.Febr.1638.
15. pp.61-64. Legatorum Regni Hungariae oratio habita coram caesare Rudolpho secundo, in audientia, per Demetrium Naprady /!/, Petrum Revay et Joannem Joo, 15. Apr.1603.
16. pp.64-69. Supplicatio statuum et ordinum Regni Hungariae ad caesarem, 15.Apr.1603.
17. pp.79-92. Foedera et machinationes pontificiorum confoederatorum contra evangelicam religionem.
18. pp.93-96. Sorte nova redit Hunnorum clarissima quondam, tempore quae fuit Attilae victoria regis. /Kronika a magyar történelemről, 1464-1558./
Bél Mátyás autogr. megjegyzése az elején: "Auctor est Nicolaus Olahus, teste Tymone, ann.1531."
19. pp.96-99. Conditiones pacis inter Ferdinandum I. et Joannem Scepusiensem, anno 1538.
20. pp.99-104. Contractus matrimonialis inter quondam Ludovicum regem et Mariam regis Hispaniarum filiam, nec non Ferdinandum, tunc archiducem Austriae et Annam, Ladislai regis Hungariae filiam.
21. pp.107-108. Lippai, Blasius - Némethy, Blasius: De vastatione et depraedatione Regni Hungariae ad Stephanum Boczkay, Cassoviae, 31.Oct.1604.
22. pp.109-121. Disputatio de moderno Hungariae statu et insurrectionis tumultu /tempore Boczkaiano/ eiusdem vera causa ...
23. pp.123-137. Excusationes et protestatio Regni Hungariae, praesertim Partium Superiorum coram Deo ac toto orbe Christiano /sub Rudolpho II./.
24. pp.139-144. Michaelis Kátay, cancellarii Botskay, oratio regi Poloniae recitata et scripto exhibita, 15.Jul. 1605.
25. pp.148-150. Summa deliberationis, quae vertitur in quaestione: utrum socia arma capienda sint regi Poloniae cum Christianis principibus adversus Turcas nec ne?

- 615 ORSZÁGOS LEVÉLTÁR
26. p. 151. De conventu dominorum reipublicae Christianae, qui de bello contra Turcas suscipiendo actus est.
- 27.pp.153-156. Articuli et condiciones tractatus inter sacram caesaream regiam Maiestatem et Transylvaniae principem Sigismundum Bathory, Praegae, 1595.
- 28.pp.157-160. Summa legationis Transylvanorum ad Rudolphum Secundum, anno 1595.
- 29.pp.163-164. Litterae, quas Sigismundus Bathory in Transylvaniam ... iterum reversus ... Maximiliano in itinere Cassoviae tunc subsistenti misit, Claudiopoli, s.d.
- 30.pp.173-191. Relatio vel Epistolica commemoratio conventus inter Hungariae Transylvaniaeque principem Bochkay et Machumetum vezirium habitum, in campo Rákos, 11.Nov.1605.
Bél Mátyás autogr. megjegyzése: "Authore Bocatio Poeta."
- 31.pp.192-201. Propositiones principis, responsa nuntii caesareani et deliberationes statuum Regni in congregatione regnicolarum Corponae deliberatae, 24. Nov.1605.
- 32.pp.203-216. Articuli conclusi Viennae ad articulos Corpenses in mense Januario anno 1606.
- 33.pp.219-221. Induciae. Viennae, 14.Jan.1606.
- 34.pp.223-225. Induciae. Viennae, 15.Jan.1606.
- 35.pp.227-239. Censura orthodoxorum Hungarorum contra articulos Viennenses, in Januario anni 1606 conclusos.
- 36.pp.241-261. Articuli in diaeta et congregatione Cassoviensi conclusi, 12.Maii 1606. M.
- 37.pp.263-272. **Transactio** et reconciliatio Viennae conclusa, 23.Jun.1606.
- 38.pp.275-282. "Az feölsiges Romay Czasarnak feleletyre valo valaszt tetele az orszagnak." Cassoviae, 1606.
/A végén későbbi kéz ceruzás megjegyzése: "Recte: Corponae, die 3.Decembris 1605."/
- 39.pp.285-287. Postulata legatorum ... domini Boczkay exhibita archiduci Matthiae, 9.Sept.1606.
- 40.pp.290-292. Quae archidux Matthias per Georgium Thurzo legatis Botskai tam scripto quam oretenus referri curavit.
- 41.pp.295-302. Scriptum, quod legati Bohemiae, Moraviae, Silesiae et Lusitaniae Matthiae archiduci Austriae, Viennae, 19.Sept.1606. dederunt.

- 42.pp.303-308. Scriptum, quod legati Botskaiani archiduci Matthiae contra scriptum legatorum Bohemiae, Moraviae, Silesiae, 20.Sept.1606. exhibuerunt.
43. p. 309. Plenipotencia Rudolphi II. principi Matthiae data 6.Aug.1606.
- 44.pp.310-312. Diploma Rudolphi II. de pace cum rebellibus in Hungaria et Transylvania ineunda, 25.Sept.1606.
45. p. 313. Assecuratio archiducis Matthiae, 9.Sept.1606.
- 46.pp.314-315. Assecuratio Austriae Inferioris, 25.Sept.1606.
- 47.pp.316-318. Assecuratio Bohemiae, 26.Sept.1606.
- 48.pp.319-320. Assecuratio Archiducatus Austriae Superioris, 25. Sept.1606.
- 49.pp.321-322. Assecuratio provinciis data, 23.Sept.1606.
- 50.pp.322-326. Litterae Rudolphi II. ad Stephanum Boczkay, 1606.
- 51.pp.327-328. Assecuratio Stephani Illésházy aliorumque de acceptandis articulis ... 24.Sept.1606.
52. p. 329. Conclusio ultima inter Matthiam archiducem et Hungaros ratione pacis Turcicae.
- 53.pp.331-335. Conditiones pacis inter Rudolphum II. et Turcarum sultanum ...
 Másolat 1607-ben Prágában megjelent nyomtatványról.
- pp.335-338. Articuli transactionis Turcicae in pago Szőny, 19.Martii 1642. conclusae.
- 54.pp.341-343. Litterae caesareae plenipotentiae in pacificatione Turcica, 22.Oct.1606.
- 55.pp.344-347. Diploma de observanda pace cum Turcis conclusa.
56. p. 357. Confoederationis Hungaro-Austriacae tabulae, 1. Febr.1608.
- 57.pp.361-363. Instructio legatorum ad diaetam Marchionatus Moraviensis expeditorum, 12.Apr.1608.
- 58.pp.363-364. Credentiales statuum et ordinum Hungariae ad status et ordines Marchionatus Moraviae, 2.Febr. 1608.
- 59.pp.365-366. Petitio seu formula litterarum confoederatarum Marchionatus Moraviae ... 1.Maii 1608.
- 60.pp.367-369. Relatio legatorum ex oppido Ewanchicz, 21.Apr. 1608.
- 61.pp.371-372. Confoederatio Regni Hungariae ac Superioris et Inferioris Austriae cum Marchionatu Moraviae, 19. Apr.1608.

- 62.pp.373-375. Quae caesarea regiaque Maiestas statibus et ordinibus Austriae Inferioris **significari** jubet.
- 63.pp.377-381. Gratulatio legatorum Hungariae in reditum caesareae regiaeque Maiestatis Viennam, 26.Nov.1612.
- 64.pp.383-408. Oratio legatorum Hungariae, Linczii, 19.Aug.1614.
- 65.pp.409-415. Par diplomatis suae Maiestatis Nikolsburgi conclusi, quod principi Bethlenio datum est, anno 1622.
- 66.pp.416-418. Par diplomatis, quod sua Maiestas dedit statibus, anno 1622.
- 67.pp.419-425. Georgii Ossolinsky, legati Polonici oratio habitata in collegio electorali, Ratisboniae, 25.Sept.1636.
- 68.pp.427-430.,
455. Paria litterarum principis Transylvaniae Georgii Rákóczy ad comitatus, 17.Febr.1644. M.
- 69.pp.431-454. Manifestum Georgii Rákóczy, 1644.
A végén: "Ex autographo transcriptum anno 1704."
- pp.456-459. Manifestum Caesaris, 23.Febr.1644.
- 70.pp.460-463. Az Erdeli Fejedelemtől Kéri János uram által való izenet Ófelségének.
71. p. 465. Credentiales Ferdinandi III. pro Francisco Christophoro Khevenhüllero, ad Hungariae ordines, 28.Nov.1642.
- 72.pp.466-467. Peroratio ablegatorum suae Maiestatis.
- 73.pp.469-472. Reformationes in decretis Regni Hungariae. M. Külzetén: "Az Terwennek Reformatiojarol."
- 74.pp.473-477. Paria conditionum, quae sua Maiestas concessit Georgio Rákoczio, 8.Aug.1645.
- 75.pp.478-480. Copia tractatus cum principe Transylvaniae, Tyrnaviae, mense Martio 1645.
- 76.pp.481-485. Par diplomatis principis Transylvaniae, Cassoviae per palatinum Nicolaum Eszterhazy conclusi, Varadini, 7.Apr.1631.
- 77.pp.487-496. Replica principis Transylvaniae ad manifestum suae Maiestatis, 29.Mart.1644.
- 78.pp.496-501. Tractatus Georgii Rákóczy cum sua Maiestate, 20. Oct.1645.
- 79.pp.501-502. Kénan Bassa ad palatinum, 13.Sept.1658.
- p. 503. Credentiales Ferdinandi III. pro Francisco Christophoro Khevenhüller ad ordines Hungariae, 26.Nov.1642.

- pp.504-505. Peroratio ablegatorum suae Maiestatis.
80.pp.505-507. Par contractionalis 1659, Posonii sub generali diaeta.

616 I 7, 43.kötet.

Bél, Matthias: "Adparatus ad Historiam Criticam Ducum et Regum Hungariae." /Adatgyűjtés, pontos forrásmegjelölésekkel, /Taksontól Szapolyai Jánosig ill. I. Ferdinándig./

Autogr. 330 pp., közte üres lapokkal. 330 x 220 mm.

617 I 7, 44.kötet.

Matthiae Corvini regis Hungariae epistolae.

18. századi másolatok. 274 pp. 320 x 220 mm.

pp. 1-115. Epistolae 102.

Részben Kollár Ádám másolatai. /Mátyás király 197 további levelének, II. Ulászló és II. Lajos 57 levelének, valamint /III./ Péter kalocsai érsek 12 levelének másolata az I 7, 45. jelzetű kötetben található./

pp.119-234. "Inventarium Litteralium Instrumentorum Privilegia, Bona et Jura Archiepiscopatus Strigoniensis et aliorum quorundam Episcopatum, Praelatorum et Locorum Ecclesiasticorum, nec non privatarum, etiam aliquot personarum interesse concernentium."

Bél Mátyás autogr. feljegyzései e tétel végén:

"Fuit adnexus eidem Inventario, etiam index librorum tenuis valde, et ornatuum designatio, quae tamen ad rem meam nihil adtinent. Matthias Bel, 1733. d.10.Jan. ex Autentico describi fecit Posonii." /p.233./

"Confectum est praesens Inventarium ex Speciali Serenissimi Principis ac Domini, Domini Matthiae, Archiducis Austriae etc. ... mandato, et commissariorum deputatorum, sigillorum annuarium impressione, ac chyrographorum eorundem subscriptione, roboratum. Actum Posonii, die 21.Maii Anno Domini 1602."

A leltár A-LL betűjellel kb. 160 oklevélregesztát, továbbá könyvtárjegyzéket és kincstári leírást tartalmaz.

A tétel elején Kollár Ádám bejegyzése:

"Ex collectaneis Cl. Mathiae Belii Posonii emptum die 20.Octobris 1762. ab Adamo Francisco Kollario Pannonio Neosoliensi, Aug.Bibl. custode Primario."

pp.235-238. Descriptio Comitatus Nagy Hontensis. Pars Generalis. Membrum prius physicum.

Másolat a 18. század első feléből. A végén: "His Membrum physicum Comitatus Hontensis est expeditum."

618

ORSZÁGOS LEVÉLTÁR

pp.245-274. "Genealogia Inclytæ Familiae Balassianæ."

/Dobai Székely Sámuel kézírása./ Küldemény Bél Mátyás számára. Az elején Kollár Ádám megjegyzése:
"Ex collectione Cl. Math. Belii."

618 I 7, 46-47.kötet.

Bél, Matthias: Diplomatarium Hungariæ.

Kollár Ádám másolatai és másoltatásai többnyire Bél Mátyás kézíratairól, közte több helyen azonban Bél Mátyás gyűjteményéből származó eredeti tételekkel, amelyek őrzik Bél Mátyás keze nyomát, vagy az ő kézírásában kerültek Kollárhoz. Tehát ezen kötetekben Kollár Ádám azon megjegyzése, hogy "Ex collectione Cl.Mathiæ Belii" többnyire csak azt jelenti, hogy a le-másolt vagy másoltatott tételeket 1762-ben Pozsonyban ő maga másolta vagy másoltatta, 518, 519-1066. pp. 320 x 220 mm.

Bél Mátyás kézíratai közül való tételek:

pp. 11- 13. Donatio Sancti Stephani regis super episcopatu Veszprimiensi.

Bél Mátyás másolata, aki a végén megjegyezte: "Conf. Péterffy in Conciliorum P.I.p.6."

p. 41. Origines familie Comitum Forgách.

Bél Mátyás másolata. A végén:"NB. Ex communicatione Reverendissimi praepositi Posoniensis, Comitum Pauli Forgach de Gyhmes /!/, Canonici Váradensis exscriptit 1742. d.27. Julii ex authentico Matthias Bel mp."

pp.109-114. Privilegia ad familiam Basthy concernentia.

Feltehetően Bél Mátyás kézíratai közül való.

pp.127-128. Charta iudicis et civium Posoniensium de mutua cessione aere cum praeposito Posoniensi facta, ob fossati, sub arce ducti, commoditatem, 1311.

Bél Mátyás másolata. A végén: "Capsa A.fasc.No.22."

pp.153-154. Diploma Monasterii Munkátsensis vel Szent Miklosi-ensis, 1360.

Bél Mátyás másolata.

pp.163-166. "Castrum Munkatsch. Bona et possessiones in Comitatu Beregh anno 1707. mense Julio descriptae in oppido Munkács. A[ndreas] Cz[emanka] T[arnoviensis], agresti calamo."

pp.285-292. Fundatio conventus Praemonstratensis de Jazow Belae IV. a Sigismundo confirmata.

A cím és a javítások Bél Mátyás kezétől. A végén is ő jegyezte fel: "Depromsit ex authentico et cor/?/ Anno 1729. d.12.Mart. Belius."

- p. 325. Corvin János oklevele, 1491. Lat.
Bél Mátyás másolata. A végén: "Ex authentico ... de-
scripti A.1731. d.3.Febr. Belius mp."
- p. 357. Ulászló király oklevele, pecsétrajzzal. Lat.
Bél Mátyás másolata.
- pp.486-505. Registrum de Thurocz, §.1-70.
A végén: "Anno Domini 1727.Maji 26. et 27. ad intru-
mentum /Diploma/ authenticum, in Archivo Comitatus
Thurocziensis repositum, perquam diligenter corrige-
bat Andreas Czemanka Trnoviensis mp."
- pp.507-515. Az előző kézzel azonos kéz oklevélmásolatai. Lat.
- pp.640-641. Ad Szegedini Historiam. /Latin nyelvű levél Bartholo-
maeus de Maythyn szegedi kapitányhoz./ Ex Buda, feria
tertia Beatae Nominis Mariae Anno Domini 1528. - Alá-
írás: Locumtenens et Consiliarius Regiae Majestatis.
Bél Mátyás másolata. A végén: "Ex autentico scrinio-
rum Baronum Maythyni monumento exscripti A.1731.d.
3.Febr. Belius."
- pp.644-645. Ex actis Johannis Listii, Cibiniensis Transilvani pa-
ria ultimorum litterarum regiae Majestatis ad Fratrem
Georgium datarum ... Viennae, 12.Dec.1551.
Bél Mátyás másolata és megjegyzései.
- pp.648-651. Monumentum et successio Casparis Tardy. /1620 előtti
irat./
Bél Mátyás másolata. A végén: "Ex scriniis familiae
Baronum Maythyni descripti A.1731.d.3.Febr. Piso-
nii Matthias Belius."
- pp.652-654. Testimonium fidelitatis familiae Maithény L.B. li-
neae Ladislai. Anno 1621.
Másolat a 18. század elejéről, a címirat Bél Mátyás-
tól. A végén: "Ex authentico descriptum et collatum
A.1731.d.3.Febr."
- pp.656-666. Diploma L[iberi] B[aronis] Georgii Maithény de anno
1631.
Másolat a 18. század elejéről. Címirat Bél Mátyástól.
A végén: "Ex authentico descriptum et collatum A.
1731.d.3.Febr."
- pp.668-671. Ordinatio Gubernii Posoniensis, 1673.
Bél Mátyás másolata. A végén: "Ex authentico descrip-
si A.1731.d.3.Febr. Posonii Belius."
- pp.791-902. Diplomata diversa.
Valószínű Dobai Székely Sámuel másolatai, itt-ott
Bél Mátyás "címirataival" és javításaival.

618

ORSZÁGOS LEVÉLTAR

- pp.875-880. Stephanus dux 1262-ben kelt oklevelének Török Ferenc által hitelesített másolata, 1733.okt.29.
- pp.903-955. Diplomata ad familiam Thurzo pertinentia.
Két kéz másolatai, itt-ott Bél Mátyás feljegyzéseivel.
- pp.967-1066. Dobai Székely Sámuel által másolt középkori és későbbi okiratok és levelek. Lat., m.
Küldemények Bél Mátyásnak, vagy Kollár Ádám Ferencnek.

B U D A P E S T
Dunamelléki Református Egyházkerület
Ráday Gyűjteménye

619 K.O.7.

"De metallis Hungariae." Német.

Két ismeretlen kéz másolata a 18. század első feléből. 46 ff.
330 x 210 mm.

ff. 3-15. Synopsis.

ff.16-46. Töredékek: Vorrede /ff.18-19./ - Von dem Ursprung und Alterthum der Nieder-Ungrischen Sieben Königlichen Freyen Berg-Städte ... /ff.20-23./ - Von den Mohrer Jerubin Erb-Stollen /ff.24-25./ - Von S. Georgi Stollen /f.26./ - Von denen Gold-Bergwercken zu Botza /ff.28-31./ - Von dem Cement-Wasser und Cement-Kupffer /ff-32-35./ - Von der ... Berg-Stadt Lübethen Ursprung, Fortgang und jetzigem Zustand /ff.36-46./

NB. E kötetre 18. századi kéz - /Ráday Gedeon?/ jegyezte fel:
"ex Bibliotheca posthuma M.Belii."

620 K.O.8.

"De vineis et vino Hungarico."

Fogalmazványok és másolatok konvolutuma a 18. század első harmadából. 137 ff. 330 x 220 mm.

ff. 6-11. De vineis et vino Hungarico generatim.

Másolat, Bél Mátyás autogr. javításaival és kiegészítéseivel.

ff.12-20. De vineis et vino Hungarico generatim.

Másolat, melyet a fentivel azonos kéz írt, e másolatnál azonban Bél Mátyás fentihez fűzött megjegyzéseit és kiegészítéseit a főszövegbe helyezte el. /Minden második levél üres./

ff.26-28. Feljegyzés és néhány kidolgozott fejezet a magyarországi borokról. Lat.

Ismeretlen kéz írása.

ff.30-33. De vino Miskolcziensi. Membrum historico-chorographicum.

Másolat.

ff.34-50. De vino Miskolcziensi. Membrum historico-chorographicum et oeconomicum.

Másolat, Bél Mátyás sok autogr. javításával és kiegészítésével. /Eredetileg minden második levél üres volt, néhol Bél azokra is kiegészítéseket írt./

RÁDAY GYŰJTEMÉNY

621

- ff. 52- 74. De vino Sanct-Georgiensi. Membrum historico-chorographicum et oeconomicum.
Másolat, javításokkal /nem Bél Mátyástól/. /Minden második levél üres./
- ff. 76-100. De vino Kőszögiensi. Membrum historico-chorographicum, oeconomicum et physicum.
Másolat, javításokkal /nem Bél Mátyástól/. /Minden második levél üres./
- ff.101-107. De vino et vineis Budensibus. Membrum historico-chorographicum, oeconomicum et physicum.
Másolat, Bél Mátyás autogr. javításaival.
- ff.109-119. De vino et vineis Budensibus. Membrum historico-chorographicum, oeconomicum et physicum.
A fentebbi, Bél Mátyástól származó javításokat a főszövegbe beírt másolat. /Minden második levél üres./
- ff.120-126. Vinicultura Budensis. Membrum chorologicum, oeconomicum et physicum.
Másolat, javításokkal /nem Bél Mátyástól/.
- ff.127-128. Ex observationibus Vratislaviensibus an. 1718.
Valószínű Perliczi János Dániel feljegyzéstöredéke. 210 x 165 mm.
- ff.129-137. "Viniculturae Tokajensis membrum chorographicum de origine, fatis, situ, natura, diversitate, virtute et impedimeris // vinearum Tokayensium."
Másolat.

621 K.O.9.

Bél, Matthias: "Caput II. De fluviis Hungariae."

Másolat, javításokkal, néhány helyen Bél Mátyástól. 36 ff. 330 x 220 mm. /Minden második levél üres./

A szöveg a végén csonka.

622 K.O.10.

Bél, Matthias: De re rustica Hungariae.

Bél Mátyás és mások kézírása. 262 ff. 330 x 220 mm.

- f. 1. Observationes de croce// Veszteniczensi.
Bél Mátyás kézírása.
- ff. 6-12. "Tabella cogitationum privatorum de publica oeconomia Regni Hungariae anno 1722. Mense Maio designata."
Bél Mátyás kézírása.
- ff. 13-14. "Unvergleichliche Gedanken, wie der Getreidehandel in- und ausser Ungarn auff einen sichern und profitablen Fuss zu seyen."

Másolat. "Ad requisitionem Companiae Orientalis
Wiennensis d.23.8bris 1724."

ff.15-262. Bél, Matthias: De re rustica Hungarorum.

Másolat Bél Mátyás és Bél Károly András autogr. javításai-
váltásaival.

623 K.O.11.

Bél, Matthias: De re vestiaria, de moribus et consuetudinibus
Hungarorum.

Másolat Bél Mátyás autogr. javításai-
váltásaival és kiegészítéseivel,
néhol Bél Károly András keznyomával. 49 ff. /ff.1-4., 33-49.
üres./ 330 x 220 mm.

624 K.O.12.

De vineis et vinis Semproniensibus.

Bél Mátyás, Matolai János és mások kézírása. 76 ff. 330 x
220 mm. Tékában.

f. 1. Epistola Joannis Matolai ad Matthiam Bél. Sopronii,
1.Mart.1722.

Autogr., eredeti levél.

ff. 2-32. Bél, Matthias: De vineis et vinis Semproniensibus.
Membrum historico-chorographicum oeconomicum et phy-
sicum.

Autogr. fogalmazvány, sok javítással és kiegészítéssel.
A f.30. egyik kiegészítése alapján /"Cl.Johannes Mato-
lay, in commentatione epistolica, de vino Semproniensi,
ad me exarata."/ az alább leírt Matolai-féle változa-
tot Bél felhasználta e fogalmazvány készítésekor.

ff.33-44. Bél, Matthias: De vineis et vinis Semproniensibus.

A fentebbi javításokat és kiegészítéseket figyelembe
véve készített tisztázat, Bél Mátyás újabb autogr.
javításai-
váltásaival. A szöveg a végén csonka: a membrum oeco-
nomicum elején marad abba.

ff.45-55. [Matolai, Joannes:] De vino Semproniensi. Pars I. Oe-
conomica.

Ismeretlen kéz írása, Bél Mátyás sok autogr. javításá-
val. Az alapszöveg egyezik a ff.57-69-en lévővel.

ff.57-76. [Matolai, Joannes:] De vino Semproniensi. Pars I. Oe-
conomia. Pars III. Physica aut membrum tertium.

Autogr. Küldemény Bél Mátyás számára. A ff. 70-76-on
ismeretlen kéz /Ráday Pál?/ kiegészítései és javítá-
sai.

RÁDAY GYŰJTEMÉNY

625

625 K.O.55/1-2.

Bél, Matthias: Hungariae Antiquae periodus Hunniaca.

Másolatok, az első kötetben Bél Mátyás és Bél Károly András javításaival, a másodikban csak Bél Károly Andráséval. 127, 102 pp. 340 x 210 mm.

1.kötet.

Sectio I. Historica. Cap. II-IV.

A IV. fejezet eredetileg 20 ff. Gerincénél nincs rögzítve a kötetbe, végén: "Finitum Jaurini 1729. Mense Martio Lecta et Correcta mp."

2.kötet.

Sectio II. Geographica. Cap.I-III.

626 K.O.56.

Bél, Matthias: "Hungariae Antiquae periodus Scythica." Cap.I-III.

Másolat, Bél Károly András és Bél Mátyás /?/ javításaival. 68 pp. 340 x 210 mm.

627 K.O.57.

"Adparatus ad Historiam Criticam ducum et regum Hungariae ex scriptoribus praecipuis congestus a Carolo Andrea Belio."

Autogr. adatgyűjtés, pontos forrásmegjelölésekkel. Toxistól /Taksony/ Szapolyai Jánosig ill. Ferdinándig. 159 pp. 350 x 220 mm.

Vö. nr. 616.

628 K.O.398.

"Epistolarum familiarium Matthiae Belii, Collectio ab anno 1735. Idus Septembr." ad annum 1746.

Bél Mátyás által decasokba rendezett, átnézett és javított, néhol autogr. levélmásolatok. 119 ff. /+ 110 számozatlan, üres levél./ 320 x 210 mm. Félbőr kötésben, itt-ott Bél Mátyás pecsétjével.

A kötet a 191. tétel után abbamarad.

Bél Mátyás levelei Pozsonyból az alábbi címzettekhez /néhány levél keltezési helye nem Pozsony, ezeket külön feltüntettem./

Andaházi, Joannes /Koppenhága/ - 1745.ápr.27. - f.114b.

Bakoss, Clemens /Genua/ - Bécs, 1736.febr.4. - f.14b.

- Batthyány, Ludovicus /Bécs/ - 1735.nov.29. - f.6.
 - 1735.dec.31. - f.8b.
 - 1736.márc.6. - f.14.
 - 1743.szept.26. - f.98b.
- Baumgartner /!/ [Sigmund Jacob] /Halle/ - 1740.aug.22. - f.85.
- Benzony, Johannes Antonius /Zengg/ - 1743.máj.6. - f.95b.
- Bötticher, Jacobus Godofredus /Halle/ - 1739.szept.10. - f.77.
 - 1740.aug.19. - f.84b.
- Brunhard, Johannes** Sebastianus /Jéna/ - 1737.dec.7. - f.34.
- Brunner, Johannes Rudolphus /Bern/ - 1737.jan.6. - f.32.
- Buchholtz, Georgius /Késmárk/ - 1737.márc.11. - f.16.
- Buda, Senatus Budensis - 1736.máj.15. - f.23.
- Carolus, III. /Praefatio in Genealogiam Austriaco Hergotti -
 - [1736.] - f.32b.
- Cesare, Franciscus /Bécs/ - 1736.jún.27. - f.57.
- Cinerius, Petrus /Joseph von Petrasch/ /Olmütz/ - 1726.okt.23.
 - f.116b.
- Csató, Sigismundus /Bécs/ - 1744.szept.14. - f.109.
- Deccard, Johannes /Sopron/ - 1738.jún.16. - f.55.
 - 1738.szept.29. - f.59b.
 - 1738.dec.3. - f.62.
- Dieden, L.B. de /Hannover/ - 1736.júl.19. - f.26.
- Dresenreuter, Johannes Fridericus /Bécs/ - 1737.jan.27. - f.35b.
- Farbaky, Johannes /Altdorf/ - 1739.júl.16. - f.76.
- Feuerlinus, Jacobus Wilhelmus /Altdorf/ - 1735.okt.21. - f.5.
 - 1736.máj.16. - f.23b.
 - 1736.szept.9. - f.27.
 - 1737.szept.1. - f.48.
- Fialius papyropedus /Bécs/ - 1737.máj.20. - f.46.
- Forgách, Ladislaus /Csornok/ - 1735.dec.6. - f.6b.
- Frankius /Francke/, Gotthülf Augustus /Halle/ - 1737.ápr.26. -
 - f.44. - [1739.febr.] - f.68.
- Fuhrmann, Matthias /Bécs/ - 1735.dec.31. - f.9.
- Fukerus, Andreas /?/ - 1736.jan.5. - f.10.

RÁDAY GYŰJTEMÉNY

628

- Garelli, Nicolaus /Bécs/ - 1735.szept.13. - f.3.
 - 1735.nov.8. - f.5b.
 - 1735.dec.22. - f.7.
 - Bécs, 1736.febr.7. - f.15.
 - 1736.márc.6. - f.15b.
 - 1736.márc.12. - f.17b.
 - 1736.jún.20. - f.25b.
 - 1736.szept.26. - f.29b.
 - 1737.jan.30. - f.36.
 - 1737.febr.11. - f.37.
 - 1737.máj.1. - f.44b.
 - 1737.máj.20. - f.45b.
 - 1737.jún.14. - f.46b.
 - 1738.márc.21. - f.52.
 - 1738.jún.9. - f.53b.
 - 1738.aug.24. - f.57b.
 - 1739.jan.26. - f.67b.
- Gercken, Henricus Georgius /Lübeck/ - 1738.okt.31. - f.60.
- Goldbach, Christianus /Szentpétervár/ - 1739.júl.14. - f.74b.
 - 1740.szept.23. - f.86.
- Grammius, Johannes /Koppenhága/ - 1745.ápr.6. - f.114.
- Hallbauer, Fridericus Andreas /Jéna/ - 1738.ápr.9. - f.52b.
 - 1739.jan.26. - f.62.
- Hockius, Daniel /Besztercebánya/ - 1741.ápr.30.
 /Selmecebánya/ - 1744.jan.23. - f.100.
 - 1744.máj.4. - f.103b.
 - 1744.aug.24. - f.107b.
 - 1744.szept.20. - f.110b.
 - 1745.febr.14. - f.113.
- Holtzendorff /Dominus de --/ /Dresda/ - 1742.nov.12. - f.93b.
- Huber, [Jacobus] /Jéna/ - 1736.jún.7. - f.25.
- Jarriges, Philippus Josephus /Berlin/ - 1737.ápr.26. - f.44.
- Jony, Johannes /?/ - 1737.máj.26. - f.46b.
- Jordan, [Johann Christoff] /Bécs/ - 1745.júl.9. - f.115.
- Kender, Johannes, a Friedenberg /Bécs/ - 1736.márc.14. - f.17b.

- Knapp, Johannes Georgius [Halle] - 1739.márc.13. - f.69b.
- Korabinszky, Martinus /Halle/ - 1743.máj.2. - f.94b.
- Korthold, Christianus /Bécs/ - Ex thermis Traianis, 1737.szept.22.
- f.48b.
- 1738.jún.10. - f.54.
- 1739.márc.13. - f.70b.
- 1739.jún.22. - f.73b.
/Bécs?/ - 1740.nov.24. - f.89b.
/Göttinga/ - 1744.aug.16. - f.101b.
- 1744.okt.30. - f.112.
- Kuffstein /Comes Kuffstein//Bécs/ - 1737.jan.30. - f.36b.
- Kuntz, Jacobus /Bécs/ - 1735.dec.22. - f.8b.
- 1736.márc.6. - f.15.
- Lerchius, Johannes Christianus /Neustadt an der Aich/ - 1735.dec.15.
- f.6b.
- Maday, David Samuel /Halle/ - 1739.márc.13. - f.69.
- Marignoni, [Johannes Jacobus] /Bécs/ - 1737.ápr.8. - f.41b.
- 1739.júl.16. - f.75.
- Marquardus, [Hergott, Franz Jacob] /Bécs/ - 1737.jan.6. - f.31.
- Mascovius, Johannes Jacobus /?/ - 1744.júl.19. - f.106b.
- Matolay, Joannes /?/ - 1737.ápr.2. - f.41.
- Menckenius, Fridericus Otto /Lipce/ - 1739.okt.3. - f.78.
- 1744.júl.16. - f.104b.
- Michaelides, Samuel /Besztercebánya/ - 1736.febr.2. - f.13.
- Mikovini, Samuel /Selmecebánya/ - 1735.dec.22. - f.7b.
- 1736.rebr.28. - f.14.
- 1736.máj.3. - f.22b.
- 1737.ápr.10. - f.42.
- 1738.jún.15. - f.54b.
- Minor, Melchior /Landshut in Silesia/ - 1738.okt.29. - f.59b.
- Mohr, Andreas /Bécs/ - 1736.dec.20. - f.30b.
- 1737.jan.7. - f.31b.
- 1737.jan.26. - f.35b.
- 1739.júl.23. - f.76b.
- 1744.jún.25. - f.104b.
- 1744.szept.21. - f.110b.
- 1744.nov.16. - f.112b.

RÁDAY GYŰJTEMÉNY

628

- Moll, Bernardus Paulus /Bécs/ - 1742.okt.18. - f.93.
- Moller, Carolus Otto /Besztercebánya/ - 1744.szept.20. - f.109b.
- Mosóczy, Andreas /Laad ad coenobium/ - 1736.febr.2. - f.13b.
- Möllenhoff, Christianus Nicolaus /Bécs/ - 1735.dec.30. - f.9.
 - 1736.jan.2. - f.11.
 - 1736.ápr.16. - f.21b.
- Passionei, Dominicus /Bécs/ - 1736.szept.26. - f.28b.
 - 1736.okt.26. - f.29b.
 - 1738.márc.21. - f.51.
 /Róma/ - 1744.aug.31. - f.108.
- Pellionis, Samuel /Selmezbánya/ - 1736.febr.1. - f.12.
- Perlicius, Daniel /Losonc/ - 1736.jan.5. - f.10b.
- Peyr, Michael /Buda/ - 1735.okt.15. - f.5.
 - 1736.jan.8. - f. 11b.
 - 1736.febr.2. - f.12b.
 - [1736] - f.20b.
 - 1736.ápr.22. - f.22.
 - 1736.máj.3. - f.22b.
 - 1736.márc.15. - f.23b.
- Pronay, Gabriel /Pest/ - 1736.febr.10. - f.12b.
 - 1736.ápr.5. - f.20.
- Quehl, Johannes Fridericus /Eisenach/ - 1737.ápr.25. - f.43b.
- Radvány, Georgius de /Radvány/ - 1738.ápr.4. - f.52.
- Raymann, Johannes Adamus /Eperjes/ - 1736.jan.5. - f.9b.
- Rewiczky, Johannes Franciscus /Bécs/ - 1737.márc.15. - f.40.
 - 1737.ápr.17. - f.43.
 - 1738.szept.17. - f.58b.
- Richter, Josephus /Selmezbánya/ - 1738.szept.12. - f.58.
- Roth, [Thomas?] , a Rothenfels /Körmöcbánya/ - 1736.márc.11.
 - f.17.
- Sarganeck, Georgius /Halle/ - 1739.márc.12. - f.68b.
- Schöflinus, Johannes Daniel /Strassburg/ - 1739.jan.14. - f.65b.
 - 1739.júl.9. - f.73b.
 - 1739.szept.10. - f.77b.
 - 1739.dec.23. - f.81b.

- 1740.febr.19. - f.83.
- 1740.dec.29. - f.88.
- Schultzius, [Johann Heinrich?] /Halle/ - 1740.aug.22. - f.85b.
- Schwartius, Christianus Gottlibus /Altdorf/ - 1736.máj.16. - f.24b.
- 1736.máj.21. - f.24b.
- Schwartius, Godofredus /Bécs/ - 1738.máj.19. - f.56b.
- /Marburg/- 1739.ápr.1. - f.71.
- 1739.máj.28. - f.72.
- /Halle/ - 1739.okt.12. - f.79.
- 1740.okt.27. - f.87.
- Seelen, Johannes Henricus a /Lübeck/ - 1738.okt.31. - f.61.
- Segner, Johannes Andreas /Göttinga/ - 1744.ápr. - f.102.
- 1744.jún.4. - f.104.
- 1744.okt.30. - f.111b.
- Sloane, Hans /London/ - 1739.márc.13. - f.70.
- Sommersberg, Fridericus Wilhelmus /Boroszló/ - 1735.okt.8. - f.4b.
- 1736.dec.9. - f.30.
- 1737.márc.15. - f.38.
- 1739.jún.4. - f.72b.
- 1742.aug.30. - f.92.
- Spanagelius, Godofredus Philippus /Bécs/ - 1735.dec.23. - f.8.
- Székely, Sámuel, de Doba /Eperjes/ - 1741.dec.31. - f.91.
- Szirmay, Thomas /Eperjes/ - 1741.dec.31. - f.90b.
- Tomka-Szászky, Johannes /Pozsony/ - Bécs, 1736.febr.10. - f.15.
- Walchius, Johannes Georgius /Jéna/ - 1736.júl.31. - f.26b.
- 1736.szept.17. - f.28.
- 1738.febr.16. - f.50.
- 1739.aug.14. - f.57.
- 1738.dec.4. - f.62b.
- 1739.jan.26. - f.66b.
- 1739.dec.1. - f.81.
- Wanyecz, Elias /Bécs/ - 1737.jan.26. - f.35.
- Zablerus, Elias /Koppenhága/ - 1738.febr.1. - f.49.
- 1739.nov.19. - f.79b.
- Zbisko, Josephus Carolus /Diószeg/ - 1738.márc.18. - f.51.

Levélírók Bél Mátyáshoz:

- Bötticher, Jacobus Gottfridus - Halle, 1740.aug.6. - f.84.
Cinerius, Petrus /=Joseph von Petrasch/- Olmütz, 1746.okt.6. -f.116.
- 1746.nov.24. - f.118.
Deccardus, Joannes Christophorus - Sopron, 1738.júl.15. - f.63b.
- Sopron, 1738.dec.19. - f.64b.
Feuerlinus, Jacobus Wilhelmus - Altdorf, 1736.dec.1. - f.47b.
Garelli, Nicolaus - Bécs, 1737.máj.4. - f.45.
Hallbauer, Fridericus Andreas - Jéna, 1738.okt.21. - f.64.
Korthold, Christianus - Bécs, 1737.okt.8. - f.48b.
Marignoni, [Johannes Jacobus] - Bécs, 1737.ápr.11. - f.42b.
Matolai, [Joannes] - Bécs, 1737.márc.27. - f.40b.
Rewiczky, Johannes Franciscus - Bécs, 1737.márc.6. - f.39.
Schöpflinus, Johannes Daniel - Strassburg, 1740.jan.31.- f.83.
Schwartz, Godofredus - Bécs, 1738.jún.15. - f.56.
- Adlocutio ad imperatorem Matthiae Belii, Laxenburgi, 1735.máj. -
- f.18b.
- Altera adlocutio, Bécs, 1736.febr. - f.19b.
- Epistolae Johannis Theophili Belii ad Carolum Andream Belium
Altorffum. - Pozsony, 1736.febr.29. - f.16.
- Pozsony, 1736.ápr.7. - f.21.

Országos Széchényi Könyvtár

629 Fol. Lat. 276.

Bél, Matthias: Tractatus de re rustica Hungarorum.

Autogr. fogalmazvány /ff. 1-12./ és három kéz másolata Béll és mások javításaival és kiegészítéseivel. A kiegészítések néhol közbekötött leveleken. 211 ff. /Az eredeti számozás szerint: 387 pp. + a később bekötött levelek./ 330 x 210 mm.

Poss.: Széchényi Ferenc /bélyegző.

630 Fol.Lat. 277.

"Minuta Clarissimi Matthiae Belii Comitatus Békés, Veszprim, Ugocsa, Simig, Szala, Albensem ac Tolnensem concernentia."

Autogr. fogalmazványok és másolatok autogr. javításokkal. 153 ff. /+ számozatlan levél a f. 87. után./ 3 tollrajzolatú térképpel /ff. 35., 120., 131./ 340 x 210 mm.

ff. 1-22': Comitatus Békésiensis.

Másolat, nagyjából csak synopsis. Béll autogr. javításaival és kiegészítéseivel.

ff. 23-31': Comitatus Ugotsensis.

Béll autogr. fogalmazványa. Az eleje hiányzik. Eredeti lapszámozása: 5-22 pp.

A végén: "Finitum die 10.Dec.1728. inter confer-tos labores muneris."

f. 32. Ismeretlen kéz által írt megjegyzések Békés, Arad és Csanád vármegyék leírásaira. Lat.

f. 35. Charta Comitatus Veszprémiensis.

Tollrajz a 18. század első feléből. 320 x 400 mm.

ff. 36-85. Comitatus Veszprémiensis.

Béll autogr. fogalmazványa és kiegészítések.

ff.82-85. "Addenda ad vicum Szircz" etc. Ismeretlen kéz írása.

ff. 87a-89. Index ad Comitatum Veszprémiensem.

A 19. század elején készült.

ff. 92-115. Comitatus Ugotsensis.

630a

ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR

A ff. 23-31'-n szereplő fogalmazvány tisztázata. Ismeretlen kéz másolata, a margón és a közbekötött, számozott leveleken Bél autogr. megjegyzéseivel, javításaival és kiegészítéseivel.

ff.116-119. "Notitiola Inclyti Comitatus de Ugotsa communicata a Generoso Domino Ladislao Budai, Comitatus Ugo-tchensis /!/ haereditario compossessore, nunc Inclyti Comitatus Bihor Vice Comite."

Bél Mátyás kézírása.

f. 120'. Charta de Comitatus partim Zaladiensi et partim Simigiensi.

Tollrajzolatú térkép a 18. század első feléből.
320 x 400 mm.

ff.121-131. Observationes ad descriptionem Comitatus Simigien-sis. Ismeretlen kéz írása a 18. század első feléből.

f. 131. Charta de montibus Croatiae, de insula Muraköz et collibus viniferis Legradiensibus.

Tollrajzolatú vázlat, valószínű a fentebbi megjegyzések írója készítette. 310 x 320 mm.

ff.132-153. Observationes ad descriptiones Comitatus Simigien-sis, Szaladiensis, Albensis et Tolnensis.

ff. 132-141. Ad Comitatum Simigensem.

ff. 141-147. Ad Comitatum Szaladiensem.

ff. 148-149.152. Ad Comitatum Albensem.

ff. 152-153. Ad Comitatum Tolnensem.

Ismeretlen kéz írása, Bél néhány autogr. megjegyzésével.

ff. 150-151. Nonnulli Comitatus Albaregalensis vici.

Bél Mátyás kézírása.

630a Fol.Lat.314.

"Joannis Matolay Commentatio in ... Comitatum Posoniensem facta anno ... 1729."

Másolat a 18. század végéről. 256 ff. 325 x 220 mm.

631 Fol.Lat.315.

[Perliczi, Joannes Daniel] Collectanea ad historiam Comitatus de Nograd. /Bél Mátyás tervezete szerinti megyeleírás./ 1731.

Autogr., Béli Mátyás lapszéeli megjegyzéseivel. 73 ff. 320 x 210 mm. A vármegye két pecsétjének tollrajzával /f.13./.

Cf. Béli M.: Notitia ... Tom.IV. in Comitatu Nogradensi.
Későbbi másolata: Quart.Lat.2143.

632 Fol.Lat.332.

Fejérváry, Carolus: "Extractus historicus ex Mathiae Belii opere: Notitiae Hungariae Geographicae tomis IV. et Prodrómo, Norinbergae 1723, et Viennae 1735 in folio excusu."

Autogr. 72 ff. Különb.nagys. Max.: 365 x 240 mm.

Poss.: Jankovich Miklós 1830 /belyegző/.

ff. 2-9. Conspectus operis /sc. Prodrómi, Notitiae et Adparati Mathiae Béli. /A kötetek részletező tartalomjegyzéke./

Fejérváry érdekesebb megjegyzései:

- f. 15'. "Steph. Paulus Munkátsy Iuris Consultus Tyrnavien-
sis fuit melioribus litteris haud vulgariter ac prae-
ter morem nostralium imbutus Graeco et Latine doctus
antiquitatis serulator eximius certe Polyhistor haud
vulgaris ac Librorum ad vitium usque amans, quos gran-
di sumptu ac redditus suos exuperante atque in his op-
timas optimorum auctorum editiones plerasque transma-
rinas coacervaverat, ut publicae potius quam privatae
bibliothecae modum eximius iste apparatus aemulari
viditur." /Ad p. 100. Prodrómi et ad Comitatum Poso-
niensem/
- f. 25'. Dobai Székely Sámuel levelei Fejérváry Károlyhoz.
Eperjes, 1766.jan.6. és 9. Lat. Másolat.
Fejérváry megjegyzése Dobairól: " ... aetate nostra
litteris in privato vacans."
- f. 61. "Johannes Matolay diligentissimus per hos Comitatus
notitiarum Collector Colocsae fragmenta Colosorum ad
Templi ruinas quae ibidem S.Stephanus condiderat ..."
"Spectavimus ipsi Pestini cum illio Juris Patris di-
cendi Gratia moraremur Annis 1766. 67. et 1768. ad
Domum, in quo Tabula Regia considebat Columnas ingen-
tis magnitudinis diversas a moderno lapide Lapideas
quas herus Domus B. Szeleczy cum fundamenta jacerat
effodit. Fuerant ea saxo duro colore fusco opere ro-
tundo."

633 Fol.Lat.1570.

Béli, Matthias: Tractatus de re rustica Hungarorum.

Zarka János másolata, 1764-ből, Béli autogr. példányáról.
121 ff. 325 x 210 mm.

634

ORSZÁGOS SZECHÉNYI KÖNYVTÁR

Poss.: Jankovich Miklós, 1830. /bélyegző/.

A végén Jankovich autogr. megjegyzése: "NB. Originale et autographum exemplar Dissertationis Belianae ex collectione Jonath. Wietoris devenit ad Exc. F.Széchenyi, per quem Bibliothecae Nationali dono cessit. N.Jank."

634 Fol.Lat.1636.

Bél, Matthias: Allocutiones ad Caesarem Carolum VI., cum ei tomos I-III. operis "Notitiae Hungariae novae" consecraret anno 1735, 1736, 1737.

Autogr. f 44. 405 x 250 mm.

- ff. 1-2. "Adlocutio ad Caesarem Augustum, cum ei ... primum hunc operis sui tomum, anno 1735, die 8.Maii, Laxenburgi animo devotissimo consecraret auctor."
- f. 3. "Adlocutio ad Caesarem Augustum, cum ei ... tomus secundus ad thronum anno 1736. die 28.Febr. Viennae dedicaretur."
- f. 4. "Adlocutio ad Caesarem Augustum, dum ei, anno 1737. die 16.Decembr. tertium hunc tomum ... Vindobonae redderet auctor."

635 Fol.Lat.1642.

Bél, Matthias: Oratio Carolo VI., dum primum tomum operum suorum eidem praesentasset, dicta, anno 1735.

Egykorú másolat. A címfelirat írása Dobai Székely Sámuel kezétől.

636 Fol.Lat.713.

Acta comitialia in negotio religionis. Saec.XVII/XVIII.

- f. 345. Ad sententiam Sancti Bernhardi "Satius esse ut Haeretici gladio coerceantur".

A margón Dobai Székely Sámuel feljegyzése:
"Matthiae Bel manu propria scriptus conceptus."
330 x 185 mm.

637 Fol.Lat.1720.

De thermis Trentsiniensibus auctoribus Andrea Hermann, Matthia Bél et Thoma Jordano.

Másolatok és Bél Mátyás autogr. javításai, kiegészítései.
61 ff. 310 x 210 mm.

Poss.: Jankovich Miklós, 1830 /bélyegző/.

ff. 1-30. "De thermis Trentsiniensibus commentariolus historico-physico-medicus ab D.Andrea Hermanno ... Cardinalis ... Emerici e Comitibus Csáky de Keresztes medico."

Másolat a 18. század második évtizedéből. Az előszó Bél Mátyástól, autogr. "Calotsae, 1725. Feria Andreae." Az egész Bél autogr. javításaival, kiegészítéseivel és befejezésével.

ff. 31-55. Bél, Matthias: De thermis Trentsiniensibus.

Egykorú másolat, a fenti mű tisztázata, tehát csak részben Bél műve.

ff. 56-61. "Thomae Jordani e Clausoburgo Thermarum Trentsiniensium descriptio."

Bél az előző műhöz illesztve másoltatta le. A másoló azonos a fentebbiel.

637a Fol.Lat.1998.

Bél, Matthias: De archi-episcopatu Strigoniensi.

Miller Jakab Ferdinánd másolata. 26 ff. 340 x 230 mm. A kötet jobb felső sarka erősen vízázta, sérült. Gerince szüette.

638 Fol.Lat.3371.

Bél, Matthias: Descriptio Comitatus Szaboltsensis.

Másolat Bél Mátyás autogr. kiegészítéseivel és javításaival; ezek nagyobb része a közbekötött leveleken található. 48 ff. 335 x 215 mm. Kötés nélkül, palliumban.

f. 47. "Finitum d.3.Nov. 1724. inter sexcentos labores alios." /A bejegyzést nem Bél írta./

f. 48. Nomina et cognomina vice-comitum Comitatus Szabolcs ab anno 1727. congesta et conscripta ex variis fragmentis Posonii diebus 28., 29. et 30. mensis Septembris anni 1728. per S[amuel] S[zékely] d[e] D[oba]. Autogr.

639 Fol.Lat.3373.

Tomka-Szászky, Johannes: "Notitia Comitatus Jauriensis ... pro usibus Mathiae Belii elaborata die 5a Aprilis anno 1730. Posonium missa."

640

ORSZAGOS SZÉCHENYI KÖNYVTÁR

Több kéz írása, a ff. 42-56. autogr. fogalmazvány, előtte autogr. javításokkal, utána néhol fogalmazvány, másutt másolat, javításokkal. 70 ff. 320 x 200 mm.

640 Fol.Lat.3375.

Bél, Matthias: Notitia Comitatus Ugotsensis.

Egykorú másolat. A közbekötött üres levelek egyikén Bél autogr. kiegészítésével. 24 ff. 335 x 215 mm. Kötés nélkül, palliumban.

641 Fol.Lat.3379.

Bél, Matthias: Descriptio Comitatus Bihariensis, Szolnok Mediocris, Krasznensis et Maramarosiensis.

Egykorú másolatok kolligátuma.

Poss.: Maróthy Sándor /f.75'./

ff. 1-49. Descriptio Comitatus Bihariensis.

Másolat, ismeretlen kéz javításaival és toldásaival a ff. 7. és 15. Bél autogr. toldaléka. A kötet elején: "Extractus ex ... Cancellariae Regio-Aulico-Hungaricae decreto ad auctorem huius operis anno 1728. d.5. Martii dato."

ff. 50-55. Descriptio Comitatus Szolnok Mediocris.

ff. 55'-63. Descriptio Comitatus Krasznensis.

A ff. 50-63. másolója azonos személy.

ff. 64-75. Descriptio Comitatus Maramarosiensis.

Másolat, több kéz írása. Elején: "Anno 1724. die 4. Nov. inchoata." A végén: "Finitum 1725. die 3. Jan. Post labores sacros." "Spectabili ac generoso Domino Alexandro Marothy hancce descriptionem Telluris Marmaticae devoto mittit animo Franciscus Veress, 1747. 18. Aug." /Valószínű Veress Ferenc ezen utóbbi tétel másolóinak egyike./

642 Fol.Lat.3798.

Analecta statistica et geographica generalia Regni Hungariae praesertim saeculorum XVIII-XIX. ... a Georgio Gyurikovits collecta. 19.sz. eleje.

Egykorú másolatok, részben Gyurikovits kézírása. 163 ff. Különb. nagys.

- f. 35. "Ratio complectandi reliquos tomos Notitiae Regni Hungariae Beelianaе ab ipso authore dispositae."
"Ex analectis manuscriptis Gabrielis Nagy ..."
/Zeitschrift von und für Ungern, 2.Heft, 210-214./
- f. 36. "Synopsis rerum, quibus Mathias Beelius tomum IIum sui Adparatus ad Historiam Hungariae complere voluit."
/Decas I. 1-10. és decas II. 1-11./
- ff. 37-41. "Catalogus manuscriptorum, dissertationum et opusculorum, quae ... Josephus e Comitibus de Battyán Archiepiscopus Colocensis a vidua Matthiae Beel Psonii anno 1767. comparavit."
"Descriptus ex analectorum manuscriptorum Gabrielis Nagy Curialis Advocati Pestiensis Tomo III.pag.403."
- ff. 50-53. Bél, Matthias: Historia vinearum et vini Hungariae Inferioris anni 1720.
Másolat, 1800 körülről. /Sammlung von Natur und Medicin ... Leipzig und Budissin 1720. pp.417-423./
- ff. 54-59. Bél, Matthias: De vino et vineis Budensibus.
Autogr. A vége csonka.

643 Quart.Lat.67/I-III.

Bél, Matthias: Miscellanea scientifica. Lat., m., német. 3 kötet.

Nagyobbrészt autogr. 150, 357, 420 ff. Többhelyütt beíratlan számozott levelekkel. 240 x 190 mm. /1.köt.ff.1-4.:370 x 240 mm./

Tom.I.

- ff. 1--4. Kleiner, Salomon: "Proiectum ... Mariae II. regis Hungariae ... inaugurationis regiae actum per descriptionem historicam et delineationem calcographico-ichnographicam adumbrandi in folio regali."
- ff. 5-10. Bél, Matthias: Annotationes biographicae. Inter eas biographia Francisci Balassa et Comititis Josephi Esterházy.
- ff.11-67. Diplomata caesarea ad Psonienses et scripta diversa res evangelicorum continentia, 1540-1734.
- ff.69-80. "Sectio de synodo Soproniensi eiusque canonibus sacris anno 1650. Samariae, per Andream Wechelium editis." Lat., m.
- ff.81-88. "Leges, hoc est ordo et disciplina ... in ecclesiis Augustae Confessionis addictis Districtus Trenchinensis ... in generali congregatione Bittsae 12.Febr. 1600. promulgatae ..."

643

- ff. 89-90. "Declaratio vocabuli dependentiae in articulis Zolnensibus comprehensi, cum consensu ... Georgii Thurzo in Comitatu Thuroczyensi anno 1610. facta."
- ff. 90-91. "Processus in visitationibus ecclesiarum submontanarum per dominos superintendentes observari solitus."
- f. 91. Litterae Philippi Melanctonis ad senatum et communitatem evangelicam Cremnitziensem anno 1553. datae."
- ff. 93-95. "Conspectus Equestris Academiae Hungaricae ... auspiciis Mariae Theresiae ... ad excolenda industria Hungarorum ingenia excitandae instituendaque."
- ff. 97-104. "Consignatio quorundam articulorum et manuscriptorum ad negotium religionis imprimis Augustanae confessionis in Hungaria pertinentium et alia historia ecclesiastica."
- ff.105-113. Egy görögkeleti valláson lévő pap válaszai vallási kérdésekre. M.
- ff.115-120. Litterae Alberti Molnár ad principem Mauritium Landgravium Hassiae, 1.Sept.1608.
- ff.121-140. "Wahrhaftiger und ausführlicher Bericht von Magister Johann Schwartz." - "Bericht von seinen Arrest." - "Bericht von meiner völligen Dimission."
- ff.143-146. Processus sagarum criminalis anno 1618. von Catharina Güssingerin von Hainburg. Német.
- ff.146-147. "Anno 1671. Sententia Nicolao Drabitzio lata" ab Sua Maiestate. A végén csonka.

Tom.II.

- ff. 1-131. De sacra coena, de poenitentia, de bonis operibus, de tentatione ad bonum seu de cruce, de tentatione mala, de agno paschali, de circumcissione, de lege, de praeceptis, de fonte repugnantium.
Bél Mátyás autogr. fogalmazványai.
Közte:
ff. 14-17. Zimer, Mathias: Labor explorativus, anno 1747. Lat., német.
ff.106-111. Elaboratio carminis.
ff.112-113. Sartori K., Stephanus: "Carmen de providentia divina, circa scholas recitatum in examine universali, Posonii anno 1750."
ff.115-119. "Oda, quam in laudem ... Mariae Theresiae ... Samuel Gestrebinyi Nitriensis ... Posonii ... 1751. ... declamabat."
ff.124-131. Tabulae grammaticae Hebraeae.

- ff.132-139. "Praxis homiletico-exegetica textuum dominicalium evangeliorum porismaticam expositionem sistens, Jaurini 1725."
Bél Mátyás kézírása. A végén csonka.
- ff.140-143. "Observationes breves super institutiones iuris civilis ... Justiniani in praelectionibus privatis... Casparis Achatii Beckii ... adnotatae in Alma Salarna [Hallensi]. 1720.die 16. Apr."
A végén csonka.
- ff.144-151. Annotationes theologicae.
- ff.152-153. "De linguae Hebraeae conservatione et propagatione."
- ff.154-170. Annotationes diversae. Lat., szlovák.
- ff.171-178. De origine mundi.
A végén csonka.
- ff.179-184. De religionibus. /Az elején csonka./ - De scriptoribus ecclesiasticis. /Fejezetcím, a végén csonka./
- ff.185-220. Explanations diversorum locorum Veteris Testamenti. - De cultu Dei externo. - De disciplina doctrinae et ritibus in ecclesia huius saeculi.
A szöveg többhelyütt csonka.
- ff.221-270. De ecclesia. - "De exercitio bonorum operum seu de militia Christiana."
Bél Mátyás fogalmazványa, többhelyütt beíratlan lapokkal.
- ff.271-340. "Historia iuris ecclesiastici." - Annotationes theologicae.
Többhelyütt csonka.
- ff.342-343. Synopsis de sapientia spirituali.
- ff.347-352. Institutiones geometriae.
- ff.353-357. Theses philosophicae.
Az elején csonka.
- Tom.III.
- ff. 1-40. Bél, Matthias: Transilvaniae notitia.
Fogalmazvány, többhelyütt beíratlan lapokkal.
- ff.48-72. Bél, Matthias: De Bosnia.
Fogalmazvány, többhelyütt beíratlan lapokkal.

644

ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR

ff. 76-420. Bél, Matthias: Ad eloquentiam et historiam philosophicam spectantia.

Fogalmazvány, néhol nem Bél kézírása, többhelyütt beíratlan lapokkal.

Közte:

ff. 160-161. Litterae Pauli Szilvaj ad Matthiam Bél,
14. Aug. 1729.

644 Quart. Lat. 82.

"Antiquitates Romanae in nucleo. In Gymnasio Neosoliensi Augustae confessionis sub fidelis institutione ... Matthiae Bel propositae." /Tanulmányi jegyzet./ 18. sz. eleje.

Peschkó Mihály és egy másik kéz írása. 55 ff. 210 x 165 mm.
Poss.: Peschko, Michael, 1710.; Tomka-Szászky, Johannes.

645 Quart. Lat. 92.

Bél, Matthias: Scripta chemica. 1738-1746.

Autogr. feljegyzések és jegyzetek könyvekből, évenként és havonként haladva. 259 ff. 190 x 125 mm.

ff. 87-88. Német nyelvű feljegyzés Bél számára [Franciscus a Sole /Y/ által]. Cf. Quart. Lat. 687.

646 Quart. Lat. 256.

Bél, Matthias: Descriptio Comitatus Sempronensis.

Nagyobbrészt egy kéz másolata /ff. 1-60./ a 18. század első feléből. A közbekötött üres levelek hiányoznak, néhány, ismeretlen kéz kiegészítéseivel beírt kivételével. 76 ff. 220 x 170 mm.

Poss.: "Possidet Bibliotheca Musei Hungarici ex dono S.D. Assessoris Petri Kubinyi, 1810."

ff. 1-20. Pars generalis.

ff. 21-49. Descriptio Urbis Sempronensis.

ff. 50-60. Descriptio Urbis Rustensis.

ff. 61-65. Centnerus, Matthias, Silesius: Perbrevis Urbis Sempronianae descriptio in versibus, 1661.

Valószínű egykorú másolat.

ff. 66-70. Momenta Urben Rust ad lacum Neusidel concernentia.

f. 66'. Propempticon mortale in obitum ... Johannis Pfisteri.

- f. 71. Carmen votivum in solennem templi Rustensis noviter extructi dedicationem scriptum a Nicolao Sárfoi Sempronienzi.
- ff. 72-73. Votum gratulatorium in ... templi Rustensis ... dedicationem a Stephano Lethenyei, in versibus scriptum.
- ff.73'-74. Versus ad Johannem Pfister.
- f. 74° Inscriptio templi Rustensis Domus Dei. Aláírás: Christian Seilmann.
- ff. 74-75. Annotationes. Német.
- F. 76. Gratulations-Aris.
Inc.: O Rust, der edler Orth

647 Quart.Lat.292.

Bél, Matthias: De rebus gestis Illyricorum, Pannonum etc. /Töredékek./

Autogr. fogalmazványok és több kéztől való tisztázatok. 232 ff. 230 x 175 mm. Püzés nélkül.

ff. 1- 8. "Membrum VI. de rebus gestis Illyriorum. Synopsis."

Autogr. fogalmazvány.

.9-16. "Pars II. Cap.III.Sect.II. Historia Illyrici seu Dalmatiae et Croatiae.

Egykorú másolat, Bél autogr. javításaival. A végén csonka.

ff. 17- 26. "De Gothis."

Egykorú másolat. Az elején és végén csonka.

ff. 29- 35. De Regno Moesiae.

Egykorú másolat. Az elején csonka.

ff. 37-115. Pannonia, Illyricum, Moesia, Noricum etc.

Autogr. fogalmazványok és jegyzetek.

ff.117-121. Dissertatiuncula de limite Norico.

Autogr. fogalmazvány.

ff.127-137. "Membrum II. De Dalmatia aevo medio."

Autogr. tisztázat. A végén csonka.

ff.141-147. "Membrum II. De Regno Dalmatiae."

Autogr. fogalmazvány.

ff.153-155. Geographia Serviae. Sectio I. De Moesia aevi antiqui. Synopsis.

Autogr. fogalmazvány.

649

ORSZAGOS SZECHÉNYI KÖNYVTÁR

- ff.159-164. De Servia aevi medii.
Autogr. A végén csonka.
- ff.165-179. De Croatia. Periodus II. sub regibus.
Autogr. A végén csonka.
- ff.185-210. "Sectio IX. De Russia. Synopsis." - "Caput III.
De Illyrico aevi antiqui /et medii/. Synopsis."
Autogr.
- ff.215-218. "Membrum VI. De rebus gestis Illyriorum. Synopsis."
Autogr.
- ff.225-232. "Caput IV. De actione /recta scribendi et oratio-
nis/." Synopsis.
Egykorú másolat. A végén csonka.

648 Quart.Lat.459.

Bél, Matthias: Tractatio de Illyrico vetere et novo.

Autogr. fogalmazvány. 281 ff. 230 x 180 mm. Fűzés nélkül.

649 Quart.Lat.547.

Album amicorum Matthiae Belii, 1728-1749.

Eredeti. 181 ff. /Ebből 191 üres pp./ 145 x 190 mm.

Poss.: Jankovich Miklós, 1830. /bélyegző./

A bejegyző személyek időrendben:

/Amennyiben a bejegyzés nyelve teljes egészében nem latin nyelvű, jelzem. Ugyancsak utalok rá, ha Bél nem Pozsonyban jegyeztetett be valakivel albumába./

- 1 Eitel Fridericus de Lupin - 1728.aug.15. - f.59.
- 2 Christophorus Fridericus de Ribbeck - 1728.aug.15. - f.58b.
- 3 Janus Baptista Canonicus Locellis ... prope Genuam - 1728.
szept.12. - f.59b.
- 4 Samuel Köleseri de Keres-Ezer - Bécs, 1728.szept.28. - f.51.
- 5 J.A. Chariet - 1728.okt.6. - f.60. - Francia, latin.
- 6 Wolfgang Sigmund von Kracht - 1728.okt.16. - f.61. - Német.
- 7 Georg Widmann - 1729.jan.17. - f.122b. - Német.
- 8 Samuel Klement Waldburg - 1729.febr.2. - f.83. - Német.
- 9 Philippus Eberhardus Holdermann - 1729.jún.14. - f.26.

- 10 Carolus Otto Moller - 1729.jún.16. - f.138.
- 11 Andres Gottlieb von Bülow - 1729.júl.1. - f.63b.
- 12 Georgius Ernestus a Tschammer et Osten - 1729.júl.1. - f.64.
- 13 Fridericus Augustus de Hackman - 1729.szept.26. - f.52.
- 14 Jean Caspar Doerffel - 1729.nov.14. - f.54. - Francia.
- 15 Karl von Feldek - 1729.nov.14. - f.53b.
- 16 Carolus Rudolphus a Manha - 1729.nov.19. - f.47.
- 17 Josephus Incedi de Várad - 1730.jan.1. - f.50.
- 18 Andreas L.B. a Bernstorff - 1730.szept.5. - f.54b.
- 19 Johannes L.B. a Bernstorff - 1730.szept.5. - f.54b.
- 20 Johann Georg Keysler - 1730.szept.5. - f.55b.
- 21 Christophorus Dietericus Keller - 1730.szept.20. - f.56.
- 22 Henricus Düsing - 1730.szept.25. - f.57.
- 23 Antonius Balthasar Waltherus - 1730.szept.25. - f.56b.
- 24 Carolus L.B. de Kellern - 1730.szept.29. - f.43.
- 25 Fridericus Gregorius de Leutensai - 1730.nov.14. - f.25.
- 26 Johannes Kunradus Musculus - 1731.márc.12. - f.145.
- 27 Michael Gottlieb Hanschius - 1731.jún.4. - f.92.
- 28 Gerardus Cornelius van den Driesch - 1731.jún.4. - f.91b.
- 29 Joannes Christianus de Schweiniz - 1731.okt.24. - f.86.
- 30 Georgius Scoda S.J. - 1731.nov.4. - f.66.
- 31 Antonius a Bilenberg - 1732.jan.24. - f.24b.
- 32 Carolus Constantinus de Kosinek - 1732.jan.24. - f.32b.
- 33 Christophorus a Spindler - 1732.febr.25. - f.24.
- 34 Carolus Christophorus Herpfferus - 1732.jún.9. - f.93.
- 35 Joannes Godofredus Stoesinger - 1732.jún.26. - f.180b.
- 36 Franciscus Xaverius de Weidinger - 1732.júl.1. - f.65.
- 37 Thomas Ochsen - 1732.júl.15. - f.146.
- 38 Franciscus Theophilus de Palm - 1732.júl.20./?/ - f.65b.
- 39 Paulus Bácsmegyei - 1732.júl.26. - f.95.
- 40 Conradus Adolphus ab Albrecht - 1732.aug.16. - r.30.
- 41 Joannes Adamus Comes ab et in Quertenberg - 1732.aug.16. -
- f.29.
- 42 Joannes Christ. Lerche - 1733.márc.9. - f.97.
- 43 G.F. von Horn - 1733.márc.27. - f.122. - Német.

- 649 ORSZÁGOS SZECHÉNYI KÖNYVTÁR
- 44 Carolus Guylielmus Christianus L.B. a Craus - 1733.ápr.1.
- f.90.
- 45 Georgius Christianus Maternus - 1733.ápr.11. - f.179b.
- 46 Andreas Huszti - 1733.jún.17. - f.176.
- 47 Johannes Christ. von Petreius - 1733.jún.17. - f.87. - Német.
- 48 Robertus Schmidt - 1733.júl.15. - f.31.
- 49 Adamus Josephus Besnecker - 1733.aug.1. - f.143.
- 50 Ernestus Fridericus Justus Heimreich - 1733.aug.1. - f.142.
- 51 J.M. Salzer - 1733.aug.13. - f.123.
- 52 Antonius Hecht - 1733.aug.26. - f.66b.
- 53 Stephanus de Bethlen - 1733.aug.31. - f.31b.
- 54 Henricus Secundus Ruthenus - 1734.márc.24. - f.42.
- 55 Johannes Tsetsi - 1734.aug.13. - f.51b.
- 56 Johannes Jacobus Kirsten - 1734.szept.27. - f.137.
- 57 Johann Christoff de Volcamer - 1734.szept.27. - f.136b.
- 58 Georgius Laurentius Hausfrist - 1734.okt.1. - f.137b.
- 59 Christianus Gabriel Fischer - 1734.okt.15. - f.155.
- 60 J.P. ab Heyden - 1734.okt.15. - f.156.
- 61 Samuel Huwaert - 1734.okt.15. - f.154b.
- 62 Michael Theophilus Liebenbach - 1734.okt.15. - f.154.
- 63 Carolus Otto Menckenius - 1734.okt.15. - f.154.
- 64 Johannes Daniel Olenschlager - 1734.okt.15. - f.153b.
- 65 Adamus Erdmannus de Zedtwitz - 1734.nov.15. - f.84b.
- 66 Parios Emanuil Pogonatis - 1734.dec.21. - f.67b. - Görög.
- 67 Valkovszky Michael - 1735. - f.166b. - Ruszin /?/.
- 68 Johannes Georgius Godofredus de Seidel - 1735.febr.24. -
- f.69. - Olasz.
- 69 Godofredus Ernestus Fritschius - 1735.márc.16. - f.158.
- 70 C.C. Grundherrus Norinbergensis - 1735.márc.16. - f.159.
- 71 Michael Peyerl - 1735.márc.31. - f.70b.
- 72 Nicolaus Eigtwedt - 1735.máj.29. - f.98. - Dán.
- 73 Franciscus Ludovicus de Donat - 1735.jún.20. - f.62.
- 74 Henricus Weise - 1735.jún.20. - f.61b.
- 75 Antonius Rosenthal - 1735.júl.19. - f.133.
- 76 Johannes Heumannus - 1735.szept.1. - f.160.

- 77 Christophorus Fridericus Tresenreuter - 1735.szept.1. - f.135.
 78 J.F. de Fischer - 1735.szept.1. - f.118b.
 79 P. /?/ I.F. Fischer - 1735.szept.1. - f.118. - Angol.
 80 Paulus Inkey de Pallén - 1735.szept.4. - f.71.
 80a J. Peyer - 1735.szept.4. - f.64b.
 80b Joannes Richey - 1735.szept.4. - f.68.
 81 Christianus Nicolaus Möllenhoff - 1735.szept.7. - f.73.
 82 Adamus Rajicsány - 1735.szept.17. - f.72.
 83 Adamus Fitsor de Kövesd - 1735.okt.9. - f.178b.
 84 Johannes Thomas Bartsch - 1736.jan.25. - f.161.
 85 Joannes Georgius Miller - 1736.márc.7. - f.139.
 86 Johannes Burcardus de Volcamer - 1736.márc.7. - f.138b.
 87 Christophorus Fridericus de Appolt - 1736.márc.22. - f.89.
 88 Christophorus Carolus Sigismundus de Holzschuher - 1736.
 márc.22. - f.88b.
 89 Johannes Fridericus de Masen - 1736.márc.22. - f.91.
 90 J. Eggers - S.l. 1736.ápr.22. - f.162.
 91 Gustavus Wulfwenstierna - 1736.ápr.27. - f.147.
 92 Ernst Oswaldt von Lestwitz - 1736.máj.20. - f.89b. - Német.
 93 Johann Krantz - 1736.máj.20/?/ - 1.88. - Német.
 94 François de Fort - 1736.márc.24. - f.87b. - Német.
 95 Christophorus Guilelmus Dietericus Conradis - 1736.júl.18.
 - f.74.
 96 Johannes Fridericus Ovehl - 1736.aug.23. - f.180.
 97 Johannes Udalricus Tresenreuter - 1736.szept.9. - f.140.
 98 Amandus Erhard Marchtaler - 1736.szept.22. - f.167.
 99 Johannes Georgius Mayer - 1736.okt.30. - f.69b.
 100 Franciscus Neuhauser - 1736.okt.30. - f.70.
 101 Anton Graf von Martini - 1737.febr.18. - f.41b. - Német.
 102 Johann Christoph Burgstaller - 1737.márc.24. - f.109.
 103 Thomas de Zirma - 1737.ápr.28. - f.49.
 104 Jeremias Milles - 1737.máj.3. - f.34.
 105 Richard Pococke - 1737.máj.3. - f.33.
 106 Rudolphus Martinus Meelführerus - 1737.máj.6. - f.102.
 107 Hieronymus Klugkisl - 1737.jún.9. - f.169.

- 108 A.A. v.Kalm Brunsvicensis - S.l. 1737.júl.6. - f.163b.
 109 G.D. e Linstow Mecklenburgensis - 1737.júl.6. - f.165.
 110 Pierre Troissin de Magdebourg - 1737.júl.6. - f.164. - Francia.
 111 Juste de Bötticher - 1737.júl.7. - f.99. - Francia.
 112 Christianus Kortholtus - 1737.júl.11. - f.134b.
 113 Ascanius Christoph du Roy - 1737.júl.15. - f.100.
 114 Marquardus Herrgott OSB - 1737.júl.24. - f.67.
 115 Samuel Benjamin Walther - 1737.aug.22. - f.58. - Német.
 116 Sigismundus Berényi - 1737.szept.11. - f.42b.
 117 Josephus Keglevics - 1737.szept.11. - f.43b.
 118 Ludovicus Ladislaus Ordódy - 1737.szept.11. - f.44.
 119 Wolffius Henricus B. de Kunsberg - 1738.ápr.11. - f.152.
 120 Johannes Duntze - 1738.ápr.25. - f.57b.
 121 Joannes Luz - 1738.máj.21. - f.141.
 122 Godofredus Schwartz - 1738.jún.2. - f.144.
 123 Georgius Comes de Scheel - 1738.jún.16. - f.25b.
 124 Johannes Arentheus - 1738.jún.16./?/ - f.25b.
 125 J. Wallenberg - 1738.júl.7. - f.162b.
 126 Josephus Mednyanszky - 1738.aug.23. - f.125.
 127 Joannes Daniel Schoepflinus - 1738.aug.23. - f.124.
 128 Johannes Fridericus Schoepflinus - 1738.aug.23. - f.124b.
 129 J. de Monting - 1739.júl.6. - f.163.
 130 Georg Fridrich Bilhüber - 1739.júl.14. - f.170.
 131 Johannes Hainricus Breyer - 1739.júl.14. - f.169b.
 132 August Conrad Ries - 1740.jan.19. - f.101.
 133 Georgius Henricus Eberleh - 1740.márc.10. - f.99b.
 134 Andreas Waldhüller de Adlers - 1740.jún.5. - f.181.
 135 Dunan - 1740.szept.1. - f.101b.
 136 P. Lindesay, Junior - 1740.szept.1. - f.101b.
 137 Christophorus Gerhardus Suke - 1740.szept.1. - f.96.
 138 Ludovicus Malabayla - 1740.szept.13. - f.149.
 139 Carl de Ludvig - 1741.jan.5. - f.168b.
 140 Joannes Christophorus Clauderus - 1741.júl.3. - f.130.
 141 Carolus Adami Venetus - 1741.aug.14. - f.45.

- 142 Ludovicus Antonius Gold - 1741.szept.21. - f.93b.
 143 Otto Ludovicus de Loscanisz - 1741.szept.21. - f.92b.
 144 Petrus Isaacus Cornabé - 1741.nov.21. - f.36.
 145 J. Porters/?/ - 1741.nov.21. - f.35.
 146 Kehboom - 1741.febr.21. - f.98b.
 147 Nathanael Haetmeier - 1742.márc.9. - f.76.
 148 Matthias Domsich - 1743.márc.27. - f.33b.
 149 Joannes Maxwell - 1743.jún.30. - f.21.
 150 Guilelmus Ruat - 1743.jún.30. - f.22.
 151 Joannes Conradus Soergel - 1743.aug.1. - f.38.
 152 A.H./?/ v. Staffeldt - 1743.aug.1. - f.20b.
 153 Adamus Zékely - 1744.febr.15. - f.48.
 154 C.A. Michélssem - 1744.aug.5. - f.111.
 155 P.N. Schmidt - 1744.aug.5. - f.110.
 156 Carolus Samuel de Bruckenthal - 1745.márc.27. - f.166.
 157 Waltherus Beckhoff - 1745.dec.13. - f.173b.
 158 Joannes Samuel Beer - 1745.dec.13. - f.174b.
 159 Nicolaus Wolpmann - 1745.dec.13. - f.174.
 160 Antonius Nicolinus - 1746.ápr.13. - f.114.
 161 F.F. Haller de Hallerstein - 1746.szept.21. - f.150.
 162 J.C. de Tucher - 1746.szept.21. - f.150b.
 163 Godofredus Bennewitz - 1747.okt.19. - f.106.
 164 Stephanus Schultz - 1747.okt.19. - f.105b. - Török /?/.
 165 Joannes Jacobus Frey /?/ - 1748.júl.12. - f.175.
 166 EHN/?/ E. v. Palm - 1748.okt.1. - f.117.
 167 D.H. de Praun - 1748.okt.1. - f.126.
 168 Balthasar Kercselicsius - 1749.máj.2. - f.104b.
 169 Christophorus Adamus Hörizer - 1733 ? - f.90b. - Né.et.
 170 Paullus Haynotzi - S.l.a. - f.63.
 171 Johannes Henricus Sprenger - S.l.a. - f.146b.

650 Quart.Lat.687.

Bél, Matthias: "Eloquentia practica." Partes III-IV.

Másolat, Bél autogr. javításával és kiegészítéseivel. 145 ff. 210 x 165 mm.

651 ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR

Belehelyezve számozatlan levélen Franciscus a Szole /?/
autogr. levele /Bél Mátyáshoz/. Pozsony, 1742.május 5. Lat.

651 Quart.Lat.688.

Institutiones rhetoricae et eloquentiae modernae. 18.század eleje.

Másolat, néhol talán Bél Mátyás autogr. javításaival. 517 ff. 205 x 170 mm.

Poss.: Jankovich Miklós, 1830 /bélyegző/.

Jankovich bejegyzése szerint a szerző Bél Mátyás.

652 Quart.Lat.1153.

Bél, Matthias: Collectanea pro historia religionis evangelicorum in Hungaria. Lat., német.

Nagyobb részt Bél Mátyás kézírása. 151 ff. Különb.nagys. Max.: 245 x 190 mm. Fűzés nélkül, tékában.

- ff. 1-9. "Sectio de contubernio Zoliensi. Synopsis." Autogr.
- ff. 10-21. Pastores et rectores Schemnitzenses. Autogr.
- ff. 22-28. Vegyes egyháztörténeti feljegyzések.
- ff. 29-31. "Series actorum commissionarium, secundum ordinem eorum, quae in Bibliotheca Posoniensi conservantur. 1720."
- ff. 35-38. "Series actorum commissionarium, secundum ordinem eorum quae in codice ... Liberi Baronis a Calisius conservantur."
- ff. 41-42. "Ordo actorum commissionarium, ad ductum Extractus eorundem factus, in forma relationis."
- ff. 45-63. "Acta commissionis religiosae Pesthiensis anno 1721. et 1722. Pesthini atque Posonii habitae."
- ff. 64-71. "Index actorum commissionarium domini Mitsinszky."
- ff. 72-80. "Annotationes quaedam historicae super ecclesias evangelicorum in ... contubernio Pesth-Békéssiensis existentes."
- ff. 81-82. "Conditiones Tyrnavienses Rakotzianorum. 1705."
- f. 84. "Status ecclesiasticus et scholasticus in Transylvania tam ex parte Lutherana quam catholica."
- f. 85. "Adnotata ex protocollo fraternitatis Zoliensis Augustanae confessioni addictorum ab anno 1588. ad 1662."

Bél Mátyás kézírása.

- ff. 86- 98. "Annales statum, numerum, ordinem, proventus, ceteras res memoria dignas ecclesiarum Districtus Bagnowicensis exhibens, cura et mandato ... Ioachimi Kalinkii antistitis ecclesiae Illaviensis, nec non Trenchin, Liptov et Arva comitatum superintendentis ... anno 1651. instituti."
Részben Bél Mátyás írása.
- ff. 99-101. "Annales evangelicorum Hungariae diplomatici, seu historia diplomatica, de statu religionis evangelicae Augustanae et Helveticae confessionis in Hungaria atque Transilvania gementis, in periodos temporum III. distincta, atque communibus confessionum ac synodorum articulis, publicis Regni legibus ... illustrata."
Másolat, Bél Mátyás javításaival és kiegészítéseivel.
- ff.103-118. "Status ecclesiarum evangelicarum Augustanae et Helveticae confessioni addictorum in Hungaria et Transilvania."
Bél Mátyás autogr. fogalmazványa.
- ff.119-133. Vegyes egyháztörténelmi és történeti jegyzetek.
135-140.
Részben autogr.
- f. 134. "Glück wünschender Zuruff auf den ... Namens-Tag des ... Herrn ... Andreas Richtern ... im Jahr ... 1661. ... entworffen von Johanne George Möllern von Reichenbach auss Böhmen ..."
Másolat.
- ff.141-147. "Notitia rerum evangelicarum in Hungaria et Transilvania ad senioratum Pesthiensem accomodata."
Bél Mátyás kézírása.
- ff.148-149. Series manuscriptorum D[omini] M[itsinszky].
- f. 151. "Ecclesiae evangelico-Lutheranae Comitatus Gömöriensis" et Arvensis.

652a Quart.Lat.1610.

Bodó, Matthias: Comitatus Gömöriensis brevis descriptio ... ad requisitionem quorundam adornata.

653

ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR

Másolat a 18. század első feléből, három kéz írása. 29 ff.
Különb.nagys.

Poss.: Jankovich Miklós, 1830 /bélyegző/.

653 Quart.Lat.1756.

Wagner, Carolus: "Collectanea geographica Hungariae id est Animadversiones in Geographiam Matthiae Belii facta."

Autogr. 28 ff. /ff.1.28. Jankovich Miklós írása./ 250 x 200 mm.

- ff. 2-11. Descriptio geographica Comitatus Unghvariensis ab Laurentio Heisler direttore locali submissa ad excelsum consilium et ab hoc ad senatum regium Budensem.
- ff.11-16. De Comitatu Maramarosiensi Animadversiones in Geographiam Belianam factae ab Hyacintho Virágh ... gymnasii Szigethensis in Marmatia direttore locali anno 1779.
- ff.16-21. Descriptio Comitatus Báchensis per fratrem Bonaventuram Basslich provinciae definitorem et Bajensium scholarum praefectum.
- ff.21-23. Animadversiones in Geographiam Belii Aradiensem provinciam tangentes. Conscriptis frater Michael Hoffner Ord. Minor. Conventual. director gymnasii Aradiensis.
- f. 23'. Excerpta ex reflectionibus Josephi Apfalter canonici et directoris localis Jauriensis circa opusculum geographicum Belianum.
- f. 24. Excerpta ex observationibus in Geographiam Belianam factis ab Elia Klinovszky Ord. Minor. Conventualium tertiae grammaticae classis Éperiesini professore quoad Comitatum Arvensem.
- f. 25. Excerpta ex additionibus ad Comitatum Szathmariensem perscriptis ab Ignatio Lelovics a Sancto Joanne Baptista e Scholis Piis, direttore locali gymnasii Károlyiensi.
- f. 25'. Excerpta ex reflectionibus in Comitatum Castriferrei conscriptis a Caelestino Piller e Scholis Piis gymnasii Ginsiensis direttore.
- f. 26'. Processus Comitatus Baranyiensis a Daniele Hersching canonico et direttore archigymnasii Quinqueecclesiensis perscripti.
- f. 27. Processus Comitatus Trenchiniensis.

654 Oct.Slav.14.

"Flos medicinae sive Scholae Salernitanae de conservanda bona valentudine praecepta metrica auctore Joanne a Mediolano. In usum adolescentiae edidit et perantiqua versione illustravit Matthias Bél." Posonii, 1721.Royer.

Nyomtatvány egykorú másolata. 9 ff. 165 x 105 mm.

Poss.: Ribay György; Jankovich Miklós, 1830 /bélyegző/.

Függelék I.

Az egykori pozsonyi evangélikus líceum könyvtárába
került Bél Mátyás-kéziratok

A bevezetőben jeleztem, hogy a volt pozsonyi evangélikus líceum könyvtárába /ma: Bratislava, Ustredná knižnica Slovenskej akademie vied, Liceálna knižnica/ került Bél-kéziratok feldolgozását nem végezhettem el. Tájékoztatóul azonban közlöm, hogy az eddigi szakirodalom /kiegészítve Ján Tibenský szíves közlésével/ együttvéve mely könyvtári jellegű kéziratokat említ e könyvtárból.

Átnézett és az alábbi felsorolásban felhasznált szakirodalom:

- Harmath Károly: A pozsonyi evang.Lyceumi könyvtár régi nyomtatványainak és kézirat-gyűjteményének ismertetése. Különlenyomat a Lyceum 1877/78. és 1878/79. évi értesítőjéből. 23.
- Markusovszky Sámuel: A pozsonyi ág.ev.hitv. evang Lyceum története ... Pozsony 1896. 691-692.
- Schrödl József: A pozsonyi ágost. hitv. evang. egyház kéziratára. Theológiai Szaklap, 1904.283.

x

Historia liberae regiaeque civitatis Cremnicziensis. 2r./nr.419./
 "Urbis Posoniensis pars prior." 2r. /nr.420./
 Comitatus Thurocziensis, pars prior. 2r. /nr.421./
 Comitatus Liptoviensis. 2r. /nr.422./
 Comitatus Zoliensis. 2r. /nr.423./
 Comitatus Pest-Pilis-Solt. 2r. /nr.424./
 De arcibus Processus Pilisiensis. 2r. /nr.425./
 De Processu Pilisiensi. 2r. /nr.426./
 Comitatus Nitriensis, Barchiensis/?, Thurocensis, Zoliensis, Neogradiensis. 2r. /nr.427./
 Comitatus Pisoniensis pars generalis. 2r. /nr.428./
 Methodus der lateinischen Schul des Waisenhauses im Halle. 2r. Autogr. /nr.429./
 Comitatus Neograd. 2r. /nr.430./

Comitatus Nitriensis. 2r. /nr.431./

Sermones sacri. Német nyelvű prédikációk, melyeket Bél Mátyás 1749. január elsejétől kezdve mondott. A táblán: "Hoc volumen sermonum ... ex ore ... Matthiae Belii calamo exceptum ... Juditha Sauber pro suis privatis sacris exercitationibus describendum curavit." 4r. /nr.432./

Comitatus Posoniensis. 2r. /nr.433./

Notitia urbis Poson. 2r. /nr.434./

Notitia Comitatus Poson. 4r. /nr.435./

Hungariae antiquae periodus Scythica. Autogr. /fasc.87./

Catechisationes. 1747. /fasc.107./

Rövid summája az egész keresztényi hitről való szentírásbeli tanításnak. Ford. M.B. /Bél?/ 1711. /fasc.173./

Dominii Aranyos Marothensis succinta delineatio. /fasc.247/4./

Epistola Matthiae Belii. 1726.jan.31. Másolat. /fasc.318/9./

Epistola Johannis Najmár ad Matthiam Belium. 1743. /fasc.318/10./

Epistola Georgii Ambrosius/?/ ad Matthiam Belium. Csetnek, 1745. /fasc.318/13./

Epistola Georgii Bahil ad Matthiam Belium. 1745. /fasc.318/16./

Observationes, quae in Gergraphiae Belianae Compendio signanter in inlyto Comitatu Posoniensi addenda, emendanda vel magis explananda occurrerunt. /fasc.318/17./

Fragmenta Geographiae Comitatus Liptoviensis. /fasc.319/1./

Fragmenta Beliana. /fasc.511./

De litteris Hungarorum. 1718. /fasc.681/1./

Poetica. /fasc.681/2./

Carmina occasione inaugurationis gymnasii Jauriensis dedicata a Matthia Belio. 1728. /fasc.681/3./

Elenchus Demonstrationis contrarietatum, quae inter paragrapho postremo transmissorum articuloꝝ XXVI. et XXVII. negotium religionis tangentium, itemque quarum extradietalium explanationem ab una parte vero ab altera geminum ... articuloꝝ Soproniensium magis elucescunt. /fasc.694/20./

Bél Mátyás levele Mednyánszky Ferenc püspökhöz. /fasc.699/3./

Acta et documenta ad motus Rákocziános penitus cognoscendos pertinentia ab anno 1701. ad annum 1702. /fasc.699/4./

Rationes iuventutis Lycei evang. Posoniensis, per Matthiam Belium, anno 1735. /fasc.669/37./

Fragmenta manuscriptorum ex diversis Matthiae Belii operibus. /fasc.5..? - régi jelzet?: nr.439./

- Commentatio Comitatus Kis-Hontensis
- De thermarum Vihnyensium contentis
- Regionis thermarum Sklenensium indoles
- Attila, Hunnorum rex
- Pauli Gregoriancii Breviarium rerum Hungaricarum historico-geographicum
- Joannis Bocatii Commentatio
- Comitatus Nagy-Hontensis
- Notitia Comitatus Pest-Pilis-Solt
- Synopsis comitatum Hungariae
- Descriptio historico-geographica terrae Scepusiensis
- De libera regiaque urbe Pestensi
- Comitatus Pilisiensis
- Sciagraphia operis geographico-historici
- Aphorismi. /Elején megjegyzés: "Dedi laborem meum Magnifico Praesidi censendum 1707.20.Junii, ipsam vero censuram exorato primum flexis genibus numine inchoavimus 22. Junii a. h. 7-8. matut." - A végén megjegyzés: "Finimus bono cum Deo censuram A.1707. d. b. Augusti."
- Institutiones linguae Germanicae ... Leutschoviae 1718. Breuer. /A címlap 8r, az ívnagyságú kézirat: "Posonii 1715.d.7.febr."/
- Grammatica Latina facilitati restituta. Accedit S.R. Joach.Langii: Tirocinium Paradigmatico-Dialogicum. In usum /kitörölve: scholae Posoniens. Evang./ discentium concinnavit et praefatus est Matthias Bel. Leutschoviae, typis Breuerianis 1717. /címlap/ Hozzá beszélgetések: Decuria XI. De cultu Vineatico. Decuria XII. De IV. anni temporibus et elementis.
- Synopsis rhetoricae. 1716.nov.2. - Két füzet, egy ív s egy lap, sok törléssel, javítással.
- Grammatica Latina Slavice reddita. "Lectio I. Anno 1710. d.10.Martii." Három lapnyi töredék.
- Ortographia Bohemica Sciagraphia observationibus quotidianis concinnata. 9 összevarrott lap után egy ív: "Caput III. Exhibit Regulas Litterarum et Notarum Diacriticarum?/."
- Töredék, melyben a latin nyelv tanításáról és a tanításra alkalmas latin auktorokról szól. /Ugy látszik valahol kinyomtatta, arra vall e megjegyzés: Pos.1717, X. Kal.Apr. Revisum d.31.Apr./

- Blegmenu Wkrczowancho /Szlovák kézirat./
- Adlocutiones ad Caesarem Carolum VI., cum ei tomos I-III. operis Notitiae Hungariae novae consecraret, anno 1735, 1736, 1737.

Függelék II.

Miller Jakab Ferdinánd cikke és jegyzéke a
Batthyány érsek által 1769 nyarán
Bél Mátyás özvegyétől vásárolt kéziratokról.

/Leleőhely: Országos Széchényi Könyvtár Kézirattára,
Quart.Lat.63/I. ff.1-26./

A P P E N D I X

ad

Biographiam Mathiae Belii,

quam nuper

Alexius Horányi

CC.RR. e SS.PP.

in

Memoria Hungarorum, et Provincialium
scriptis editis notorum, 8vo, Viennae 1775.

Part.I.pag. 167-271. vulgavit:

speciatim de Eiusdem Manuscriptorum Collectione

Virtus ad posteros durabit. /Quintil. Lib.III./

§.I. Proloquium

Proxime publicam in lucem misit Popularis meus Alexius Horányi Clericus Regularis e Scholis Piis, Vir a vasta sua eruditione, indefessa diligentia, et profunda Rerum patriarum cognitione domi, forisque celeberrimus Memoriam Hungarorum, et Provincialium Scriptis editis notorum, 8vo, Viennae impensis Antonii Loewi Bibliopolae Posonien- sis 1775. in III. Tomis: quorum pars I. a pag. 167. usque 271. immortalis Scriptoris Hungari Mathiae Belii non modo biographiam, sed etiam Opera, quae typis excusa in plurium manibus versantur, complectitur. Ea tamen, quae celeberrimus Regni Historiographus in Manuscriptis reliquit, non recensentur, seu, quod ad Authoris institutum non pertinuerit, Manuscripta recitare, seu, quod fortasse accuratam seriam eorum ignoraverit. Mihi fortuna accidit tam illa, quae Belius elaboravit, et publici iuris facere meditatus est, quam etiam aliorum Manuscriptorum, quibus in rem suam usus fuit, adparatum perlustrandi. Comparaverat enim anno MDCCLXVII. a Vidua Beliana omnia, quae

supererant, Mariti sui Manuscripta erga pretium quinque mille sexcentorum Rhenensium florenorum Excellentissimus, Illustrissimus, ac Reverendissimus Dominus Josephus e Comitibus de Batthyán, Perpetuus in Németh-Ujvár, Insignis Ordinis Sancti Stephani Regis Apostolici Maioris Crucis Eques, Inclytorum Comitatum Castriferrei quidem Perpetuus, Bachiensis vero itidem Perpetuus ac Supremus Comes, Ecclesiarum canonice unitarum Bachiensis, et Colocensis Archiepiscopus, ad Excelsam Tabulam Septem-Viralem Co-Judex, et Assessor, Sacrae Caesareae, et Regio-Apostolicae Maiestatis Actualis Intimus Status Consiliarius, et ad Excelsum Consilium Regium Locumtenentiale Hungaricum Commissionis ecclesiasticae Praeses, qui me, quum postea ei ab epistolis essem, litterarium hunc Belianum Rerum Hungaricarum thesaurum in ordinem redigere, et accuratum Regestrum sumere iussit. Jucundissimus hic mihi fuit labor, nec puto me adhuc utilius impendere potuisse tempus, quam quod in istis iuvenilibus meis annis pervolvendis manuscriptis Belianis Codicibus Posonii, Pestini, et Colocae ab anno 1770 usque 1772 per triennium conservavi. Tum ego habendae plenioris notitiae caussa id cumprimis faciendum existima- vi, ut in mea Adversaria transcriberem, quidquid in scri- niis Belianis olim fuerat, nunc vero in Bibliotheca Jo- sepho-Batthyániana existit, quam nunc Posonii ad usum His- toriophilorum Patriae magnis fatigiis, et impensis Excel- lentissimus ac Illustrissimus Possessor aggregare occipit, quamve ego sat iam raris, selectis, et numerosis tam im- pressis, quam manuscriptis Codicibus totius Pannoniae, Daciae, et Illyrici Antiquitates, Jura, Politicam, Numar- iam, Diplomaticam, Historiam item Litterariam, Ecclesi- asticam, et Civilem illustrantibus, anno MDCCLXXII in su- as Classes primus disposui, necessarioque Librorum Cata- logo instruxi. Excerptam itaque ex eo Manuscriptorum se- riem cum iis nunc communico, quos Patriae studium tenet.

§.II. Math. Belii Notitia Hungariae novae historico-geographica.

Primum locum sibi vendicat Notitia Hungariae novae historico-geographica, cuius IV. tomos in folio, ut aiunt, regali cum mappis, iconibus item urbium, et oppidorum splendide editos prólixè recensuit Cl. Horányi Memor. Hungaror. Part. I. pag. 204. et seqq. Tam comitatus in his tomis iam editi, quam etiam adhuc edendi in manuscriptis latent, totam Hungariam, Croatiam, Sclavoniamque historice, politice, et geographice adumbratam complectuntur, et in LXXXII tomos subdivisi habentur, quorum plerique ipsius autoris manu in folio exarati sunt. De horum ordine, quem Celeberimus Belius in procuranda olim editione servari voluit, ipse ita loquitur in charta memoratis tomis adiecta:

"Quum tomos I.II.III. et IV. iam typis excusi sint, superest, ut reliquos tomos post mea fata per quemcumque facili ratione in ordinem disponendi relinquam in scripto, opinionem. Hinc comitatus per me elaborati historice, physice, et geographice, ac singulari in manuscripto apud me extantes ordine sequenti edendi erunt:

Tomus V.

complectetur Comitatum Mosoniensem, Soproniensem, Jauriensem, Comoriensem, Castriferrei, Alba-Regalensem, Strigoniensem, Wesprimiensem, Szaladiensem, Sümeghiensem, Tolnensem et Baraniensem.

Tomus VI.

continebit Comitatum Marmarusiensem, item Mantissam ad eundem Comitatum, Ugotsiensem, Krasznensem, Békésiensem, Zarandiensem, Aradiensem, Csanádiensem, Unghváriensem, Biharensem, Temesiensem, item Temesvariensem, Kőváriensem, Unghensem, Tornensem, Bátsiensem, et Bodrogiensem, Szathmariensem, Szaboltsensem, Csongradiensem, Hevesiensem, et Szolnok exteriorem, Borsodiensem, Aba-Ujvariensem, Sárosiensem, Zempliniensem, Gömöriensem, Arvensensem, Trenchiensem.

Mappae imprimendae

1. Mappa Comitatus Trentsiniensis Mikoviniana
2. " " Bátsiensis et Bodrogiensis aequae Mikoviniana
3. " " Albensis Kovátsiana
4. " " Unghvariensis Mikoviniana
5. " " Maramarosiensis Mikoviniana
6. " " Arvensis Kovátsiana
7. " " Mosoniensis Kovátsiana
8. " " Csongradiensis Mikoviniana
9. " " Comaromiensis Kovátsiana
10. " " Jauriensis Kovátsiana
11. " " Strigoniensis Kravana
12. " " Bihariensis Peszleriana
13. " " Zempliniensis Peckiana
14. " " Szabolchensis Peckiana
15. " " Temesiensis Mülleriana
16. " " Hevesiensis, et Szolnok exterioris Mikoviniana

Hucusque ipse Belius. Sunt quoque inter supramemoratos octuaginta duos tomos collectanea pro comitatibus regnorum Croatiae et Sclavoniae, sed manca, et indisposita. Atque hanc existimo esse causam, cur celeberrimus scriptor novam suam Hungariae notitiam sex duntaxat tomis concludendam statuerit. Tomus VI. admodum sterilis futurus erat ex penuria sufficientium diplomatum, aliorumque documentorum; cum tamen indubitatum sit, regionem Tibiscanam vicissitudinibus nunquam non obnoxiam fuisse, neque physico, neque historico, aut geographo deesse apud Pathyssinos campum, quem industrie, et cum fructu decurrere possit. Optandum foret, ut non nemo ea, quibus Belius iam fundamenta iecit, dilataret magis, modernaeque faciei, et praesentis temporis adiunctis accomodaret. Id sane morabatur Excellentissimum Archi-Praesulem hucdum, quod editionem nobilissimi operis procurare, ac demandare prohibeatur. Delata quidem iam fuit provincia totum opus corrigendi eruditissimis viris Windischio, Horányio et Benczurio, sed omnes manum de tabula

retraxare, probabilius, quod complueres tomi ita mucidine corrupti sint, ut integra folia legi nequeant. Accidit enim, ut anno MDCCLXX. tota Beliana supellectilis libraria in cistas componeretur, et Posonio per Danubium Colocam deveheretur, qua occasione per nautarum incuriam adeo in navi humectata fuerat, ut postea tinearum, et blattarum esca evaderet. Insudatur quidem nunc diligentissime iisdem describendis, sed magna in parte irritus est scribarum conatus. Solummodo Comitatum Castriferrei Dominus Franciscus Zarka de Tanna, emeritus caesareo-regius Legionis Berlichingerianae superior locumtenens indefessa opera proxime restituit, nitideque descripsit. Utinam! etiam reliquos nunquam satis deplorando fato vitiatos Comitatus quoque modo tandem reparare valeret!

- §.III. Eiusdem Apparatus ad Historiam Hungariae
 Edidit praeterea Mathias Belius Apparatum ad historiam Hungariae sive collectionem miscellam monumentorum in editorum partim, partim editorum, sed fugientium. fol. Posonii 1735., quem perinde Cl. Horányi Memor. Hungaror. Part.I. pag.190. et seqq. recensuit. Cogitaverat immortalis memoriae vir alterum quoque haud absimilem vulgare tomum, iamque omnia, quae in eo edenda fuissent, ordinate disposita, in manuscripto relinquit secundum subnexam seriem:
- Decadis I.
- Monumentum I. Cortesii de Mathiae Corvini Regis Hungar. laudibus bellicis carmen.
- Monum.II. Res gestae Rudolphi ab anno 1591. carmine heroico decantatae libri VI.
- Monum.III. Vita Jacobi Despotae, alias Heraclidis, et Basilici dicti.
- Monum.IV. Sigismundi a Pesintz Historia expeditionis Maximiliani in regem Poloniae.
- Monum.V. Henrici Ribischii Epistola de obsidione Viennensi anno 1519.
- Monum.VI. Francisci Forgáts Liberi Baronis de Ghymes epitome obsidionis Szigethi.

- Monum.VII. Oratio in concessu Archiducum, et Principum recitata.
- Monum.VIII. Oratio funebris in exequiis Illustrissimi Comitis Palatini Stephani de Illyésházy Comitis Trenchiniensis, et Liptoviensis.
- Monum.IX. Oratio funebris in exequiis Excellentissimi ac Illustrissimi Comitis Nicolai Eszterházy etc. anno 1644. Viennae Austriae.
- Monum.X. Oratio exequialis Illustrissimi Comitis Georgii Thurzo de Bethlenfalva etc. Leutschoviae anno 1617.
- Decadis II.
- Monum.I. Elegiae XV.
- Monum.II. Petri Albanii Nivemontii in imaginem Zrinii armati epigrammata.
- Monum.III. Joannis Sommeri Reges Hungariae versice descripti usque ad Ferdinandum, et Johannem Reges.
- Monum.IV. Stephani Taurinii Olumuciensis Cruciatorum servile bellum anno 1519. conscriptum.
- Monum.V. Ruinae Pannonicae libri IV.
- Monum.VI. Libri III. de bello Pannonico Solymanni.
- Monum.VII. Nicolai Gabelmanni Germani Monomachiae Hungaricae carminum libri II. ad Franciscum de Nádasd etc. adiectae sunt aliae duae odae, una de strage Turcarum Sarkan-Szegethana, altera de fertilitate Hungariae.
- Monum.VIII. Henrici Porsii itineris Bitantini libri III.
- Monum.IX. Encomium Thomas de Nádasd etc. a Martino Rakovszky carmine heroico.
- Monum.X. Georgii Peukeri Lamenta et soteria Hungarica ad populum 1681.
- Monum.XI. Poematum libri VII. de rebus Hungaricis a Leonardo Uncio conscripti anno 1579 Cracoviae in 4to editi.

Haec notis eruditus, quemadmodum in priore tomo factum est, illustraturus erat, si vitam produxisset. Istum enim ei fuisse scopum adparet ex annotationibus et signis, quibus laudata opuscula complevit passim in margine. Caeterum etiam si haec sine notis Belianis ederentur, tamen magnum iterum suppellectili hungaricae accederet incrementum, dummodo sit, qui fatigia non aspernetur.

§.IV. Fasciculi variorum manuscriptorum et dissertationum

Sequitur nunc series fasciculorum, qui suis signati numeris diversi generis, et diversorum autorum manuscripta comprehendunt, interspersis etiam quibusdam rarioribus dissertatiunculis, orationibus, foliisque levidensibus. Sunt vero hoc ordine conscripti:

Fasciculus I. continet manuscriptum vetus cum animadversionibus Georgii Bahil, in quo variae res Europaeae, imprimis ad historiam civilem et ecclesiasticam Hungariae pertinentes sub Leopoldo Imperatore gestae explicantur.

Fascicul.II. continet manuscriptum, in quo sunt:

1. Privilegia, Leges et Acta contubernii Posoniensis.
2. Forgachii Historia in XIII libris.
3. Appendix diplomatica Comitatus Thuroczien-
ensis et familiarum in eodem florentium.

Fascicul.III. continet manuscriptum ad historiam ecclesiasticam Silesiae et Hungariae pertinetens seculi XVII.

Fascicul.IV. continet:

1. Sectionem secundam de versione Bibliorum Hungaricorum.
2. Johannis Zermegh Rerum gestarum inter Ferdinandum et Johannem Hungariae reges liber I. et II. Histor.
3. Litteras civium civitatis Trentsiniensis ad Mathiam II. scriptas anno 1619.
4. Verzeichnis der Unruhe und Krieges der beiden Städte Leutschau und Kaismark anno 1538 geschrieben und observirt.
5. Neue Zeitung, wie es zwischen dem König Ungarn und dem Türkischen Kaiser ergangen anno 1726.
6. Litterae variae, et acta diaetalia an. 1698. et 1709.
7. Manuscriptum hungaricum geographicum, et alia varia, una cum catalogo illustrium familiarum in Hungaria.

Fascicul.V. continet varia manuscripta ad historiam Hungariae et Transsilvaniae litterariam et ecclesiasticam pertinentia.

Fascicul.VI. continet:

1. Varia diplomata saeculi XIII.XIV.XV. et XVI.
2. Extractum literarum tam radicalium, quam deductionem graduum in descendenti et collateraliterali consanguinitatis familiae Thurzo anno 1558.
3. Paria civitatis Libetbanyensis privilegiorum.

Fascicul.VII. continet:

1. Gabrielis Kolinovits Senquiczensis iter Trans-Danubianum.
2. Historiam liberae regiaeque civitatis Rustensis.
3. Diarium anni 1693. Hungaricum et an. 1694.
4. De vetere litteratura Hunno-Scythica tractatus.
5. Varia documenta Hungarica.
6. Delineationem succinctam dominiorum Archiepiscopatus Strigoniensis.
7. Observationes in historiam Comitatus Arvensis.
8. Descriptionem topographicam Incluti Domini Kiss-Tapoltsán in Comitatu Barsiensi, et ex parte Nitriensi an. 1736.

Fascicul.VIII. continet:

1. Commentarium in Inclytos Comitatus Pest, Pilis et Solth.
2. Decretum Consilii Regii Locumtenentialis jubens regnicolas extra haereditarias Austriaces Provincias egredientes intra semestre sub statuta poena revocandos.
3. Extract aus Herrn Professors Johann David Köhlers 16ten und 17ten Stück seiner wesentlichen // Müntz-Belustigungen von /?/ 18. und 25. April anni 1742. et cum observationibus contra Köhlerum.
4. De termis et aquis Hungaricis.

Fascicul.IX. continet:

1. Manuscriptum de libertate et servitute Hungarorum.

2. Scriptum, cui titulus: Hungari et Transilvani aliquot eruditionis fama et scriptis celebres anno 1712. collecti.
3. Pompa funebris, seu Triumphus sepulchralis Imp. Rom. German. et Libertatis Europae, quam inde a duobus seculis meditata est Gallia.
4. Consultatio Sopronii habita anno 1735. die 24. Novembris ratione discussionum circa peragendam Installationem in domo Szétsényiana.
5. Privilegium liberae ac regiae civitatis Jauriensis an. 1742.
6. Ad historiam literariam vasti operis Beliani et huius difficilia exordia ad tomos III priores.
7. Mnemosiana hist. de IV. summis imperiis 49. et de regibus Hungariae 14. abecedariis autore Johanne Horváth Polono Ungaro an. 1629. in 8. impressum.

Fascicul.X. continet:

1. Litteras Hungarorum ad exteros et exterorum ad Hungaros, excerptas ex Lünigii litteris Procerum Europae.
2. Orationes varias Hungarorum, excerptas ex Lunigii orationibus procerum Europae.

Fascicul.XI. continentur:

1. Parschitii Comitatus regni Hungariae, Sclavoniae et Transsilvaniae geographice descripti.
2. Synchronismus pontificum Romanorum, archiepiscoporum Strigoniensium et palatinorum Hungariae.
3. Collectanea ad historiam revolutionum Hungariae ad saeculum XVII. et XVIII. pertinentia.
4. Varia acta diaetalia et manifesta Rakotziana, et alia scripta eo pertinentia.
5. Acta diaetalia anni 1645.
6. Manuscriptum ad historiam literariam Hungariae spectans.
7. Oratio Petri Pázmány Romae anno 1632. habita.

Fascicul.XII. continet diversi generis scripta, quae rebellionem Tökölianam illustrant.

Fascicul.XIII. continet varia diplomata.

Fascicul.XIV. continentur:

1. Oratio funebris in obitum Ladislai Bethlen hungarico idiomate typis edita in 4. Kolosvár 1718.

2. Igaz magyar népnek negyedik jajja és siralma.
3. Oratio in laudem patriae a Francisco Paczoth. 4. Wittembergae 1617. impressa.
4. Orationes, quas comes Emericus Thurzo Wittembergae 1616. officii caussa publice habuit. 4. impressa.
5. Kereskényi Panegyris luctuosa in obitum principis Francisci Rákóczy. 4. Cassoviae 1677. impressa.
6. Szikszow és Vadász között lett török pogány veszedelmének és magyar vitézlő keresztény férfiak győzelmének históriája ann. 1588.
7. Adami Trajani Beneschovini Bohemi saluberrimae thermae Pistinienses carmine elegiacae // delineatae an. 1642.
8. Joannis Osztrozith Oratio de Maiestate. 4. Wittemberg. 1616. impressa.
9. Oratio exequialis in obitum Georgii Thurzo 1617.
10. Oratio Nicolai Tököly de Stratagematibus.
11. Clenodium raptum, sed non ereptum in exequiis Pauli Osztrozith oratione comprehensum 1652 habita a Martino Tárnoczi.

Fascicul.XV. continentur Joannis Hnilitzeni terminus vitae fatalis non fatalis. 4. Wittemb. 1659. impress.

Fascicul.XVI. et XVII. desiderantur, in quibus continebatur diplomatarium ab ipso Mathia Belio in ordinem redactum, quod Aulicus Consiliarius et Bibliothecarius-Caesareus Vindobonensis Fran. Adamus Kollarius anno 1767. pro 200. flor. a Vidua emit.

Fascicul.XVIII. continentur manuscripta originalia sequentia:

1. Litterae Domini Comitis condam Georgii Turzo R. Hungariae Palatini super libertate introducendi confessionem Augustanam cum Ministro V.D. in Ecclesia Solnensi sub pendenti sigillo de an. 1616. in pergamena.
2. Litterae pro Poborianis in Comitatu Barsiensi sub pendenti sigillo. in pergamena.
3. Litterae pro Poborianis per Palatinum Hungariae elargitae. in pergamena.
4. Statutionales Donationis super possessione Nagy-Palugya in Comitatu Liptoviensi, et Chemhova in Arvensi Familiae Plathy sub pendenti sigillo cum annexis Paribus de ann. 1438. in Pergamena.

5. Donationales familiae Chabanka super Castro Hevesháza in pergamena sub pendenti sigillo a Stephano iuniore Rege Hungariae elargitae an. 1267. cum adnexa copia.
6. Inscriptionales Wladislai Regis Hungariae Georgiae Plathy super Capitaneatu civitatis Soproniensis cum appertinentiis, in pergamena sub pendenti sigillo de anno 1509.
7. Litterae confirmatoriae super possessione Nagy-Palugya Caroli Hung. Regis familiae Othmar elargitae an. 1324. in pergamena sub pendenti sigillo cum annexa copia. Sed sigillum est deperditum.
8. Armales familiae Cserody: in pergamena.
9. Donationales Alberti Regis familiae Plathy elargitae super possessionibus Nagy-Palugya, Alsó- et Felső-Kálnok, et Tzvek, praedio item Chemohova in Comitatu Liptoviensi et Arvensi habitis, in pergamena sub sigillo appresso cum acclusa copia.

NB. Quum originalia documenta Mathiae Belio dumtaxat ad usum concessa fuisse viderentur, Excellentissimus Archiepraesul ea familiis, quae se insinuaverint, restituenda recevit.

Fascicul. XIX. comprehendit sequentia privilegia regum et pontificum ad Archiepiscopatum Strigoniensem spectantia:

1. Confirmationales Mathiae regis Hungariae privilegiorum per Belam regem archiepiscopo Strigoniensi concessorum de anno 1467.
2. Transumptum privilegiorum Archiepiscopatui Strigoniensi per diversos reges collatorum et per Ferdinandum I. confirmatorum de an. 1542.
3. Transumptum privilegiorum per diversos reges Archiepiscopatui indultorum, et per Mathiam regem confirmatorum de an. 1465.
4. Transumptum Belae regis privilegii Archiepiscopatui Strigoniensi elargiti et per Carolum regem confirmati de anno 1310.
5. Decretum Ludovici regis decimas Urburarum et Piseti exsolutionem ad rationem archiepiscopi Strigoniensis praecipiens de an. 1517.
6. Litterae Joannis regis, quibus praecipit, ut ex Camera Bistricensi de omni metallo, et etiam de excrescentia lucri in argento et auro tam cuso, quam non cuso decimae, et Pisetum extradentur de anno 1529.

7. Litterae Belae regis super permutatione palatii Strigoniensis de anno 1249.
8. Litterae Belae regis super nova collatione palatii, seu media parte Castri Strigoniensis de anno 1256.
9. Privilegium Joannis regis Paulo de Varda super officio supremi cancellarii et personalis praesentiae elargitum de an. 1529.
10. Leopoldinum diploma super eo, quod archiepiscopus Strigoniensis sit primas Regni Hungariae, summus secretarius et cancellarius et personalis praesentiae regiae Maiestatis de anno 1681.
11. Confirmatio generalis omnium privilegiorum tam palatium, quam regalium Ecclesiae Strigoniensi concessorum.
12. Privilegium pontificum Archiepiscopatus Strigoniensi indultum, ut reges Hungariae semper per archiepiscopos Strigonienses coronentur de an. 1209.
13. Bulla Clementis pontificis abbati S. Martini et praeposito Albensis obedientiam et reverentiam archiepiscopo Strigoniensi exhibendam praecipiens.
14. Bulla Nicolai V. papae archiepiscopo Strigoniensi concedens, ut solus ex praelatis Hungariae, Partium, quae eidem adnexarum crucem ante se deferre possit, primumque locum, et vocem primam in rebus agendis post regem habeat de anno 1452.
15. Bulla Nicolai V. Romani pontificis archiepiscopo Strigoniensi primitialem et legatiam iam pridem habitam iurisdictionem confirmans de anno 1451.
16. Privilegium Caroli VI. imp. super titulo S.R.I. Principis archiepiscopis Strigoniensibus in perpetuum datum de anno 1714.
17. Privilegium Ludovici regis Archiepiscopatus Strigoniensi super eo: ut omnes possessiones suas archiepiscopi iure perpetuo possideant, etiam si super talibus possessionibus vigorosis instrumentis careant, neque ad producenda alia instrumenta in iudicio, vel extra illud adigi possint de anno 1369.
18. Privilegium Stephani regis Hung. in praediales nobiles refractarios palatino archiepiscopali eos condemnandi tribuens facultatem de anno 1272.
19. Ladislai regis diploma super exemptione populi Archiepiscopatus et Capituli a iurisdictione omnium iudicum de an. 1288.
20. Privilegium Alberti regis super cultura auri et argenti fodinarum in possessione archiepiscopali Bersen de anno 1439.

21. Litterae Capituli Budensis continentes litteras Be-lae regis super venditione castris Komárom per regi-nam Valhero factam de anno 1347.
22. Confirmationales Wladislai regis privilegiorum Ar-chiepiscopatus Strigoniensi per diversos reges con-cessorum de anno 1498.
23. Confirmationales Leonis papae privilegiorum Archi-episcopatus Strigoniensi per tres praedecessores suos pontifices, utpote: Bonifacium papam VIII., Ni-colaum V. et Pium II. concessorum de anno 1513.
24. Privilegium Mathiae regis Archiepiscopatus Strigo-niensi concessorum, ut in nullo iuridico, aut alio casu iuramentum deponere teneatur de anno 1466.

Fascicul. XX. Comprehenduntur litterae variae:

1. Monumentum plebaniam Nagy-Szólós et Ugotsa concer-nens.
2. Indulgentiae quoad eligendum confessarium de anno 1433.
3. Passuales Martino Zili per Christophorum Bathori datae anno 1576.
4. Protectionales Ludovici regis autographae de an. 1344.
5. Francisci de Barcza missiles Nicolao Pataky scrip-tae de anno 1582.
6. Missiles Andreae Kapi sonantes de anno 1575.
7. Expeditorium super depositione iuramenti in ori-ginali de anno 1342.
8. Litterae domini Comitis Thomae de Nádasd iudicis Curiae de anno 1551.
9. Litterae domini Comitis Philippi Tauernici de an. 1331.//
10. Litterae eiusdem de an. 1431.//.
11. Litterae universitatis Incluti Comitatus de Saáros de an. 1616.
12. Litterae Emerici Mosdosy domino Ladislao Csapi scriptae de an. 1615.
13. Litterae Mathiae regis propria manu scriptae de an. 1478.
14. Tres litterae antiquae de an. 1449.
15. Passio pro addiscendo stylo duntaxat idonea coram iurato notario capituli facta de an. 1438.
16. Diploma familiae Veér in copia.

17. Diploma et genéalogia familiae Teleky copia.
18. Diploma Rudolphi II. impp., quo comiti Nicolao Pálfi, omnibusque filiis et duobus nepotibus supremi comitis in Comitatu Posoniensi iure perpetuo honorem tribuit.
19. Monumentum Torontaliensis Comitatus.
20. Manuscriptum aliquod Wladislai regis Polon. et Hung.

Fascicul. XXI. continentur:

1. Collectanea quaedam curiosa ad res Hung. illustrandas pertinentia. in fol.
2. Insignia Bucelliana.
3. Vita Christophori Lackneri Mss.
4. Epistolae regum Hungariae ad varios scriptae.
5. Epistolae Andreae Dudithii Mss.
6. Thomae Jordani de aquis medicatis Moraviae, 8. impress.
7. Acta negotium religionis concernentia.

Fascicul. XXII. continet:

1. Collectanea rerum Hungaricarum.
2. Delineatio familiarum illustrium, quae olim ex se Transsilvaniae Principatui mancipavere principes.
3. Disquisitio historica de iudicio candentis ferri.
4. Collectanea ad historiam Hungariae.
5. Scripta de admirandis Hungariae aquis.
6. Mathiae Belii Grammatica hungarice, Bohemice et Latine vertenda.
7. Genealogia familiae Thurzo, Iezernitzky et aliorum.
8. De vetere litteratura Hunno-Scythica Scheuon.

Fascicul. XXIII. Fasciculus indigestus continens in se varia copiata privilegia et diplomata regum Hungariae.

Fascicul. XXIV. involuta sunt:

1. Typis vulgatae germanice complures capitulationes, circularia item regia.
2. Passuales Godofridi Bél.
3. Declaratio Mathiae Bél ad Inclutam Universitatem Comitatus Posoniensis facta.
4. Versus funebrales in exequiis D. Andreae Török Incluti Comitatus Neogradiensis Ordinarii vicecomitis e typo descripti.

5. Dissertatio de natura et indole artis Heraldicae e typo descriptae.
6. Observationes philologicae.
7. Oratio panegyrica, dum Carolus VI. imp. regali Hungariae purpura anno 1713. ornatus fuisset, habita, ex typo descripta.
8. Oratio ad excelsos proceres Regni Hungariae dicta de navigatione fluviorum, novisque quibusdam machinis pro artium omnium, ut et commerciorum et culturae terrae utilitate instituendis. 4.Mss.
9. Daniel Hajnoczius in mss.
10. Lamenta et soteria Hungarica.
11. Extractus verus, quo candide demonstratur accatholicorum praedicatorum e Regno Hungariae proscriptio.
12. Narratio historica de primatis sacerdotii quinquagenalis e typo descripta.

Hucusque fasciculi manuscriptorum Belianorum. Feruntur praeter XVI. et XVII., qui celeberrimo Kollárió cessi sunt, adhuc X. deesse, quos mihi nunquam videre licuit. Hinc vehementer addubito, eos pulpitis Bibliothecae Hungaricae Josepho Batthyanianae impositos esse. Suspikor illis involuta fuisse instrumenta litteralia diversarum familiarum autographa, quae postea excellentissimus praesul reddiderit, vel vero ad Archivum Ecclesiae Cathedralis Metropolitanae Colocensis, aut Collegiatae Ecclesiae Poseniensis imposuerit. Sed, quia de his nihil certi dicere habeo, transeo ad illos codices manuscriptos, quibus theca superducta est, quive locum in bibliotheca dignum occupant.

§.V. Varia manuscripta compacta aequae ex Collectione Beliana

Itaque eo, quo stant, ordine in pulpito, sive Armario sub Litt. E notantur:

1. Collectanea quaedam curiosa Hungariae. fol.
2. Insignia Bucelliana. fol.
3. Epistolae regum Hungariae ad varios scriptae. fol.
4. Descriptio regum Hungariae a S. Stephano rege usque Wladislaum II. fol.
5. Diversae litterae regnicolarum ad diversos reges et Romanum pontificem an. 1618. et 1619. expeditae.fol.

7. Schedion de versionibus Hungaricis Bibliorum. fol.
8. Catalogus mapparum Regni Hungariae. fol.
9. Commentariolus super capella S. Ladislai regis Hungariae Posenii in archiepiscopali curia. fol.
10. Manuscripta ad historiam ecclesiasticam Hungariae pertinentia. fol.
11. Auctorum allegata, qui de statu Regni Hungariae et Transsilvaniae naturali, historico tam civili, quam ecclesiastico, politico, geographico etc. in scriptis suis mentionem aliquam faciunt. fol.
12. Expedienda per excelsam cancellariam regiam Hungarico-aulicam ad conclusionem excelsae deputationis habitae sub diaeta anni 1698. fol.
13. Acta diaetae anni 1708. fol.
14. Index rerum Hungaricarum. fol.
15. Paria statutorialium L.B. Joannis Georgii ab Harruckern in bonis Comitatu Csongradiensi, Békésiensi et Zarandiensi ingremiatis obtentorum a Carolo VI. imp. fol.
16. Acta et gesta temporibus Solymani imperatoris Turcarum in Hungaria. fol.
17. Descriptio rerum gestarum in Hungaria carminice. fol.
18. Beschreibung des wundersamen Zipser Schnee-Gebürges, welches der Länge nach gleichsam mitten in ungarischen gränzen stehet, und mit dem Land Polen gränzet. fol.
19. Genealogia Familiae de Forgách. fol.
20. Naldi Naldii Florentini Epistolae de laudibus Aug. Bibliothecae Budensis ad Mathiam Corvinum. 4.
21. Orationes duae funebres et carmina de vita et obitu Gabrielis Prényi. 4.
22. Descriptio rerum gestarum in Hungaria. 4.
23. Excerpta ex variis scriptoribus historicis, geographicis rerum Hungaricarum. 4.
24. Acta et gesta temporibus principis Francisci Rákotzi ab anno 1703. usque 1712. fol.
25. Index omnium, quae in Hungariae mappa novissimae edita reperiuntur, locorum, fluviorum, montium etc. ordine alphabetico. 4.
26. Vera deductio executionis et processus trium laesae Maiestatis reorum comitum Nádasdi, Zrini et Frangepani. 4.

27. Landtags propositiones Mariae Theresiae apostolisch. Königin ddo 18. Septemb. 1748.
28. Gundlingii Tractatus politicus de Hungaria. 4.
29. Szörényi Praerogativae cleri Hungariae. 4.
30. Bruynnii Henr. Veritas et innocentia protestantium in Hungaria. Viennae 1675. demonstrata. 4.
- 30.31.32. Repraesentationes variae in diversis negotiis ad suam Maiestatem, cancellariam aulicam, consilium locumententiale a comitibus, regiis civitatibus, capitulis, episcopis datae, fol. Tom.III.
33. Cynosura juris Hungarici. Mss. saeculi XVI. 12.
34. Tractatus politicus de recte instruendo Urbario. 4.
35. Historia politica Hungariae. 4.
36. Styli curiales et leges Transsilvaniae. Mss.saeculi XVII. 4.
37. Hegy-allyai és jó bort termő földnek törvényes folyási. 4.
38. Apologia ministrorum evangelicorum Hungariae opposita iudicis tribunalis Posoniensis 1677. 4.
39. -
40. Bethlen Nic. Epistola ad ministros exules ex Hungaria tam Helveticae quam Augustanae confessionis.4.
41. Schurzfleisch Conrad. Disputationes et tractatus historici de rebus Hungarico Transilvanicis. 4.
42. Mathiae Corvini et Vladislai II. regum mandata, litterae, tractatus, privilegia, aliaque ad historiam Hungariae pertinentia. fol.
43. Kolinovics Gabr. Historia revolutionum Hungariae ad ann. 1711. idemque pacificationis. fol.
44. Eiusdem Res Hungariae ab anno 1701. usque 1720. inclusive. fol.
45. Decretum Regni Hungariae per juris-consultos Ferdinando imperatori praesentatum. fol.
46. Acta concursualia anni 1737. fol.
47. Manuscripta Marcellevichiana. fol.
48. Protocolum instantiarum Helvet. et Aug. Conf. addictorum in Hung. civium. fol.
49. Collectio variorum manuscriptorum statum Regni Hungariae etc. tangentium. fol.
50. Rákoczy második Ferencznek históriája. fol.

51. Revolutiones Hungariae de anno 1693. fol. hungarice.
52. Kemény Jánosnak erdélyi fejedelemnek históriája. fol.
53. Collectio variorum actorum Francisco-Rakoczianorum. fol.
54. Bethlen Gábornak históriája. fol.
- 55.56.57. Schmeiczellii Martin. Opera historico-Hungarico-Transsilvanica. fol.
58. Bethlen Nic. Columba Noae cum ramo olivae. 4.
59. Kurze Erzählung der Religions-Geschichte in Ungarn. 4.
60. Verfassung der Ursachen des gegenwärtigen hungarischen Krieges. 4.
61. Copia decisionis super problemate controverso ad instantiam Exulum Hungaricorum. 4.
62. Manutorum Io. Petr. et Paul. Descriptio Transsilvaniae. Romae, 1596. ex typo descripta. 4.
63. Acta commissionis neo-aquisticae. fol.
64. Mantissa ad res Transsilvaniae initio saeculi XVII. gestas. fol.
65. Rezikii Theatrum Eperiessense. 4.

Atque haec est series manuscriptorum, quorum Mathias Belius partim ipse est autor, partim, quae nunc in Bibliotheca Josepho-Batthyana eruditorum conatibus deserviunt. Selectissimae huic collectioni augendae excellentissimus Archi-Praesul nullis prosus parci sumptibus, sed undeunde ei manuscripta adferantur, quae res patriae illustrandas pertinent, continuo ea pro congenita sibi munificentia redimit. Talia quippe sunt, quae ipse anno superiore connotandi fortunam nactus sum, quorumve elenchum huc subiecturus, puto, me historiophilis patriae rem haud plane ingratam facturum.

/A VI.§. a Batthyány érsek által gyűjtött egyéb kéziratok
78 tételét sorolja fel, majd az alábbiakkal zárja ismertetését Miller: /

Quae vero post meum ex Aula discessum procurata sint, ignoro. Interim, si vel hanc manuscriptorum seriem cum bona Excellentissimi, ac Reverendissimi Possessoris venia typis annunciare liceret, iam permagna accessio futura esset modernis rerum domesticarum scriptoribus ad augendas doctas suas elucubrationes. Intellecturi quippe essent locum, in quo subsidia quaerere possint. Caeteroquin adhuc difficilis est ad privata familiarum archiva accessus, paucosque inveneris, qui vetustiores codices prompti communicare velint. Cuius fortasse consilii vel metum

prodendorum iurium possessionariorum, vel aliam specialem dif-
fidentiae causam dixerim. Felix profecto Celeberrimus Belius
fuerat, quod tantos litterarios thesauros congregari potuerit.
Utetur iis docta posteritas Hungara, cuius causa, si sperare
fas est, magna immortalis Batthyanii mens eos olim publici
iuris faciet, mihi, eosdem praevie rerum patriarum studiosis
iudicasse, interea suffecerit.

Vindobonae, XV. Novembr. Ann. MDCCXXV.

M. x x

M U T A T Ó

Azon személynevek szerepelnek álló nagybetűkkel, amelyek esetében a szóban forgó személy közreműködése kimeríti a szerzőség fokát. Ha a név mellett külön minősítés nem szerepel, akkor érintettként fordul elő.

A földrajzi nevek aláhúzással vannak kiemelve. Csak azon földrajzi nevek kerültek be a mutatóba, ahol a tétel érdemleges adatot tartalmaz. Tehát pl. a levélírás helye nem. A vármegyeleírásokban szereplő, a szóban forgó vármegye részeit, városait szintén mellőzi a mutató.

A mutatóban előfordulnak olyan nevek is, amelyek az egyes tételek leírásában csak méltóság-megjelöléssel szerepelnek. Ilyenkor a név után többnyire ott áll a leírásban előforduló megjelölés. A mutatóból hiányzó személynevek: szerző /322/p.152/ - levélíró /106/p.152/ - címzett /106/p.139, 383-389/ - érintett /386/. Hiányzó helynevek: 100, 615/60, 619.

A mutató csak a leírt kéziratokra terjed ki, nem tartalmazza a bevezető tanulmány és a függelékek névanyagát.

Bél Mátyás neve alatt művei az alábbi tematikus csoportosításban állnak:

- Magyarország és a magyarok története a honfoglalás előtt
- Vármegyeleírások /Hungaria Nova/
- A vármegyeleírások előzményei, hivatalos iratok
- Magyarország gazdasági élete, földrajza, szőlőkultúrája, fürdői, gyógyvizei
- Magyarország történelme; egyháztörténet, családtörténet
- Res litteraria, nyelvészet, néprajz
- Iskolatörténet, jegyzetek, természettudományok, cenzúra
- Szomszéd országok leírása

--

A, Á - B - C, CS - D - E, É - F - G, GY - H - I - J - K - L, LY -
 M - N, NY - O - Ö - P - Q - R - S, SZ - T, TY - U - Ü - V - W -
 X - Y - Z, ZS

- Abaújvár vm. /Abovská stolica/ - 37
 - - leírása - 176,177
 Achel, Nicolaus /?/ /címezett/ - 106/p.137
 Achmed, I., török szultán - 615/53
 Achmed, Suliman - 391
 ADAMI, Carolus /emlékkönyvbejegyző/ - 649/141
 ADÁMI Pál /szerző/ - 247
Adámos /Adâmus - R/ - 88
 Adamus /Polonus/ /1259/ - 141
 adatgyűjtés, jegyzetek - 301, 302, 616, 627
 adományok jegyzéke - 162
 adományozási formula /16.sz./ - 106/p. 91
 adóügy - 32, 34, 36, 85, 469, 470
 - - 1. még: katonák elszállásolása
 Adrianopolis l. Drinápoly
 Aeneas Sylvius l. Piccolomini
 agenda, szlovák ev. egyházé - 546
 alapítványok, Széchényi György érsekéi - 475
 Alba Iulia l. Gyulafehérvár
 Alba Regia l. Székesfehérvár
 Albert király [= János Albert herceg/ privilégiuma /1491/ - 134
 ALBERTI, Leon Battista /szerző/ - 106/p. 186
 ALBINUS, Petrus /szerző/ - 334/pp.47.856.919
 ALBRECHT, Conradus Adolphus ab /emlékkönyvbejegyző/ - 649/40
 album amicorum l. emlékkönyv
 Áldási Pál /respondens, 1732/ - 544
 ALI basa /levélíró/ - 84
 - - /érintett/ - 85
 állatvilág l. a földrajzi neveknél, leírások címszó alatt
Almás /Spišský Jablonov - Cs/ - 105
Alsó-Esztergály /Dolné Strháre - Cs/ - 544
Alsókosztolány /Dolný Kostolany - Cs/ - 153
 AMALIA császárné /levélíró, 1711/ - 466
 AMOFFAN, Nicolaus /szerző/ - 106/p.165

- Andaházi János /címzett/ - 628
 ANDRÁS, II., magyar király /oklevélkiadó/ - 149
 ANDRÁS, III., magyar király /oklevélkiadó/ - 146
 Andrásy János /1698/ - 383
 Andrásy Péter generális /1703/ - 39
 Andreas comes /1274/ - 145
 Andreas, suffraganeus Primislensis /címzett, 1697/ - 585
Anglia - 385, 421, 426
 ANNA, angol királynő /okirat/ - 72, 422
 - - /levélíró/ - 427
 - - /érintett/ - 425
 Anna királyné /Jagelló/ - 615/20
 apácák, Óbudán /1406/ - 477
 Apaffy /Apafi/ család genealógiája - 40
 Apafi Mihály erdélyi fejedelem /címzett/ - 87?
 - - /érintett/ - 104/p.604, 112
 APFALTER, Josephus /szerző/ - 653/f.23'
 APPOLT, Christophorus Fridericus de /emlékkönyvbejegyző/ -
 649/87
 APPONYI Pál /levélíró, 1621/ - 369
 arab-magyar szóegyezések - 172
Arad vm leírása - 181, 182, /megjegyzések:/ 630/f.32, 653/f.21
Aranvosmarót /Zlaté Moravce - Cs/ - 188
 ARENTHEUS, Johannes /emlékkönyvbejegyző/ - 649/124
 ária - 646/f.76
 ARNOLD, Christoph /levélíró/ - 345/51-57
 ARNOLDUS Vesaliensis, Haldrenius /levélíró/ - 106/p.148
Árva vm /Oravská stolica - Cs/ - 652/f.151
 - - leírása - 183, 184, /megjegyzések:/ 265, 653/ff.11'.24
 - - nemes családai - 262, 263
 ASZALAY, Ferenc /szerző/ - 7
 - - /levélíró/ - 7
 Attila, hún vezér - 615/18
 Augustus, római császár - 54
Ausztria - 104/p.476, 108

Ausztria vallásügy, evang. 595/p.59, 599-600

- - - rendek - 615/46.48.61.62

AXEN, Petrus /levélíró/ - 345/52-54

azalusok - 326

-

Bács-Bodrog vm leírása - 185, /megjegyzések:/ 653/f.16',
/revízió:/ 185

BÁCSMEGYEI Pál /emlékkönyvbejegyző/ - 649/39

Bagossi László - 235

Bahil György /levélíró/ - 347

Baia Mare l. Nagybánya

BAJAZET, II., török szultán /levélíró és címzett/ - 106/p.68

Bajezid l. Bajazet

Bakics Mihály /címzett/ - 328

Bakoss Kelemen /címzett/ - 628

Balásffy Tamás /címzett, 1618/ - 108

Balassa család genealógiája - 618/p.245

Balassa Ferenc /életrajza/ - 643/I/f.5.

BALBUS, Hieronymus /levélíró, 1517/ - 106/pp.124.137.138.139.142

- - /érintett/ - 106/p.133

Balneator, Joannes /érintett, 1639/ - 549/f.104

Bán /Bánovce - Cs/ - 652/f.86

Bánffy Miklós /15.sz./ - 106/p.66

BANGERTUS, Heinricus /levélíró/ - 345/104

Bánovce l. Bán

Banská Bystrica l. Besztercebánya

Banská Štiavnica l. Selmecebánya

bányászat Magyarországon - 619

BAPTISTA, Janus /emlékkönyvbejegyző/ - 649/3

Baranya vm leírása - 186, /megjegyzések:/ 653/f.26'

Barchaeus, Hermann - 524

Barcsay család genealógiája - 51

Barcsay Ákos erdélyi fejedelem /levélíró/ - 48

- - /címzett/ - 47

- Bardejov l. Bártfa
 Bark, Kylianus l. Kylianus
Bars vm /Tekovska stolica - Cs/ - 29, 34/7
 - - /leírása/ - 187, 188, 266 /megjegyzések:/ 266, /re-
 vízió:/ 188, /mutató:/ 302
Bártfa /Bardejov - Cs/ - 23, 24, 513, 521, 595/pp.32.51
 Barth, Joannes Conradus - 586
 BARTSCH, Johannes Thomas /emlékkönyvbejegyző/ - 649/84
 Bassewitz, Adolphus Fridericus de /címzett/ - 348
 BASSLICH Bonaventura /szerző/ - 653/f.16'
 Basthy család - 618/p.109
 Batavia l. Hollandia
 BATIZI /Batizius/ Miklós /szerző/ - 334/p.47
 Báthori /Báthory/ család genealógiája - 40
 Báthori András kardinális /címzett/ - 615/9
 Báthori Gábor erdélyi fejedelem - 104/p.420
 BÁTHORI István erdélyi fejedelem és lengyel király /levélíró/
 - 104/p.662
 - - /címzett/ - 107
 - - /érintett/ - 615/1.2
 Báthori István, ecsedi, országbíró /végrendelete/ - 104/p.600
 Báthori Miklós váci püspök /címzett/ - 2
 Báthori Zsigmond erdélyi fejedelem /levélíró/ - 615/29
 - - /címzett/ - 104/p.666, 615/11
 - - /érintett/ - 44, 104/p.633, 615/27
 BÁTHORI Zsófia /edictuma/ - 591
 Batthyány József érsek - 311, 642/f.37
 Batthyány Lajos /felterjesztése/ - 311
 - - /címzett/ - 628
 Baumgarten, Sigmund Jacob /címzett/ - 628
 Bavarus, Hieronymus - 549/f.91
Bazin /Pezinok - Cs/ - 595/p.40
 BECK, Caspar Achatius /szerző/ - 643/II/f.140
 BECKHOFF, Waltherus /emlékkönyvbejegyző/ - 649/157
Bécs /Wien - A/ ostroma /1529/ - 334/p.902

BEER János Sámuel /emlékkönyvbejegyző/ - 649/158
békekötések, béketárgyalások, /1538/- 104/p.382, 106/p.84,
615/19

- - /1606/- 104/p.400, 615/32-56
- - /1622/- 615/65
- - /1631/- 615/76
- - /1642/- 615/p.335
- - /1645/- 615/75.78
- - /1656/- 68
- - /1663/- 62
- - /1699/- 322
- - /1705-1711/- 423, 428, 429, 449, 452, 652/f.81
- - /1725/- 75

Békés vm leírása - 189, 190, 630/f.1./megjegyzések:/ 630/ff.1.32

Bél Gottfried /útlevele/ - 344

BÉL János Teofil /levélíró/ - 628

BÉL Károly András /szerző/ - 627

- - /javításai, kiegészítései atyja műveiben/ 622/f.15,
623, 625, 626
- - /címezett/ - 628

BÉL Máttyás /szerző/ Az aláhúzott számok autográf kéziratot
jeleznek

- **Magyarország és a magyarok története a honfoglalás előtt.**
- - Dacia ante Augustum - 54, /jav.:/ 55
- - De Gethis et Dacis - 298/f.17
- - De Gothis - 647/f.17
- - Fragmenta de Scythis, Hunnis etc. - 298
- - Hungariae antiquae periodus Hunniaca - 625, /jav.:/ 625
- - De primo Hunnorum in Europam adventu - 299, /jav.:/299
- - De Hunnorum rebus post mortem Attilae - 300
- - De Pannonia - 647/f.37, /jav.:/ 326
- - Hungariae antiquae periodus Scythica - 626, /jav.:/ 626?
- - De rebus Scytharum - 307/p.61
- - Adversaria de Slavonia - 27

BÉL Mátyás /szerző/

- Vármegyeleírások /Hungaria Nova/ - L. még az egyes vármegyék neve alatt is.
- - Designatio comitatum Hungariae et horum processuum - 304, /jav.:/ 297
- - Descriptio Comitatus Abaujvariensis - 177, /jav.:/ 176
- - Descriptio Comitatus Albaregalensis - 178, 179, 180, 630/f.150, /jav.:/ 630/f.148
- - Descriptio Comitatus Aradiensis - 181, /jav.:/ 182
- - Descriptio Comitatus Bácsiensis et Bodrogiensis - 185
- - Descriptio Comitatus Baranyiensis - 186
- - Descriptio Comitatus Barsiensis - 187, /jav.:/ 188, 266
- - Descriptio Comitatus Békésiensis - 189, 190, /jav.:/ 630/f.1
- - Descriptio Comitatus Bihariensis - 191, 641/f.1, /jav.:/ 641/f.1
- - Descriptio Comitatus Borsodiensis - 192, 193, 268
- - Descriptio oppidi Botza - 291
- - Descriptio montis Carpati - 296?
- - Descriptio Comitatus Castriferrei - 194
- - Descriptio Districtus Cumanorum et Jazygorum - 320?
- - Descriptio Comitatus Csanádiensis - 196, /jav.:/ 196
- - Descriptio Comitatus Csongrádiensis - 197, /jav.:/ 198
- - Descriptio Comitatus Hevesiensis - 200, /jav.:/ 200
- - Descriptio Comitatus Jauriensis - 204, 205
- - Descriptio Comitatus Komáromiensis - 250, 261, /jav.:/ 261
- - Descriptio Districtus Kőváriensis - 206, 207, 274, 321, /jav.:/ 206, 207
- - Descriptio Comitatus Krasznensis - 208, 641/f.55
- - Descriptio Comitatus Máramarosiensis - 210, 212, 641/f.64, /jav.:/ 212
- - Descriptio Comitatus Mosoniensis - 213, 214, 215, /jav.:/ 213, 214, 215
- - Descriptio civitatis Nagybánya - /jav.:/ 281
- - Descriptio Comitatus Neográdiensis - /jav.:/ 631
- - Descriptio Comitatus Nyitriensis - 217, /jav.:/ 217, 218
- - Descriptio Comitatus Pesth, Pilis et Solth - 219, /jav.:/ 219

BÉL Mátyás /szerző/

- - Descriptio civitatis Ruszt - 229, /jav.:/ 280
- - Descriptio Comitatus Sárosiensis - 220, 221, /jav.:/ 220
- - Descriptio Comitatus Soproniensis - 222, 223, 646, /jav.:/
222, 223, 224, 225, 227
- - Descriptio Comitatus Szabolcsensis - 638, /jav.:/ 232
233, 638
- - Descriptio Comitatus Szolnok Mediocris - 641/f.50, /jav.:/
236, 237
- - Descriptio Comitatus Temesiensis - 239, /jav.:/ 238, 239
240
- - Descriptio Banatus Temesiensis - 283
- - Descriptio Comitatus Thuroczensis - 287, /jav.:/ 241, 242
- - Descriptio Comitatus Tolnensis - 288, /jav.:/ 288,
630/f.152
- - Descriptio Comitatus Tornensis - 245
- - Descriptio Comitatus Trenchiniensis - 247, 289, /jav.:/
248, 249
- - Descriptio Comitatus Ugocsensis - 250, 630/ff.23.92,
640, /jav.:/ 630/f.92, 640
- - Descriptio Comitatus Unghváriensis - 251, /jav.:/ 252
- - Descriptio Comitatus Veszprimiensis - 254, 630/f.36,
/jav.:/ 630/r.36
- - Descriptio Comitatus Zarándiensis - 255, 256
- - Descriptio Comitatus Zempliniensis - 257
- - Descriptio Comitatus Zoliensis - 258, 292, /jav.:/ 258
- - Transilvaniae notitia - 643/III/f.1.

- A vármegyeleírások előzményei, hivatalos iratok
- - Collectanea ad Notitiam ... - 301/I-V
- - ad Descriptionem Christophori Parschitii ... /jav.:/ - 322
- - ad Prodromum Davidis Fröhlich /jav.:/ - 42
- - kérvények, felterjesztések, rendelkezések a Notitia ügyé-
ben - 311, 347/ff.60.61.66.69.71.77
- - beszédei a császár előtt - 628, 634, 635

BÉL Mátyás /szerző/

- Magyarország gazdasági élete, földrajza, szőlőkultúrája, fürdői, gyógyvizei
- - De publica oeconomia - 622/f.6
- - Dominiorum Archiepiscopatus Strigoniensis succinta descriptio - 308a
- - Proiect wie das Berg Wercke zu Schemnitz zu beschreiben... - 298
- - Historia vinearum Hungariae Inferioris - 163, 642/f.50
- - De vineis et vino Hungarico - /jav.:/ 620/f.6
- - De vino Miskolcziensi - /jav.:/ 620/f.34
- - De vino et vineis Budensibus - 642/f.54, /jav.:/ 620/f.101
- - De vineis et vinis Sempronensibus - 642/f.2. /jav.:/ 642/ff.2.33.44
- - De re rustica Hungarorum - 168, 622, 629, 633, /jav.:/ 622/f.15, 629
- - De fluviis Hungariae - 621, /jav.:/ 621
- - De admirandis Hungariae aquis - 167, /jav.:/ 167
- - De thermis Ribariensibus - 164, 167
- - De thermis Vihmensibus - 167
- - De thermis Szklenensibus - 167
- - De thermis Trentsiniensibus - 637/f.31, /jav.:/ 637/f.1

- Magyarország történelme; egyháztörténet, családtörténet
- - Adparatus ad historiam Hungariae - 334, 642/f.36
- - Annales evangelicorum Hungariae diplomatici - /jav.:/ 652/f.99
- - Adparatus ad historiam criticam ducum et regum Hungariae - 616
- - De Archiepiscopatu Strigoniensi - 637a
- - Catalogus praefectorum et consiliorum Camerae Hungariae - 6
- - Collectanea historica ... de Sigismundo Báthori - 44
- - Collectanea pro historia religionis evang. in Hungaria - 652
- - Compendium rerum Hungaricarum eique annexarum provinciarum - 315

BÉL Mátyás /szerző/

- - Conceptus ad sententiam "Satius esse ut haeretici gladio
coerceantur" - 636
- - Contra Köhlerum de Maria regina Hungariae - 3
- - De familia Illésházy - 248
- - Diplomatarium Hungariae - 618
- - Genealogia principum Transilvaniae - /jav.:/ 40, 51
- - Historia succincta regum Hungariae in tabellis - 306,
307, /jav.:/ 307
- - Index alphabeticus ex Decadibus Bonfinii - 308
- - Pompa funebris imperio ... Pasquillus - 363?
- - ad opus Rerum gestarum Joannis Zermegh - 329
- - Relation was wegen des so genannten Pietismi ... 562?, 564?
- - Synchronismus pontificum, archiepiscoporum Strigonien-
sium, regum et palatinorum Hungariae - 303
- - Status ecclesiarum protestantium in Hungaria et Trans-
silvania - 652/f.103
- - Versio Germanica precum Jubilaei /1718/ - 543
- - Dedicaciones et praefationes diversae - 42, 312, 313,
314, 628/f.32

- Res litteraria, nyelvészet, néprajz
- - Annotationes biographicae - 643/I/f.5
- - Dissertatio de peregrinitate linguae Hungaricae in
Europa - 173
- - Dissertatio de vetere litteratura Hunno-Scythica - 170
- - ad epistolam de laudibus Bibliothecae Corvinae Naldi
Waldii - 335
- - Etymologicum Hungaricum - 172
- - De excellentia linguae Sclavonicae - 175
- - Grammatica Hungaro-Latina - 228, 337, /jav.:/ 337
- - Grammatica Slavonica - 1752, 337
- - Hungari et Transilvani aliquot ... celebres - 339
- - Oratio dominica ... ex Hungarica in Latinum versa - 174
- - De re vestiaria et moribus Hungarorum - 623, /jav.:/ 623
- - De versionibus Bibliorum Hungaricis - 171, 329, /jav.:/
171
- - Annotatio ex Lambecio de Jano Pannonio - 307/p.67

BÉL Mátyás /szerző/

- Iskola-történet, jegyzetek, természettudományok, cenzúra
- - Antiquitates Romanae - 644
- - De auro vegetabili Tokaiensi - 298/f.31
- - De eloquentia - 643/III/f.76, 650, 651? /jav.:/ 650, 651?
- - De actione recta scribendi et orationis - 647/f.225
- - Dictio de ebrietate - 357?
- - Flos medicinae - 654
- - De historia philosophica - 643/III/f.76
- - Miscellanea scientifica - 643
- - Opera theologica - 643/II
- - De schola instauranda meditationes - 545
- - De servitute Hungarica - 12
- - Scripta chemica - 645
- - **Observationes circa censuram libelli Nucleus precum et orationum - 169a**

- **Szomszéd országok leírása**
- - De Bosnia - 643/III/f.48
- - De Croatia - 647/ff.9.165, /jav.:/ 647/f.9
- - De Dalmatia - 647/ff.9.127.141, /jav.:/ 647/f.9
- - De Illyria - 647/ff.1.9.185.210, 648, /jav.:/ 647/f.9
- - De Moesia - 647/ff.29.37
- - De Norico - 637/f.37.117
- - De Russia - 647/f.185
- - De Servia - 647/ff.153.159

- - /fordító/ - 42
- - /levélíró/ - 347, 628
- - /címezett/ - 347, 628, 7, 30, 139, 176, 209, 301/II, 624/f.1, 643/III/f.160, 650
- - /emlékkönyve/ - 649
- - /apróbb megjegyzései/ - 51, 63, 104, 152, 305, 325, 353, 367, 488, 615/18, 617/f.234, 618/ff.11.41.285. 325.640.644.648.652.656.668.791.903

- BÉL Mátyás /másoló/ - 13, 18, 66?, 67?, 80, 104/pp.452.476.
662, 264?, 350, 356, 360?, 367, 368, 370,
371, 458, 460, 485?, 487?, 493-498, 509,
516, 525, 536?, 565, 570, 582, 595, 618/pp.
11.41.127.153.325.357.640.648.652.668,
622/f.1, 643, 652/ff.85.86.141
- - /kivonat műveiből/ - 632
  - - /a Notitia kiadásáról, kiegészítéséről/ - 310, 347/f.79,
642/f.35
  - - /mutató a Notitia kiadott köteteihez/ - 302
  - - /kéziratairól/ - 560, 615-618, 642/f.37
  - - /küldemények számára/
    - Árva vm - 262-264
    - Bars vm - 188
    - Besztercebánya - 293, 294
    - Buchholtz György - 277
    - Budai László - 630/f.116
    - Burius Dániel - 301
    - Dobai Székely Sámuel - 32, 139, 141, 147, 148, 257, 276, 332,
335, 472, 583, 617/p.245, 618/pp.791.
967?, 638
    - Feketepatak /Torna vm/ - 284
    - Győr vm - 639
    - Kővár kerület - 272
    - Lőcse - 279
    - Máramaros vm - 211
    - Matolai János - 624/f.57
    - Nagybánya járás - 282
    - Nógrád vm - 218, 631
    - Nyitra vm - 275
    - Pálóczi Horváth Ádám - 252
    - Perliczi János Dániel - 631
    - Potoczky Kristóf - 176
    - Revitzky József Ferenc - 177
    - Sáros vm - 220, 276
    - Selmecbánya - 267?
    - Sopron vm - 228
    - Stadaucker - 198

BÉL Mátyás /küldemények számára/

- - Szabolcs vm - 638
- - Szepes vm - 277, 278
- - Szole/?/, Franciscus - 645
- - Teleky Mihály - 273
- - Tomka-Szászky János - 639
- - Torna vm - 245
- - Túróc vm - 285, 286
- - Ugocsa vm - 630/f.116
- - Ungvár vm - 252
- - Vas vm - 270
- - Zemplén vm - 257

Bél Mátyásné - 615, 642

BÉLA, IV. magyar király /oklevélkiadó/ - 124, 139-142, 618/p.285

Bélavár /Belioarã - R/ - 269

Belgium - 421, 425

Belgrád 1. Nándorfehérvár

Belioarã 1. Bélavár

Bellus /Belusã - Cs/ - 247

Bencsik József - 318, 319

BENCZUR József - 316

Beniczky László /útlevele, 1708/ - 403

- - /megbízása/ - 404

BENNEWITZ, Godofredus /emlékkönyvbejegyző/ - 649/163

Benzony, Johannes Antonius de /címezett/ - 628

Beograd 1. Nándorfehérvár

Bereg vm /Beregská stolica/ - 37

- - leírása - 317, 318, 319

BERCSÉNYI Miklós /hivatalos iratok/ - 392, 393, 398

- - /érintett/ - 420, 456, 499

BERÉNYI Zsigmond /emlékkönyvbejegyző/ - 649/116

BERGER, Johannes Vitus /levélíró/ - 345/107

Berlin - 350

- - , Királyi Tudós Társaság - 173

- Bernát /Bernhardus/, Szent - 636
 BERNSTORFF, Andreas L.B. de /emlékkönyvbejegyző/ - 649/18
 BERNSTORFF, Johannes L.B. de /emlékkönyvbejegyző/ - 649/19
 Berő Mihály /1344/ - 472
 BERTHÓTHY Ferenc /levélíró/ - 455
 BERTRAMOLL /Bertramus/, B. /levélíró/ - 345/2.11-13.58-61.67
 - - /címzett/ - 345/62
 BESNECKER, Adamus Josephus /emlékkönyvbejegyző/ - 649/49
 BESNERUS, Salomon /szerző/ - 334/p.47
 beszéd, szónoki, követeké /15.sz./ - 105
 - - /16.sz./ - 104/p.633, 106/pp.1.17.25, 615/1.7.28
 - - /17.sz./ - 65, 66, 67, 615/15.24.64
Beszterce /Bistrița - R/ - 46
Besztercebánya /Banská Bystrica - Cs/ - 342, 362, 394, 563,
 569, 644
 - - leírása - 293, 294
 Bethlen család genealógiája - 40, 51
 BETHLEN Gábor erdélyi fejedelem /oklevélkiadó/ - 104/pp.488.
 505, 210
 - - /levélíró/ - 370
 - - /címzett/ - 108
 - - /érintett/ - 104/pp.432.452.492.496.520, 615/65
 Bethlen István erdélyi fejedelem - 104/pp.504.563, 210
 Bethlen István /emlékkönyvbejegyző, 1733/ - 649/53
 BEZA, Theodor /levélíró és címzett/ - 107
 bibliográfia /Bél Notitiájához/ - 301/III
 - - /római régiségekről/ - 354
Biczna - 328
Biccse /Bytča - Cs/ - 554, 643/I/f.81
Bihar vm leírása - 191, 316, 641/f.1
 BILENBERG, Antonius a /emlékkönyvbejegyző/ - 649/31
 BILHÜBER, Georg Friedrich /emlékkönyvbejegyző/ - 649/130
 biográfia 1. életrajz
 Bistrița 1. Beszterce
 Bitse 1. Biccse
Blatnica /Cs/ - 395

- BOCATIUS, Johannes /szerző/ - 367, 615/30
 Bocskai család genealógiája - 40, 51
 Bocskai István erdélyi fejedelem /címzett/ - 318, 615/50
 - - /érintett/ - 104/pp.304.406, 367, 615/21.30
 Bocskai-felkelés - 615/21-51
Bóczabánya /Vyšná Boca - Cs/ - 291, 619
 Bodó György /1443/ - 31
 BODÓ Mátyás /szerző/ - 652a
 Bohemia l. Csehország
 BOINEB /Boineburg, Johann Christoph?/ /levélíró/ - 345/17
 Bojanovszky /címzett, 1695/ - 580
 BONBARDI, Michael /szerző/ - 177, 290, 322/p.438
 Bonfini, Antonio - 308
 borkultúra Magyarországon - 163, 620, 624, 631, 642/ff.50.54
 BORNEMISZA György szepesi prépost /levélíró, 1583/ - 109
 Bornemisza Pál püspök /16.sz./ - 106/p.90
Borsod vm leírása - 192, 193, 268
 BOSE /Bosius/, Johannes Andreas /levélíró/ - 345/69.102
 - - /címzett/ - 345/3-7.9-10.14-57.70-71.73-75.77-97.99-101.
 103-114
 BOSE, Paulus /levélíró/ - 345/109
Bosnia - 643/III/f.48
 boszniai káptalan - 477
 boszorkányper /1618/ - 643/I/f.143
 Botskai, Botskay l. Bocskai
 Botza l. Bóczabánya
 BÖTTICHER, Jacobus Gottfredus /levélíró és címzett/ - 628
 BÖTTICHER, Juste de /emlékkönyvbejegyző/ - 649/111
 Böytös István - 338
Brandenburg - 501
 Brandenburgi Katalin - 104/p.496
 Branyickai Jósika l. Jósika
 Bratislava l. Pozsony
 Braun l. Praun

- Brega /Brieg/ - 501, 528, 607
 BREYER, Johann Heinrich /emlékkönyvbejegyző/ - 649/131
 Briga l. Brega
 BRODARICS István /levélíró/ - 106/p.142
 BRUKENTHAL Károly Sámuel /emlékkönyvbejegyző/ - 649/156
 Brunhard, Johannes Sebastianus /címzett/ - 628
 BRUNNERUS, Fridericus /levélíró/ - 345/36-51
 Brunnerus, Johannes Rudolphus
 Bubek Imre /1381/ - 154
 Bucellini, Juilius Friedrich /?/ - 333
 BUCHHOLTZ György, ifj. /szerző/ - 277
 - - /címzett/ - 295?
Buda - 123, 475, 620/ff.101.109.120, 628, 642/f.54
 Budaeus, Joannes /szerző/ - 334/p.47
 BUDAI László /szerző/ - 630/f.116
 Budai l. még Buday
 Budamér Anna /1453/ - 157
 BUDAY György /levélíró, 1638/ - 549/f.95
 Buderus /címzett/ - 346
 Bukovár l. Vukovár
 BURGSTALLER, Johann Christoph /emlékkönyvbejegyző/ - 649/102
 BURIUS Dániel /szerző/ - 301?, 322
 BURIUS János, ifj. /szerző/ - 301/II
 Butkay István /címzett/ - 372
 Buzlay László /1481/ - 158
 BÜLOW, Andres Gottlieb von /emlékkönyvbejegyző/-649/11
 Byzánc l. Konstantinápoly
-
- C.C., Crundherrus /emlékkönyvbejegyző/ - 649/70
 Calisius, L.B. /Johann Heinrich?/ - 652/f.35
 CALIATUS, Fridericus Ulricus, von Helmstädt /szerző/ - 511
 CALOVINO József /feljegyzései/ - 347/f.85
 CAMERARIUS, Joachimus /levélíró és címzett/ - 107

Candia l. Kréta
 Caraffa, Antonio - 380
 caritas l. szeretetszolgálat
 CAROLI, Philippus /szerző/ - 354
 Carolus l. Károly
 Carolus Gustavus l. Károly Gusztáv
 Carpona l. Korpona
 Carpvovius /címezett/ - 346
 Cassovia l. Kassa
 Castellanus, Eborius /címezett/ - 107
 cementvíz - 619
 CENTNERUS, Matthias /szerző/ - 646/f.61
 cenzúra - 169a
 - - l. még revízió
 cenzúrapéldányok - 334/p̄.870.902.919
 Cesare, Franciscus /címezett/ - 628
 CHARJET, J.A. /emlékkönyvbejegyző/ - 649/5
 Chetlanus /1255/ - 141
 Christophorus episcopus Neustadiensis l. Spinola
 CHYTRAEUS, Wolfgang Matthias /levélíró/ - 345/74
 CIBRADI, Michael /szerző/ - 334/p.47
 címerrajz - 225, 230, 285, 333
 CINERIUS, Petrus /=Joseph von Petrasch/ /levélíró és címezett/
 - 628
 CLAUDERUS, Joannes Christophorus /emlékkönyvbejegyző - 649/140
 Claudia császárnő /1682?/ - 612
 Caludiopolis l. Kolozsvár
 CLAZY, Daniel /levélíró/ - 107
 Clemens l. Kelemen
 Cluj-Napoca l. Kolozsvár
 COBENCZEL A PROSSEK, Joannes /levélíró/ - 63
 Compania Orientalis Wiennensis - 622/f.13
 Confraternitas Scepusiensis l. Szepesi confraternitas
 CONRADIS, Christophorus Guilelmus Dietericus /emlékkönyvbe-
 jegyző/ - 649/95
 CONRINGIUS, Hermannus /levélíró/ - 345/18-19.27-35.63.65-66
 - - /címezett/ - 345/64

- Corbavia /Corbaviae comes, 1486/ - 158
 CORNABÉ, Petrus Isaacus /emlékkönyvbejegyző/ - 649/144
 CORNIDES Dániel/?/ /szerző/ - 347/f.79
 CORTESIUS, Alexander /szerző/ - 334/p.578
 CORVIN János herceg /oklevélkiadó/ - 618/p.325
 Corvin Mátyás l. Mátyás I.
 Cospius, Angelus /címzett/ - 106/p.142
 CRAUS, Carolus Guilelmus Christianus L.B. a /emlékkönyvbejegyző/ - 649/44
 Cristiș l. Keresztes
 Croatia l. Horvátország
 CSAJÁGI János /levélíró/ - 450
 - - /címzett/ - 453
 - - /másoló/ - 443?, 444?, 446-448?, 451?, 453, 455, 459
Csákány - 155
 Csákányi család /1262/ - 155
 Csáknembeli Kemenus, Renaldus et Csák /13.sz./ - 136
 Csáknembeli Gyürke Pál /1330/ - 137
 Csáky Imre /címzett/ - 637
 családtörténet l. genealógia, családnevek
Cs nád vm leírása - 195, 196, /megjegyzések:/ 630/f.32
 CSANÁDI János /szerző/ - 334/p.47
Csanádi egyházmegye térképe, 1561 - 195
 CSAPLOVICS János /levélíró és érintett/ - 318
 császárválasztás - 78, 113
 Csató Zsigmond /címzett/ - 628
 Csécsi l. Tseetsi
Csehország - 104/p.476, 615/41.42.47
 Cselén, Alexander /1365/ - 152
 Cselén, Johannes /1365/ - 152
 Csernovics /Csernowitzi/ János /szerző/ - 334/p.614
 Csipkés György l. Komáromi Csipkés
Csongrád vm leírása - 197, 198
 CSORBA István /szerző/ - 334/p.47
Cubneály /Pécsújfalú/ /Pečovská Nová Ves - Cs/ - 145

Czemanka András /másoló/ - 618/pp.163.486.507
 CZOMPÓ Sándor /szerző/ - 223
 Czvittinger Dávid - 301/III

Dácia, dákok - 54-56, 298
Dalmácia - 647/ff.9.127.141
Danzka, Danzig /Gdansk - L/ - 615/2
Dánia - 362
 Darvas János /másoló/ - 152
 DAUMIUS, Christianus /levélíró/ - 345/20-22
 Davides l. Hauberus
 DECCARD János Kristóf /levélíró és címzett/ - 628
 Demoschin, Catharina /útlevele/ - 605
 Dersffy Katalin - 536
 DERSFFY Miklós /levélíró, 1604/ - 536
 Désfalvai Simon l. Simon
 Detricus comes /1243/ - 139
 DEUSINGIUS, A. /levélíró/ - 345/114
 diarium - 104/p.304, 106/p.97
 Dieden, L.B. de /címzett/ - 628
 Dietrichstein, Franciscus, cardinalis /címzett/ - 108, 110
Diósgyőr - 7
 dissertatio /Kolozsvár, 1725/ - 55
 dissertatiók jegyzéke - 301/III
 DOB, Johannes Andreas a /levélíró/ - 345/73
 DOBAI SZÉKELY Sámuel /szerző/ - 638
 - - /levélíró/ - 30, 139, 347, 632/f.25'
 - - /megjegyzése/ - 220, 253, 276, 635, 636, 638, 639
 - - /küldeménye/ - 139, 141, 147, 148, 257, 332, 335
 - - /címzett/ - 628
 - - /másoló/ - 32, 146, 147, 148, 153, 159, 1798, 335, 372,
 472, 583, 617/pp.245.791.967
 - - /tulajdonos/ - 473

Dóczy Mihály /1443/ - 148
 DOERFEL, Jean Caspar /emlékkönyvbejegyző/ - 649/14
 Dolné Strháre l. Alsó-Esztergály
 Dolný Kosztolany l. Alsókosztolány
 DOMSICH, Matthias /emlékkönyvbejegyző/ - 649/148
 DONAT, Franciscus Ludovicus /emlékkönyvbejegyző/ - 649/73
 Doria ezredes /1691/ - 381, 382
 Drabik /Drabitzius/ Miklós - 643/I/f.146
 Drágfi család - 104/p.614
 DRÁGFY János /végrendelete, 1526/ - 104/p.614
 Draskovich György /címezett, 17.sz./ - 63
 Draskovich János /1647/ - 577
 Draudius, Georgius - 301/p.189
 DRESENREUTER, Johannes Fridericus /címezett/ - 628
 Dresdenreuter l. még Tresenreuter
 DRIESCH, Gerardus Cornelius van den /emlékkönyvbejegyző/ -
 649/28
Drinápoly - 49, 374, 383, 385, 386, 388
 Drugeth l. Homonnai
 DRUGETH, Villermus /végrendelete, 1330/ - 151
 DUDITH András /szerző, levélíró és címezett/ - 107
 DUNAN /emlékkönyvbejegyző/ - 649/135
 DUNTZE, Johannes /emlékkönyvbejegyző/ - 649/120
 DÜSING, Henricus /emlékkönyvbejegyző/ - 649/22

-

Ebedfia Kemenus, Raynoldus, Ják /1261/ - 142
 EBERLEH, Georgius Henricus /emlékkönyvbejegyző/ - 649/133
 Ecsedi Báthori l. Báthori
 EGGERS, J. /emlékkönyvbejegyző/ - 649/90
 egyházjog - 356, 643/II/f.271
 egyháztörténet - 593
 - - /protestáns/ - 547, 595
 - - /evangélikus/ - 301/II, 595/p.52, 643/I/ff.11.97

- EICHORN, Melchior /körlevelei/ - 602/5, 603
 EIGHTWEDT, Nicolaus /emlékkönyvbejegyző/ - 649/72
 Eisenstadt l. Kismarton
 Ekhenberg, dominus ab /1618/ - 108
Elbing - 68
 ELEONORA MAGDALENA THERESIA császárnő /levélíró, 1711/ - 444,
 449
 - - /címzett/ - 467
 életrajzok l. a személyneveknél
 emlékkönyv /Bél Mátyásé/ - 649
Eperjes /Prešov - Cs/ - 552, 595/p.49
 epitaphium /Rhédey Ferencé/ - 147, 257
 épületmaradványok /Kalocsa/ - 632/f.61
 - - /Pest/ - 632/f.61
 Erastus, Thomas /címzett/ - 107
Erdély - 42-46, 49-50, 53, 103-104, 339, 409-411, 434, 652/ff.
 84.141
 - - /leírása/ - 43, 57, 322, 643/III/f.1.
 - - /története az ókorban/ - 54, 55, 56
 - - l. még török háborúk, jelentések
 erdélyi rendek l. a történelmi eseményeknél
 erdélyi fejedelmi családok genealógiája - 40, 51
 ERDMANNUS, Adamus /emlékkönyvbejegyző/ - 649/65
Érsekújvár /Nové Zámky - Cs/ - 549/f.93
 Erzsébet angol királynő /1596?/ - 615/10
 ERZSÉBET magyar királyné /oklevélkiadó, 1270/ - 5
 Erzsébet Krisztina magyar királyné - 365
 esküformulák, királykoronázásnál /14-17.sz./ - 13, 90, 106/pp.
 65.82.87.88.89
 esküvői meghívó /1583/ - 531
 Esmény Mihály /1443/ - 31
 Estei Hippolit l. Hippolytus
 Esterházy család - 223
 Esterházy Antal /fogságáról/ - 387
 Esterházy Imre - 199
 Esterházy József /életrajza/ - 643/I/f.5
 Esterházy Miklós nádor - 615/14.76

- ESTERHÁZY Pál nádor /levélíró/ - 465, 589
 - - /hivatalos iratai/ - 34, 35, 435, 436
 - - /címzett/ - 39, 432
 Esztergály I. Alsó-Esztergály
Esztergom vm /Ostrihomská stolica/ leírása - 231
Esztergom, érsekség - 231, 308a, 616/p.119, 637a
 - - érsekek jegyzéke - 303
 - - Főszékesegyházi Könyvtár /tulajdonos/ - 1-614
 Eszterházy I. Esterházy
 evangélikus egyház és papok - 527-595
 evangélikus egyház, Pozsony - 549, 643/I/f.11
 evangélikus egyház története - 301/II, 595/p.52, 643/I/ff.11.97
 evangélikus mártírok /Libetbánya/ - 301/II
 evangélikus zsinat /Zsolna, Biccse, 1610/ - 546, 550, 554,
 643/I/ff.81.89
 - - /Sopron, 1650/ - 643/I/f.69
 - - /Eperjes, 1662/ - 552
 - - /Pozsonyszentgyörgy, 1666/ - 553
 - - /Rózsashegy, 1707/ - 497, 556-565
 evangélikusok Ausztriában - 595/p.59, 599-600
 exlibris - 187
-
- Fabricius, Joannes /respondens/ - 522
 Fabricius I. még Szikszai
 Făgăraș I. Fogaras
 Fáj /?, 1724/ - 177
 Farbaky, Johannes /címzett/ - 628
 FASCHING Ferenc /szerző/ - 55
 FAULHABER Gáspár /levélíró és címzett/ - 581
 fegyverszünet /1606/ - 615/33.34
Fejér vm - 28
 - - leírása - 178, 179, 180, 630/f.150, /megjegyzések:/ 630/f.148
 FEJÉRVÁRI Károly /szerző és címzett/ - 632

- Fekete család /Szentgyörgyi/ - 141
Feketepatak /Černý Potok - Cs/ - 284
 FELDEK, Karl von /emlékkönyvbejegyző/ - 649/15
Felsőkosztolány /Horný Kostolany - Cs/ - 153
 FERDINÁND, I., magyar király /oklevélkiadó/ - 4, 9, 14, 24, 25,
 106/pp.79.84.90.94.152, 615/19
 - - /címezett/ - 80, 106/p.49
 - - /érintett/ - 104/p.382, 106/pp.1.48.65.82, 329, 615/20,
 616, 627
 FERDINÁND, II., magyar király /oklevélkiadó/ - 372
 - - /címezett/ - 108, 110, 370
 - - /érintett/ - 371, 104/p.492
 FERDINÁND, III., magyar király /oklevélkiadó/ - 615/pp.71.456.
 503
 Ferdinandus Ernestus /főherceg, címezett, 1626/ - 370
 feliratok /Erdélyből/ - 56
 fénytan - 358
 FEUERLINUS, Jacobus Wilhelmus /levélíró és címezett/ - 628
 Filialis, papyropedus /címezett/ - 628
 Ficsor I. Fitsor
Filicz /Filice - Cs/ - 583
 filozófia - 643/II/f.353
 filozófiatörténet - 643/III/f.76
 FISCHER, Christianus Gabriel /emlékkönyvbejegyző/ - 649/59
 FISCHER, J.F. ab Ehrenbach /emlékkönyvbejegyző/ - 649/78
 FISCHER, P.I.F./?/, ab Ehrenbach /emlékkönyvbejegyző/ - 649/79
 FISCHER, Wilhelm /levélíró/ - 539
 Fisker, Servatius /1574/ - 529
 FITSOR Ádám, Kövesdi /emlékkönyvbejegyző/ - 649/83
 fizika I. fénytan
 Flaccus, Matthaëus /címezett/ - 107
Fogaras /Făgăraș - R/ - 88
 Forgách család genealógiája - 618/p.41
 FORGÁCH Ferenc /szerző +1577/ - 332, 334/p.799.919
 FORGÁCH Ferenc esztergomi érsek /decretuma/ - 549/p.53
 - - /érintett/ - 595/p.19

- Forgách László /címzett/ - 628
 Forgách Pál pozsonyi prépost /1742/ - 618/p.41
 FORGÁCH Zsigmond nádor /leveleskönyve/ - 108
   - - /levélíró/ - 110?, 369
   - - /címzett/ - 108
   - - /érintett/ - 66
 Forintos Gábor /hitelesítő/ - 142
 formula l. adományozási-, eskü- és imaformulák
 formularium missilium /16.sz./ - 106
 FORRÓ Pál, Háportoni /szerző/ - 615/9
 FORT, François du /emlékkönyvbejegyző/ - 649/94
 földrajz - 621, 642
   - - l. még a megyeleírásoknál
Fraknó - 223
Franciaország - 362/4, 388
   - - l. még jelentések
 Francke /Frankius/, Gotthilf Augustus /címzett/ - 628
 Frangepán Ferenc - 338
Frankfurt - 78
 Frankius l. Francke
 Práter György /Martinuzzi/ - 618/p.644
 FREY, Johannes Jacobus /emlékkönyvbejegyző/ - 649/165
 Frigyes, III., dán király - 362/2
 FRIGYES, I., porosz király /levélíró/ - 505
 FRITSCHIUS, Godofredus Ernestus /emlékkönyvbejegyző/ - 649/69
 Frisowitz /Frizovitz/ Balthazár - 338
 Fromm, Andreas /1669/ - 598
 FRÖHLICH Dávid /szerző/ - 42
 FRÜHAUFF, David /levélíró/ - 347
 Fugger, Jacobus /címzett, 1515/ - 106/p.128
 Fuhrmann, Matthias /címzett/ - 628
 Fuckerus, Andreas /címzett/ - 628
 FÜLÖP, VI., spanyol király /békekötő/ - 75
 fürdők l. gyógyvizek
Füzegvarmat - 185

- GABELMANN, Nicolaus /szerző/ - 334/p.383
gabonakereskedelem - 622/f.13
Gács /Halič - Cs/ - 433
Galgóc /Hlohovec - Cs/ - 416
Gallia 1. Franciaország
Gállos /Gols/ - 568
Gánócz /Gánovce - Cs/ - 583
GARELLI, Nicolaus /levélíró és címzett/ - 628
GASTO, Abraham /szerző/ - 104/p.412
Gazdasági Tanács /1705/ - 399
Gebhardus, Henricus /címzett/ - 345/8
Geierus, Martinus /címzett/ - 346
Gemerská stolica 1. Gömör vm.
genealógia - 40, 51, 617/p.245, 618/p.41
geográfia 1. földrajz
geometria - 643/II/f.347
Gereken, Henricus Georgius /címzett/ - 628
Gereth, Nicolaus de Lajosszállása /1491/ - 134
GERGELY, VII., pápa /levélíró/ - 364
Gerhardus abbas Lucensis /okirata/ - 524
Gersei Petheő 1. Petheő
GESTREBINYI Sámuel /szerző/ - 643/II/f.115
geták - 298
Gherla 1. Szamosújvár
GLOSIUS, Johannes /levélíró/ - 347
GOANEL, Heinrich/?/ /levélíró/ - 345/68
GOLD, Ludovicus Antonius /emlékkönyvbejegyző/ - 649/142
GOLDBACH, Christian /levélíró/ - 347
- - /címzett/ - 628
Gols 1. Gállos
GONZAGA, Annibale /levélíró/ - 47
Gosky, Godofredus - 603
gótok - 647/f.17

- Gömör vm /Gemerská stolica - Cs/ - 652/f.151
 - - leírása - 199, 271, 652a
 görögkeleti vallás - 643/I/f.105
 GRAEVIUS, Johannes Georgius /levélíró/ - 345/25
 Graffius, Andreas - 338
 Grainer János Pál - 133
 grammatika l. nyelvtan
 Gremius, Johannes /címzett/ - 628
 Gratianus, dux Naxiae /címzett/ - 108
 Grébus István /másoló/ - 327
 GREGORIÁNCZ Pál /szerző/ - 106/p.66
 - -/érintett/ - 313
 GROLFINCK /?/ /levélíró/ - 345/89
 GROHOVIUS, Johannes Fridericus /levélíró/ - 345/9
 GROSSER, Samuel /körlevele/ - 612
 Gubernium /Pozsony, 1673/ - 618/p.668
 Güssingerin, Catharina, von Hainburg - 643/I/f.143
 gyógyvizek Magyarországon - 132, 164-167, 247
 Gyöngyösi István - 338
Győr vm - 567
 - - leírása - 203-205, 639, /megjegyzések:/ 653/f.23'
 Gyula, II., pápa - 106/p.25
Gyulafehérvár /Alba Iulia - R/ - 49
 GYURIKOVICS György /szerző és másoló/ - 642
 Gyürke, Paulus, de genere Csák /1330/ - 137

- háborúk l. a népneveknél
 HACKMANN, Fridericus Augustus de /emlékkönyvbejegyző/ - 649/13
 hadi regulák /1707/ - 413
 hadsereg /1443/ - 148
 HAEHEJER, Nathanaël /emlékkönyvbejegyző/ - 649/147
 Hagecius, Thaddaeus /címzett/ - 107
 Hajnótzai Pál /emlékkönyvbejegyző/ - 649/170

- HAJTSI János /levélíró és címzett/ - 544
Halbenius l. Arnoldus
Halič l. Gács
HALLBAUER, Fridericus Andreas /levélíró és címzett/ - 628
Halle, egyetem - 327, 643/II/f.140
HALLER, F.F., ab Hallerstein /emlékkönyvbejegyző/ - 649/161
HALMÁGYI István /levélíró és javításai/ - 209
Hamilton, comes et generalis /1737/ - 240
HANKIUS, Martinus /levélíró/ - 345/83-86
HANSCHIUS, Michael Gottlieb /emlékkönyvbejegyző/ - 649/27
Háportoni Forró l. Forró
Hardegg, Ferdinand/?/ - 362/1
Hartmannus, Johannes, Gramannus /címzett/ - 345/102
Hassan basa /címzett, 1593/ - 615/5
HAUBERUS, Eberhardus Davides /levélíró/ - 347
HAUSFRIST, Georgius Laurentius /emlékkönyvbejegyző/ - 649/58
Haygó János /útlevele, 1712/ - 169
Haynótzai l. Hajnótzai
házassági szerződés - 615/20
házasságjog - 549/ff.107.111
Hänelius, Samuel /címzett/ - 346
héber-magyar szövegyezések - 172
héber nyelvről - 643/II/f.152
héber nyelvtan - 643/II/f.124
HECHT, Antonius /emlékkönyvbejegyző/ - 649/52
HEPENHUSEN, Casparus /levélíró/ - 345/76
HEIMREICH, Ernestus Fridericus Justus /emlékkönyvbejegyző/ -
649/50
Heinsius, Daniel /címzett/ - 346
HEINSIUS, Nicolaus /levélíró/ - 345/26
Heisler, Donatus - 381, 382
HEISLER Lőrinc /szerző/ - 653/f.2
HEISTER, Siegbert, generális /oklevélkiadó/ - 457, 438
- - /címzett/ - 456
- - /érintett/ - 595/p.83

- Helebrandus, Martinus /1397/ - 155
 Hellopoeus l. Szikszai
 Helner, Stephanus /címzett/ - 334/p.44
 Hém, Stephanus /1388/ - 472
 HENCKEL /Henchelius, Henzelius/, Johannes Georgius /levélíró/
 - 549/f.107
 - - /érintett/ - 338, 342
 Henrik, III., francia /és lengyel/ király - 90, 362/5
 Henzelius l. Henckel
 Heraclides Basilicus l. Jakab despota
 Herbordus l. Osth
 HERDESSIANUS, Christophorus /levélíró és címzett/ - 107
 HERGOTT [MARQUARDUS], Franz Jacob /emlékkönyvbejegyző/-649/113
 - - /címzett és érintett/ - 628
 Hermelius, Paulus - 528
 HERMANN András /szerző/ - 637
 HERPFERUS, Carolus Christophorus /emlékkönyvbejegyző/ - 649/34
 HERSCHING Dániel /szerző/ - 653/f.26'
 Hesseni Móric l. Móric
 Hethési Pethe l. Pethe
 HEUMANNUS, Joannes /emlékkönyvbejegyző/ - 649/76
Heves vm - 21, 29
 - - leírása - 200, 201, 202
 HEYDEN, J.P. ab /emlékkönyvbejegyző/ - 649/60
 HEYDEN, Sebald /szerző/ - 549/f.155
 híd a Dunán az ókorban - 355
 Hippolytus de Este, kardinális /címzett/ - 106/p.134
 historia litteraria l. res litteraria
 Hlohovec l. Galgóc
 Hocimerus /Hotimerus, 1272/ - 143
 Hockhius, Daniel /címzett/ - 628
 Hodik János - 338
 Hoffkircher, dominus ab /1618/ /címzett/ - 108
 HOFFNER Mihály /szerző/ - 653/f.21
 HOLDERMANN, Philippus Eberhardus /emlékkönyvbejegyző/ - 649/9

- Hollandia - 68, 114, 426
 Holltzenendorff, dominus de /címtett/ - 628
 HOLSTEIN, Johann Christoph /levélíró/ - 347
 HOLZSCHUHER, Christophorus Carolus Sigismundus /emlékkönyv-
 bejegyző/ - 649/88
 HOMONIAI DRUGETH Bálint /szerző/ - 104/p.304
 - - /címtett/ - 104/p.406
Hont vm /Hontianska stolica/ - 29, 617/p.235
 - - leírása - 617/p.235, /mutató:/ 302
 HORN, G.F. von /emlékkönyvbejegyző/ - 649/43
 Horný Kostolany l. Felsőkosztolány
 Hortensius, Valentinus /címtett/ - 533
 Horvát István - 259
 Horváth l. Pálóczi Horváth
Horvátország - 396, 630/f.131, 647/ff.9.165
 Hotimerus l. Hocimerus
 hozomány /1604/ - 536
 HÖRIZER, Christophorus Adamus /emlékkönyvbejegyző/ - 649/169
 Hrabušice l. Káposztafalva
 Huber, Jacobus /18.sz./ /címtett/ - 628
 HUBER Jakab /17.sz./ /levélíró/ - 549/p.73
 - - /kérvénye/ - 549/p.101
 - - /címtett/ - 549/pp.78.95
 - - /másoló/ - 549
 Huber János Kristóf /címtett/ - 628
 HUNYADI János /levélíró/ - 79
 - - /oklevélkiadó/ - 31
 - - /érintett/ - 106/p.81
Huszt - 104/p.504, 210, 322, 409, 411, 459
 HUSZTI András /emlékkönyvbejegyző/ - 649/46
 HUTTER, Albertus /szerző/ - 104/p.633
 HUWART, Samuel /emlékkönyvbejegyző/ - 649/61
 húnok - 298-300, 615/18
 Hyerosolima l. Jeruzsálem

- időjárás /prognosticon/ - 359-361, 542
Igló /Spišská Nová Ves - Cs/ - 584
Ilava /Ilava - Cs/ - 416
 Illésházy család - 248
 Illésházy István - 615/51
 illír /illyr/ nemzet - 464
Illyria - 333
Illyricum - 647/ff.1.9.37.185.210, 648
 ILÓCZY Mátyás /szerző/ - 334/p.47
 imaformulák, német nyelven - 602-607
 imakönyv cenzúrájáról - 169a
 INCE, XI., pápa /brevéje/ - 572
 INCÉDI József, Váradi /emlékkönyvbejegyző/ - 649/17
 INKEY Pál, Pallini /emlékkönyvbejegyző/ - 649/80
 instanciák l. a kérelmezőknél
 insurrectio l. nemesi felkelés
 irodalomtörténet l. res litteraria
 Iscia, Roveredo v. /?/ /tulajdonos/ - 187
 iskolai dolgozatok - 643/II
 iskolaügy, evangélikus - 509, 549/f.155, 652/f.84
 iskolareform, evangélikus /Pozsony/ - 545
 iskolatörténet /Selmezbánya/ - 652/f.10
 - - /dissertációk jegyzéke/ - 301/III
 ISTVÁN, I., Szent, magyar király /adományozó/ - 138, 618/p.11
 - - /érintett/ - 306-307
 ISTVÁN, V., magyar király /duxként, 1261-1262, oklevelei/ -
 125, 618/p.875
 Italia l. Olaszország
 Ite comes /1274/ - 145
 Izabella királynő - 106/p.48
 Izold István - 398

Ják /Jaak/ - 1

Jakab, despota Moldavorum - 334/pp.799.801

JAKUSSITH András /levélíró/ - 369

Jankovich Miklós /tulajdonos/ - 632-633, 637, 651, 652a, 654

János, I., magyar király - 104/p.382, 106/pp.65.84, 301/II,
329, 615/19, 616, 627

JÁNOS, III. /Sobieski/, lengyel király /levélíró/ - 70

- - /címezett/ - 71

János Albert herceg l. Albert király

JÁNOS ALBERT /Jagelló/, lengyel király /oklevélkiadó, 1490/ - 23

- - /címezett/ - 346

JÁNOS GYÖRGY, III., szász választófőjedelelem /levélíró/ - 502

- - /címezett/ - 512

János Kázmér, lengyel király /címezett/ - 61

JANSCHIUS, Joannes /körlevele, 1598/ - 595/p.13

Janus Pannonius - 307/p.67

Jarriges, Philippus Josephus /címezett/ - 628

jászok - 320

Jászó - /Jasow - Cs/ - 618/p.285

jegyzetek l. adatgyűjtés

Jelencsics archivarius /Bács-Bodrog vm, 1763/ - 185

jelentés /Erdélyből/ - 53, 85, 88, 615/10

- -/Európa helyzetéről, 17.sz./ - 68, 77-78, 82, 92, 98, 100,
113-117, 350

- -/Európa helyzetéről, 18.sz./ - 349

Jensenius, N. /címezett/ - 345/76

Jenyeő, Matthias de /1534/ - 106/p.155

Jeruzsálem - 386

jezsuita rend - 471

jobbágyság - 12

jobbágyügy - 104/p.488

JOANNES a Mediolano /szerző/ - 654

Joannes /Johannes/ l. még János

jog, magyar szokásjog - 12

jog l. még egyházjog

johannita rend - 472-473

Jony János /címzett/ - 628
 JOÓ János /szerző/ - 615/15
 Jordan, Johann Christoph /címzett/ - 628
 JORDÁN Tamás /szerző/ - 637
 Jósika László /Branyickai/ - 55
 JÓZSEF, I., magyar király /oklevélkiadó/ - 73, 418-419, 438-440
     464, 498-499, 587
   - - /címzett/ - 74, 322, 366, 427, 435
   - - /érintett/ - 13, 417, 425, 443, 493
 JUANUS de Janua /1433/ /oklevélkiadó/ - 473
 jubileumi szentév /1585/ - 595/pp.63-68
 Jungk, Antonius /címzett/ - 334/p.76
 Jur pri Bratislave 1. Pozsonyszentgyörgy
 JURISICS /JURISITH/ Miklós /levélíró/ - 80
 Jurk, Dionysius /1287/ - 144
 JUSTINIANUS /szerző/ - 643/II/f.140

-

káld-magyar szóegyeztetések - 172
 kalendáriumreform /1534/ - 533-534
 KALINKIUS, Joachimus /szerző/ - 652/f.86
 KALL, A.A. von /emlékkönyvbejegyző/ - 649/108
Kalocsa - 630/f.61
Kanizsa - 84
Káposztafalva /Hrabušice - Cs/ - 529
 kapucinus rend - 475
 KÁROLY, I., magyar király /oklevélkiadó/ - 1, 127, 141, 146,
     148-149
 KÁROLY, II. /Kis/, magyar király - 306
 KÁROLY, III. /VI./, magyar király /oklevélkiadó/ - 18, 20, 75,
     123, 347/f.61, 452, 470, 500
 - - /levélíró/ - 147
 - - /érintett/ - 27, 365, 634-635
 Károly, V., császár, spanyol király /címzett/ - 106/p.123
 Károly, A., svéd király - 68, 91?

- KAROLY, XII., svéd király /levélíró/ - 69, 74, 366, 468
 - - /címzett/ - 73, 466
 - - /érintett/ - 406
 Károly Gustáv, svéd király /címzett/ - 346
 KÁROLYI Sándor /okirata/ - 445, 453
 - - /címzett/ - 147, 450
 - - /érintett/ - 459
 KAROLYI Zsuzsanna /végrendelete/ - 104/p.510
 karthauzi rend - 476
Kassa /Košice - Cs/ - 104/p.44P, 125, 176, 377-379, 461, 615/36
 - - leírása - 325
Kárpátok leírása - 295-296
 katalógus /kéziratokról/ - 301/III/p.267, 642/f.37, 652/f.148
 - - /térképekről/ - 351
 KÁTAY Mihály /szerző/ - 615/24
 katonák elszállásolása /1684-85/ - 34
 katonáskodás /1662/ - 135
 katolikusok l. vallásügy, szerzetesrendek
 Kauder, Wilhelmus /nyomdász/ - 522
 Keczelegi/??/ István - 459
 KEGLEVICS József /emlékkönyvbejegyző/ - 649/117
 KEHBOOM /emlékkönyvbejegyző/ - 649/146
 Kelad /Keled/, Stephanus et Petrus /1295/ - 147
Kelecsény /Klečany - Cs/ - 141
 Kelemen, VIII., pápa /címzett/ - 615/12
 KELLEMESY /KELEMESY/ Mihály /szerző/ - 615/7
 - - /címzett/ - 615/6
 KELLER, Christophorus Dietricus /emlékkönyvbejegyző/ - 649/21
 KELLERN, Carolus L.B. de /emlékkönyvbejegyző/ - 649/24
 KELLNER, Bartholomaeus /levélíró/ - 345/1
 Kemény család genealógiája - 40, 51
 Kemény János/??/, erdélyi fejedelem /címzett/ - 87
 kémia - 645
 KÉNAN basa /levélíró/ - 615/79

- Kender, Johannes, a Friedenbergr /címezett/ - 628
Kenese - 106/p.78
 KERCSSELICS /KERCHELICH/ Baltazár, /emlékkönyvbejegyző/ - 649/168
 Kericsmáry János - 132
 kereskedelem - 10, 622/f.13
 Keresztély Ágost prímás /címezett/ - 498, 581-582
Keresztes /Cristiș - R/ - 86
 Kéri János - 615/70
 Kermann l. Krmann
 KERSCHERUS, Johannes Jacobus /levélíró/ - 345/93
 KEYSLER, Johannes Georgius /emlékkönyvbejegyző/ - 649/20
 kőziratok jegyzéke l. katalógus
 Khevenhüller, Franciscus Christophorus - 615/p.504, 615/71
 királykoronázás l. koronázás
 királyok jegyzéke - 162, 616, 627
 királyválasztás - 23, 104/p.623, 106/pp.81.82
 KIRSTEN, Johannes Jacobus /emlékkönyvbejegyző/ - 649/56
Kis-Hont vm /Malá Hontianska stolica - Cs/ - 508
Kismarton /Eisenstadt - A/ - 169, 322
Kistapolcsány /Malé Topolčany - Cs/ - 188
 Kisvárdai Szokoly l. Szokoly
 Kl'áčany l. Kelecsény
 KLEINER, Salamon /szerző/ - 643/I/f.1
 KLESCH Dániel /szerző/ - 595/p.13
 Klesselius /Kleselius/, Melchior /címezett/ - 108
 KLINGVCSZKY, Elias /szerző/ - 653/f.24
 KLUGKISL, Hieronymus /emlékkönyvbejegyző/ - 649/107
 Knapp, Johannes Georgius /címezett/ - 628
 Koeler l. Köhler
 Kolerus, Christophorus /címezett/ - 346
 Kolosvári István - 104/p.604
 Kollár Adám Ferenc /bejegyzése/ - 295/?/
 - - /masoló/ - 61/p.1, 618
 - - /tulajdonos/ - 615-618
 KOLLER, Josephus /szerző/ - 196

- Kollonich Lipót, esztergomi érsek /címezett/ - 421
 kolostorépítés - 475
Kolozsvár, /Cluj-Napoca R/ - 55
Komárom vm /Komárnanská stolica/ - 28
 - - leírása - 260-261
 Komáromi Csipkés György - 338
 Komarowszky, Nicolaus /címezett/ - 108
Konstantinápoly - 83, 106/p.74, 334/p.465, 374, 384
 Kopocz család - 1
 Korabinszky Márton /címezett/ - 628
 korona, magyar - 14
 koronázás - 13, 106/pp.82.97, 365
Korpona /Krupina - Cs/ - 124, 615/31.38
 KORTHOLD, Christian /levélíró és címezett/ - 628
 - - /emlékkönyvbejegyző/ - 649/112
 KOSINEK, Carolus Constantinus de /emlékkönyvbejegyző/ - 649/32
 Košice l. Kassa
 Kosztolány l. Alsó- és Felsőkosztolány
 KOVÁCS János /metszetei/ - 242
 - - /szerző/ - 188/p.40?
 KÖHLER, Johannes David /szerző/ - 353
 - - /érintett/ - 3
 KÖLESÉRI Sámuel /emlékkönyvbejegyző/ - 649/4
Körmöcbánya /Kremnica - Cs/ - 491, 643/I/f.91
Kőszeg - 620/f.76
Kővár kerület - 37, 459
 - - leírása - 206-207, 273-274, 321, /revízió:/ 274
Kövesd /Kuesd/ /1329/ - 150
 Kövesdi Fitsor l. Fitsor
 követek jegyzéke, követségek - 64-65, 104/p.604, 106/pp.1.30
 - -1. még jelentések
Közép-Szolnok vm - 37
 - -leírása - 236-237, 641/f.50, /revízió:/ 237, /említve:/
 209, 273
 közgazdaság - 622/f.6
 könyvtár, Corvina - 335

KRACHT, Wolfgang Sigmund von /emlékkönyvbejegyző/ - 649/6

KRANTZ, Johann /emlékkönyvbejegyző/ - 649/93

Krakkó - 108

Kraszna vm - 37

- - leírása - 208-209, 641/f.55'

KRAUS János /levélíró/ - 531

Kraus l. még Craus

Kremnica l. Körmöcbánya

Kréta - 101, 362/6

KRMANN Dániel /szerző/ - 546

- -/körlevelei/ - 540, 554, 557

- -/levélíró/ - 541

- -/érintett/ - 592

KRMANN, J. /levélíró/ - 345/111-112

KRUCSOK basa /levélíró, 1662/ - 86

Krupina l. Korpona

Kubinyi Péter /tulajdonos/ - 646

Kucsera /Kuzera/ János - 338

Kuesd l. Kövesd

Kuffstein, comes a, császári tanácsos /címzett/ - 27, 628

KUNICH András /szerző/ - 43

kúnok - 134, 320

KUNSBURG, Wolffius Henricus B. de /emlékkönyvbejegyző/ - 649/119

KUNTZ, Jacobus /levélíró és címzett/ - 176

Kuzera l. Kucsera

Kylianus de Bark /1433/ - 472

Lackner Kristóf - 341

LAJOS, I., magyar király /oklevélkiadó/ - 143, 145, 152, 472

- - /érintett/ - 106/p.89

LAJOS, II., magyar király /levélíró/ - 106/pp.37.75.123.127.133,
617/p.1

- -/címzett/ - 106/pp.32.75

- -/házassági szerződése/ - 615/20

- Lajos, XIV., francia király /címett/ - 572
 LAMBECIUS, Petrus /szerző/ - 307
 Lampertus fia Mihály /1321/ - 148
 Landorfejeérvár l. Nándorfehérvár
 Lanquatus, Umberto /címett/ - 107
 Lapis Refugii l. Lechnic
 LASKI, Johannes /szerző/ - 106/p.17
 - /címett/ - 106/pp.32.4,107
 Lascius l. Laski
 LÁSZLÓ, IV., magyar király /oklevélkiadó/ - 134, 136, 143, 144-145
 LÁSZLÓ, V., magyar király /oklevélkiadó/ - 126, 157
 LAUNER, Georgius /körlevelei/ - 603
 Laurentius /153?/ /címett/ - 106/p.148
 LAURENTSIK Keresztély /szerző/ - 317-318, 320
 LAUTENSAI/?, Fridericus Georgius de /emlékkönyvbejegyző/ -
 649/30
 LAZIUS, Wolfgangus /szerző/ - 323
Lechnic - /Lehnic - Cs/ - 476
Légrád /Legrad - J/ - 631/f.131
 Lehnic l. Lechnic
Leibic /L'ubica - Cs/ - 527, 533
 LEIBNITZ /LEIBNITIUS/, Gottfredus Guilelmus /levélíró/ -
 345/14-15
 lelkészavatás, evangélikus - 549/ff.91.92
 lelkésznévsor, evangélikus - 568
 LELOVICS Ignác /szerző/ - 653/f.25
 Lendrey Péter /másoló/ - 277
 Lengyel János - 387
 lengyel-svéd háború - 68, 91-97
 lengyel történelem - 334/p.870, 615
 - - l. még a királyok nevénel
 lengyelek /1490/ - 22
 Lengyelország - 64, 90-99, 101-130
 LENZ, H. /levélíró/ - 345/78
 Leo, X., pápa /címett/ - 106/p.121
 Leonellus, princeps Ferrariensis /?, 1556/ - 106/p.183

- LERCHE /LERCHIUS/ Joannes Christ. /emlékkönyvbejegyző/ - 649/42
     /címzett/ - 628
 Lerma, dux de /címzett/ - 108
 LESTWITZ, Ernst Oswaldt /emlékkönyvbejegyző/ - 649/92
 LETHENYEI István /szerző/ - 646/f.72
 LETSCHY, Joannes Christophorus /körlevelei/ - 603, 605-608,
     610-613
 Leutschovia l. Lőcse
 leveleskönyvek - 106, 108, 345-347, 617, 628
 Levoča l. Lőcse
Libetbánya /L'ubietová - Cs/ - 122, 301/II, 619
 Lichwacsény, Georgius - 59
 LIEBENBACH, Michael Theophilus /emlékkönyvbejegyző/ - 649/62
 Liefmann, Michael /leíró/ - 595/p.1
Lignicz /Liegnitz/ - 501
 LINDESAY, Iunior, P. /emlékkönyvbejegyző/ - 649/136
 LINSTOW, G.D. e /emlékkönyvbejegyző/ - 649/109
Linz - 65
 LIPÓT, I., magyar király /oklevélkiadó/ - 16-17, 39, 62, 133,
     160, 376, 383, 526, 595/p.39
     - /levélíró/ - 71, 382
     - /címzett/ - 34-35, 69-70
     - /érintett/ - 465
 Lipót főherceg /címzett, 1618-1619/ - 108, 110
 LIPPAI Balázs /szerző/ - 615/21
 LISZTI /LISTHY/ János /szerző/ - 106/p.97
     - /érintett/ - 618/p.644
 Literati, Martinus l. Martinus
 Locher, Carolus - 441
 LODZIMSZKY, Joannes /levélíró/ - 535
 LOSCANISZ, Otto Ludovicus de /emlékkönyvbejegyző/ - 649/143
 Lovdany, Johannes et Benedictus /1348/ - 143
Lőcse /Levoča - Cs/ - 127-128, 279, 478, 582, 595/pp.55.57
 LÖSCHENBRANDT, Gabriel /levélíró/ - 345/110
 L'ubietová l. Libetbánya
 L'ubica l. Leibitz

Lubló l. Ólubló
 Lubomersky, Stanislaus /címezett/ - 108
 Lubomirsky, Jaroslaw - 59
 Luchtius /?/ /címezett/ - 346
 Lucius, Johannes - 343
 LUDVIG, Carl de /emlékkönyvbejegyző/ - 649/139
 Lukafalvi Szarka l. Szarka
 LUPIN, Eital Fridericus de /emlékkönyvbejegyző/ - 649/1
 Lusitania l. Portugália
 LUZ, Joannes /emlékkönyvbejegyző/ - 649/121
 Lysthius l. Liszti

-

Madách László /címezett/ - 544
 Máday Dávid Sámuel /címezett/ - 628
 magisztrátusok Magyarországon - 305
 MAGNAEUS, Arnas /levélíró/ - 348
 Magni, Valerianus, missionarius - 474
 magyar jellemről - 12, 135, 324
 Magyar Kamara, méltóságjegyzéke /1531-1733/ - 6
 Magyar Királyi Kancellária /címezett/ - 347/ff.69.71
 magyar királyok jegyzéke - 303, 306-307, 334/p.84
 Magyarország leírása - 322-323
 - - l. még a vármegyék leírását
 Magyarország pusztításáról - 615/21
 Magyarország története /szkiták, húnok, gótok, dákok/ - 298-300, 307
 - - l. még a megfelelő tárgy-, személy- és helyneveket
Majk - 1
 Majthényi család - 618/p.648
 Majthényi Bertalan /címezett/ - 618/p.640
 Majthényi György - 618/p.656
 Majthényi László - 618/p.652
Makovicz /Makovica - Cs/ /Sáros vm/ - 220

- MALABAYLA, Ludovicus /emlékkönyvbejegyző/ - 649/138
 Malé Topolčany I. Kistapolcsúny
- MANHA, Carolus Rudolphus a /emlékkönyvbejegyző/ - 649/16
- MANUTIUS, Paulus /levélíró/ - 107
- Nármaros vm - 37
 - - leírása - 210-212, 641/f.64, /megjegyzések:/ 653/f.11',
 /revízió:/ 212
- MARCHANTALER, Amandus Erhard /emlékkönyvbejegyző/ - 649/98
- Mária királyné /II.Lajos felesége/ - 615/20, 643/I/f.1
- Mária, magyar királynő - 3
- Mária Krisztierna főhercegnő /Báthori Zsigmond felesége/ - 44
- Mária Terézia, magyar királynő /címzett/ - 347/ff.75.77
 - - /érintett/ - 643/I/f.95, 643/II/f.115
- MARINONI /MARRIGNONI/, Johannes Jacobus /levélíró és címzett/ -
 628
- MARKOWITZ Mátyás /levélíró/ - 347
- Maróthy Sándor /tulajdonos/ - 641
- Marquardus I. Hergott
- MARSIGLI, Luigi Ferdinando /levélíró/ - 355
- MARTH Mátyás /fordító/ - 329
- MARTINI, Anton /emlékkönyvbejegyző/ - 649/101
- MARTINI, Nicolaus /levélíró/ - 549/f.103
 - - /körlevele/ - 549/f.71
- Martinus, Literatus /1410/ - 156
- Martinuzzi Fráter, I. Fráter
- Mascovius, Johannes Jacobus /címzett/ - 628
- MASEN, Johannes Fridericus de /emlékkönyvbejegyző/ - 649/89
- MATERNUS, Georgius Christianus /emlékkönyvbejegyző/ - 649/45
- MATHIEJOVSZKY, Nicolaus /levélíró/ - 527
- MATOLAI János /szerző/ - 624/ff.45.57, 630a
 - - /levélíró/ - 624/f.1, 628
 - - /címzett/ - 628
 - - /érintett/ - 252, 281, 283, 632/f.61
- MATHEUS, Sebastianus /szerző/ - 105
- Matulányi I. Matolai

MÁTYÁS, I., /Korvin/ magyar király /oklevélkiadó/ - 21, 32-33,
104/p.612, 105, 158

- - /levélíró/ - 2, 104/p.622, 105, 106/p.68, 617

- - /címezett/ - 106/p.68

- - /érintett/ - 105, 106/p.66, 331, 335, 340

MÁTYÁS, II., magyar király, korábban főherceg /oklevélkiadó/ -
26, 104/pp.406.432.452, 119, 210, 595/p.54, 615/40.45

- - /címezett/ - 108, 615/41-43

- - /érintett/ - 615/39.52, 617/p.119

MAXWELL, Joannes /emlékkönyvbejegyző/ - 649/149

Mayck l. Majk

MAYER, Joannes Georgius /emlékkönyvbejegyző/ - 649/149

MAYOOD, Sigismundus /levélíró/ - 347

MEDNYÁNSZKY József /emlékkönyvbejegyző/ - 649/126

Mednyánszky Pál - 11

MEELFÜHRERUS, Rudolphus Martinus /emlékkönyvbejegyző/ - 649/106

Meggau, dominus /1618/ /címezett/ - 108

megjegyzések Bél Mátyás vármegyeleírásaihoz - 233, 265, 309,
630, 653

- - 1. még az egyes vármegyéknél. Bél kiegészítőseit Bél Má-
tyás neve alatt

meggyűlés /Nyitra/ - 18

megyeleírások 1. az egyes vármegyék neve alatt

Mehmed, IV., török szultán - 391

Mehmet, Lalla nagyvezír - 367, 615/30

MELANCHTHON, Philipp /szerző/ - 106/p.163

- - /levélíró/ - 643/I/f.91

méltóságjegyzék /Erdély/ - 52

- - /kardinálisok, 1596/ - 64

- - /magyarországi, 1596/ - 6, 64

MENCKE /MENCKENIUS/, Fridericus Otto /emlékkönyvbejegyző/ -
649/63

- - /címezett/ - 628

- - /érintett/ - 292

Mérges - 567

MERMET, Renienberg de /?//levélíró, 1665/ - 78

- MESSEMAN, Franciscus Henricus /levélíró/ - 345/10.90.105
 metszetek l. rézmetszetek
 mezőgazdaság /De re rustica/ - 168, 622-623, 633
Miava /Myjava - Cs/ - 491
 Michaelides Sámuel /címzett/ - 628
 MICHELSEM, C.A. /emlékkönyvbejegyző/ - 649/154
 Micsinszky l. Mitsinszky
 Mienkens, Henricus /címzett/ - 384
 MIHÁLY /Wisniowecki/ lengyel király /oklevélkiadó/ - 579
 MIKOVINY Sámuel /tollrajza/ - 341
 - - /címzett/ - 628
 Miksa, I., magyar király /címzett/ - 106/pp.49.51, 133, 137
 - - /koronázásáról/ - 106/p.97
 - - /érintett/ - 107
 MIKSA főherceg /levélíró/ - 615/5
 - - /címzett/ - 615/29
 - - /érintett/ - 334/p.870, 615/4
 Minor, Melchior /címzett/ - 628
 Miller Jakab Ferdinánd /másoló/ - 14, 15, 52, 90, 316, 637a
 MILLER, Joannes Georgius /emlékkönyvbejegyző/ - 649/85
 MILLES, Jeremias /emlékkönyvbejegyző/ - 649/104
 Milohovszky - 338
Miskolc - 55^r, 620/ff.30.34
 MISKOLCI PUAH Pál /szerző/ - 334/p.47
 MITSINSZKY János /szerző/ - 278
 - - /levélíró/ - 574
 - - /érintett/ - 652/f.64
 - - /kéziratkatalógusa/ - 652/f.148
 MITTUCH Ádám /körlevele/ - 559
 - - /másoló/ - 558, 560
 Mochołya, Nicolaus /1353/ - 145
Modor - /Modra - Cs/ - 538-539, 549, 553, 595/p.40
Moesia - 647/ff.29.37.153
 Mohamed l. Mehmed
 Moholányi János - 491

- Mohr, Andreas /címezett/ - 628
 Mokoschini /Mokosinyi/ Jakab /másoló/ - 556
 Molard, Joannes a /címezett/ - 108
Moldavia - 334/pp.799.801
 Moll, Bernardus Paulus /címezett/ - 628
 - - /térképeiről/ - 351
 MOLLER Károly Ottó /emlékkönyvbejegyző/ - 649/10
 - - /címezett/ - 628
 MOLNÁR Albert, Szenci /levélíró/ - 643/I/f.115
 MONTECUCCOLI, Raymund /szerző/ - 135
 Montefalio, Bernardus /címezett/ - 355
 MONTING, J. de /emlékkönyvbejegyző/ - 649/129
 Moravia l. Morvaország
 Móric, heszeni őrgróf /címezett/ - 643/I/f.115
 Mórócz István /címezett/ - 459
Morvaország - 108, 615/41-42.57-59.61
 Mosóczy András /címezett/ - 628
Moson vm /Mošonská stolica/ leírása - 213-215, /mutató:/ 302
 MÖLLENHOFF, Christianus Nicolaus /emlékkönyvbejegyző/ - 649/81
 - - /címezett/ - 628
 MÖLLER, Johann Georg /szerző/ - 652/f.134
Munkács /Munkacsevo - SZU/ - 380, 618/pp.153.163
 - - leírása - 318
 Munkácsy /Munkátsy/ István Pál - 632/f.15'
Muraköz, térkép - 620/f.131
 MUSCULUS, Joannes Kunradus /emlékkönyvbejegyző/ - 649/26
 MUSSA basa /levélíró, 1638/ - 615/14
 Musztafa, II., török szultán - 322, 391
 mutató a Notitia IV. és V. köteteihez - 302
 Myjava l. Miava

- N., I.G. /levélíró/ - 346
 NÁDASDY Tamás /levélíró/ - 106/p.51

NUTHING/?, J. /levélíró/ - 345/97
 nyelvtan /héber/ - 643/II/f.124
 - - /latin/ - 228
 - - /magyar/ - 337
 - - /szlovák /cseh// - 175, 337
Nyitra vm /Nitrianská stolica - Cs/ - 18, 566
 - - leírása - 217-218, 275, /megjegyzések:/ 309, /mutató:/ 302
 nyomtatvány - 214, 395, 412-413, 428, 522, 590, 592

-

Óbuda - 477
 OCHSEN, Thomas /emlékkönyvbejegyző/ - 649/37
 Odorhei I. Székelyudvarhely
 oklevélgyűjtemény /Túróc vm történetéhez/ - 242
 Okolicsányi János - 338
 OKOLICSÁNYI Pál /szerző/ - 487
 OLÁH Miklós /szerző/ - 615/18
 Olaszi Péter /másoló/ - 478
 OLENSCHLAGER, Joannes Daniel /emlékkönyvbejegyző/ - 649/64
Ólubló /Stará L'ubovňa - Cs/ - 531
 OMES, Antonius /levélíró/ - 533
Ónod - 412-414
 Opitz, Fridericus Nicolaus /tulajdonos/ - 474
 Oradea I. Vúrad
 Oravská stolica I. Árva vm
 ORBÁN Ferenc /fordító/ - 41
 ORDÓDY Lajos László /emlékkönyvbejegyző/ - 649/118
 Orichonius, Stanislaus /címzett/ - 107
Oroszlán-Kővár - 416
 orosz-svéd háború - 68
 Oroszország története - 102-103
 Ország Heléna /Perényi Gáborné/ - 330
 országgyűlés /1596/ - 615/12
 - - /1604/ - 26

- országgyűlés /1605/ - 615/31
 - - /1606/ - 615/36
 - - /1659/ - 615/80
 - - /1662/ - 479-481
 - - /1681/ - 16, 595/pp.69-75
 - - /1687/ - 17, 482-485
 - - /1690/ - 49
 - - /1705/ - 407-408, 418
 - - /1707/ - 412-415
 - - /1708/ - 415, 493-494
 - - /1709/ - 495-496
 - - /1714/ - 18-20
- országhatár /1655/ - 58
- Országos Levéltár /Budapest/ /tulajdonos/ - 615-618
- Országos Széchényi Könyvtár /tulajdonos/ - 629-655
- orvoslás - 654
- orvostörténet /bibliográfia/ - 301/III
- OSSOLINSKY, Georgius /szerző/ - 615/67
- OSTERMANN, B. /levélíró/ - 346
- OSTERMANN, Johannes Ericus /levélíró/ - 346
- Osth, Herbordus /1248/ - 140
- Ostrihomská stolica l. Esztergom vm
- Ostrosith /Oztrosith/ család - 615/13
- OSTROSITH István /szerző/ - 615
- OSTROROG, Stanislaus /szerző/ - 106/p.17
- Ószombat /Szobotist, Sobotište - Cs/ - 491
- Óvár - 4, 106/p.79
- Oztrozit, Oztrosith l. Ostrosith

ördöggel cimborálás - 549/f.104

Őrség leírása - 270

- P., G. - 247
Pál, V., pápa /címezett/ - 108
Palbitzki svéd legátus /1666/ - 601
Palcsin /Palczewo - L/ - 95
Paleologus, Jacobus /címezett/ - 334/p.801
PÁLFFY János /levélíró/ - 446
- -/címezett/ - 438-440, 447-448, 451
- -/érintett/ - 441, 458, 461
Pallini Inkey I. Inkey
PALM, E.H.N./?/ E. von /emlékkönyvbejegyző/ - 649/166
PALM, Franciscus Teophilus /emlékkönyvbejegyző/ - 649/38
Pápay Gáspár - 385
PÁLÓCZI HORVÁTH Ádám /szerző/ - 252-253
Pannonhalma - 470
Pannonia - 647/f.37
Pápa - 25, 589
pápák jegyzéke - 303
PAPFF /PFAFF, Friedrich?/ /levélíró/ - 345/96
Parnassus, Johannes - 334/p.383
PARSCHITIUS Kristóf /szerző/ - 292, 322
Partium - 50
pasquillusok - 362-363
PASSERIN /levélíró, 1691/ - 516
Passionei, Dominicus /címezett/ - 628
PAULI, Christianus /körlevelei/ - 602/2.4.5, 604
PÁZMANY Péter /szerző/ - 67
pecséttrajz - 251, 631
PÉCSI /Peczi/ Gáspár /szerző/ - 334/p.47
Pécsújfalú /Pečovská Nová Ves/ I. Cuhnaály
Pellionis Sámuel /címezett/ - 628
pénzügy /1707/ - 402
peregrináció - 344, 346/f.73
Perényi Gábor /címezett/ - 9, 106/p.94
- -/érintett/ - 330

- PERÉNYI Imre nádor /levélíró/ - 106/p.134
 Pereszley Pál - 338
 PERLICZI János Déniel /szerző/ - 631
 - - /címezett/ - 628
 - - /másoló/ - 620/f.127
 Perno l. Pornóapáti
 Peskó /Peschko/ Mihály /másoló és tulajdonos/ - 644
Pest - 106/p.81, 632/f.61
 Pest-békési ev. egyházmegye - 652/f.72
Pest-Pilis-Solt vm leírása - 219
 pesti commissio - 506-507, 575, 652
 PÉTER, I., /Nagy/ orosz cár /levélíró/ - 467
 Péterffy Károly - 618/p.11
 Pethe Márton /Hetési/, szepesi prépost - 595/pp.53-54.
 Pethő Ferenc /Gersei/, jászói prépost /címezett/ - 108
 Pethő István /1596/ - 161
 PETHŐ Márton /levélíró/ - 109, 595/p.55
 - - /címezett/ - 595/p.57
 - - /érintett/ - 595/p.53
 Pethő Zsigmond /Gersei/ /armálisa/ - 160
 Petrasch l. Cinerius
 PETREIUS, Johannes Christ. /emlékkönyvbejegyző/ - 649/47
 PETRŐCZY István /kérvénye/ - 416
 Petrus comes /151?/ - 106/p. 127
 PEUCKER, Georgius /szerző/ - 334/p.518, 590
 PEYER, J. /emlékkönyvbejegyző/ - 649/80a
 PEYERL, Michael /emlékkönyvbejegyző/ - 649/71
 PEYR Mihály /címezett/ - 628
 Pezinok l. Bazin
 Pfaff/?/ l. Papff
 PEFFERSHOFFER /levélíró, 1705/ - 417
 Pfister, Johannes - 646/ff.66.73'
 Philippus comes /1243/ - 139
 piarista rend - 578-579
 PICCOLOMINI, Aeneas Sylvius /szerző/ - 106/p.74

- PIESKOWA SKALA, Joannes de /levélíró/ - 60
 pietisták Magyarországon - 562, 564
 - -1. még evangélikus zsinat, Rózsahegy
 Pilarik István /címezett/ - 538
 - - /érintett/ - 603
 Pilarik János - 338
 PILLER Celesztin /szerző/ - 653/f.25'
 PINCZÉS Imre /levélíró/ - 347
 PISINCZ Zsigmond /szerző/ - 328, 334
 - - /levélíró/ - 328
 Pisonium l. Pozsony
 Pius, II. l. Piccolomini
 Plathy Sándor /útlevele/ - 457
 Plathy Sándorné l. Vay Borbála
 PLOTH, Matthias Joannes /levélíró/ - 345/94-95
 POCOCKE, Richard /emlékkönyvbejegyző/ - 649/105
 POGONATIS, Parios Emanuil /emlékkönyvbejegyző/ - 649/66
 polgárjog - 643/II/f.140
 Polhannb/?, dominus /címezett, 1618/ - 108
 Polomka l. Polonka
 POLOMKAY János /szerző/ - 339
Polonka /Gömör vm - Cs/ /leírása, várostérkép/ - 272
 Pollyan, Andreas /1294/ - 146
 POMÁRIUS Sámuel /szerző/ - 595/p.1
 Pomian, Paulus - 595/p.22
Pornóapáti - 1
 PORSIUS, Henricus /szerző/ - 334/p.465
 PORTERS, J. /emlékkönyvbejegyző/ 649/145
Portugália - 615/41
 Posonium l. Pozsony
 posta - 133, 397
 Potoczky Kristóf /másoló/ - 176
Pozsony /Bratislava - Cs/ /kiváltságai/ - 129-130, 138, 618/p.127
 - - /képtalan/ - 106/p.142
 - - /időjárás/ - 542

Pozsony /evangélikusok/ - 513, 517, 549-550, 572-574, 595/pp.40.
47, 643/I/f.11, 652/ff.29.45

- - /országgyűlés/ - 19, 20, 615/80

Pozsony vm /Prešporská stolica/ - 106/p.78, 347/f.60, 398, 509,
558

- - /leírása/ - 630a

Pozsonyszentgyörgy /Jur pri Bratislave - Cs/ - 549/f.144, 553,
595/p.40, 620/f.52

Praetorius, Johannes /címzett/ - 107

Prága /Prahá - Cs/ - 598

PRAUN, D.H. de /emlékkönyvbejegyző/ - 649/167

premontrei rend - 618/p.285

Prešov l. Eperjes

Prešporská stolica l. Pozsony vm

Pressburg l. Pozsony

Prileszki Pál - 18

Privigye /Priviedza - Cs/ - 551

prognosticon l. időjárás

Prónay Gábor /címzett/ - 628

Prónay Pál - 285, 287

protestáns egyházak l. vallásügy

Puah l. Miskolci Puah

Puj, Michael /1699/ - 454

QUEHL, Johannes Fridericus /emlékkönyvbejegyző/ - 649/96

QUERTENBERG, Joannes Adamus ab et in /emlékkönyvbejegyző/ -
649/41

RABNERUS, Justus Godofredus /levélíró/ - 345/92

RABULIN a Bussy, Ludovicus Joannes /oklevélkiadó/ - 454

Ráday Gyűjtemény, Budapest /tulajdonos/ - 619-628

Ráday Gedcon /feljegyzése / - 619

- - /tulajdonos/ - 619-628

- RADAY Pál /szerző/ - 433?
 - - /javításai/ - 624/f.57?
 - - /küldeménye/ - 216
 - - /érintett/ - 338
- Radona /Radoma - Cs/ /1287/ - 144
- Radvánszky György /címezett/ - 628
- RADVANSZKY János /levélíró/ - 347, 544
- Ragusci l. Rákóczi
- Raimanus l. Raymann
- RAJCSÁNY Ádám /levélíró/ - 347
 - - /emlékkönyvbejegyző/ - 649/82
- Rajecfürdő /Rajecké Teplice - Cs/ - 247
- rajzok - 194, 618/p.357
- Rákóczi család genealógiája - 40, 51
- RÁKÓCZI György, I., erdélyi fejedelem /oklevélkiadó/ - 371,
 615/63-69
 - - /érintett/ - 50, 615/68-78
- Rákóczi György, II., erdélyi fejedelem /érintett/ - 103, 112
- RÁKÓCZI Ferenc, II., fejedelem /okiratok, kiáltványok/ - 392-393,
 395-399, 401-405, 414-416, 426
 - - /levélíró/ - 432, 459
 - - /címezett/ - 400, 416, 455
 - - /érintett/ - 420, 434, 499
- Rákóczi-szabadságharc - 363/1.3, 393-404, 652/p.72
 - - /vallástörténete/ - 593
- Rákóczi István /1507/ - 159
- Rákóczi Zsigmond, erdélyi fejedelem /címezett/ - 104/p.406
 - - /érintett/ - 257
- Rákos - 104/p.623, 367, 615/30
- RAKOWSKY Márton /szerző/ - 334/p.502
- Rangoni Gábor egri püspök /címezett/ - 2
- RANZANUS, Petrus /szerző/ - 331
- Ratisbona l. Regensburg
- RAYMANN János Ádám /levélíró/ - 347
 - - /címezett/ - 628
 - - /érintett/ - 18

- reformáció emlékünnepe /1718/ - 543
Regensburg - 76-77, 113, 609, 615/67
 régészet l. épületmaradványok
 Regiomontanum l. Ujbánya
 REINESIUS, Thomas /levélíró/ - 345/8.62.64.70-71
 - - /címzett/ - 345/2.11-13.58-61.63.65-66.68-69
 relationes l. jelentések
 rendek l. a történelmi eseményeknél és a földrajzi neveknél
 res litteraria /Magyarországon/ - 301, 338-340
 - - /Németországban/ - 345-346
 res rustica l. mezőgazdaság
 res vestiaria l. ruházat
 részegség - 357
 Részek l. Partium
 Reuterus, Quirinus /címzett/ - 107
 RÉVAY Péter /szerző/ - 615/15
 Reviczky János Ferenc /levélíró és címzett/ - 628
 - - /küldeménye?/ - 177
 revisio - 185, 188, 212, 216, 234, 237, 274
Revisnye /Revišnje - Cs/ - 143
 Revisnyei Benedek, János és Mátyás /1475/ - 143
 rézmetszetek - 178, 195, 230, 242, 322
 Rhédei család genealógiája - 40
 Rhédei Ferenc /epitáfiuma/ - 147, 257
 Rhodner, Joannes /érintett/ - 603
 Ribáre l. Szliácsfürdő
 Ribay György /tulajdonos/ - 654
 RIBBECK, Christophorus Fridericus de /emlékkönyvbejegyző/ - 649/2
 RIBISCH, Henricus /szerző/ - 334/p.902
 RICHEY, Joannes /emlékkönyvbejegyző/ - 649/80b
 Richter, Andreas - 652/f.134
 Richter, Josephus /címzett/ - 628
 Ricolphus magister /1325/ - 146
 RIES, August Conrad /emlékkönyvbejegyző/ - 649/132
 RITTER /Vitézovics/ Pál /szerző/ - 333

- Róma - 67
 római régiségek - 354
 Rosenberg I. Rózsahegy
 ROSENTHAL, Antonius /emlékkönyvbejegyző/ - 649/75.
 ROTARIDES Sámuel /szerző/ - 322
 Roth, /Thomas?/ a Rothenfels /címezett/ - 628
 ROY, Ascanius Christoph du /emlékkönyvbejegyző/ - 649/113
 Rožňava I. Rozsnyó
Rózsahegy /Ružomberok - Cs/ - 497, 556-565
 ROZSNYAI Dávid /szerző/ - 104
Rozsnyó /Rožňava - Cs/ - 526
 RUAT, Guilielmus /emlékkönyvbejegyző/ - 649/150
 Rudnay Miklós - 334/p.383
 RUDOLF, I., magyar király /II., császár/ /oklevélkiadó/ -
     595/pp.53.55, 615/27.43
   - - /levélíró/ - 104/p.420, 318, 615/11.50
   - - /érintett/ - 64, 104/pp.412.420, 615/15.23.53
 Rueber, Georgius /címezett/ - 108
 ruházat Magyarországon - 623
Russia - 647/f.185
Ruszt - 131
   - - leírása - 229, 280, 646/ff.50-76
 Rutkay Dániel /címezett/ - 285
 Ružomberok I. Rózsahegy
 RYPSSER, Alexander /oklevélkiadó/ - 529
 -
 S., K. /levélíró/ - 345/108
 Sabaria I. Szombathely
 sáfrány - 622/f.1
 Sághegybeli nemesek /1221/ - 149
 Sagittarius, Casparus /címezett/ - 345/1
 Salamon, magyar király /címezett/ - 364
 Salm /Salmis/, Ecchius a /címezett/ - 106/p.51

- SALZER, J.M. /emlékkönyvbejegyző/ - 649/51
 Šamorín l. Somorja
- SÁNDOR, VI., pápa /levélíró/ - 106/p.145
- SANILIUS, Thomas /levélíró/ - 107
- Sankfalvi Miklós/?/ /címezett/ - 106/p.137
- SÁRFŐI Miklós /szerző/ - 646/f.71
- Sarganeck, Georgius /címezett/ - 628
- Šarišská stolica l. Sáros vm
- Sárkánysziget - 334/p.383
- Sáros vm /Šarišská stolica/ - 60
 - - leírása - 119-120, 220-221, 276, 304
- Sárospatak - 415
- SARTORI K. István /szerző/ - 643/II/f.112
- SARTORIUS Jeremiás /szerző/ - 334/p.47
- Saxonia l. a jelentések közt
- Scepusium l. Szepes
- SCHEEL, Georgius de /emlékkönyvbejegyző/ - 649/123
- Schemnitz l. Selmecbánya
- SCHESAÆUS, Christianus /szerző/ - 334/pp.47.230
- SCHEFFERUS, Johannes /levélíró/ - 345/3-7.34-35
- Schidlowiecz, Christophorus de /címezett/ - 106/pp.32.124.126.
 135.141
- SCHWEIZEL Márton /szerző/ - 327
- SCHMIDT, P.N. /emlékkönyvbejegyző/ - 649/155
- SCHMITH, Robertus /emlékkönyvbejegyző/ - 649/48
- SCHMUTTAU, Sgofen /levélíró/ - 347
- SCHNELLHAMMERS, Christophorus Güntherus /levélíró/ - 345/103
- SCHOEPFLIN, Joannes Daniel /levélíró/ - 628
 - - /emlékkönyvbejegyző/ - 649/127
 - - /címezett/ - 628
- SCHOEPFLINUS, Johannes Fridericus /emlékkönyvbejegyző/ - 649/128
- SCHOLCZ, Procopius /levélíró/ - 595/p.63
- Schöpflin l. Schoepflin
- SCHRIMP, Johannes /levélíró és címezett/ - 573
- SCHULLERUS, Martinus /levélíró/ - 580

- SCHULTZ, Stephanus /emlékkönyvbejegyző/ - 649/164
 Schultze /Schultzius/, /Johann Heinrich?/ /címezett/ - 628
 Schwartz, Christianus Gottlieb /címezett/ - 628
 SCHWARTZ, Godofredus /levélíró és címezett/ - 628
 - - /emlékkönyvbejegyző/ - 649/122
 SCHWARTZ, Johann /szerző/ - 643/I/f.121
 SCHWEINIZ, Joannes Christianus de /emlékkönyvbejegyző/ - 649/29
 Sclavonia l. Szlavónia
 SCODA, Georgius /emlékkönyvbejegyző/ - 649/30
 SECUNDUS, Henricus /emlékkönyvbejegyző/ - 649/54
 Seelen, Johannes Henricus a /címezett/ - 628
 Segner János András /címezett/ - 628
 Seidel, Johannes Georgius Godofredus de /emlékkönyvbejegyző/ -
 649/68
 SEILMANN, Christian /szerző/ - 646/f.74'
 Seleuş l. Szöllős
Selmechánya /Banská Štiavnica - Cs/-10, 132, 298, 595/p.76,
 652/f.10
 - - leírása - 267
 Semény Balázs /1404/ - 8
 SEMPRONIUS /szerző, 1661/ - 474
 Sényői l. Semény
 Sequanus, Metallus /címezett/ - 107
 Serédi János - 490
 Serpilius?/, Laurentius /címezett/ - 527
Servia - 239, 647/ff.153.159
 Siebenbürgen l. Erdély
 SIKLÓSSY Miklós /szerző/ - 334/p.47
 Silica l. Szilicze
 Simény l. Semény
 Simon Mihály, Désfalvai - 454
 Siniob l. Szentjobb
Sirmium - 27
 SITNIAE, Casparus /szerző/ - 334/p.47
 SIXTUS, V., pápa /oklevélkiadó/ - 595/p.63.66
 Skala l. Pieskowa

- Skalica l. Szakolca
 Skeneus, Joannes /címzett/ - 107
 Skené Teplice l. Szklenófürdő
 Skerlet /1699/ - 374, 388
 Sloane, Hans /címzett/ - 628
 SOBIESKI, Joannes, lengyel király l. János, III.
 Sobotište l. Ószombat
 SOMERGEL, Joannes Conradus /emlékkönyvbejegyző/ - 649/151
 SOMMER János /szerző/ - 334/pp.44.76.84
 - - /levélíró/ - 334/pp.44.801
 SOMMERSBERG, Fridericus Wilhelmus /szerző/ - 56
 - - /címzett/ - 628
Somogy vm - 470
 - - leírása - 230, /megjegyzések:/ 630/ff.121.132, /térkép:/ 630/f.120
Somorja /Šamorín - Cs/ - 570
Sopron - 133, 513, 538-539, 624, 643/I/f.69
 - - leírása - 226, 228, 646/ff.21.61
Sopron vm leírása - 222-225, 227-228, 646
Sóskút /1330/ - 137
 SOTERIUS, Georgius /szerző/ - 339
 Spener, Philippus Jacobus - 597
 Spanagelius, Godofredus Philippus /címzett/ - 628
 SPINDLER, Christophorus a /emlékkönyvbejegyző/ - 649/33
 SPINOLA, Christoph Rojas de, tinini, majd neustadti püspök
 /szerző/ - 511
 - - /levélíró/ - 512-514, 517, 595/p.40
 - - /címzett/ - 513, 515-516, 595/pp.39.47.49.51
 - - /érintett/ - 520
 Spišská Nová Ves l. Igló
 Spišská stolica l. Szepes vm
 Spišské Vlchy l. Szepesolaszi
 Spišský Jablonov l. Almás
 SPRENGER, Johannes Henricus /emlékkönyvbejegyző/ - 649/171
 Stadsucker, praefectus fisci - 198
 STAFFELDT, A.H/?/. - /emlékkönyvbejegyző/ - 649/152

- Stainer, Johannes Christophorus /érintett/ - 603
Stájerország - 108
 Stancarus, Franciscus /címzett/ - 107
 STAPHILEUS, orator apostolicus /1512/ - 106/p.25
 Stará L'ubovňa l. Ólubló
 Statilius, Joannes - 106/p.133
 statisztika /Magyarországi/ - 642
 statutumok /székely/ - 41
 - - /Szabolcs vm/ - 121
 STEINBERGER, Nicolaus /szerző/ - 334/p.47
 STELLA, Michael Martinus /szövegkiadó/ - 106/p.183
 Stepney, Georgius - 72, 422
 STOESINGER, Joannes Godofredus /emlékkönyvbejegyző/ - 649/35
Stokholm - 69
 Stösinger l. Stoesinger
 Stralemheim, Hammingius de - 73
 STRASSOLDO, Carlo, generális /levélíró/ - 375
 Strigonium l. Esztergom
 STRISSA, Rhedigerus am Nicolaus /szerző/ - 334/p.47
 STRYCZELIUS, Johannes Georgius /levélíró/ - 345/72
Styria - 108
 SUKE, Christophorus Gerhardus /emlékkönyvbejegyző/ - 649/137
 Sunderland, comes a - 422
 superintendensek választásáról - 510
 svéd-lengyel háború - 68, 91-97
 Sylvester János /szerző/ - 329
 Sirmium l. Sirmium
Szabolcs vm - 33, 121
 - - leírása - 232-233. 638, /megjegyzések:/ 233
 Szabotist l. Ószombat
 Szokolca /Skalica - Cs/ /tollrajz/ - 341
 Szalaházy Tamás /oklevélkiadó, 1534/ - 106/p.155
 SZALKAI László váci püspök /levélíró/ - 106/p.132

- SZALONTAI István /levélíró/ - 384
 Szamosközy István - 56
Szamosújvár /Gherla - R/ - 88
 száműzöttek Törörországban l. Thököly-felkelés
 Szaniszló, I., lengyel király - 406
 Szapolyai l. Zápolya
 Szarka Ferenc, Lukafalvi /másoló/ - 178, 185-186, 203, 230,
 234, 251, 254
 Szarka János /másoló/ - 633
 SZARKÓCZY János /levélíró/ - 347
 Szászky l. Tomka-Szászky
 szászok Erdélyben - 104/p.662
 Szathmáry l. Szatmári
Szatmár - 59
Szatmár vn - 37
 - - leírása - 245, /megjegyzések:/ 653/f.25
 szatmári béke - 449, 452, 461
 SZATMÁRI György, pécsi püspök /levélíró/ - 106/pp.123.126.127.
 132.135.136.139.141
 Széchényi Ferenc /tulajdonos/ - 629
 - - /érintett/ - 633
 SZÉCHÉNYI György esztergomi érsek /szerző/ - 36
 - - /levélíró/ - 491
 - - /alapítványai/ - 475
Szécsény - 407-408, 418
Szered - 618/p.640
 SZÉKELY Ádám /emlékkönyvbejegyző/ - 649/153
 Székely János /1443/ - 148
 Székely Sámuel l. Dobai Székely
 székelyek - 41, 43
Székelyudvarhely /Odorhei - R/ - 41
Székesszeferháza - 158, 472
 Szeleczky-ház, Pesten - 632/f.61
 Szelepcsényi György esztergomi érsek /címzett/ - 16, 526
 Szenci Molnár l. Molnár

- Szentandrás /1490/ - 23
Szentgyörgy /?/ - 619
 Szentgyörgyffy Gábor - 334/p.383
Szentjakabfalva /1507/ - 159
Szentjobb - /Siniob - R/ - 147, 257
Szentmihály /1329/ - 150
 Szentmárton l. Pannonhalma
Szentmiklós - 618/p.153
Szepes vm /Spišská stolica - Cs/ - 26, 42, 106/p.150, 478,
 527, 530-535, 575-579, 595/pp.63-68
 - - leírása - 277-279, 318
 szepesi kamara - 383
 szepesi káptalan - 155, 576, 595/p.63
Szepesolaszi /Vallendorf, Spišské Vlachy - Cs/ - 595/p.53
Szerbia - 79, 239
 SZEREMLEI Sámuel /levélíró/ - 347
Szerencs - 23. 257
 szeretetszolgálat, evangélikus /1583/ - 530
 szerződések l. békekötések
Szigetvár - 334/p.919
 SZIKSZAI FABRICIUS Balázs /szerző/ - 330
 SZIKSZAI HELLOPOEUS Bálint /szerző/ - 334/p.47
Szilézia, vallásügy, evangélikusok - 396, 528, 601-613, 615/41.42
Szilicze /Silica - Cs/ - 244
 SZILVAY Pál /levélíró/ - 643/III/f.160
 szír-magyar szóegyezések - 172
 SZIRMAY András /szerző/ - 325
 - - /érintett/ - 377
 SZIRMAY Tamás /emlékkönyvbejegyző/ - 649/103
 - - /címzett/ - 628
 szkíták - 298, 307
Szklenőfürdő /Sklené Teplice - Cs/ - 167
Szlavónia - 27, 108
Szliácsfürdő /Ribáre - Cs/ - 164, 167
 szlovák evangélikusok - 546
 szlovák nyelv - 175, 337

- SZLUHA Ferenc /levélíró és címzett/ - 347
 - - /érintett/ - 405
 SZOKOLY Miklós, Kisvárdai /szerző/ - 615/7.8
 - - /címzett/ - 615/6
 SZOLE/?, Franciscus a /levélíró/ - 650
 - - /küldeménye/ - 645
 Szolnok-Mediocris l. Közép-Szolnok
Szombathely - 194
 szónoki beszéd l. beszéd
 szónoklat - 643/III/f.76, 647/f.225, 651
 szótár, tolvajnyelv /latin/ - 106/p.199
Szóllós /Seleuş - R/ - 185
 Szóllóssy Imre - 185
 Szóllóssy Zsigmond - 374
 szőlőkultúra l. borkultúra
 szövetség a török ellen /1608/ - 615/56-62
 Suha Pál /1344/ - 472
 SZULEJMÁN, II., török szultán /levélíró/ - 106/pp.75.77
 - - /címzett/ - 106/p.75
 - - /érintett/ - 80?, 106/p.165, 334/p.902

-

- Taksony vezér - 616, 627
Tállya - 415
 Tamecz, Joannes Fridericus - 110
 tanulmányi jegyzet - 644
Tardoskedd /Tardošked - Cs/ - 185
 Tardy Gáspár - 618/p.648
 Taurellus, Nicolaus /címzett/ - 107
 TAURINUS István /szerző/ - 334/p.132
 Tekovská stolica l. Bars vm
 Telegdi Miklós esztergomi érsek /címzett/ - 534
 Teleky /Teleki/ család genealógiája - 40, 51
 TELEKY Mihály kancellár /oklevélkiadó/ - 376
 TELEKY Mihály /szerző, 18.sz./ - 207, 273, 322

- Tellerus /címzett/ - 346 .
Temesvár /Timișoara - R/ - 85
Temes vm leírása - 238-240
Temesi Bánság leírása - 283
templomfoglalások - 570, 577, 595/pp.53.83, 596
templomszentelés /Ruszt/ - 646/ff.71-74
teológia - 643/II
teológiai tézisek - 544
térkép - 195, 272, 630/ff.35.120.131
térképek katalógusa - 351-352
Ternye /Terňa - Cs/ - 141
testamentum 1. végrendelet
Tét - 567
Teuftenpach, Fridericus a /címzett/ - 108
Thekeus, Joannes /1295/ - 147
Theresianum - 643/I/f.93
Thernye 1. Ternye
Thomas comes /1274/ - 145
THOMASIVS, Jacobus /levélíró/ - 345/16
Thomycky, Petrus /1511/ - 106/p.30
THÖKÖLY Imre /oklevélkiadó/ - 49
- - /levélíró/ - 385, 387-388, 390
- - /érintett/ - 325, 378-379, 381, 386, 391
Thököly-felkelés és a száműzöttek ügyei - 374-391
Thracia - 298
Thurn 1. Turrn
Thuróczy János - 314
Thurzó család - 618/p.903
THURZÓ György nádor /oklevélkiadó/ - 536, 595/p.59
- - /levélíró/ - 104/p.420, 549/f.64
- - /élete/ - 147
- - /érintett/ - 615/40, 643/I/f.89
Thurzó János érsek /címzett/ - 106/p.134
Thurzó Kristóf - 595/p.53
Thurzó Szaniszló /címzett/ - 108

- Timișoara l. Temesvár
 Timon Sámuel - 615/18
Tokaj - 298/f.31, 620/f.129
 tollrajz - 7, 230, 244, 251, 272, 341, 347, 631
 - -1. még térképeknél
Tolna vm - 31
 - - leírása - 243, 288, /megjegyzések:/ 630/f.152
 Tolpos, Thomas /1288/ - 145
 tolvajnyelv /szótár/ - 106/p.199
 TOMKA-SZÁSZKY János /szerző/ - 639
 - - /címezett/ - 628
 - - /tulajdonos/ - 644
 TOPPERCZER János /szerző/ - 127
 Tordai Baltazár - 274
Torna vm /Turnianska stolica - Cs/ leírása - 244-245
 Tököly l. Thököly
 TORÉSY Ignác /szerző/ - 269
 TÖRÖK Ferenc /levélíró/ - 347
 - - /hitelesítő/ - 618/p.875
 török elleni harcok /15-16.sz./ - 79-80, 90, 106/pp.1.163
 - - /17.sz./ - 62, 76-78, 82-89, 101, 135, 334, 362/5,
 367, 615/25-27
 törökországi száműzöttek l. Thököly-felkelés
 Törökország l. még a jelentéseknél
 történeti kútfők gyűjteménye - 104, 334, 595, 615, 652
 történeti leírások l. a vármegyéknél és városoknál
 törvénygyűjtemény - 106/p.66
 törvényújítások - 615/73
 Traianus császár - 355
 TRALLES, Joannes Antonius /körlevelei/ - 603
 TRANQUILLUS DALMATA, Andronicus /levélíró/ - 106/p.49
 Transsylvania l. Erdély
 Trenčianska stolica l. Trencsén vm
 Trenčianske Teplice l. Trencsénfürdő
Trencsén vm /Trenčianská stolica/ - 18, 101, 491, 566, 587-588
 - - leírása - 246-249, 289, /megjegyzések:/ 653/f.27

- Trencsénfürdő /Trenčianske Teplice - Cs/ - 247, 637
 TRESENREUTER, Johannes Udalricus /emlékkönyvbejegyző/ - 649/97
 TRESENREUTER, Christophorus Fridericus /emlékkönyvbejegyző/ - 649/77
 Tresenreuter l. még Dresenreuter
 trinitárius rend - 322
 Trnava l. Nagyszombat
 Troilo, Carl /tulajdonos/ - 187
 TROISSIN, Pierre /emlékkönyvbejegyző/ - 649/110
 TSCHAMMER et OSTEN, Georgius Ernestus /emlékkönyvbejegyző/ - 649/12
 TSEETSI János /emlékkönyvbejegyző/ - 649/55
 TUCHER, J.C. de /emlékkönyvbejegyző/ - 649/162
 Turnianska stolica l. Torna vm
Turóc vm /Turčianska stolica/ - 400, 618/p.486
 - - leírása - 241-242, 285-287
 TURRN /Turri, Thurn/, Henricus Matthaeus /levélíró/ - 108, 368
 - - /címzett/ - 108
 Tymon l. Timon
 Tyrnavia l. Nagyszombat
-
- UDVARHELYI István /szerző/ - 486
Ugocsa vm - 37
 - - leírása - 250, 630/ff.23.92, 640
Újbánya /Nová Baňa - Cs/ - 595/p.22
Újfalu /Abaúj vm/ /1321/ - 148
 Újfalussy Pál - 395
 Újlaki Miklós /címzett, 1443/ - 79
 újmise /Prágában, 1669/ - 598
 Újszerzeményi Bizottság l. Neoaquisistica Commissio
 Ulászló, I., magyar király - 307
 ULÁSZLÓ, II., magyar király /oklevélkiadó/ - 22, 159, 618/p.157?
 - - /levélíró/ - 106/pp.121.130.133.135.139.140.143.144, 617/p.1
 - - /címzett/ - 106/p.145
 /érintett/ - 106/pp.30.37.47

UNCIUS, Leonhardus /szerző/ - 336
Ungvár vm /Užská stolica - SZU/ - 37
 - - leírása - 251-253, /megjegyzések:/ 30, 653/f.2
 únió l. vallásügy
 URSINUS, Zacharias /levélíró/ - 107, 345/99
 - - /címzett/ - 107
 útleírás /konstantinápolyi/ - 334/p.465
 útlevél - 169, 344, 605
 útlevélügyek - 347/f.73
 Užská stolica l. Ungvár vm

Valkovár l. Vukovár
 vallásgyakorlat l. vallásügy
 vallásügyi iratok - 479-614
 vallásügy /királyi rendeletek/ - 494-495, 498-500
 - - /evangélikus/ - 18, 479-494, 497, 501, 506-507, 574-575,
 582, 584, 587, 595/p.69, 615/17, 652
 - - /görögkeletiek/ - 643/I/f.105
 - - /katolikus/ - 493-494, 496-497
 - - /protestáns/ - 501-503, 505, 510, 590, 594
 - - /református/ - 589, 652/ff.99.103
 - - /evangélikus, Ausztria/ - 599-600
 - - /evangélikus, Szilázia/ - 601-613
 - - /unió/ - 511-525, 595/pp.39-51
 - - l.még az egyházakkal, papokkal és szerzetesrendekkel
 kapcsolatos tételeket
 Vallendorf l. Szepesolaszi
Véréd /1295/ - 147
 Vérdi Incédi l. Incédi
 VÁRALJAI János szepesi kanonok /levélíró/ - 595/p.64
 Várdai Ferenc erdélyi püspök /címzett/ - 106/p.138
 VÁRDAI Péter kalocsai érsek /levélíró/ - 617/p.1
Várhely /1283/ - 145
 vármegyék /eredete/ - 304

- vármegyék leírása l. az egyes vármegyéknél
 vármegyék Magyarországon - 297, 305
 városi privilégiumok l. a városoknál
 várostérkép - 272, 341
Varsó /Warszawa - L/ - 96-97
Vas ym leírása - 194, 270, /megjegyzések:/ 653/f.25'
 vásárjog /Pozsony/ - 130
 Vásáry l. Wásáry
 VAY Ádám /Veracius Constantinus/ /szerző/ - 428
 Vay Borbála /Plathy Sándorné/ /útlevele/ - 457
 Valkovszky Mihály /emlékkönyvbejegyző/ - 649/67
 Veck család /13.sz./ - 141, 155
 végrendeletek /1330/ - 151
 - - /17.sz./ - 104/pp.510.520.563.600.614
 velencei-török harcok - 362/6
 Vel'ká Bytča l. Biccse
 VELMANN, Johannes Georgius /levélíró/ - 345/98
 VELSCHIUS, Georgius Hieronymus /levélíró/ - 345/79-82
 VEMKÓCZI Dániel /levélíró/ - 580
 Veracius Constantinus l. Vay Ádám
Veréb /1330/ - 137
 Veress Ferenc /másoló/ - 641/f.64
 Verner l. Wernher
 Veronai Gábor l. Rangoni
 VESSELÉNYI Ferenc nádor /oklevélkiadó/ - 471
 - -/szerző/ - 373
 - -/levélíró/ - 58, 61
 - -/címezett/ - 615/79
 Vesselényi István /címezett, 1604/ - 536
 Vesselényi István /18.sz./ - 237
 Vestenice l. Vesztenicz
Veszprém ym - 28
 - - leírása - 254, 630/f.36, /megjegyzések:/ 630/f.36, /tér-
 kép:/ 630/f.35
Veszprém, püspökség - 618/p.11

- Vesztenicz /Vestenice - Cs/ - 622/f.1
 Vetero-Buda l. Óbuda
Vezveres /1288/ - 145
 Vienna l. Bécs
Vihnye /Vyhne - Cs/ - 132
 VILMOS, III., németalföldi helytartó /levélíró/ - 504
 VINCENTIUS, Beatus /szerző/ - 259
 VIRÁGH Jácint /szerző/ - 653/f.11'
 Virmond, Hugo, generális - 460
 visitatio - 553, 643/I/f.90
 Vitézovics l. Ritter
 Vittenberg l. Wittenberg
 VOLCALMER, Johannes Burcardus de /emlékkönyvbejegyző/ - 649/86
 VOLCALMER, Johann Christoff de /emlékkönyvbejegyző/ - 649/57
 VORSTIUS/?, Johannes /levélíró/ - 345/15
 Vratislav, Joannes /1709/ - 74
Vukovar - 27
 Vulterranus, Florentinus, cardinalis /címzett/ - 106/p.142
 Vyhne l. Vihnye
 Vyšná Boca l. Bóczabánya
-
- WAGNER Károly /szerző/ - 653
Walachia - 334/p.856
Walchen /Walch - A/ - 143
 Walchius, Johannes Georgius /címzett/ - 628
 WALDBURGER, Samuel Klemet /emlékkönyvbejegyző/ - 649/8
 WALDHÜLLER, Andreas /emlékkönyvbejegyző/ - 649/134
 WALTHER, Samuel Benjamin /emlékkönyvbejegyző/ - 649/115
 WALTHERUS, Antonius Balthazar /emlékkönyvbejegyző/ - 649/23
 WALLEMBERG, J. /emlékkönyvbejegyző/ - 649/125
 Wanyeczki Illés /címzett/ - 628
 Warszawa l. Varsó
 Wásáry György /16.sz./ - 106/p.96

Wechelius, Andreas - 643/I/f.69
 WEGELIUS, Josua /körlevelei és levélíró/ - 549/ff.74.91.92.127
 - - /címezett/ - 549/ff.78.103.107
 WEIDINGER, Franciscus Xaverius /emlékkönyvbejegyző/ - 649/36
 WEISE, Henricus /emlékkönyvbejegyző/ - 649/74
 WEISS, Johannes Conradus /szerző/ - 57
 Weissbeck János Ferdinánd /címezett/ - 541
 Weissbeck, M?/. /címezett/ - 514
 WERNHER György /szerző/ - 165, 166?, 167?
 Wesselényi l. Vesselényi
 Wien l. Bécs
 Wietor Jonathán - 633
 WILDEN, Christophorus /levélíró/ - 345/87-88.100-101
 WILDMANN, Georg /emlékkönyvbejegyző/ - 649/7
 Wildvogel /címezett/ - 346
 Wilhelm l. Vilmos
 Wisniowecki Mihály l. Mihály
 WITTEB, Henning /levélíró/ - 345/106.113
Wittenberg - 592
Wohlau - 501
 Wolffius l. Kunsberg
 WOLPMANN, Nicolaus /emlékkönyvbejegyző/ - 649/159
 WONNA, Georgius /levélíró/ - 345/77
 WULFWENSTIERNA, Gustavus /emlékkönyvbejegyző/ - 649/91

Zabeler /Zabler/ - 338
 Zabler, Elias /címezett/ - 628
 ZÁBORSZKY János /levélíró/ - 347
Zala vm leírása - 234, 322, /megjegyzések:/ 630/f.141, /tér-
 kép:/ 630/f.120
 Zalaházi l. Szalaházy
 ZAMOYSKY, Joannes /levélíró/ - 615/3
 Zamoscius l. Szamosközy

- Zápolya család genealógiája - 40, 51
 Zápolya Imre nádor - 106/p.71
 Zápolya János I. János király
Zaránd vm leírása - 255-256
 Zarka I. Szarka
 ZATORSKY, Stanislav /szerző/ - 66
 ZÁVODSZKY György /szerző/ - 147
 Zbiskó József Károly /címzett/ - 628
 Zékely I. Székely
Zemplén vm /Zemplínska stolica - Cs/ leírása - 257, 290
 ZERMEGH János /szerző/ - 329
 ZICHY Ádám /levélíró/ - 347
 Zichy Károly /1736/ - 188/f.40
 Zierotyn, Fridericus a /címzett/ - 615/3
 Žilina I. Zsolna
 ZIMER, Matthias /szerző/ - 643/II/f.14
Zirc - 630/f.36
 Zlaté Marovce I. Aranyosmarót
 ZMESKAL, Hieroslaus /levélíró/ - 549/f.46
 Zokoly I. Szokoly
Zólyom /Zvolen - Cs/ - 549/f.16, 588, 652/f.85
Zólyom vm /Zvolenská stolica - Cs/ leírása - 258, 292
 Zrínyi Miklós, szigetvári hős /rézmetszete/ - 230
 - - /érintett/ - 334/f.47
 Zrínyi Miklós, költő /rézmetszete/ - 230
 - - /címzett/ - 84
 - - /érintett/ - 77
 Zuha I. Szuha
 Zvolen I. Zólyom
 Zvolenská stolica I. Zólyom vm
 ZSCHIRNSZKY, Leonardus /körlevelei/ - 603, 606
 ZSIGMOND, magyar király /oklevélkiadó/ - 18, 129, 156, 615/p.17,
 618/p.285
 ZSIGMOND, I., lengyel király /levélíró/ - 106/pp.32.47
 - - /címzett/ - 106/pp.37.48.77.129.130.135.139.140.144
 - - /érintett/ - 106/pp.17.25.30

Zsigmond, III., lengyel király /címzett/ - 108

- - /érintett/ - 615/6.7.8.24.66

zsinati végzések l. evangélikus zsinat

zsitvatoroki béke - 104/p.400

Zsolna /Žilina - Cs/ - 536, 546, 549/f.53, 550, 595/pp.15.19,
643/I/f.81.89, 652/f.1

ΚΕΡΕΚ

Ánno rice

Mi Átziak ki vagy
a Menyeiben.

Észelteknek meg a Te
neved.

Jöjjenek a Te országod.

Legyen meg a Te Ákai
vato'd, miképpen megyben
bea, úgy is a földön is.

Mi kenyereinkes mindenképpen
napias, hozzá mindkét ma.

És botrány meo mindkét
a mi vetekednek, miképpen
mi is meo botrányok a me
ellünk, vetekednek.

És hogy minket a kelen-
tesbe.

De ^{mind} szabadíts meg a gon-
posztul.

Mert Tied az Ország, és
a hatalom, és a királyság, mind
örökké. Ámen.

Alia, cum honoribus pronuntiatur, moueri potest,
quod iam omittimus, consilio. Nam est, qui non per sin-
gulos, constructiones, docet, quem admodum loquatur
quarantia ab Europis differunt. Quae causa Occi-
dentalium dicitur: Notter Vater noster. Atqui is
est amplius litere, et ex isidoro, in nostra hi-
storia. Ita, cum in sermone secundo, latine reddi-
tur, Sanctificetur noster, sine particula, Tua ad
Tua, particulam illam noster, ad eum in eadem voce, ca-
mionem meo, verbi, ad eum significandam acti-
ni, aut passivi, computationem, addi solita, ut
aut.

Lethe reddita.

Notter Vater noster,
qui es in caelis.

Sanctificetur noster
Tua nomen tuum.

Adueris Tuam Re-
gnam Tuam.

Fiat voluntas Tua vo-
luntas, Tua, quem admo-
dum in caelis; ita hic in terra quoque.

Nossem panem nostrum,
quotidianum, des illam
nobis, hodie.

Et remitte nobis, nobis,
nostra peccata nostra, si-
cut nos quocumque peccata, si-
mitemus, contra nos pec-
cantes.

Et ne nos in
restitutionem.

sed libera nos
a malo.

Quia Tua Regnum
et potentia, et gloria
in saecula saeculorum.

Nihil, quod a culpa atq[ue] in malis immundum ⁵¹
(Cicero)
 At, optimis virtutis fons est, antequam deficiat,
 desinere. Seneca

Mervis in Principem Patriam &
 bonas litteras clarissimo Domino
 Mathia Batis, quodquid in volume
 est precatus et inter amicos sui
 memoriam relinquit

Vienna ¹⁷⁰⁴ 6. 1704
 Samuel Petrosi
 de Aevi. Lex
 Copularius Gabrielis
 Transilvanicus.

Pag. 1.

Clanum PANNONIAE gemmae dactylis DECI
 Arcta iuncti mihi FAVOR amicitia:
 Altos fatorum Tua pandere penna recessus
 Dum cupit, bruta queis HUNGARIA LINGVA
 Conatur, fateor, quod non conatus adusque
 Est quisquam, nec habet Patria terra parem.
 Anxi coepta pio fideliter promere verba,
 Non fallent nixus digna bratea tuos.
 Boni omnis ergo
 adnectere pauca hec voluit
 gratulabundus,
 DANIEL BURIUS UNGARI

Magen deus operum et edicti, maiorem et prudenter
rationem et per eundem.

Junius Rosende alque celeberrimus Oratio
Cuiusque honoratissime
sui memoriam officium
officium commendat
Cristianus Roschler, M.D.
P. R. de Suis Legat. Venetijs
V. S. M.
P. R. de Suis Legat. Venetijs

Amicus Aristoteles, Amicus Holmius
et Magis amica V. S. M.

* * *

Ita colloquii inter nos habiti cuique simul
memoriam huius celeberrimo amico
colendissimo, commendat
Ch. Christophorus Fredericus Treckenator
apud Legationem Art. Suec. Regis nunc
Penna et. P. S. M.
P. R. de Suis Legat. Venetijs

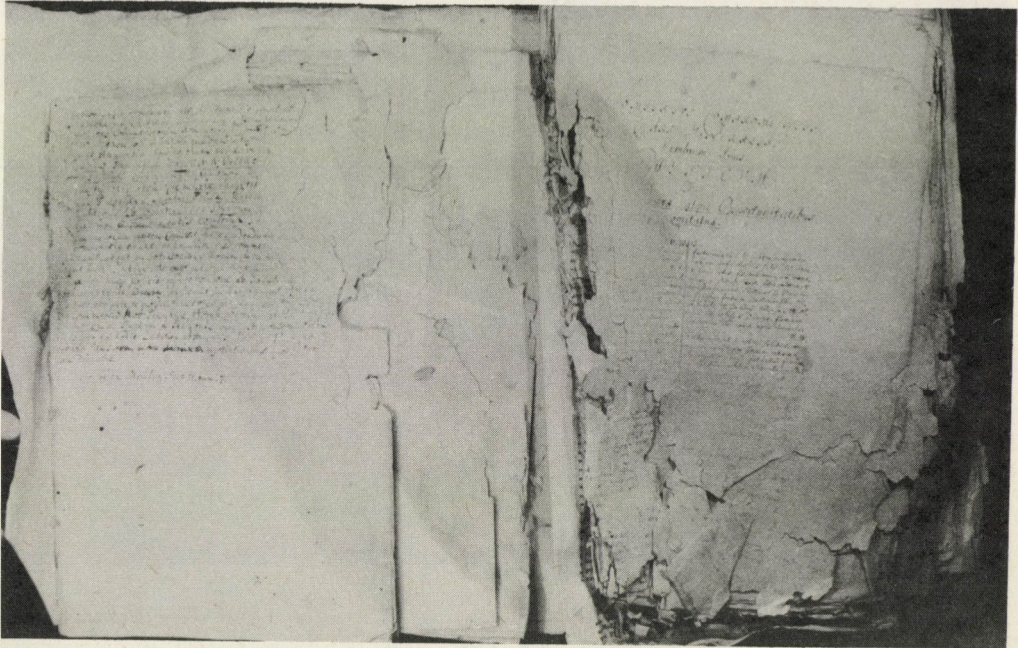
Ex hoc operis videri potest quomodo alacritas et ad
negotia non sequitur.

Mathias Roschler, M.D.
Cronicus Insign. Eccles. P. R.
Lony die 27 Martij A. 1743.

Invenio videri debet artes
Emollit mores nec imit esse feros.

Pennii 3° Maii 1737

Terentius Miller Anglus
Philum Magister
in Academia Romensi

ELINEATIO CASTRI S. GYÖR

in Alandis
 generosa
 eximia et
 in rante
 vicia vicia
 e piscibus
 fidei. Cui
 rima ex
 p. Clatry
 na, duplici
 d. Onica
 agrae inel
 in, prami
 spatis o
 p. m. h. b.
 omnia
 nota h. p.
 f. a. p. h.
 ab, inde
 re adve.
 edam ex.
 ventiosa.
 o. rima
 f. a. h. b.
 quad e.
 d. h. p. h.
 em, nullo
 h. p. h. b.
 p. h. b.
 de p. h. b.
 certatim
 d. rima
 io, ten

et delicatiorum mos est, in aenis calefacta aqua in cadis effusa

Pontur
 Et hoc Castrum, cum toto Dominio, Peculium Sacrae Regni Coronae, cuj. d. d.
 Dona sensu Articulorum 3. et 4. Vladislai Regis Decret. 7. abalie-
 nari nullo modo queat, erat tamen ob publicas necessitates Pala-
 tino condam Hungariae, Emerico Pereny et Consorti ej. sden He-
 lene Orszag, pignori locatum, a quibus descendit successivè per
 foemineam lineam, ad Familiam Tozök de Eming, inde ad Familiam My-
 n de Bedeg, et Baronum Haller de Hallerlö, receptivatum in Silomi-
 nus in possessionem p. condem ab Anno 1702. a Barone Samuele Hal-
 ler, ac ceteris hypodotariis Possessionibus, Ordinario Juris processu sub

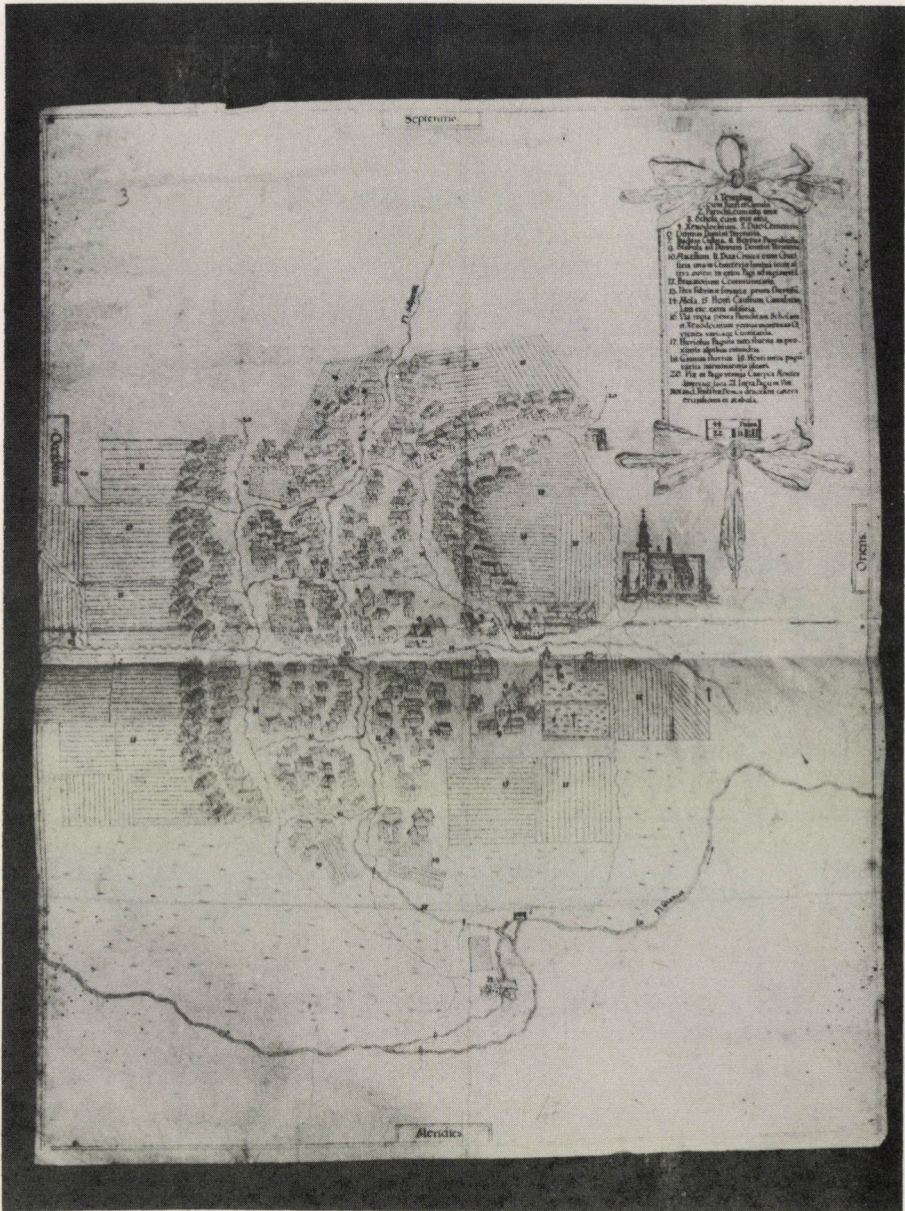
p. p. r. f. l. m.
 Regium

Divi Leopoldi Enimi Caesaris et Regis Apostolici gloriosae Regimine.
 raro adificia, a temporibus Divorum Nationum Regum, diligenter cu-
 stodita atq. conservata, conseq. donce Michaeli condam Feliki Prin-
 cipis condam Michaeli Spaff Transylvanicae Militiae Generalis,
 sub Civilibus Patria moribus Anno 1678. prodicione Moscovitarum
 capto Caströ Sacrae Vulcania celebrassit; ab isto tempore formicario
 atq. opere advenata Palatia, continuis temp. statum in clementis
 expostita, in rindus, collapsis formicibus, praeter ea, p. d. inter dona
 turres Orientem re. K. ceteris, Supraominatis Baro Samuel Haller,
 scandali contregi procuravit, transire.

- L**itera Alphabetica in praemissa Delinicatione designant sequentia:
- A. Circumambulacra ex fabricatis lapidib.
  - B. Templum in lateri Orientali anteriori parte prominens.
  - C. Carcerem sub Arce.
  - D. Lapidib. statum viam in Arcem ductam.
  - E. Ades Officialium Castrum Arce, cum duabus Turribus scilicet Porta
 eredis.
  - F. Portem. G. Fossatum cum palude. H. Molendinum.
  - I. Balneum Reginae. K. Fontem S. Georgii. L. Oppidum.
  - M. Templum de saxum lapidum. N. Moerum. Helvetica Confes-
 sioni addictorum Templum ligneum. O. Turriculam ligneam cum Cam-
 pana.
  - P. Viam ex Oppido Mithuley in Oppidum G. et Castrum.
  - Q. Fluvium Zmyra. R. Montes ad meridionem Occidentem.

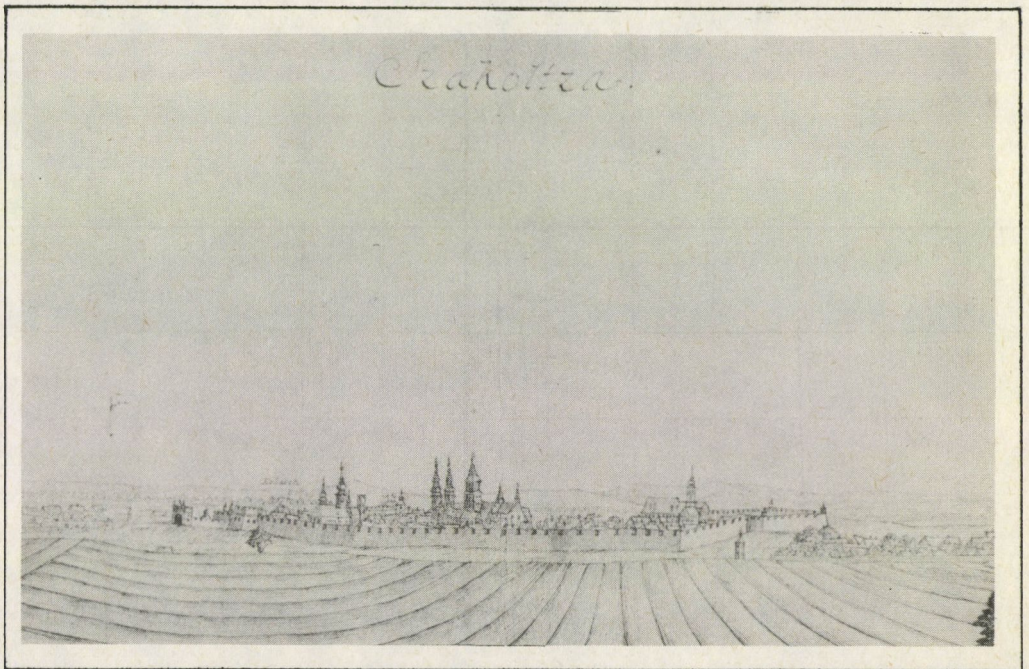
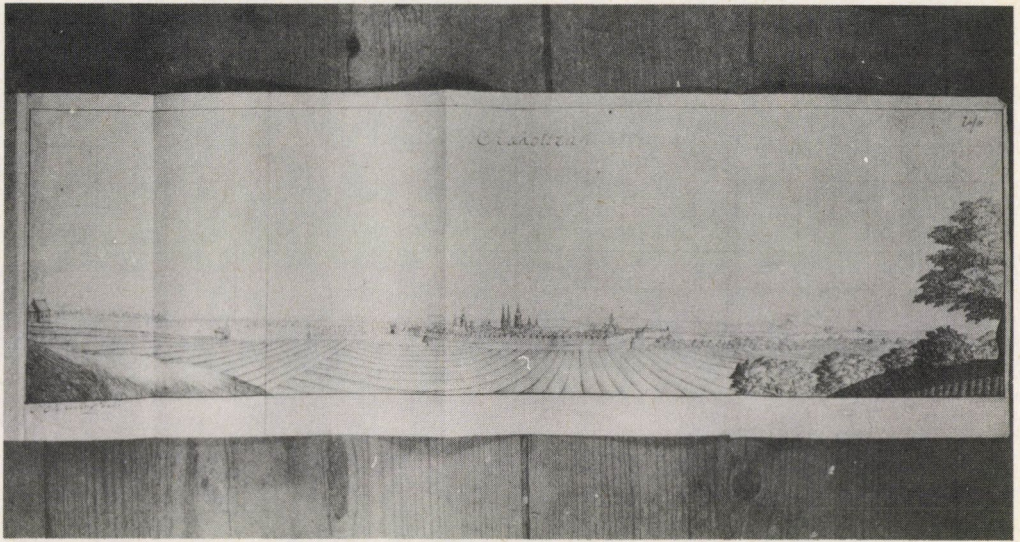

1. Templum
2. Casa Regia
3. Casa Regia
4. Casa Regia
5. Casa Regia
6. Casa Regia
7. Casa Regia
8. Casa Regia
9. Casa Regia
10. Casa Regia
11. Casa Regia
12. Casa Regia
13. Casa Regia
14. Casa Regia
15. Casa Regia
16. Casa Regia
17. Casa Regia
18. Casa Regia
19. Casa Regia
20. Casa Regia
21. Casa Regia
22. Casa Regia
23. Casa Regia
24. Casa Regia
25. Casa Regia
26. Casa Regia

Thurza IV. 412

Thurza IV. 414. 416. 418.

9.

Thurza I 1527 pro alio
Thurza IV. 414

Thurza IV. 415.

10.

Thurza IV. 415. 417.

Blahut IV. 415.

Blahut IV. 415.

Sambur Thom. IV. 415.

Sambur Thom. IV. 415.

Testamentum Aleij Thurzoni
IV. 416

Testamentum Aleij Thurzoni
IV. 416.

Testamentum obrenis demij Pal
Thurza IV. 416. Per Thomam
Lapa Thurzoni IV. 417.

Testamentum obrenis demij
IV. 416.

Testamentum obrenis demij
IV. 416. 417.

Testamentum obrenis demij
IV. 418.

Testamentum obrenis demij
IV. 418.

Testamentum obrenis demij
IV. 418. Per Thomam
Lapa Thurzoni IV. 419.

Testamentum obrenis demij
IV. 419.

Testamentum obrenis demij
IV. 419.

Testamentum obrenis demij
IV. 419.

Testamentum obrenis demij
IV. 419.

Testamentum obrenis demij
IV. 419.

Testamentum obrenis demij
IV. 419.

Testamentum obrenis demij
IV. 419.

V. D. O.
Pur. Rev. C. ac Ampl. Ho Dno
Dno Mattsiae Belio
in vicibus Iesu Christi

V. D.

Mattsias Markovitz.

V. D. M. Szarvasiensis.

Senio jam esse confectam, et infinitis laboribus
enervatam, attritam, peneque fractam, Pur.
Rev. C. M. A. M., a multis apud nos pere-
grinis audio, identidem. Avamen justus
ut palma florebit, sicut cedrus in Libano
multiplicabitur. Plantati in domo Iesova,
in atriis DEI nostri, floreant. Ad hoc
fructificabunt in senectute, pingues, et
vii

XXVII.

CHRISTOPHORI PARSCHITI,
 COMITATUS REGNI HUNGARIE,
 SLAVONIE ET TRANSYLVANIE
 INCORPORATI,
 IN QUIBUS EORUM ORTUS,
 TERMINI, URBES, CIVITATES,
 OPIIDA, ARCES, MONTES, STAGNA,
 AQUA DULCES ET AMARAE,
 LAPIDESCENTES, ET CALIDAE,
 CUM VARIA VICISSITUDINE RERUM
 HUMANARUM, SEPULTURAE REGUM
 SECUNDUM ANXORUM SERIEM
 PROPOKUNTUR,
 AD MAIOREM DEI GLORIAM,
 CAESARIS REGISQUE MAJESTATI
 PERENNITATEM ADORANDAM,
 UNIVERSORUM PROCEPERUM REGNI
 HUNGARIE DECUS,
 PATRUM PATRIAE ORNAMENTUM,
 POSTERITATI MAXIMUM ENCUMBRANTUM,
 OMNIUM DENIQUE REGNICOLARUM
 ETERNUM COMMODUM:
 INTRA PRIVATOS EXULANTUM PARIETES
 WITTEBERGAE ELABORATI,
 ANNO
 EXORLENS ANNO SII FAVSTVS ATQVE
 ANNO BENIGNVS,
 ANNO IN TERRIS GAUDIACLA
 RA FERAT!

MCCCLXXV
 WVVV 1000
 1702

197
ANDREAS DVVITH. CAES. CON=

SILIARIUS, THOMAE ERASMO PHILOSO=

pho et medico clauissimo professori in
Academia Heidalbergenfi

S. P. D.

Illustrissima ingeniorum varietas praestantissime Erasme, in ijs etiam homini-
bus, qui omnia sua studia eo conferunt, ut veritatem libere in alijs scriberent
tunc in ea maxime scientia qua totum naturae consuetudinum casus perscruta-
tur, ex densis illis tenebris in lucem proferant. Atque alij quidem alios in eo
studio magistros et duos sequuntur: Maxima certe pars ita ab offiis. pendet,
ut ab ipsius auctoritate ne latam quidem linguam discedendum esse putent. In quo
fieri possent, nisi illius placita, naturae ipsius, atque deo summa natura fructu,
flecti necesse esse cognouerent, ut ne si forte quidem contra ea quoniamque velint, quae
summus ille atque hinc notiam detegere non, verum etiam quae natura quidem
genius, pronuntiauit. Haec esse iterum philosophandi legem, quia violata, neque
sit, nisi eadem opta naturae, ac deo ipsi respondere velit. Verum qui ita sentiunt
prae se ferunt in vitijs nihil videtur solent. Valo eos, quibus se addixerunt, magno
et in his studijs multum diuisi, cum magis laude veritatis suscipi. Atque ita
quoque Ceteris saeculari admodum summamque dactinam, non diuulgare quod ipsi, admi-
-torum, amplior, ac pro vitijs mea fecerit. Peripateticorum philosophorum principum
esse non nego. Adde etiam (si ita ipsis videatur) summum omnium esse monarcham.
Verum illud quoque ipsorum voluntate videri affirmare mihi licet, quod non
sanus opinor, negauerit, summum hunc monarcham, hominum tantum dominum esse, et deo
lati, ac ipsi potius. Quod si in dubio ponent, non magis summo labore sed
ex veteribus tunc reuocatis philosophis, usque in primis, qui religiose eius asserere atque
interpretari fuerunt, demonstrari possent. At quid interest de medicis dicam, qui in
magis et non paucis quidem rebus a veritate illum aberrasse, atque vel struere
ipsius, quae tamen in illa quoniam, et prima quasi medicina elementa curantur,
ignoraui suscipi, multumque hinc clarius effluunt. Theodori certe impetatoris
conditio omnium
omnium hominum.

Qui durante Bello sub directione Dni Comiti de Zemy in Croatia
 operantur.
 Expectat in hac parte Serenissimi Archiducis Oenipontani, qui
 Guillelmo de Venetia, à Rege Catholico iure transmissis
 in debita plenitudine est percepturus. Crabitur etiam in
 primo est de in eundem aliquid Matrimonio dicti Principis, in
 praeferentia enim hanc pte decessitimo Carolo Josepho magno
 Princeps sibi successores sunt, nempe: proles Domini
 Clementissimi, et alios enumeratus dicti Ducis conservator
 in domo Austriae, qui per mortem defuncti Caroli Jo-
 sephi tot et ceteros et ceteros et magno magisterio ordinis
 S. Stephani Cardinalis est declaratus.
 Pax quoque inter Gallum et Pragam pro certo habetur.

Stubnja de dato 19 Februar 1664
 Stubnja Avra' as Barkovez Avra' em ala menven
 Jovanovic et cetera, megi Jov' ciroky Natvanij
 Zabo ka mebedit et, qd Elemen huzak, ad tiffu
 te Zagreb, Zastokas is njezicki
 Perenyi Avro' Jurek in vitanbit nyoley enyogect Vra me
 Zazok koryet veritas et cetera Vava kic kicre as tar
 megi Zabolam vasa Zagyon fanvan is, adis v
 no nag az in ketyet adyia Ceket emst huzm
 1077. Zabolam dokyd. Ratsionabil is, mell
 is kicre kic huzak kicmek megi kultivacem, annatis
 is in megi teresiver, ka mi bezonyet itek vudava ad
 kicnet et in mulatum.

Handwritten text in German, likely a letter or report, covering the left side of the page. The text is dense and written in a cursive script.

11
M. H. B. N. E. Thoma
in Dischheim

11
M. H. B. N. E. Thoma
in Dischheim

Handwritten text in German, likely a letter or report, covering the right side of the page. The text is dense and written in a cursive script.

Handwritten text in German, likely a letter or report, covering the left side of the page. The text is dense and written in a cursive script.

11
M. H. B. N. E. Thoma
in Dischheim

11
M. H. B. N. E. Thoma
in Dischheim

Handwritten text in German, likely a letter or report, covering the right side of the page. The text is dense and written in a cursive script.

KÉPEK JEGYZÉKE

- I. - A Miatyánk magyar szövege és annak tükörfordítása latinra Bél Mátyástól. /nr.174./
- II. - Bél Mátyás: De peregrinitate lingua Hungarica in Europa. /nr.173.p.399./
- III. - Burius Dániel üdvözlő verse Bél Mátyáshoz /nr.322. p.I./ és Köleséri Sámuel bejegyzése Bél emlékkönyvébe. /nr.649/4./
- IV. - Bejegyzések Bél Mátyás emlékkönyvébe /nr.649/112,77, 148,104./.
- V. - Bél Mátyás megyeleírásai az esztergomi Főszékesegyházi Könyvtárban és Komárom vármegye leírását tartalmazó, vízáztatta kötetek. /nr.260./
- VI-VII. - Aszalay Ferenc rajza és magyarázata a diósgyőri várról. /nr.7./
- VIII. - Bél Mátyás Pannonhalmán. /nr.204.p.129./
- IX. - Polonka tollrajza. /nr.272./
- X. - Ráday Pál sajátkezű megjegyzése Nógrád vármegye leírásáról. /nr.216.p.27./
- XI. - Mikovinyi Sámuel tollrajza Szakolcáról és annak részlete. /nr.341.f.20a./
- XII. - A Notitia negyedik és ötödik kötetéhez készíteni kezdett mutató "cédulái". /nr.302./
- XIII. - Bél Mátyás: De schola instauranda meditationes. /nr. 545.p.356./
- XIV. - Bél Mátyás: De Hunnorum rebus post mortem Attilae. /nr.300.p.1./
- XV. - Bél Mátyás: De re rustica Hungariae. /nr.633.f.1./
- XVI. - Bél Mátyás: Adversaria de Slavonia. /nr.27.p.153./
- XVII. - Markovitz Mátyás szarvasi lelkész levele Bél Mátyáshoz, 1748.szept.11. /nr.347.f.53./
- XVIII-XIX. - Parschitius Kristóf Magyarországot leíró művének címlapja és végrendelete művéről. /nr.322. Címlap és p.V./
- XX. - Formularium a 16. század első feléből, magyar nyelvű esküszöveggel. /nr.106.p.65./
- XXI. - Dudith András levele Thomas Erastushoz, 1579.febr.1. /nr.107.p.197./
- XXII-XXIII. - Regensburgból írt jelentés, 1664.jan.29. és levél Zrinyi Miklós harcairól, 1664.febr.19. /nr.77./

- XXIV-XXV. - Levél a törökök hadi készülődéséről. 1664/?/.
/nr.83./
- XXVI. - Középkori oklevél, 1433-ból. /nr.473./
- XXVII. - A pozsonyi evangélikus contubernium jegyzőkönyvéből.
/nr.549.pp.90-91./
- XXXVIII-XXIX. - Ifj. Burius János feljegyzései /nádorok, az
eperjesi kollégium nemes tanulói 1664 óta, Magyar-
ország és Erdély történetének vázlata/. /nr.301.
pp.90-93./
- XXX. - Rákóczi Ferenc által kiállított útlevél Beniczky
László számára, 1708.jún.11. /nr.403./
- XXXI. - Bújdosó magyarok levele a nagyvezírhez a 17. szá-
zad végén. /nr.398./
- XXXII. - Bél Mátyás latin nyelvtana magyarul és cseh nyelv-
tan. /nr.337.pp.50-51./

Tartalom

Bél Mátyás kéziratos hagyatékáról.....	7
Rövidítések.....	28
A kéziratok leírása	29
Esztergom, Batthyány-gyűjtemény.....	31
Budapest, Országos Levéltár.....	164
Budapest, Ráday Gyűjtemény.....	173
Budapest, Országos Széchényi Könyvtár.....	183
Függelék I. A Pozsonyban őrzött kéziratokról.....	205
Függelék II. Miller Jakab Ferdinánd leírása a Batthyány érsek által vásárolt Bél- hagyatékról.....	211
Mutató.....	231
Képek jegyzéke.....	335

Felelős kiadó az MTA Könyvtárának főigazgatója
A borítót tervezte: Kempfner Zsófia
A fényképeket készítette: Húbert Ferenc
Alak: B/5 — Terjedelem: 26,6 (A/5) ív.
Megjelent 1984. — Példányszám: 1000
Készült az MTA Könyvtára házi sokszorosító
részlegében

86,- Ft

